MOMENTUM

MOMENTUM 2018

INDÍTSUK BE MAGYARORSZÁGOT!

VÁLASZTÁSI PROGRAM

TARTALOM

BEVEZETŐ 11

FEJLŐDŐ ORSZÁG 14

Egyszerű és kiszámítható vállalkozási környezet, önkorlátozó állam 15

Betartható szabályokat! Támogató hivatalokat! 15
Gyors ügyintézést! Az elektronikus fizetési módok és hivatali ügyintézések fejlesztése 18

Tisztességes verseny - kivételezés, korrupció és csalás nélkül 19

Diszkriminatív adózás felszámolása, állami mamutvállalatok újraszabályozása 20
Visszaszorítjuk a feketegazdaságot! 23

A XXI. század gazdasága 24

Kutatás-Fejlesztés-Innováció Stratégia 25
Digitális gazdaság stratégia 27

Magyarország a világban. Külgazdasági stratégia 28

Az euró bevezetése 28
Megtisztítjuk a külgazdasági politikát a korrupciótól 29
Hamis ideológiák helyett piaci igényeken alapuló célokat és támogatást építünk ki 30
Szakmai alapú külgazdasági fejlesztésbe kezdünk 31

Fejlesztéspolitika, vállalkozásfejlesztés, vidékfejlesztés 32

Fejlesztéspolitika 32
KKV-fejlesztési stratégia 34
Vidékfejlesztés 36

XXI. századi magyar agrárium 38

A hatékony gazdálkodás alapjainak megteremtése 38
Tudás, a versenyképesség alapja 40
Intenzív kultúrák támogatása 42
Versenyképes állattartás 44

TUDÁSALAPÚ ORSZÁG 46

Változó világ, változó tanulási környezet a közoktatásban 47

A nevelési-oktatási feladatok átalakulása 47
Minden gyerek jó valamiben - Egyéni tanulási igényekre reagáló pedagógusok 49
Technológiai változásokkal lépést tartó iskola 52
Teret adunk az innovációnak, jó gyakorlatoknak 54
Modern és versenyképes szakképzés 56

Decentralizált közoktatási rendszer - Autonóm szereplők 59

Kiszámíthatóság, tényekre és párbeszédre alapozott tervezés 60
Intézményrendszer, finanszírozás 62
Autonóm intézmények és pedagógusok értékelése 65

Biztos háttér, kiszámítható jövő a pedagógusoknak 66

A 21. század oktatási és nevelési/személyiségfejlesztési feladataira felkészítő tanárképzés, továbbképzés 67
Pedagógusok megbecsültségének növelése 69

Nemzetközileg is versenyképes magyar felsőoktatás 71

Innovatív és minőségi képzések biztosítása a felsőoktatásban 71
Igazságos felvételi rendszer a felsőoktatásban 74
Akadémiai előmeneteli rendszer, oktatói minőségbiztosítás a felsőoktatásban 75
Autonómia a felsőoktatásban - Intézményi működés, finanszírozás 76

Méltányos és hozzáférhető oktatás 79

Már az első lépésektől – a korai nevelés 79
Minőségi közoktatáshoz való hozzáférést mindenkinek! 81
Biztonságot és segítséget minden gyereknek! 85
Tágra nyitjuk az egyetemek kapuit! 88

MŰKÖDŐ ORSZÁG 91

Az ország közös szolgál(tat)ó állama 92

Hatékony állam és erős helyi identitás 92
Modern közigazgatás 94
E-Közigazgatás 96

21. századi közlekedés 97

Rendbe tesszük az ország közlekedését 98
Igazságos közlekedést hozunk létre 100
Rendbe tesszük a közlekedésfejlesztést 105

Nyugalom és biztonság – közbiztonság és határvédelem 107

Mindenkit megvédünk 108
Hosszú távon megoldjuk a határvédelmet 112

FENNTARTHATÓ ORSZÁG 117

Paks-2 helyett XXI. századi energiastratégia 118

Biztosítjuk az ország energiaellátásátát generációkra 119
Spórolunk az energiával - felújítjuk a házakat és lakásokat 122
Nap, szél, földhő - helyi adottságokhoz helyi megoldások 123
Versenyképes kis- és nagykereskedelmi energiapiacok 127

Élhető környezet mindenkinek 131

Nyitott XXI. századi városok 131
Tiszta üzemanyagok az autózásban: az e-mobilitás támogatásának átalakítása 134
Levegő- és zajszennyezés átfogó csökkentése 136

Környezetünk védelme 138

Hatékony intézményrendszer visszaállítása 139
A körforgásos gazdaság beindítása 140
Integrált vízgazdálkodás, modern árvízvédelem 143
Természeti erőforrásaink védelme és fenntartható hasznosítása 144

LEHETŐSÉGEKKEL TELI ORSZÁG 146

Biztos megélhetés: jövedelem-támogatás és lakhatási támogatás 147

Méltányosabb adórendszer, csökkenő terhek 147
Bérlakáspiac - lakbértámogatási program, több bérelhető lakás csökkenő bérleti díjak 149

Biztos munka 153

A XXI. század Karriercentrumai: személyre szabott, sokszínű munkaerőpiaci szolgáltatások 153
Rugalmas foglalkoztatási formák és távmunka ösztönzése 157

Aktív nyugdíjas évek 159

Kiszámítható nyugdíjas évek, jobb szolgáltatások 159
Felkészülés a nyugdíjas életszakaszra 161
Második karrier program 162

EGÉSZSÉGES ORSZÁG 165

A gyógyulás elérhető 166

Háziorvosok „kapuőr" és ellátás-szervező funkciójának megerősítése és elérhető fogászati ellátás 166
Telemedicina és digitális egészségügy az alapellátásban 168
Csoportpraxisok létrehozásának támogatása 169
Járóbeteg-ellátás és egynapos sebészeti kapacitások fejlesztése 171
Gyógyszerpolitika és gyógyszerészek kompetenciáinak bővítése 172
Sürgősségi ellátás fejlesztése 174

A gyógyulás korszerű 176

Intézménymenedzsment professzionalizálása 176
Méretgazdaságossági előnyök kihasználása 178
A járó- és fekvőbeteg szakellátás finanszírozási rendszerének felülvizsgálata 181
Az orvoselvándorlási krízis feloldása, orvosi és szakdolgozói életpályamodell kidolgozása 182

Korszerű orvosi protokollok kidolgozásának és betartásának megkövetelése 183

A gyógyulás a megelőzéssel kezdődik 185

Könnyen elérhető szűrővizsgálatok 185
Sportolás orvosi javaslatra - testmozgás elérhetőségének javítása 186
Alkoholstratégia, drogstratégia 187
Egészségtudatosság, egészségnevelés, családtervezés 190
Mentális betegségek kezelése, mentálhigiéné 192

A gyógyulás középpontjában a betegek 193

Az egészségügyi közadatokhoz való hozzáférés lehetőségének megteremtése, betegvisszajelzési rendszerek fejlesztése 194
A hálapénzmentes, átlátható egészségügy kereteinek megteremtése 195
A társadalombiztosítás reformja - Biztosítási alapcsomag definiálása, kényelmi szolgáltatások beépítése a kiegészítő biztosítási rendszerbe, választás lehetőségének megteremtése 197
Egyenlő információ a gyógyulásról mindenkinek: orvosok és betegek által használható egységes informatikai rendszer kidolgozása 198

TÖRŐDŐ ORSZÁG 200

Személyre szabott kiút és biztos háttér 201

Valóban elérhető és összehangolt segítség 201
Biztos háttértámogatás, hogy legyen esély 203
Visszatérés a munkába 204

Lakhatási biztonságot mindenkinek! 206

Lakásfenntartási támogatások 207
Szociális lakásügynökségek 208
Hajléktalanság 211

Leghátrányosabb helyzetű térségek 213

Befektetés a helyi közösségekbe 213
Munkahelyre a legszegényebb falvakból 215
Területfejlesztés, telepfelszámolás, marginalizáció 218

CSALÁDBARÁT ORSZÁG 221

Munka és család 222

Családhoz szabott gyermekgondozási díj 222
Kedvező körülmények és lehetőségek 223
Amikor a szülőkre nagyobb szüksége van a gyermeknek 226

Méltányos és igazságos családtámogatás 228

Gyermekgondozási díj 228
Gyermekgondozást segítő ellátások a gyermekszegénység felszámolásáért 229

Valódi védelem a gyermekeknek 231

Gyermekvédelmi rendszer megerősítése 231
A gyerekeknek családban kell felnőniük 234
Tudatos fiatalok nevelése 237

SZABAD ORSZÁG 239

Alkotmányosság 240

Alaptörvény 240
Alapjogok 241
Az Alkotmánybíróság 248

Választási rendszer, pártok 255

Választási rendszer 255
A pártfinanszírozás reformja 256

Részvételi demokrácia 262

Társadalmi részvétel a törvényhozásban 262
Parlamenti szuverenitás 265
Lobbitörvény 271
Önkormányzatiság 271

Fékek és ellensúlyok 273

Közvetlenül választott köztársasági elnök – a nép embere 273
Bírósági szervezetrendszer 275
Ügyészség 279
Kormány és közigazgatás 282
Ellenőrző szervek 285

Antikorrupció 286

Közbeszerzés 286
Közérdekű bejelentők védelme 290
Közérdekű adatok nyilvánossága 291

SOKSZÍNŰ ORSZÁG 294

Kultúra 295

Újjáépítjük a kultúra intézményrendszerét 295
A finanszírozást fenntartható pályára állítjuk 297
A kultúra mindenkié, az ország minden pontján 299
A kisebbségek kultúrája is közös életünk része 301
Képzőművészet és múzeumok 302
Színházak és színházi fesztiválok 305
Irodalom és könyvkiadás 306
Film- és mozgóképkultúra 308
Könnyűzene és zenei oktatás 309

Állam és egyházak 311

Megerősítjük az egyházakat 311
Segítjük az egyházak gazdasági autonómiájának kialakítását 312
Támogatjuk a párbeszédet a vallásos és nem vallásos társadalmi csoportok között 313

Sport 314

Az egészség szolgálatába állítjuk a sportos életet 315
Élményközpontú iskolai testnevelésre van szükségünk 317
Visszaállítjuk a sport függetlenségét 319

Esélyt teremtünk a sporton keresztül 320
Racionális sportfinanszírozási rendszert építünk 323

ÖSSZETARTÓ NEMZET 325

Nemzet határok nélkül 326

Magyarságpolitika, mint horizontális politika 326
Partnerség és képviselet 327
Új generációs támogatáspolitika 329
Állampolgárság és szavazati jog 332
Oktatás és magyar nyelv 333
Gazdaság- és infrastruktúrafejlesztés 335

Diaszpórapolitika 336

Stratégia a diaszpóráért, a diaszpórával 337
Elérhető magyar kultúra a Kárpát-medencén kívül is 338
Elérhető magyar közigazgatás – Magyarországtól távol is 338
Gazdasági kapcsolatok erősítése 339
Magyar nyelvoktatás a diaszpóra gyermekeinek 339
Tudásmegosztás 340

EURÓPAI ORSZÁG 341

Az okos integráció politikája 342

Magyarország csatlakozása a mag-Európához 342
Biztonságos Európai Unió 343
A migrációs válság európai szintű kezelése 345
Erősödő Európai Unió 345
Összetartó Európai Unió 347

Új Közép-Európa 348

A visegrádi négyek neve újra nagy lesz 348
Erősítjük a Nyugat-Balkán stabilitását 350
Erősítjük a magyar-német kapcsolatokat 350

Magyarország szava a globális politikában 351

Erősítjük a globális jelenlétünket az Európai Unión keresztül 352
Globálisan is beindítjuk Magyarországot 353
Globális felelősségvállalás 355

Modern biztonságpolitika, megbecsült Magyar Honvédség 356

Felelősségteljes, átlátható védelmi költségvetés 356
Modern magyar haderőt építünk ki 357
Nagyobb, megbecsültebb honvédséget 358
A 21. század, és nem a múlt kihívásaira reagálunk 359

Autonóm és professzionális külpolitikai intézményrendszer 360

Vége a fű alatti diplomáciának 360
Teret engedünk a szakértelemnek és modernizáljuk a magyar külpolitikát 361
Felszámoljuk az orosz befolyást 363

Indítsuk be Magyarországot!

Magyarország új politikai generációja vagyunk – nemcsak fiatalok, hanem politikán kívülről jöttek minden korosztályból –, akik értetlenül állunk azelőtt, hogy a politika százéves vitákba van beleragadva. Egy mára kiüresedett vallásháborúba, ami gátol minket a problémák megértésében. A politikai viták hitvitává züllesztésében mindkét oldal felelőssége jelentős, de mára eljutottunk a falig a megosztottságban: a közösségeink párbeszédképtelen, gyűlölködő táborokra estek szét, és a legtöbb ember egyszerűen elfordul a politizálástól.

Az ország megosztottsága a rendszer fenntartását akaró szereplők érdeke mindkét oldalon. Egy megosztott, mérges országot könnyebb uralni. A XX. század családi traumái, a korrupt módon meggazdagodott mindkét oldali ismerősök történetei mind éket vertek, és folyamatosan újabb ékeket vernek a közösségeinkbe, így lesznek azok erőtlenek a túlhatalommal szemben. A jobb-bal háborúnak még a határon túli és anyaországi magyarokat is sikerült egymásnak ugrasztania.

Nem tudunk közösen cselekedni, ha nem bízunk egymásban, és nem hiszünk egymásnak. Egy megosztott közösségnek nincsenek közös céljai, és elveszti a közös erkölcsi tájékozódási pontjait. Nincs többé tisztesség, mert a lopás is elfogadott, ha a mi csapatunk oligarchái lopnak a tiétektől. Nincs többé teljesítmény, mert van a mi teljesítményünk, és van a tiétek – sportban, színházban, tudományban.

A körülöttünk levő világ rohamtempóban fejlődik, Magyarország viszont egy kis, magábaforduló sziget, ahol száz éve áll az idő. Magyarország új politikai generációja azt tűzte ki céljául, hogy továbblépjünk, hogy beindítsuk Magyarországot. Újra kell tanulnunk az esélyteremtést és szolidaritást, meg kell honosítanunk a teljesítmény kultúráját, és összetartó nemzetként kell működnünk. A bizalmat visszaépítő, nemzetegyesítő erőt a közösen megélt sikerélmények jelentik.

Egy sikeres, büszke, önbizalommal teli nemzet úrrá tud lenni a megosztottságon.

Ahhoz, hogy beindítsuk Magyarországot, nem csak a kormányt kell leváltanunk. Új politikai generációra és új politikai gondolkodásmódra van szükségünk. Nemcsak Magyarország gazdaságpolitikáján vagy külpolitikáján kell változtatnunk, hanem magának a politikának kell új kereteket adnunk. Az elmúlt évtizedekben a magyar politika az árokásásról, a szinte törzsi jellegű háborúról szólt. Nem értékek és érdekek, hanem sérelmek és félelmek mentén szerveződött.
A haza szolgálata helyett a korrupció és a hatalomféltés dominált. Számunkra a politika teljesen másT jelent. A politika a közösség szolgálata, egy lehetőség, hogy magyarok millióinak adjunk reményt. A politika építkezés: árkok ásása helyett hidak építése. A politika közös ügyeink megvitatása, párbeszéd, amelynek során közösen keresünk jó megoldásokat a nemzet előtt álló kihívásokra. Aki azt mondja, hogy tudja a helyes megoldást Magyarország összes gondjára, az nem mond igazat. Hazánk évtizedes problémáira nincsenek egyszerű válaszok.

Éppen ezért a következő 12 fejezetet és a teljes program 364 oldalát vitaindítónak szánjuk: azokat a megoldásokat mutatjuk be, amelyeket a Momentum javasol, és amelyek alapján párbeszéd indulhat el arról, hogyan indíthatjuk be közösen Magyarországot.

A Momentum programja a XXI. századi megoldások programja.

Az egészségügytől a külpolitikán át az agráriumig olyan megoldásokat keresünk, amelyekkel Magyarország egy okosabb, modernebb ország lehet. Amely nem problémaként tekint a technológiai fejlődésre, hanem lehetőségként. Digitális eszközökkel gyerekek tízezreinek adhatunk esélyt jobb oktatásra. Valósidejű betegadat-áramlással egészségesebbek lehetünk, az egészségügyi adatok folyamatos nyomonkövetésével jobban megérthetjük, hogy milyen intézkedések működnek.
A közérdekű adatok könnyen feldolgozható formátumban való azonnali elektronikus közzétételével felszámolhatjuk a korrupciót. A törvényjavaslatok online vitájával demokratikusabb lehet Magyarország.

A Momentum programja a helyi megoldások programja.

Mi hiszünk a magyar emberekben: ha valamit kitaláltak Hejőkeresztúron, Sopronban vagy Zuglóban, abból az egész ország tanulhat. A kormánynak az a feladata, hogy megértse, mi és miért működik jól egyes közösségekben, és a jó megoldásokat elterjessze. De azt is tudjuk, hogy minden település, minden közösség más. Nincsenek egyenmegoldások, amik mindenhol pontosan egyformán működnek. A helyi közösségeknek gyakran saját megoldásokat kell találniuk az állam támogatásával, amiben a Momentum kormánya partnerük lesz.

A Momentum programja a hazahozott tudás programja.

Gyakran elég megnézni, hogy mi működik jól más országokban, és elgondolkozni, hogyan valósíthat meg Magyarország is hasonló politikát. Miért olyan innovatív Észtország? Miért csodálja az egész világ a finn oktatást? Hogyan kezelik Londonban a magas albértletárakat? Ahogy annak idején Széchenyi István, mi is körbenéztünk a világban, és ha láttunk olyat, ami segíthet megoldani a mi gondjainkat, akkor megvizsgáltuk, és Magyarországra szabtuk a megoldást.

A XXI. századi megoldások, a helyi példákból való tanulás és a hazahozott tudás segítenek nekünk kézzelfoghatóvá tenni közös történetünket, közös értékeinket. Segítenek visszafordítani Magyarországot Európa felé. Esélyt teremtenek minden magyar számára. Lehetőséget adnak arra, hogy bárki kiemelkedhessen a teljesítményével. Újra naggyá teszik a magyar nemzetet.

MOMENTUM 2018

Fejlődő ország

A cél egy nyitott, tudásalapú piacgazdaság, amely lépést tart a világgal. Kiszámítható és egyszerű szabályokkal, a korrupció visszaszorításával, rugalmas és korszerű szolgáltatásokkal az okos állam motorja, és nem akadálya lesz az egyéni boldogulásnak és a gazdasági sikereknek. A nyitott világra vagy a technológiai fejlődésre nem problémaként, hanem lehetőségként tekintünk. Legnagyobb kiaknázatlan erőforrásunk a gazdaságunk nyitottsága: az Európai Unió tagállamaként a világ legnagyobb piacára termelhetünk. A felzárkózásunk zálogát a hazai innovatív cégek és a növekvő tudású magyar munkaerő jelentik, valamint egy olyan növekedési modell, amelyben város és vidék, kis, közepes és nagyvállalat egyaránt motorja a fejlődésnek.

01

Egyszerű és kiszámítható vállalkozási környezet, önkorlátozó állam

Vállalatvezetők körében végzett felmérések szerint a legnagyobb növekedési akadályt a kiszámíthatatlan környezet, a lassú adminisztráció és a haverokra szabott diszkriminatív adók és szabályok jelentik. Az állami intézményrendszerbe vetett bizalom történelmi mélységben van.

Betartható szabályokat! Támogató hivatalokat!

Az okos állam feladata olyan közeget teremteni, amelyben a vállalkozások idejüket és energiájukat nem adminisztratív munkára pazarolják, és nem érzik úgy, hogy a hivatalok az ő büntetésükre törekednek. A vállalkozók mindennapjaihoz kell szabni a környezetet, hogy ők arra koncentrálhassanak, amiben a legjobbak: az értékteremtésre, a versenyben való helytállásra, a fogyasztók igényeinek kielégítésére.

- Hivatalok, amik nem büntetnek, hanem támogatnak
- Betartható és életszerű szabályok
- Kiszámíthatóság, lehetőség a hosszú távú tervezésre
- Hivatalok és eljárások kötelező közérthetősége → **Lásd: Működő ország - Modern közigazgatás**

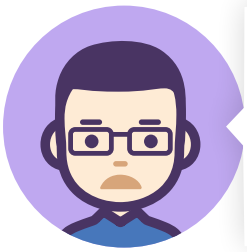

„Minden az új vállalkozások ellen dolgozik, egy csomó szabály betarthatatlan.”

Róbert (38), Győr

Üzleti Környezet Új-Zélandon // Hazahozott Tudás

Új-Zéland méltán érdemelte ki a Világbank listáján az első helyet mint a legjobb üzleti környezetet biztosító ország. A vállalkozás indítás megkönnyítésével, kiszámítható környezettel, a szabályozási rendszer egyszerűsítésével sikeresen pezsdítették fel az ország üzleti életét. Ezen a listán Magyarország jelenleg a 41. helyet foglalja el.

Indokolási kötelezettség megfordítása

Plusz korlátozások létrehozásakor ezeket indokolnia kelljen az államnak, és ha az ok elmúlik, akkor az állampolgár kezdeményezhesse a korlátozás megszüntetését - illetve ha büntetést kap, akkor azt erre hivatkozva támadhassa meg (pl. sebességkorlátozó táblák, amik útfelújítás miatt kerülnek ki majd ott maradnak az úton).

Lassú igazságszolgáltatás esetén kötbér

Az állam vállaljon hiteles kötelezettséget arra, hogy döntőbírói funkcióját ellátja. Az elhúzódó ügyek esetében minden felet illessen meg kártérítés, amit az állam a lassú igazságszolgáltatás okán fizet.

Gazdasági bíróságok fejlesztése

Egy versenyképes gazdaság keretrendszerének létrehozásához elengedhetetlen a gyors és a jogállamiság követelményeinek megfelelő igazságszolgáltatási rendszer. A gazdasági szereplők alapvető elvárása a vitás ügyek szakszerű és gyors eldöntése. Jelenleg ennek az igazságszolgáltatás (nem kizárólag gazdasági ügyekben, de azokban különösen) nem tud eleget tenni - elsősorban a megfelelő képzettség és kapacitás hiánya miatt. A cél a jelenlegi struktúra sajátosságainak figyelembe vétele mellett a meglévő értékek megőrzése, az alaptörvényben meghatározott és nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségek betartásával a XXI. század gazdaságának megfelelő, leginkább a KKV-k által elvárt minőségi szinten való igazságszolgáltatás. Ezt a bírók a gazdasági kérdésekben történő képzésével és megfelelő infrastruktúra biztosításával lehet elérni.

Új adónem csak évente egyszer, egy csomagban!

A piaci szereplők a gazdasági környezetbe vetett bizalmuk, ezáltal a beruházási hajlandóságuk egyik alapvető sarokköve a közép- és hosszútávon kiszámítható adórendszer. Elfogadhatatlan az adóéven belüli többszöri adótörvény módosítás! Új adónem csak évente egyszer, egy csomagban vezethető be, a szabályozási változásokat pedig össze kell hangolni éven belül.

Az állam a saját működésének finanszírozása során nem élhet vissza az erőfölényével, nem járhat el önkényesen. Ennek megfelelően a törvényhozásnak világosan és átláthatóan megfogalmazott, tartalmában a jogállamiságnak megfelelő törvényben (nem „salátatörvényben”), meghatározott türelmi

időszakokat és a jelenleginél hosszabb felkészülési időt hagyva kell jogszabályokat alkotni. Az államnak és ezen belül az adóhatóságnak az elhibázott adószedési tevékenység miatt okozott károkért egyértelműen felelősséget kell vállalni és a sértett adózót kártalanítani kell.

„Az instabil, kiszámíthatatlan gazdasági környezetben nem mernek az emberek vállalkozni.”

Kornél (32), Eger

Kisadók megszüntetése

A Momentum felülvizsgálja az 5 milliárd forint alatti bevételt generáló adónemeket. Magyarországon ma 59 adónem van, ezek között számos olyan, ami csekély költségvetési bevételt generál, de a vállalkozásokra adminisztrációs terhet ró, az államigazgatásnak pedig felesleges kiadásokat jelent. Azokat az adónemeket, amelyek nem szolgálnak hatékonyan valamilyen közcélt, a Momentum eltörli. Ha az eltörölt adónem egy adott intézmény vagy alap bevétele volt, azok finanszírozása más költségvetési forrásból kerül fedezésre.

Állami audit a közhivatalokban

Az Állami Számvevőszék auditokat tart a közhivatalokban, közintézményekben. Ezek során azt vizsgálják, hogy általában véve az ügyintézés mennyire hatékony, mekkora a költsége az adminisztrációs terheknek. Ebbe beleágyazható egy közigazgatási reformjavaslat: a hivatalok tegyenek vállalásokat az adminisztratív terhek csökkentésére, illetve a hatékonyabb működésre. A vállalás sikeres teljesítése esetén pozitív (akár valamilyen pénzügyi) ösztönzőben részesülnek, rossz működés esetén akár büntethetőek is legyenek.

Hivatali tájékoztatás közérthetően

Ahogyan egy kísérleti program keretében jelenleg is törekednek a bírósági dokumentumok közérthetőbbé tételére, úgy ez más hivatalokra is kiterjeszthető (pl. az Oktatási Hivatalra). Olyan programokat indítunk (jelentések érthető formában adott hivatal honlapján), amik az átláthatóbb és érthetőbb tájékoztatást segítik.

Nyilvános adatok közvetlen cseréje állami intézmények között

Magánszemélyeknek vagy cégeknek ne legyen szükséges többször is benyújtani vagy kikérni olyan hivatalos adatokat, amik egyébként nyilvánosak. Az állami intézmények kommunikáljanak egymással és osszák meg egymás közt igény szerint ezeket a hozzáférhető adatokat.

„A papír papírjához is papír kell ebben az országban...”

Pappné (62), Szeged

Gyors ügyintézést! Az elektronikus fizetési módok és hivatali ügyintézések fejlesztése

Egy okos állam pénzt takarít meg, és a gazdaság fehéredését ösztönzi a modern, online fizetési módok elterjesztésével, az e-közigazgatás eszközeinek elérhetővé tételével. Az online platformok teremtette átláthatóság a bizalom növelésére is alkalmas.

- Gyors és online ügyintézés
- A távlati cél a készpénzmentes társadalom - az átláthatóbb, fehérebb pénzforgalomért
- Egyszerűbb, kényelmesebb és biztonságosabb fizetési módok és eljárások

Az elektronikus és online pénzforgalmat ösztönző fejlesztések támogatása

A Magyar Nemzeti Bank számításai szerint a fizetési módok modernizálásával 100 milliárd forint fölötti költségmegtakarítás érhető el országos szinten. Ezért az államnak érdemes befektetnie a pénzforgalom digitalizálásába: ennek eszköze lehet a vállalkozóknak nyújtott támogatási program POS terminálok telepítésére.

Készpénzmentes Társadalom Svédországban // Hazahozott Tudás

A készpénz a feketepiac melegágya, ha megszűnne a készpénzes fizetés, sokkal nehezebbé válna a pénzek tisztára mosása. Svédországban a legmagasabb a készpénzmentes fizetések aránya, meghaladja a 80%-ot. Eközben Magyarországon nagyjából 20% az arány. A tömegközlekedési eszközökön csak kártyával lehetséges jegyet venni, az árusok pedig legálisan elutasíthatják a készpénzes fizetés lehetőségét.

Papír alapú számlázás kivezetése

Cél a papír alapú számlák fokozatos kivezetése, alacsony értékhatárig elég a vevő adatai nélküli nyugta is. Nem kell majd a mindennapokban külön az ügyfélszolgálatnál számlát csináltatni vagy fenntartani a sort azért, mert később szeretnéd elszámoltatni a vásárlásod.

Ügyfélközpontú hivatalok

A közigazgatási hivatalokban elsődleges cél, hogy egyszerűsítsük a folyamatokat és ezáltal időt spóroljunk az ügyfeleknek. Ennek érdekében minden állampolgár számára lehetőséget biztosítunk arra, hogy visszajelzést adjon az ügyintézések folyamatával kapcsolatban. Mindegy, hogy személyes vagy online ügyintézésről van szó, a legfontosabb, hogy hatékony legyen a folyamat, ne kelljen sokadszorra ugyanazokat a személyes adatokat bevinni vagy újabb igazolványképet készíttetni. Online ügyintézés során egyszerűen mérhető, hogy egy ügyfél mennyi időt tölt el az ügyintézéssel vagy épp hány kattintásába kerül egy adminisztrációs tevékenység. Ugyanezt a folyamatot a személyes ügyintézés folyamán is lehet monitorozni és az alapján fejleszteni az ügyintézési folyamatokat.

Adózás egy számlára

Az adózók egyetlen számlára fizethetik majd adótartozásaikat a NAV-nál, az adónemenkénti szétválogatáshoz a NAV-nak minden információ rendelkezésre kell, hogy álljon.

02

Tisztességes verseny - kivételezés, korrupció és csalás nélkül

A mindent átszövő korrupció miatt ma nem a piaci verseny ösztönzői mozgatják a gazdaság erőforrásait, amik így nem is a leghatékonyabb módon kerülnek felhasználásra, csökkentve ezáltal minden dolgozó erőfeszítéseinek eredményét és mindannyiunk jólétét. A jelenlegi jogi bizonytalanságban a vállalatok nem tudnak hosszú távra tervezni, ami visszaveti beruházásaikat, értékteremtő képességüket és az általuk fizetett béreket is. A Momentum Magyarországán olyan intézményrendszer támogatja a gazdaságot, melyben nem a korrupció, hanem a verseny és a valós teljesítmény alapján dől el, hogy ki sikeres. Ahol jogbiztonság van, szigorú törvények védik a magántulajdont, és a verseny tisztaságát, a piacok zavartalan működését független intézmények garantálják.

Diszkriminatív adózás felszámolása, állami mammutvállalatok újraszabályozása

Az okos államban a tisztességes verseny garantálja, hogy az fog boldogulni, aki jobb teljesítményt mutat fel - nem pedig az, akinek több politikai kapcsolata van. A tisztességes versenyben egyenlők a versenyfeltételek, a mindenkire egyformán vonatkozó szabályok biztosítják, hogy az értékteremtés elnyerje a jutalmát.

- A diszkriminatív adók és szabályozások kivezetése és tiltása
- Pénznyelő állami mamutvállalatok hatékonyabbá tétele
- Tisztességes és elfogulatlan bíró: a Versenyhivatal
- A tőzsde fejlesztése az átláthatóbb vállalati működésért
- A magánszektort behálózó korrupció felszámolása

Társasági adózás

A társasági adó kulcsát a jelenlegi 9%-ról 12%-ra emeljük. Az így befolyó adóbevételt a vállalkozóknak és fogyasztóknak egyaránt kedvező áfa- és járulékcsökkentésre fordítjuk. **→ Lásd: Lehetőségekkel teli ország - Méltányosabb adórendszer, csökkenő terhek** Átalakítjuk a tao-kedvezmények rendszerét is. A visszaélés melegágyának számító látványsport-támogatásra igénybevehető adókedvezmény rendszerét megszüntetjük, de az így a központi költségvetésbe befolyó összeget továbbra is a sportélet támogatására fordítjuk. **→ Lásd: Sokszínű ország/Sport - Racionális sportfinanszírozási rendszert építünk.** A kulturális tao-kedvezmény rendszerét ezzel szemben megtartanánk, sőt a felajánlások kedvezményezetti körét bővítenénk, hogy a felajánlásokból több intézménytípus részesülhessen.
→ Lásd: Sokszínű ország/Kultúra: A finanszírozást fenntartható pályára állítjuk

Egyszerűsítjük a kisadózókat segítő adók rendszerét

Az elmúlt évtizedekben több, a kis- és középvállalatok illetve egyéni vállalkozók adózását segíteni hivatott adózási mód került bevezetésre (EVA, KIVA, EKHO, KATA), melyek népszerűek, azonban bonyolultabbá teszik az adórendszert, illetve sok esetben az adófizetési kötelezettség kijátszását is elősegítik. Ezért a Momentum az érdekképviseletekkel való konzultációt követően egyes adózási formák összevonásával vagy az igénybevételi feltételek módosításával (pl. bevételi plafon csökkentése) tenné hatékonyabbá az adórendszert, melyben egy-egy kedvezményes adózási formula célozná az egyéni és mikrovállalkozásokat illetve a kis- és középvállalatokat.

Vállalati adók diszkrimináció-mentessége: az ágazati különadók kivezetése

A hálózatos iparágakat (energia, távközlés) és közműveket sújtó különadók szöges ellentétben állnak a szektorsemlegesség elvével, a kormány diszkriminatív sarcának tekinthető. Ezek különadók rendkívül kártékonyak, ugyanis az infrastrukturális beruházási és karbantartási tevékenységre is rombolóan hatnak, ami kevesebb beruházáshoz, a hálózatok amortizációjához, így munkahelyek megszűnéséhez és a szolgáltatások minőségének romlásához vezetnek már rövid távon is. Ugyanakkor ezeken a területeken magas a bővülési és növekedési potenciál. Ezért négy év alatt teljesen kivezetjük a ágazati különadókat.

A bankadó átalakítása

A válság rámutatott, hogy a pénzügyi vállalkozások esetén indokolt a szigorúbb szabályozás és valamilyen regulatív különadó fenntartása. Azonban ennek célja elsősorban nem a kormányzati bevételek növelése kell legyen, hanem a pénzügyi szereplők fenntartható és tisztességes működés irányába való ösztönzés. Ezért a pénzintézeteket terhelő különadó (bankadó) megmaradna, de radikálisan átalakítanánk, hogy a Fidesz kormány általi újabb különadóba bújtatott pénzszerző rendszere helyett egy ténylegesen hatékonyan és átláthatóan működő pénzügyi szektor legyen Magyarországon.

A haver cégek érdekében hozott szabályozások lebontása

Meg kell szüntetni a szolgáltató vállalkozások elleni hadjáratot. A kormány szisztematikusan bünteti a szolgáltatások piacán levő cégeket, nemcsak különadókkal, hanem kiszámíthatatlanul változó szabályozásokkal és az ágazatba belépés korlátozásával is. Ez nemcsak diszkriminatív, de a termelők számára is káros mivel a szolgáltató szektor azok számára is szolgáltat. A káros szabályozások megszüntetése többek között a trafikpiacon vagy a kiskereskedelemben a haveroknak juttatott járadékok felszámolását is jelenti.

„Nem lehet vállalkozni, kb. le van osztva hogy ki teheti meg.”

Dávid (45), Szolnok

Új piacszabályozás

Több területen, például az energia- vagy a közlekedési ágazatban szükség van a monopolhelyzetű állami nagyvállalatok újraszabályozására. Szét kell választani a versenyeztethető tevékenységeket a természetes monopóliumoktól. Valódi versenyt kell kikényszeríteni az előbbiben; itt az államnak csak a keretszabályok megalkotására kell szorítkoznia, tulajdonosként nem szabad megnyilvánulnia. A természetes monopóliumokat pedig hatékonyságra ösztönző, szigorú szabályozás alá kell vonni.

Megerősített Versenyhivatal és szabályozó hatóságok

Mint sok más területet, mára a szabályozásra létrehozott hatóságokat is egyre inkább érinti a tapogatózó háttéralkukra épülő kultúra, ami gátat szab a gyors, hatékony és független döntéshozatalnak. A szabályozói intézményeken belül meg kell adni a lehetőséget az önálló munkára, a szakmai vélemény szabadságára. A szabályozó hivatalok vegyenek részt aktívabban a szakmai életben, konferenciákon és tudományos munkában, mert ezekkel a társadalmi kontroll is javul. A döntések alaposabb és a nagyközönség számára is megismerhető indoklására van szükség.

A tőzsde fejlesztése, a tőzsdére lépés ösztönzése a nagyobb átláthatóságért

A cégeknek legyen vonzó lehetőség a tőzsdére lépés - csökkentett adminisztratív költségekkel, adózási előnyökkel. Meg kell szüntetni a menedzsmentet védő, és a tulajdonosi értéket romboló szabályokat (lex MOL, opciós és saját részvény alapú praktikák).

Korrupciómentes közbeszerzések

El kell érni a vállalkozásokat összességében hátráltató (csak kiválasztott cégeket favorizáló) korrupció visszaszorítását, elsősorban a nagy értékű közbeszerzések terén → **Lásd: Szabad ország - Antikorrupció** Célunk, hogy azok a vállalatok, amelyek csak azért nyernek nagy értékű projekteket, mert közel állnak a Fideszhez és Orbán holdudvarához, ne vehessenek részt közbeszerzésekben. A Momentum Magyarországán a közbeszerzések nem a pártfinanszírozás és a teljesítmény nélküli egyéni meggazdagodás eszközei, hanem az ország érdekeit szolgálják.

„A normaszegés és normakerülés a meghatározó hozzáállás.”

Adél (28), Budapest

Visszaszorítjuk a feketegazdaságot!

A Momentum Magyarországán nem az jelenti a teljesítményt, hogy melyik cég vagy magánszemély tud kreatívabban könyvelni és jogi kiskapukat találni. Az adórendszer és adminisztráció egyszerűsítésével és átalakításával, a NAV adatgyűjtési és elemzési kapacitásainak fejlesztésével, szabályozási rendszerek átalakításával visszaszorítjuk a csalásokat, kifehérítjük a gazdaságot.

Digitalizált gazdaság - számonkérhető vállalatok

Folytatni kell az online pénztárgépek bevezetésével és a folyamatban lévő online számlázással elindult trendet. A technológiai lehetőségeket kihasználva szélesíteni a kell a NAV által gyűjtött adatok körét és fejleszteni az elemzési kapacitásokat a személyiségi jogi előírások szigorú ás átlátható betartásával együtt. Az új típusú adatgyűjtések lehetővé teszik, hogy az adóadminisztrációs terhek jelentős részét átvállalja a NAV, és szélesítse az automatikusan kitöltött adóbevallások körét. A készpénzes fizetések visszaszorítása erősíteni fogja ezt a folyamatot, a feketén és szürkén gazdálkodó vállalatoknak egyre szűkül majd a mozgástere. **→ Lásd: Működő ország - E-közigazgatás → Lásd: Fejlődő ország - Készpénzmentes társadalom**

Ne érje meg a szürkefoglalkoztatás!

A kis- és középvállalatok esetében a szürkefoglalkoztatás egy fontos oka a bérre és a tőkejövedelemre rakodó terhek közötti óriási különbség. Igencsak megéri osztalékként kivenni cégből a pénzt a tulajdonosnak, amit aztán készpénzben, feketén tud szétosztani az alkalmazottai között.
A Momentumnak ezért stratégiai célja a bért terhelő adóék csökkentése, ami nemzetközileg kiugróan magas és csökkentésétől a foglalkoztatás bővülése, a gazdaság fehéredése várható. Eltöröljük az 1,5%-os munkaerőpiaci járulékot. Az EHO 450 000 forintos felső plafonjának eltörlésével alulról is szűkítjük a osztalékot és a béreket terhelő adóékek közti különbséget.

Új eszközök az áfacsalás ellen

Évről évre sok száz milliárd forintnyi adóbevétel nem érkezik be az ÁFÁ-ból. Részben a be nem vallott bevételek, részben szervezett nemzetközi áfacsaló hálózatok okozzák a kiesést. A be nem vallott bevételek csökkenését a készpénzes fizetések visszaszorításával, áfalottó bevezetésével érjük el. A nemzetközi áfacsaló hálózatok elleni fellépéshez erősíteni fogjuk a EU-n belüli és kívüli adóhatóságokkal való együttműködést, a mindenkori EU-s szabályozást követve vizsgálni fogjuk a fordított ÁFA kiterjesztésének lehetőségét, és figyelemmel követjük az erre irányuló más országokban történő kísérleteket.

SZLOVÁK ÁFALOTTÓ // HAZAHOZOTT TUDÁS

Szlovákiában 2013-ban vezették be az áfalottót. A nyugtákon lévő kóddal lehet regisztrálni a lottóra a hetente sorsolt pénznyereményekért. A vevők érdekeltté válnak a számlakérésben, ezáltal fehéredik a gazdaság. Szlovákiában a megnövekedett adóbevételeknek köszönhetően négyszeresen térülnek meg a kifizetett nyeremények.

Kifehérített lakbérpiac

A lakatlansági díj olyan plusz terhet róna a tulajdonosokra, hogy nem éri meg feketén kiadni a lakást, az albérlő bejelentésére motivál, ezáltal fehéríti a piacot. Továbbá, mivel a kibővített lakbér-cafetéria alapja egy bérleti szerződés illetve bejelentett lakbér lesz, ez további fehérítő hatással bír. **→ Lásd: Lehetőségekkel teli - Bérlakáspiac**

03

A XXI. század gazdasága

Hazánk az elmúlt években még távolabb került a felzárkózás kulcsát jelentő céltól - hogy minél több olyan tudásalapú munkahely jöjjön létre, amely világszínvonalú technológiát alkalmaz, így a bérek is egyre jobban közelítsék a nyugat-európai szintet. Az üzleti környezet romlása azt is eredményezte, hogy a magánberuházási kedv történelmi mélységbe zuhant, a vállalatok nem fejlesztenek, nem ruháznak be a jövőbe. A rohamos technológiai fejlődés korában ez a biztos leszakadás receptje.

Kutatás-Fejlesztés-Innováció Stratégia

Az új ipari forradalom nem a távoli jövő, hanem a jelen valósága. Létfontosságú, hogy Magyarország a fejlődésbe bekapcsolódni tudó, innovatív országok közé tartozzon, és az erősségeinkre támaszkodva megalapozzuk a hosszú távú versenyképességünket. Ehhez az államnak segítenie kell a fejlődés útjában álló gátak lebontásával.

- Innovációs hajlandóság és potenciál fejlesztése
- Felzárkózás a magasabb hozzáadott értékű ágazatokban
- A szereplők kooperációjának erősítése
- Pályázati hatékonyság növelése

FINNORSZÁG INNOVÁCIÓI // HAZAHOZOTT TUDÁS

Finnország fejlődése és sikere követendő példa a tudás alapú társadalommá való átalakulásban. A hetvenes évektől kezdően megnövelt ráfordításokkal, szisztematikusan újította meg innovációs rendszerét. Ennek eredményképp olyan vállalatok váltak globális tényezővé, mint Nokia, Rovio Entertainment (Angry birds), Fiskars, Elcoteq. Az ország K+F ráfordítása 1999 óta meghaladta a GDP 2,8%-át.

K+F+I ráfordítások növelése

A megfelelő fejlettség eléréséhez nem elegendő megközelíteni az EU átlagot, a vezető államok közé kell tartoznunk. Ahhoz, hogy lépést tudjunk tartani a versenytársakkal, növelnünk kell a GDP arányos K+F+I ráfordítást. A támogatásokban fontos a regionális prioritások meghatározása, hogy az ország minden régiója bekapcsolódhasson a tudásalapú gazdaságba.

Strukturális hatékonyság növelése

Önmagában a pénzügyi keret megemelése nem garantálja az eredményt. Megfelelő elosztási, követési és ellenőrzési rendszer kialakítása is szükséges a sikerességhez. A pályázatok hatékonyságának növelése érdekében szükség van a kutatási területek priorizálására, a támogatások eredményességgel történő kapcsolására, valamint szigorúbb nyomonkövetésre és háttértámogatásra a korábbi tapasztalattal nem rendelkező pályázók esetében. Fontos a közbeszerzési eljárások gyorsítása kifejezetten a K+F pályázatok területén.

A szereplők együttműködésének javítása

Ha a kutatók, oktatási intézmények és piaci szereplők szorosan együttműködnek, és szektoronkénti vagy regionális hálózatokba szerveződnek, több és jobban használható tudás áramlik az ezt kamatoztatni tudó cégekhez. Ennek fontos eszköze a fizikai infrastruktúra (pl. egyetemi ipari parkok, startup-inkubátorok) fejlesztése.

FRAUNHOFER TÁRSASÁG // HAZAHOZOTT TUDÁS

A Fraunhofer mintegy 69 kutatóintézetet felölelő és 24500 főt foglalkoztató intézményhálózat, amely kulcsszerepet tölt be a német alkalmazott kutatási ökoszisztémában. Részben állami finanszírozású szervezet, ám bevételei jelentős részét ipari megbízások adják. Az állam támogatásának mértéke jelentősen függ a lezárt projektek eredményességétől. A szervezet keretein belül lett kifejlesztve az MP3 hang- és H264/MPEG-4 videótömörítési eljárások, valamint napjaink napelem megoldásainak meghatározó része.

A KKV-k számára is rendelkezésre álló tudás

Ahhoz, hogy a kisebb cégeink is bekapcsolódhassanak a tudásáramba, az állam támogatást nyújt több cég által közösen létrehozott ágazatonkénti kutatóintézetek kialakítására, megfelelő iparági kompetenciákkal - elsősorban az alkalmazott kutatás, termékfejlesztés és innováció területén.

Az innovációt ösztönző környezet

Az innovációs tevékenység hosszú távon az oktatás fejlesztésén múlik: a logikai és problémamegoldó készségeket, a nyitottságot és együttműködést, valamint a kreatív gondolkodást elsősorban az oktatási rendszeren keresztül lehet fejleszteni. → **Lásd: Tudásalapú ország**

„Összeszerelünk ahelyett, hogy innoválnánk, újítanánk és gazdaságosan termelnénk vagy fejlesztenénk a szolgáltató szektort”

Péter (40), Debrecen

Digitális gazdaság stratégia

Ahogyan a számítási kapacitás, az adatgyűjtés és az adattárolás költsége folyamatosan csökken a világban úgy egyre inkább az internetre költözik a gazdasági és szociális életünk. Fontos, hogy Magyarország gazdasága minden fronton kihasználja a digitális technológiákban rejlő lehetőségeket, ezért az államnak aktívan segítenie kell a vállalkozásokat a digitális gazdaságban való sikeres helytállásban.

Digitális alapcsomag vállalkozásoknak

Magyarországon sok KKV-nak komoly nehézséget jelent a digitalizáció és az új technológiák bevezetése. Ennek következtében nehezen tudják felvenni a versenyt a nagyvállalatokkal és a külföldi cégekkel. Megoldásképpen a Momentum az állam piaci szereplők szolgáltatásainak támogatásán keresztül kínál kedvezményes digitalizációs csomagokat a KKV-k számára. Ezek a csomagok a KKV-k legfőbb digitális igényeire lesznek szabva, kezdve a vállalkozások digitális térben való megjelenítésétől az adatkezelési és számlázó rendszerek felállításán át egészen az egyszerűbb vállalatirányítási rendszerek bevezetéséig.

Sharing economy - közösségi gazdaság feltételeinek megteremtése

Számos tanulmány szerint a megosztásra épülő gazdaság új munkahelyeket teremt, és korábban soha nem látott hatékonyságot eredményez. A szemünk előtt nő fel egy olyan generáció, amely már nem tartja fontosnak, hogy autót vagy például fúrógépet vegyen magának, megelégszik azzal is ha bérelni tudja azokat amikor szüksége van rá. A Momentum nem betiltaná az Uber-t és hasonló alkalmazásokat, hanem külön törvényben szabályozná a közösségi megosztásra épülő cégeket, hogy azok megfelelő mértékű adót fizetve és a munkavállalói jogokat biztosítva eredményesen tudjanak hozzájárulni a magyar gazdaság növekedéséhez.

DIGITALIZÁCIÓ ÉS STARTUP KULTÚRA ÉSZTORSZÁGBAN // 21. SZÁZADI MEGOLDÁSOK

A 2000-es évek elején Észtország a fejlődés egy új szintjére lépett, és gazdaságát átfogó digitalizáció alá vetette, amely lehetőséget hozott a startup kultúra megerősödésére. Mára a high-tech iparág Észtország GDP-jének 15%-át teszi ki, illetve lakosságához mérten a legtöbb startup is itt születik. A népszavazások, az egészségügy, az oktatás, valamint a közigazgatás is magasan digitalizált, ami nagyban hozzájárult az ország gazdasági növekedéséhez. A startup kultúrát az állam is intenzíven támogatja, a http://www.startupestonia.ee állami honlap például a vállalkozók és befektetők összeköttetésére szolgál.

Budapest mint startupközpont

A Momentum Magyarországán Budapest egy innovatív, pezsgő startup központként kerül fel a régió és Európa térképére. A Főváros és a regionális kockázatitőke csoportok közös támogatásával létrehozunk egy non-profit szervezetet, amelynek legfőbb feladatai közé tartozik Budapest, mint régiós és európai startup központ népszerűsítése, tematikus startup fesztiválok szervezése, a legígéretesebb magyarországi startup vállalkozások széleskörű támogatása, valamint az itthoni startupok és regionális befektetők közötti kapcsolat szorosabbra fűzése.

Startup inkubátorok

Egyetemekhez közeli regionális központok segítségével lehetővé tesszük, hogy az innovatív ötletek versenyképes termékké formálódhassanak, valamint a létrejövő vállalkozások megtegyék első lépéseiket a piacra lépés felé. Így a startupok ellenőrzött, de mégis rugalmas keretek között tudják fejleszteni termékeiket, szolgáltatásaikat és megtalálni a növekedésük útját.

04

Magyarország a világban. Külgazdasági stratégia.

A külgazdasági politika 2010-től prioritássá vált Magyarország számára. Az ötlet önmagában nem rossz, de a megvalósítás katasztrofális lett. A jelenlegi rendszert három strukturális probléma hatja át: egyrészt a korrupció és a kormányközeli üzletemberek elsőbbsége, másrészt a külgazdaság ideológiai festékkel való leöntése. Mindebből következik a harmadik hiba, mégpedig a teljes intézményrendszert átható irracionalitás és irreális célok követése. A Momentum megtisztítja a külgazdasági politikát ezektől a hibáktól, és olyan stratégiát fog követni, amellyel nem csak a haverok fognak jól járni, hanem az egész nemzetgazdaság. Ennek kulcseleme a keletre fordulás helyett az európai orientációnk újbóli megerősítése - melynek legfontosabb lépése az euróbevezetés.

Az euró bevezetése

Ha az eurózóna intézményrendszere a jelenlegi irányban fejlődik tovább, Magyarország profitálhat az euró bevezetéséből, így el kell kezdenünk a csatlakozásra való felkészülést. Az eurózóna-tagság révén az élénkülő külkereskedelem, erősödő verseny és csökkenő finanszírozási költségek elősegítik hazánk, különösen a kis- és középvállalati szektor növekedését.

Az euró bevezetésére való szándékunk explicit kifejezése

Ahhoz, hogy az intézményrendszer átalakításába legyen beleszólásunk, jeleznünk kell a nyilvánosság felé, hogy célunk az euró bevezetése, és az erre való felkészülést elkezdjük. Bár az EU tagjaként kötelességünk is az eurózónához való majdani csatlakozás, az elmúlt években Magyarország vezetése látványosan lemondott az ilyen irányú törekvésekről.

A fiskális- és makroprudenciális fegyelem megerősítése

Mivel az euró bevezetésével lemondunk önálló monetáris politikánkról, különösen fontos, hogy a csatlakozást követően is megfelelő költségvetési mozgástér álljon rendelkezésünkre, hogy az esetleges gazdasági visszaeséseket a kormányzat megfelelően tudja kezelni. Magyarországon a deficit- és államadósság-mutatóink az utóbbi években javulnak, egyrészt érdemes ezt a trendet továbbra is fenntartani, másrészt az ennek fenntarthatóságát garantáló intézményi környezetet erősíteni, azaz bevezetni a programalapú költségvetést és középtávú tervezési keretekbe ágyazott szabályokat alkotni, illetve a Költségvetési Tanács szerepét növelni. Olyan Költségvetési Tanácsra van szükség, amelyik független, érdemi szakmai stábbal dolgozik, minden javaslatról független hatásvizsgálatot készít, így valódi ellensúlyát adja a kormányzatnak. Szintén fontos a makroszinten is körültekintő (ún. makroprudenciális) szabályozás megerősítése, amely a hitelbuborékok és a fenntarthatatlan külső egyensúlytalanságok esetleges kialakulását megakadályozza. kapcsolódó fejlesztési célok és feladatok a magtantervbe is bekerülnek.

Megtisztítjuk a külgazdasági politikát a korrupciótól

Felvesszük a harcot a korrupcióval és a haveri kinevezéseken alapuló politikával. Szakmai szempontok alapján átalakított intézményi struktúrán keresztül fejlesztjük a magyar külgazdasági kapcsolatokat.

- A kereskedőházak rendszerét felszámoljuk
- A Nemzeti Befektetési Ügynökségre és az Eximbankra bízzuk a magyar vállalatok külföldi piacokon való segítésének feladatát

Bezárjuk a Nemzeti Kereskedőházakat

A Magyar Nemzeti Kereskedőházak rendszere tökéletes példája a jelenlegi magyar kormány gazdasági és politikai inkompetenciájának: több tízmilliárd forintból létrejött egy kontinenseken átívelő kereskedőház-hálózat a rosszul felmért kkv-szektor külkereskedelmének támogatására a célországok alapos ismerete vagy kidolgozott stratégia nélkül. Ennek megfelelően az éves szinten hatmilliárd forintos veszteséget termelő kereskedőházak rendszerét bezárjuk és új alapokra helyezzük a magyar külkereskedelem állami támogatását.

Intézményi reformok az exporttámogatási és befektetésösztönzési rendszerben

A kereskedőházak helyett a magyar cégek itthoni felkészítését a Nemzeti Befektetési Ügynökség és az Eximbank látja majd el, a külföldi érdekképviselet és exporttámogatás pedig a megerősített és a baráti megbízottaktól megtisztított külgazdasági attasé-hálózathoz kerül vissza. Utóbbiak a magyar nagykövetségekkel, konzulátusokkal, és az illetékes minisztérium alá tartozó hivatallal együttműködve végzik majd a munkájukat. A cél, hogy széleskörűen informálják a vállalkozókat a befektetési célország intézményi, adózási, szabályozási, munkaügyi sajátosságairól, megkönnyítve ezzel az ottani piacra jutásukat.

Hamis ideológiák helyett piaci igényeken alapuló célokat és támogatást építünk ki

Az ideológiai alapú cél- és partner kijelölés helyett racionális, a piaci körülményeknek megfelelő támogatási rendszert építünk ki a külgazdaságban, hogy ne csak a politikailag megfelelő vállalkozók és Putyinnal üzletelő oligarchák járjanak jól a kormány tevékenységével.

- A közép-európai régióra fókuszáló KKV-támogatási rendszer

KKV-támogatás regionális fókusszal

A magyar kis- és közepes vállalkozásokat támogatjuk a határon túli és a regionális piacokon.
A keleti, déli és globális nyitás politikája gúzsba kötötte a magyar külgazdasági politikát.

A magyar vállalatok többsége nem Kazahsztánban, Mongóliában vagy Angolában akar befektetni, hanem a visegrádi országokban, Romániában vagy a Balkánon. A Momentum kormányában az exporttámogatási rendszer elsődleges haszonélvezői az exportképes magyar kis- és középvállalkozások, és nem a miniszterelnök barátai.

Egy öntudatos nemzet gazdasági víziója

Hathatós segítség az érvényesüléshez a globális piacon

Segítjük a magyar nagyvállalatokat a globális versenyben. Magyarország rendelkezik a globális piacon sikeresen helytálló és versenyképes vállalatokkal. A Momentum kormány ezeket a cégeket is ott igyekszik képviselni, ahol azok be akarnak fektetni, és nem ott, ahová a Fidesz küldené őket.

Szakmai alapú külgazdasági fejlesztésbe kezdünk

A Momentum kormány célja, hogy ideális körülményeket és lehetőségeket teremtsen a lehető legtöbb magyar vállalatnak a nemzetközi piacokon való sikeres részvételhez. Ehhez biztosítjuk a szakmai alapú felkészítést és szabályozási kereteket.

- A biztonságosan előállított, magas hozzáadott értékű termékek exportjának kiemelt támogatása
- Szabadkereskedelem támogatása

Erősítjük az élelmiszer-biztonsági strandardokat.

Az olasz mintát követve a hazai élelmiszerminőségi szabványok szigorításával elősegítjük a magyar mezőgazdasági termékek márkáinak felépítését és külpiaci megjelenésüket.

Megerősítjük Magyarország szerepét a tranzit-kereskedelemben.

Erősítjük Magyarország tranzit szerepét, mind a légi, mind a közúti, mind a vasúti áruszállítás kapcsán.

A magas hozzáadott értéket teremtő, innovatív vállalkozásokat támogatjuk.

Kiemelten támogatjuk a magas hozzáadott értékű, innovatív termékek exportját, különösen az IT termékeket és szolgáltatásokat. Minden iparágban elősegítjük a high-tech fejlesztést.

Kiállás a szabadkereskedelem mellett

Magyarország számára a protekcionizmus és gazdasági elzárkózás csak káros lehet, ezért támogatjuk az európai szinten megkötött szabadkereskedelmi egyezményeket, amíg azok eleget tesznek a fenntarthatóság elvének és a magyar vállalatok érdekeinek.

05

Fejlesztéspolitika, vállalkozásfejlesztés, vidékfejlesztés

Az elmúlt 12 évben átlagosan több, mint napi 2 milliárd Ft érkezett Magyarországra az Európai Unióból, amely a források gondos felhasználása mellett a nyugati tagállamokhoz való felzárkózásunk lehetőségét kínálta volna számunkra. A hatástanulmányok, valamint a források felhasználásával kapcsolatos korrupciós ügyek azonban arra engednek következtetni, hogy ezzel a lehetőséggel nem éltünk, a források tervezett kimerítését – így a választásokat – követően pedig a gazdaság teljesítményének jelentős romlására számíthatunk majd.

XYZ Az Európai Unió és a Momentum

Fejlesztéspolitika

Célunk, hogy az Európai Unióból érkező támogatások a politikai klientúra építése és a fejlődés látszatának fenntartása helyett Magyarország valódi érdekeit szolgálják. Ezért amellett, hogy kiemelt figyelmet fordítunk a választások előtt rohamtempóban, felelőtlenül kiírt források felhasználásának ellenőrzésére, aktív szerepet vállalunk egy átláthatóbb és hatékonyabb támogatási rendszer kialakításában.

Lekötött forrásokkal kapcsolatos szabálytalanságok feltárása és kezelése

Kiemelten fontosnak tartjuk az elmúlt évek szabálytalanságainak feltárását, ezért mindent meg fogunk tenni annak érdekében, hogy a pályázati rendszer működése mellett az elszámoltatás is megtörténjen. Feltárjuk először a pályázati kiírások problémáit, majd kivizsgáljuk a pályázatokkal és a források felhasználásával kapcsolatos hibákat. A feltárt szabálytalanságok jogi következményeinek érvényt szerzünk minden esetben. De az elszámoltatás mellett elengedhetetlen a pályázati rendszer normális működésének fenntartása. Ezért kiírásoknak eleget tevő, szabályos pályázókkal szemben vállalt kötelezettségeinek az állam minden körülmények között eleget fog tenni.

Fennmaradó források hatékony felhasználása

A kormányzat által diktált erőltetett iram miatt kevés felhasználható forrás marad a 2020-ig tartó időszak hátralévő éveire, ugyanakkor ezeken a forrásokon kisebb lesz a felhasználás szabályaiból fakadó sürgető nyomás. Ez lehetőséget biztosít számunkra ez eddig megvalósult fejlesztések hatásainak vizsgálatára. A fennmaradó, viszonylag szűkös forráskeretből a vizsgálatok alapján olyan fejlesztéseket támogatunk majd, melyek a múltban már bizonyítottan eredményesek voltak.

Kis- és középvállalkozások pályáztatásának fejlesztése

A kis- és középvállalkozói kör számára kiírt uniós pályázati felhívások esetében alapvető szemléletváltásra van szükség, ezért véget vetnénk annak a gyakorlatnak, hogy az intézményrendszer lényegében pályázót választ ki. A jelenlegi szemlélet miatt most jellemzően azok az eredményesen működő, kockázatmentes vállalkozók jutnak forráshoz, akik a piacról is képesek lehetnének finanszírozni beruházásaikat. A Momentum szerint nem a pályázókról, hanem az ötleteikről és a megvalósítható üzleti elképzeléseikről kellene dönteni a források odaítélésekor. A pályázóktól fenntartható üzleti tervet kérnénk, és figyelembe vennénk ezt az üzleti tervet az értékelés során. Mindezzel szeretnénk azt elősegíteni, hogy a vállalkozói szférába invesztált EU-s források a termelékenységet és az üzleti eredményt is javítsák az ágazat szereplőinél.

Kiszámítható pályázási rendszer

A pályázatokat tervszerűvé és kiszámíthatóvá tesszük. Minden pályázat elbírásálát fix határidőhöz kötjük, ezáltal is növelve a pályázati pénzek kiszámíthatóságát. Egy későn elbírált pályázat csődbe tudja

vinni azokat a vállalatokat, amelyeknek nincs kellő likviditási mozgásterük és a beruházás érdekében kockázatot vállalnak. A Momentum Magyarországán abban ez esetben, ha a megkésett elbírálás miatt egy vállalatot kár ér, az kárpótlást kap az államtól.

Hangsúly az oktatás és az egészségügy fejlesztésén

A jelenlegi fejlesztéspolitikai intézményrendszer egyik komoly stratégiai hiányossága, hogy alig, vagy nagyon kis hatékonysággal képes EU-s forrásokat becsatornázni a nagy ellátórendszerek (oktatási, egészségügyi infrastruktúra) fejlesztésébe. A Momentum a következő programalkotási időszakban egyértelműen több európai forrást fordítana ezekre a célokra, hiszen önerőből nehezen tesszük fenntarthatóvá és hatékonnyá ezeket a területeket és nem történnek meg a szükséges átalakítások. Képviselnénk ennek fontosságát az európai tárgyalásokon, továbbá a magyar rendszert a tervezés során úgy alakítanánk ki, hogy az Operatív Programok minél több lehetőséget teremtsenek a jövőbe történő hatékony, koherens befektetésre, és a nagy ellátórendszerek reformjára.

KKV-fejlesztési stratégia

A duális gazdaság megtörése kulcsfontosságú eleme kell, hogy legyen egy új magyar növekedési modellnek. A kis és középvállalkozások jelentik a gazdaság motorját: ők a legnagyobb foglalkoztatók, így sikereik mindannyiunk jólétét növelik. Egy jövőorientált KKV-fejlesztési stratégia értékeli a vállalkozói törekvést, és azért tesz, hogy minden vállalkozót segítsen a továbblépésben - legyen ez a kicsiből közepessé vagy a közepesből piacvezető magyar céggé válás.

„A vállalkozás szabadsága nagyon gyenge, az üzleti és társadalmi környezet kimondottan ellenséges.”

Gábor (35), Miskolc

Vállalkozó Erasmus

A külföldi tanulás, tapasztalatszerzés, hálózatépítés, nemzetközi üzleti partnerségek kialakításának elősegítése támogatott külföldi utakkal, melyek keretében a vállalkozók egy fogadó cégnél töltenek

1-6 hónapot vagy körbejárnak több céget, iparági cégcsoportot. A meglevő, fiatalokat célzó EU-s program kibővítése – mellé pedig tanácsadás, nyelvoktatás, helyi mentor biztosítása.

Kamarai rendszer átalakítása, kötelező kamarai tagdíj eltörlése

A jól működő kamarák alulról szerveződő szektoronkénti együttműködések, amelyek jogi, gazdasági szaktanácsokkal segítik a partner cégeket, találkozási pontot teremtenek számukra. A kamarai rendszernek nem a pénzszerzésre, hanem a szolgáltatásra kell épülnie: ösztönözni és szervezni kell a kisvállalkozók közti együttműködéseket - mert közös érdekérvényesítéssel és fellépéssel a külpiacokon is sikeresebbek lehetnek. Szükség van a kamarák KKV-kra szabott szolgáltatásainak fejlesztésére - pl.: térítésmentes részvétel konferenciákon, tréningek, kiállítási megjelenési lehetőségek, elemezések.

„A kötelező kamarai tagság felesleges, semmi értelmes előnyt nem nyújt.”

Ágnes (52), Zalaegerszeg

Támogatási program, amely az együttműködő cégeket díjazza

Kisebb cégek közös beruházásainak ösztönzése adókedvezménnyel - hogy ki tudják használni a méretükből fakadó piacérzékenységet és közösen hozzájussanak olyan eszközökhöz, amelyre egyenként nem lenne erőforrásuk. Ez a támogatási forma a tudás közös bevonására is lehetőséget ad: a cégek közösen alkalmazhatnak speciális szaktudással rendelkező alkalmazottat.

Regionális képzési központok létrehozása

A nagyobb cégek megengedhetik maguknak, hogy tanácsadói tudást vonjanak be, ami a munka- és folyamatszervezésben segíti őket. A kkv-knek olyan megfizethető, regionálisan rendelkezésre álló szolgáltatásokra van szükségük, ahonnan tanácsadói tudás vonható be a problémáik megoldásához. Tehetségkutató és támogató programokra van szükség, valamint nagyobb szerepet kell kapnia a munkapiacról kiesők képzésének - amely a munkaerőhiány-problémát is enyhíteni tudja.

Vidékfejlesztés

Visszaadjuk a bizalmat a helyi közösségeknek. Abban hiszünk, hogy a helyben feltérképezett problémákra helyben kell a válaszokat is megadni. Fejlesztések tekintetében nemcsak a beruházási fejlesztéseket, a társadalmi fejlesztéseket is előtérbe helyezzük, hogy a közösségek épülése is előtérbe kerüljön. Ezekhez a megalapozott fejlesztésekhez szabad mozgásteret és központi háttértámogatást biztosítunk.

- Önkormányzatiság visszaállítása
- Területfejlesztési minisztérium felállítása
- Közösségi vidékfejlesztésre szánt források arányának növelése
- Minden településen minimum egy közösségi hely fenntartásának támogatása

Önkormányzatiság visszaállítása

Helyi problémákra helyben, a helyi közösség választott vezetői tudnak megoldást adni, őket kell érdekelté tenni a fejlesztésekben. Ehhez az első lépés, hogy visszaállítjuk az önkormányzatiságot. A települési önkormányzatokhoz kerülnek az identitás- és közösségképző programok szervezése, a járási önkormányzatokhoz pedig a több települést érintő, térségi szintű helyi szolgáltatások szervezése és fejlesztése. → **Lásd: Működő ország**

Önkormányzati és területfejlesztési minisztérium visszaállítása

A vidéki területek gazdasági fejlődéséhez infrastrukturális beruházásokra és humán beruházásokra egyaránt szükség van. Ehhez azonban egy támogatást koordináló, központi háttérintézmény kell, amely segítően követi és felügyeli a helyi fejlesztési programok sikeres lebonyolítását.

Háromszorosára növeljük a közösségi vidékfejlesztésre szánt források arányát

A 2014-2020-as időszakra a kormány – a korábbiakhoz képest - jelentősen lecsökkentette a közösségi kezdeményezésen alapuló vidékfejlesztési programok támogatását. Jelenleg az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) 5%-át költjük LEADER programok támogatására, ami mindössze az Unió által elrendelt kötelező minimum. Mi ezt az arányt háromszorosára növeljük, átalakítva a támogatás folyósításának formáját is. A pályázaton továbbra is helyi akciócsoportok indulhatnak, melyek helyi

civilekből, gazdasági szereplőkből és önkormányzatok képviselőiből állnak össze, azonban az elbírálás során a közösség felmért igényeit és elfogadókészségét is döntő szempontként értékeljük. Csak olyan pályázatokat részesítünk támogatásban, amelyek fejlesztési stratégiájára a helyi közösségben igény mutatkozik.

BALATON-FELVIDÉKI FEJLESZTÉSEK // HELYI PÉLDA

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület 2008-ban jött létre, mára pedig több mint 240 tagja van, köztük önkormányzatok, vállalkozások és civil szervezetek egyaránt. Az egyesület LEADER akciócsoportként jött létre és céljaként 60 környező település fejlesztését jelölte meg. Programjaik során több száz munkahelyet teremtettek, kétoldalú együttműködési kapcsolatokat hoztak létre vállalkozók, civilek és önkormányzatok között, helyi szolgáltatásaik és termelőik népszerűsítésére létrehozott honlapjuk pedig még applikáció formájában is elérhető. Ehhez hasonló fejlesztési társulások létrejöttét szeretnénk támogatni a LEADER keretösszeg emelésével és a szabályozási változtatásokkal.

A település közös nappalija

A településen élők számára nagyon jelentős fejlődést hozhat egy működő közösségi tér, ahol modern informatikai és könyvtári szolgáltatások állnak rendelkezésre, képzéseket lehet tartani, tanácsokat lehet kérni, közösségi internetezésre, vagy közös filmnézésre, művelődésre vagy csak egyszerűen közös beszélgetésre jönnek össze a helyiek. Ezért a kohéziós pénzekből külön is támogatjuk, hogy minden településen megnyitásra kerüljön legalább egy közösségi tér. Ezt a támogatást kiegészítjük annak fenntartási költségeivel és egy minőségbiztosított rendszerben foglalkoztatott alkalmazott havi bérével. A közösségi tér munkatársának feladata, hogy segítse a település lakóit a számukra igényelt információk folyamatos megszerzésében, naprakészen tudja, hogy milyen problémával hova fordulhatnak a helyiek. Ezt a feladatkört közösségfejlesztő képzésekkel és rendelkezésre álló online tudástárral, korszerű tudásátadó tréningekkel támogatjuk meg.

Földművelési lehetőség a legszegényebb településeknek

Azokban a térségekben, ahol gyenge az infrastruktúra, rosszak a helyi szolgáltatások és nincs szakképzett munkaerő, nem fognak vállalkozások megjelenni. Az ott élő emberek számára nincs munkahely

és megélhetési lehetőség. Néhány hektár föld azonban megoldást nyújtana arra, hogy a település lakosai dolgozzanak és termeljenek a közösség (például a helyi iskola és óvóda) számára. Ezért a Nemzeti Földalapnak adunk egy jogosítványt, hogy a legszegényebb térségekben földet vásároljon a helyi önkormányzatok számára, akik ezt a földet kötelesek a közösség szolgálatába állítani. Mindez lehetőséget ad szociális gazdaságok működtetésére is és rengeteg generációs munkanélkülinek adhat munkát és ezáltal biztos megélhetést. → **Lásd: Törődő ország - Leghátrányosabb helyzetű térségek**

06

XXI. századi magyar agrárium

A rendszerváltozás óta eltelt negyedszázadban a magyar agrárium a politika áldozatává vált. Miközben a különböző kormányok a szavazat-maximalizálásra törekedtek, és az unió infúziójára kötötték az agráriumot, vidékről eltűnt 800 ezer mezőgazdasági munkahely, eltűnt az állatállomány kétharmada, a szőlő és gyümölcsös terület 40%-a, a zöldségfélék vetésterülete pedig a harmadára esett. Mostanra olyan tudás és technológiabeli lemaradásba kerültünk, hogy ezen számok újbóli elérése rendes piaci körülmények között versenyképesen nem megoldható.

A hatékony gazdálkodás alapjainak megteremtése

A Momentum stratégiai ágazatként tekint az agráriumra, úgy gondoljuk, hogy egy versenyképes agrárium a nemzetgazdaság szerves részét képezi. A Momentumban hisszük, hogy a hatékony termelés alapját a XXI. századi technológia meghonosítása, és az ennek valós gazdaságossági előnyt biztosító optimális birtokméret adja. Nem a birtokméretre, nem a gazdálkodási formára, nem a földtulajdonra, hanem az okszerű földhasználatra, a termelés hatékonyságára és a magyar mezőgazdaság nemzetközi versenyképességére helyezi a hangsúlyt. Ezért fontosnak tartjuk, hogy elősegítsük a gazdák integrációját, és hozzásegítsük őket a valós piaci előnyt nyújtó, ám magas beruházási költséggel rendelkező technológiákhoz.

- A termelés körei
- Precíziós termelés támogatása
- Versenyképes földhasználatot támogató földtörvény

A termelés körei

Jelenleg az egyéni és családi gazdaságok nagy része nem éri el a legújabb technológiák kihasználhatóságához kötött megfelelő birtokméretet. Ezen felül különösen nagy gondot okoz a különböző ágazatok (termesztés, feldolgozás, logisztika, értékesítés és marketing) széttagoltsága, a kistermelő hiába rendelkezik a megfelelő minőségű termékkel, azt nem állítja elő akkora mennyiségben, hogy nagy viszonteladók előtt alkuképes maradjon, vagy az előállított termék nem felel meg a feldolgozóipar elvárásainak. A Momentum lehetőséget nyújt olyan széleskörű és laza integrációk létrejöttéhez, amelyben minden agrárgazdasági szereplő részt vehet (családi vállalkozású takarmánytermelőtől az állattartón át a feldolgozóig), megteremtve a mérethatékonyság alapjait, és közös minőségi szabványok kialakításának lehetőségét. Ezek a termelés körei. Aki részt vesz a termelés köreiben, annak garantáljuk, hogy az integrációban előállított értéke után megkapja a nyereséget, és azt, hogy az integrációba résztvevő értékei a saját, szabadon felhasználható tulajdona marad.

BORÁSZOK EGYÜTTMŰKÖDÉSE SZEKSZÁRDON // HELYI PÉLDA

A Szekszárd Borvidék Nonprofit Közhasznú Kft. fő célja a Szekszárd térségi és régiós borászathoz kapcsolódó tevékenységek és szervezetek koordinációja, integráció megteremtése, valamint a borkultúra fejlesztése és népszerűsítése. Ennek érdekében a közösségi marketing jellegű akciók kerülnek a tevékenység központjába: rendezvények, marketing-kommunikáció, az egységes arculatot elősegítő fejlesztések, az egyéni pincék törekvéseinek összefogása, koordinálása.

Precíziós termelés támogatása

A szántóföldi gazdálkodásban a legnagyobb versenyelőnyt a korszerű termelés biztosítja, ennek legfontosabb oszlopát a precíziós művelés képezi. A precíziós gazdálkodás eszközeinek alapjául a navigációs és irányítási rendszerek szolgálnak, amelyek elsődlegesen a gépek hatékonyságát növelik (csökkenő állásidő, üzemanyagfogyasztás és bemeneti anyagszükséglet). A pecíziós gazdálkodás három alapvető folyamatra épül, az adatgyűjtés, adatfeldolgozás, döntéshozatal és beavatkozás folyamataira. A Momentumnak kitűzött célja, hogy egy ciklus alatt 100%-ra emelje a precíziós gazdálkodás lefedettségét az országon belül, ezért az olyan 500 hektár alatti gazdáknak, akik a termelés körein keresztül elérik a kellő mérethatékonyságot a technológiára vissza nem térítendő támogatásban, a nagyobb területek gazdáit pedig kamattámogatott hitelben részesítenénk.

Versenyképes földhasználatot támogató földtörvény

A földtörvény földhasználatra vonatkozó passzusai jelenleg nem a professzionális termelőket segítik. A Momentum úgy újítja meg a földtörvényt, hogy a versenyképes termelést folytató gazdákat védje, őket juttassa előnyhöz, ezáltal ösztönözze a korszerű termelést és a jó földkihasználást.

Tudás, a versenyképesség alapja

Akár a többi ágazatban, az agráriumban is a legfontosabb piaci előny a tudás. Ezért agrárpolitikánk kiemelten fogja segíteni a mezőgazdasági szakképzés- és oktatást, a szaktanácsadást, valamint az egyetemi- és akadémiai szintű agrárkutatást. Ehhez létrehozunk egy Országos Szaktanácsadási rendszert, mely integrálja magába a kulcsfontosságú infrastruktúrát, mint a növényvédő- és kutatóállomások. Meggyőződésünk, hogy a tudásalapú mezőgazdaságé a jövő, nem pedig a munka-alapúé. Ezért agrárpolitikánk kiemelten fogja segíteni a mezőgazdasági szakképzés- és oktatást, a szaktanácsadást, valamint az egyetemi- és akadémiai szintű agrárkutatást.

- Országos Szaktanácsadói Rendszer létrehozása
- Agrár Infrastruktúra fejlesztése és integrálása

Országos Szaktanácsadói Rendszer létrehozása

A tudás versenyelőnyt ad: ezért létrehozunk egy minden gazda számára helyben elérhető Országos Szaktanácsadói rendszert. Ehhez szükséges egy egységes tudásalap létrehozása, mely tartalmazza nem csak a fellelhető egyetemes gazdálkodói és technológiai tudást, de a növényvédő- és kutatóállomások napi eredményeit is. Ehhez a rendszer részévé kell tennünk a növényvédő állomásokat, és az agrárium K+F intézeteit. A tanácsadók a helyben hagyományosan jól termeszthető kultúrákkal kapcsolatban minden szükséges tudást biztosítanak a gazdák számára, pénzügyi és üzletvezetési tanácsokkal is ellátják őket, ezen felül digitálisan a rendelkezésükre bocsájtják a legfontosabb friss információkat, mint a várható időjárás, legújabb károkozók elleni védekezési módszerek, legújabb technológiákkal kapcsolatos tudnivalók, és ezek használata.

BALATON-FELVIDÉKI FEJLESZTÉSEK // HELYI PÉLDA

Ausztriában és Németország egyes területein a gazdák érdekképviseletét provinciális alapon az úgynevezett Landwirtschaftskammern-nek látják el, melynek keretein belül minden gazda számára elérhető szaktanácsadási rendszert biztosítanak. Ezeket nagyrészt az állam finanszírozza, amit kiegészít a tagság, illetve a fizetős szolgáltatásokból befolyó bevételek. Az egyes régiókon belül több, szétszórt irodájuk is van, hogy a tanácsadásért ne kelljen a régió fővárosába menni. A tanácsadói rendszer sok témakörre kiterjed, a mezőgazdasághoz szorosan kapcsolódó témákon túl tanácsot adva például üzletvezetésben, tervezésben, jogi és adóügyi kérdésekben, de akár nehéz helyzetbe került gazdáknak is nyújtanak segítséget. A gazdák számára elérhetőek az információk egy webes felületen is. Ausztriában az általános tanácsadás mellett a gazdák heti rendszerességgel elektronikus hírlevelet is kapnak, melyben a heti időjárási viszonyokról és az aktuális K+F eredményekről kapnak tájékoztatást. Ha pedig valami különleges eset áll fenn (például új kártevő vagy betegség jelenik meg), az erre való felkészülés lehetőségeiről is azonnal információ érkezik.

Agrár Infrastruktúra fejlesztése és integrálása

A növényvédő állomások egy jól működő rendszerben szerves részét képezik a gazdák mindennapjainak, ezen keresztül szerezhetik be a naprakész tudást, ami az ültetvények egészségesen tartásához szükséges. Ezért az Országos Szaktanácsadói rendszer felügyelete alatt extra anyagi forrásokhoz juttatnánk ezeket, és visszaállítanánk az Orbán kormány előtti funkciókat. Az innováció nyújtotta lépéselőny segítségével a magyar szaktanácsadói testület olyan tudást biztosíthat a gazdáknak, mely potenciális előnyt jelent külföldi versenytársaikkal szemben. Ezért azon felül, hogy extra forráshoz juttatjuk az integrált mezőgazdasági kutatóközpontokat, egy központi kutatás-fejlesztés stratégiát dolgozunk a szakmával, és a felsőoktatási intézményekkel közösen, melynek középpontjában a gyakorlati kutatások állnak, legyen szó honos kultúrnövényekkel kapcsolatos kutatásokról, technológiai innovációról vagy az éghajlatváltozás okozta nehézségek kutatásáról. Az égető szakemberhiányt a szakképzés és az agrár felsőoktatás átszervezésével oldanánk meg.

Természetes alapanyagok, organikus mezőgazdaság

A Momentum nem az iparszerű mezőgazdasági nyersanyagtermelésben és élelmiszergyártásban látja

a magyar agrárium jövőjét, hanem a természetes anyagokat alkalmazó, egészséges élelmiszereket előállítani tudó mezőgazdaságban. A XX. századi iparszerű agrártermelés súlyosan rombolta a környezetet, a biodiverzitást. A szintetikus úton előállított gyomirtók, rovar- és gombaölő vegyszerek, valamint a hozamfokozó hormonok használata pedig a fogyasztók egészségét közvetlenül is károsító élelmiszereket állított elő. A Momentum szerint igazi jövője az organikus mezőgazdasági nyersanyag- és élelmiszertermelésnek van, ezért a termelőket, a feldolgozókat is ebbe az irányba fogja orientálja agrárpolitikájával.

Intenzív kultúrák támogatása

A Momentumban hisszük, hogy adottságainkat: a világgazdaság szempontjából kicsiny össz birtokméretet, de termelés szempontból jó időjárási viszonyokat, és kiváló minőségű termőföldeket a lehető leghatékonyabban kell kihasználni. A Momentum hisz a versenyképes, tudásalapú és intenzív termelésen alapuló magyar agráriumban. Az intenzív kultúrákban óriási gazdasági potenciált rejtenek magukban: a méretgazdaságosság küszöbe jóval alacsonyabb, a hektáronkénti elérhető profit messze meghaladja a szántóföldi termelésben elérhető profitot, miközben termőföldi és időjárási adottságaink tökéletesek az ilyen kultúráknak, ezért elengedhetetlennek tartjuk az intenzív kultúrákhoz kapcsolódó strukturális problémák megoldását.

- Extra források bevonása
- Kertészi Infrastrukturális beruházások támogatása
- Öntözés

Extra források bevonása

A három „nagy” kertészeti fejlesztési jogcímen (üvegház vagy fóliasátor létesítése; gombaházak vagy hűtőházak létesítése; ültetvénytelepítés) összesen közel 65 Mrd. Ft támogatási forrás került kiírásra a 2014-2020. időszakra. Ezen felül feltőkésítjük a Magyar Agrár Garancialapot, mely részben kezességet vállal a gazdák hiteleiért, így megkezdődhet a magántőke beáramlása az agráriumba. A Szaktanácsadói Rendszeren keresztül a gazdák pénzügyi tanácsadásban is részesülnek, így mindig rendelkezésükre áll majd a kellő tőke a megfelelő tudás mellé.

Kertészi Infrastrukturális beruházások támogatása

A frisspiaci termékeknél alapvetően a betakarítás utáni folyamatokat (tárolás, válogatás, csomagolás) tartjuk a piacra jutás alapfeltételének. Ezért közvetlen támogatásban részesítjük a termék első piacra vitelét szolgáló beruházásokat olyan integrációk számára, melyek a lehető legnagyobb területen termelnek, és képesek ugyanazon infrastruktúrát használni (a kezelőberendezésektől a hűtőházakon és a logisztikai beruházásokon át a marketing tevékenységekig). Megoldjuk az öntözési szabályozásokkal kapcsolatos problémákat, a szabályokat a természeti adottságokat figyelembe véve ésszerűsítjük.

Öntözés, az intenzitás alapja

A szántóföldi és kertészeti ágazatok versenyképességének javítását elsősorban az öntözési rendszer további kiépítésével és fejlesztésével lehet elérni. Az öntözésben történő előrelépés a növénytermesztésben akár 30-40 %-os terménynövekedést is eredményezhet, továbbá mérsékli az évek közötti termésmennyiség ingadozást. A stratégiánk fő célja a termelés és a minőség stabilizálása és növelése, a mezőgazdaság és az élelmiszeripar mint létfontosságú ágazatok biztonságba helyezése. Az öntözésfejlesztési stratégiánk megalkotását, valamint kivitelezését a vízügyi szakhatóság bevonásával, továbbá a szükséges vízügyi és természetvédelmi jogszabályok összehangolásával végezzük/végeznénk. Ezen intézkedés egyik fő eleme vízjogilag művelhető területek megnövelése Magyarországon. Programunkban az állami támogatás mellett történő öntözésfejlesztési, csatorna felújítási és létesítési, valamint tározóépítési eljárást hirdetünk meg. Mindezek részeként javítani kívánjuk a termelői együttműködések rendszerét, a felszíni vizek közvetlen elérhetőségének lehetőségét, illetve az ide tartozó infrastruktúra rendszerek állapotát és egyszerűsíteni a vízjogi engedélyezési rendszerek összetettségét. Ezzel együtt hatékonyabbá és szervezettebbé kívánjuk tenni a vízjogi engedélyek iránti kérelmek engedélyezésének/elbírálásának folyamatát. Alapvető célként tűztük ki a szomszédos országokkal történő szoros együttműködés lehetőségét a vízgazdálkodási és árvízvédelmi feladatok együttes ellátása érdekében. Továbbá cél az értékes területek gyors árvízmentesítése, illetve a kevésbé értékes területeken történő vízvisszatartás megoldása.

Versenyképes állattartás

Egy integrált mezőgazdasági termelési rendszer működtetéséhez nélkülözhetetlen a meglévő, illetve potenciális bel- és külpiaci igények felmérése, illetve a genetikai állomány fejlesztése. Az intenzív állattartó rendszerek létrehozásánál fő célként tűztük ki a genetikai kutatások és a fejlesztések gyakorlatba ültetésének megteremtését a súlyos genetikai lemaradás megszüntetése érdekében.

- Integrált mezőgazdasági termelés
- Szárnyasfeldolgozó ipar fejlesztése
- Sertésszaporító üzemek modernizálása

A nemzetközi versenyképesség alapjai

A takarmányellátás költségeinek mérséklése, a hozzáértő munkaerő alkalmazásának biztosítása, a gazdák közötti bizalmi viszony megteremtése, a feldolgozó ipar kapacitásának bővítése, valamint a trágyakezelés kölcsönös hasznosságon nyugvó alapjainak megteremtése együtt szükséges egy jól működő, termékeny és sikeres integráció kiépítéséhez. Mindemellett a genetikai állomány javításának elősegítése is elhanyagolhatatlan. Az eredményes, sikeres jövő megalapozásaként a gazdaságba történő szakértők bevonását, valamint egy egységes, szervezett tenyésztési koncepció kiépítését céloztuk meg. Fontos feladatként tekintünk egy hatékony központi teljesítményvizsgálati állomás, valamint egy elfogulatlan szaktanácsadási rendszer megalkotására. A külföldi piacról történő élőállat és állati termék behozatalának fokozatos mérséklése, az állategészségügyi és népegészségügyi szabályok szigorítása, a bizonytalan eredetű, illetve a Magyarországon szabott minőségi kritériumi szint alá tartozó állati eredetű termékek behozatalának korlátozása mind stratégiánk fő elemeként szolgál.

Baromfitartás, mint kiaknázatlan lehetőség

Hazánkban a sertés és baromfi ágazatban rengeteg kihasználatlan potenciál rejtőzik. A magyar csirke minőségben világszínvonalú, a víziszárnyas exportban pedig óriási lehetőségek látunk. A szárnyas feldolgozóipar fejlesztésével nagy lökést adhatunk az ágazatnak, hogy az EU fontos szereplőivé váljunk, a Momentum kormány ezért vissza nem térítendő támogatással és kamattámogatott hitellel segíti elő a meglévő feldolgozóüzemek modernizálását, illetve hoz létre újakat, olyan integrációk segítségével,

melyekben a lehető legmagasabb egyedszám mellett a kacsa, liba és gyöngytyúk egyedek aránya maximális, illetve a legszélesebb körű integrációt hozzák létre a takarmánykukorica előállításától a libamájpástétom felszolgálásáig.

Sertés-génállomány javítása

Hazánkban az alapvetően jó hagyományokkal és adottságokkal rendelkező sertéstartás hanyatlik. A feldolgozó üzemeink importra szorulnak, a magyar sertés alulmarad az árversenyben. A versenyképtelen termelés legfőbb okozója a rossz szaporulat, melynek a rossz génállomány és a szaporító üzemek rossz állapota áll a hátterében. Ezért a génállomány javítását az agrár K+F központi témájává tesszük, illetve vissza nem térítendő támogatással és kamattámogatott hitellel támogatjuk a szaporító üzemek modernizálását.

Tudásalapú ország

A Momentum Magyarországán az oktatási rendszer célja, hogy hozzájáruljon a tudásalapú társadalom létrejöttéhez, és sikeres, a technológiai, gazdasági és társadalmi változásokhoz hosszú távon alkalmazkodni tudó fiatalokat segítsen a tanulásban. A magas színvonalú oktatás mindenki számára egyformán hozzáférhető lesz: nemet mondunk a szegregációra és igent az átjárható és méltányos iskolarendszerre. A minőségi közoktatásra nyitott, európai szinten is versenyképes kutató és fejlesztő felsőoktatást építünk. Visszaállítjuk a felsőoktatási intézmények autonómiáját, és tágra nyitjuk az egyetemek kapuit, hogy minél többen továbbtanulhassanak.

01

Változó világ, változó tanulási környezet a közoktatásban

A 2010 óta hatalmon lévő kormányok visszaforgatták az idő kerekét, és visszalökték a magyar oktatást a 20. század eleji, poroszos rendszer irányába. A túlságosan kötött tartalmi szabályozás, a centralizáció, a 21. század fejlődési irányainak (pl. digitalizáció, információgazdaság) teljes figyelmen kívül hagyása, a szakképzés drasztikus lebutítása, illetve a 19. századi technikákra építő tehetséggondozás mind egy letűnt kor irányába mutatnak. Az oktatáspolitikai rombolás pedig sajnos nem maradt károk nélkül, a nemzetközi PISA-felméréseken jól látszik, hogy 2009 óta jelentősen romlottak a magyar diákok eredményei. A magyar közoktatás ezer sebből vérzik, és jelenlegi formájában képtelen segíteni a készségek fejlődését, ezzel veszélybe sodorva a felnövekvő generációk boldogulását és hazánk nemzetközi versenyképességét.

A Momentum hisz abban, hogy egy sikeres, tanulásközpontú közoktatási rendszerben a diákok tanulási igényeihez kell igazítani a kereteket minden téren. Célunk, hogy a gyerekek magabiztosan megértsék a körülöttük lévő változásokat, később pedig sikeresen tudjanak alkalmazkodni hozzájuk. Ehhez olyan készségek fejlődésének támogatására van szükség, mint az együttműködési készség, a kritikai gondolkodás, kreatív problémamegoldás, döntéshozás, vitakészség. Ki kell használni az információgazdaság és a digitalizáció előnyeit is, és nem félni az újításoktól. Mindez csak olyan rendszerben lehetséges, ahol az állam nem terjeszkedik túl, hanem bízik az oktatás szereplőiben és megadja nekik a kellő autonómiát. Ezen kívül a pedagógusoknak megbecsültséget, biztonságot és méltó munkakörülményeket biztosít.

A nevelési-oktatási feladatok átalakulása

A gyerekek folyamatosan tanulnak, formális, nonformális és informális keretek között építik saját tudásukat, ráadásul nemcsak a fizikai, hanem a virtuális térben is meg kell tanulniuk biztonságosan létezni. A kurrikulum megalkotásakor figyelembe kell venni, hogy az iskolai tananyag a gyermekek tanulásának csak egy részét fedi le, ebben a szemléletben kell újragondolni és kiegészíteni a magtantervben szereplő fejlesztési feladatokat.
Az iskolákban olyan tanulási környezetet kell kialakítani, amely hatékony önálló tanulásra késztet, fenntartja a gyerekek motivációját és a következőket támogatja:

- Adaptív készségek fejlesztése (kritikai gondolkodás, együttműködési készség, kreativitás, digitális készségek...)
- Valós tapasztalatokra épülő tanulási folyamatok, a világban zajló folyamatok megértése

Aktív és felelős állampolgárokat! – Vitakultúra és együttműködési készség

A tanulók legyenek képesek aktívan és demokratikusan együttműködni, legyen lehetőségük fejleszteni a kommunikációs és vitakészségüket annak érdekében, hogy gondolataikat adaptívan fejezzék ki. Mindez egészüljön ki olyan osztálytermi gyakorlattal, amely az együttműködési készség kialakulását segíti.

Kreativitást és kritikai gondolkodást az iskolákba!

Be kell építeni a magtantervbe a kreativitás és kritikai gondolkodás iskolán (tanórákon) belüli fejlesztésének fontosságát hangsúlyozó fejlesztési feladatokat, kimeneti kompetenciákat. A ma felnövő gyerekek számára már nem az iskolában megszerzett tudás hasznosítása lesz a sikeres élet kulcsa, hanem az új információk megszerzése, szűrése, felhasználása a folyton változó helyzetekben. Ezért fel kell őket készíteni arra, hogy az innovációkkal dúsított világban adaptívan alakítsák ki életterüket.

„Az oktatás jelenleg nem tanít kritikus szemléletre, nem tanít gondolkodni.”

Péter (25), Zalaegerszeg

Eligazodás a digitális világban

A technológiai fejlődés gyorsulásával elengedhetetlen, hogy a gyerekek magabiztosan tájékozódjanak az őket körülvevő újítások, tartalmak közt. Mindez egyrészt az informatikaoktatás elkerülhetetlen megújítását jelenti akár a programozás alapjainak hangsúlyosabbá tételével, másrészt pedig azt, hogy az iskolának segítenie kell a tudatos és kritikus médiafogyasztást és internethasználatot.

Pénzügyi tudatosság növelése

Fontosnak tartjuk, hogy a diákok valós tapasztalatokat szerezzenek a pénzügyekkel kapcsolatban, melyek segítik őket a későbbi reális pénzügyi lehetőségek feltérképezésében, a tudatos vállalkozásépítésben.

Mobil, többnyelvű fiatalokat!

Az idegennyelv-oktatás hatékonyságának komplex fejlesztésére van szükség. Nagyon fontos, hogy személyes élményeken keresztül kell bemutatni a diákoknak az idegennyelv-tanulás fontosságát (nyelvterületi osztálykirándulások, diákcsere- és partnerprogramok állami támogatása), megteremtve a motivációt az önálló erőfeszítésekre.

Zöldebb iskolát, zöldebb környezetet!

Támogatjuk olyan programok elindítását, melyek növelik a tanulók felelősségtudatát a különböző globális problémákkal kapcsolatban, mint pl.: fenntartható fejlődés, környezettudatosság, klímaváltozás.

Minden gyerek jó valamiben - Egyéni tanulási igényekre reagáló pedagógusok

Cél, hogy a diákok egyéni képességeikhez, tudásukhoz és személyiségükhöz minél inkább igazodó oktatásban részesüljenek, és valós segítséget kapjanak életpályájuk építésében. A differenciált, személyre szabott oktatás megvalósításához elengedhetetlen, hogy a tanárok több figyelmet tudjanak fordítani az egyes diákok fejlődésére, érdeklődésére. Ehhez kapcsolódva elengedhetetlen:

- A gyerekek természetes kíváncsisága és érdeklődése érték: a pedagógusok erre építve határozzák meg a tanulási utakat az egyéni tanulási igények alapján
- Egyéni értékelés/visszajelzés
- Differenciált, gyerekközpontú oktatás
- Esély arra, hogy minden gyerek kiaknázhassa az érdeklődésének megfelelő lehetőségeket

Diákok értékelésében nagyobb hangsúlyt kell fektetni az egyéni tanulási folyamat reflektív értékelésére

Az iskolának és a pedagógusnak kiemelt feladata a gyerekek motivációjának fenntartása, magabiztosságának erősítése. Ennek érdekében növelni kell a szöveges értékelések jelentőségét az osztályzással szemben. Ennek hatékony működtetéséhez természetesen sokkal több tanári kapacitásra van szükség, melyben nagy segítséget jelent a tanárok terheinek csökkentése, és a pedagógiai asszisztensi

rendszer kiterjesztése → **Lásd: Tudásalapú ország - Biztos háttér** A digitális eszközpark fejlesztésével lehetővé válik, hogy az értékelést a tanárok az iskola online rendszerében tegyék meg → **Lásd: Tudásalapú ország - Technológiai változásokkal lépést tartó iskola**

Játékosítás és a motiváció fenntartása // Belépés a 21. századba

A gamifikáción, azaz „játékosításon" alapuló újító szemléletű iskolai értékelési rendszer a videojátékok szerkezetét veszi alapul: a megoldáshoz mindig többféle úton lehet eljutni, és nincs végzetesen büntetett hiba, mindig újra lehet kezdeni a pályát. A rendszer nem tartalmaz negatív értékelést, ha valami nem sikerül, lehet ismételni, ennek köszönhetően hatékonyan csökkenti az iskolai stresszt és a teljesítmény miatti szorongást. A módszer hazai úttörője Prievara Tibor, az ELTE Apáczai Csere János Gimnázium angoltanára, aki rendszeresen megosztja tapasztalatait a Tanárblogon Nádori Gergely kollégájával együtt.

Ösztönözni kell a tanárokat a differenciált oktatáshoz kapcsolódó módszerek alkalmzására

A differenciálás jelentheti eltérő érdeklődésű gyerekek számára eltérő tartalmak átadását, illetve a tanítás módszerének eltérő megválasztását is. Utóbbi esetben különböző képességű gyerekeknek máshogy tanítja meg ugyanazt a pedagógus. A tanárképzés reformjával ezeknek idővel hangsúlyosnak kell lenniük a tanárképzésben is, ám a már pályán lévő pedagógusok továbbképzése is nagymértékben javítani tudja az iskolai eredményességet. Ennek érdekében a Momentum pályáztatás útján országosan támogat olyan továbbképzőket, akik ezzel kapcsolatos képzést nyújtanak, így motiválva a tanárokat a részvételre. A differenciálás abban segíti a pedagógusokat, hogy sikeresebben reagáljanak a diákok tanulási szükségleteire, de abban is, hogy a tehetségnevelés többé ne csak bizonyos intézményekhez, vagy bizonyos osztályokhoz kapcsolódjon. Minden gyerekből ki kell hozni a legtöbbet, ebben pedig a pedagógusoknak minden támogatást meg kell kapniuk, akár a munkaterhek csökkentésével és a bérek növelésével → **Lásd: Tudásalapú ország - Biztos háttér** akár a feladatvégzést segítő eszközök és környezet biztosításával → **Lásd: Tudásalapú ország - Technológiai változásokkal lépést tartó iskola**

A tehetségnevelést újra kell gondolni

Néhány kiemelt intézményben remekül működik a tehetséges diákok nevelése, a diákok szép eredményeket érnek el nemzetközi szinten is. Ám hisszük, hogy az ezen intézményeken kívüli diákok közt is megannyi tehetség van, akiknek rejtve maradása mindenki számára veszteség. Olyan szemléletre van szükség a tehetségekkel kapcsolatban, ami egységesen, minden gyerekre kiterjed. Erre fel kell készíteni a pedagógusokat a pedagógusképzés, illetve továbbképzések keretein belül, hiszen tudniuk kell alkalmazni az egyénre szabott módszereket a mindennapi foglalkozások, tanórák során. Arról sem szabad megfeledkezni, hogy a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igénnyel élő vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel élő gyermekek között is rengeteg a tehetséges, a velük való foglalkozás is nagy felkészültséget igényel. Az egyénre szabott, gyerekközpontú oktatás tehát a kulcs a gyerekek érdeklődésének, legjobb képességeinek kiaknázásához, ebben pedig a pedagógus kulcsszerepű. Fontos az is, hogy egy kiemelkedő vagy gyors fejlődésű gyermekek számára rengeteg lehetőség nyíljon, ahol kibontakozhat. Az intézmények a programkínálat gazdagításával tudnak ehhez hozzájárulni, ahol a gyerekek szervezett, kiscsoportos programok keretein belül is bővíthetik látókörüket, nyithatnak a világra, felfedezhetik magukban a tehetséget. A technológiai fejlődés ezen a téren is lehetőséget ad a pedagógiai munka támogatására, illetve a programok elérhetővé tételére. Ezt kihasználandó, szorgalmazzuk az iskolák közti együttműködést, az iskolahálózatok fejlődését. Javasoljuk, hogy hogy jöjjön létre olyan online, információs platform, ahová az iskolák által szervezett foglalkozásokat, programokat nyilvánosan elérhető módon regisztrálni kell. Ez lehetővé teszi, hogy olyan diákok számára is látogathatóak legyenek ezek a programok, akik a saját iskolájukban nem találták meg a legmegfelelőbb lehetőségeket.

Az életpályaépítést és karriertervezést támogató szolgáltatások erősítése

A szülők és a már végzett diákok fokozottabb bevonása szükséges a pályaválasztás támogatásába, hogy a tanulók konkrét ismereteket szerezzenek az egyes hivatások jellemzőiről és az egyetemi tanulmányokról.

Technológiai változásokkal lépést tartó iskola

A jövő oktatását nem lehet kizárólag az iskolapadba és a gyerekszobák íróasztalához pozicionálni. A diákok az iskolaidőn túl is folyamatosan tanulnak a virtuális térben, az iskolának pedig feladata, hogy ezt a tanulási folyamatot is képes legyen becsatornázni az osztálytermi munkába. A 21. század technológiai változásaira nem kihívásként, hanem lehetőségként kell tekinteni:

- Digitális tanulási platformok használatának fokozatos bevezetése
- Tanárok felkészítése a digitalizációval megnyíló új lehetőségek kihasználására
- Iskolák digitális infrastrukturájának fejlesztése

Iskolákat a virtuális térbe!

A tanulási környezetet ki kell terjeszteni a tantermekből a virtuális térbe. Az állam feladata, hogy az innovatív digitális pedagógiai módszerek alkalmazásának teret adjon a tartalmi szabályozás rugalmasabbá tételével. Fontos, hogy a szabad tankönyvválasztás visszaállításával a minőségbiztosított, egymással versengő tananyag-csomagok közti választás lehetősége legyen biztosított a pedagógusoknak, ugyanakkor a tankönyvközpontú oktatás helyett egyre inkább komplex digitális tartalmakra lesz szükség. A jövő a tankönyveket is helyettesítő tanulási platformoké, így lehetővé tesszük, hogy az iskolák fokozatosan ezt válasszák a piacról.

Egyéni visszajelzésre alkalmas online tudástár

A digitalizáció a diákok folyamatos, egész tanulási cikluson át végzett munkájának személyes értékelésére, és a munka megőrzésére is lehetőséget ad, hiszen a diákok egyéni tudásszintjének megfelelő feladatok, anyagok közzététele is lehetővé válik az órákhoz kapcsolódóan. A digitális tanulási platformok lehetőséget adnak a hagyományos, ötfokozatú, vizsgaközpontú rendszer helyett egy sokkal rugalmasabb, az egyéni teljesítményt és fejlődést jobban tükröző, motiválóbb értékelési rendszerre.

A digitális tanulási platformoké a jövő // Belépés a 21. századba

A Szegedi Tudományegyetem Oktatáselméleti Kutatócsoportja által fejlesztett eDia program egy olyan digitális felület, amely a meglévő képességek vizsgálatából már óvodás kortól képes visszajelzést adni a gyerekek iskolai felkészültségének mértékéről, évente több alkalommal értékelve a tanulók fejlődését (matematika, természettudomány, olvasás területeken), ezáltal képes időben jelezni az esetleges lemaradásokat. Az eDia felülete kifejezetten a fiatalok igényeire lett szabva, videók, animációk teszik érdekesebbé és életszerűbbé a feladatokat.

A tanárképzés megújítása

A digitális oktatás, a kurrikulum változása szükségessé teszi az egyetemi pedagógiai képzés és a pedagógus továbbképzés megújítását. Fontosnak tartjuk online és offline hálózatok létrejöttét pedagógusok és nevelőtestületek között. Ennek célja a tudásmegosztás és a helyi módszertani innovációk támogatása.

Digitális iskolák, infrastruktúrafejlesztés

Felkészültté kell tenni a magyar iskolákat arra, hogy a digitális korral járó változásokat ne ignorálja, hanem biztos hátteret nyújtson az átalakuló világban történő eligazodáshoz. Ennek a tanárképzés mellett a másik kulcsa, hogy az eszközpark és oktatási infrastruktúra jelenlegi kampányszerű fejlesztése helyett egy folyamatosan rendelkezésre álló fejlesztési és korszerűsítési program biztosítsa, hogy gyermekeink a lehető legmodernebb eszközök segítségével tanulhassanak. Fontos, hogy minden iskolában rendelkezésre álljanak a modern pedagógia alkalmazásához nélkülözhetetlen digitális eszközök (pl. tabletek, projektor, stb.) A korszerűsítésnek ki kell térnie a nagy sebességű internetkapcsolat és wifi kialakítására is.

Teret adunk az innovációnak, jó gyakorlatoknak

Cél, hogy az intézmény és a tantestület is teljes mértékben a gyerekek tanulási igényeihez igazodjon, az állam pedig megteremtse annak feltételeit, hogy az iskolákban a tantestület tagjai közösen, egymást segítve alakítsák ki saját legjobb gyakorlataikat a tanulók tanulásban való személyre szabott segítésére. Ezért a következők elengedhetetlenek:

- Diákok túlterheltségének csökkentése
- Túlszabályozott, kötött kerettantervi és tantárgystrukturális rendszer megszüntetése
- Állami szerep határainak rögzítése: feladata a célok és kimeneti követelmények meghatározása legyen
- Szakmai autonómia az intézményeknek és pedagógusoknak, ide értve a szabad tankönyvválasztást is
- Szabad taneszközpiac

„A központosított oktatás központosított tankönyvekkel újra elhozza az ideológiai oktatás korszakát.”

Sándor (47), Eger

Az alaptanterv maradjon meg magtantervnek a kimeneti fejlesztési követelmények rögzítésével.

A magtanterv (kurrikulum) tananyagra vonatkozó műveltségi követelményeit csökkentjük, és növeljük az egyéni tanulási igények alapján tervezhető tartalom arányát, lehetővé téve a differenciált tartalomszervezést. Rögzíteni kell a kimeneti követelményeket a magtantervben, és támogatni a fejlesztésükhöz kapcsolódó gyakorlatok kialakítását.

A kötelező kerettantervek helyett minél nagyobb teret kell hagyni a helyi tanterveknek!

Csökkenteni kell a diákok, pedagógusok leterheltségét és nagyobb teret kell hagyni a kritikai gondolkodás, a problémamegoldás, az egymással való együttműködés fejlesztésére. Cél, hogy az iskolák helyi tantervei szabhassák meg a pedagógiai munka irányát ott, ahol ennek fejlesztésére az intézményeknek igénye van.

Az állam nem állhat a jó gyakorlatok és az innováció útjában. Ehhez természetesen támogató célzattal készülhetnek mintatantervek, melyekre az iskolák építhetnek, vagy teljes egészében átvehetnek, ha helyben nincs meg a saját tanterv összeállításához szükséges kapacitás, vagy az iskola az addig megszokott tantervet szeretné követni.

Kötelező óraszámok helyett nagyobb szabadságot a tantárgyi kínálatban!

Az államnak nem feladata, hogy központilag meghatározza, mit, milyen óraszámban kell tanítani. A magtantervben rögzített kimeneti fejlesztési célok ismeretében minden iskola szabadon dönthet úgy, hogy ezeket a hagyományos tantárgyi struktúrától teljesen eltérő szerkezetben, például tantárgyi integrációk, tantárgyak elhagyása vagy új tárgyak bevezetése révén éri el, de persze úgy is, hogy a hagyományos tantárgyi struktúrában dolgozik tovább.

Kötelező hittan és erkölcstan helyett helyi programokat és közösségszervezést!

Hiszünk abban, hogy a hittanóráknak a gyülekezetet építő, a templomi közösséget erősítő, helyi alkalmaknak kell lenniük. Mivel a Momentum Magyarországán a magtanterv és a kerettantervek szabályozása alapvetően lehetővé teszi a jelenlegi tantárgystruktúra elhagyását, így a hittan és erkölcstan órák sem lehetnek kötelezőek. Az állami fenntartású közoktatási intézmények a jól működő programokat szabadon megtarthatják, akár a tanrendjükbe tanóraként beépítve is. Sok helyen jól működő gyakorlatok nőttek ki az erkölcstan órák alapjain, hiszen olyan témákat volt lehetőségük megvitatni a diákoknak, amelyek az élet fontos részei. Ezeket a jó gyakorlatokat az iskolák továbbvihetik. Ugyanakkor azt semmiképp nem tesszük lehetővé, hogy a diákokat vallási alapon kötelezzék a foglalkozásokon való részvételre.

Hibákkal teli, központi tankönyvek helyett szabad tankönyvpiacot!

A tankönyvek és egyéb tartalmi hordozók minősége akkor biztosítható, ha visszaállítjuk a versenyhelyzetet és a szabad piacot a tartalom-fejlesztők számára és eredményesebb kimeneti minőségi kontrollt fejlesztünk ki. Vissza kell adni a pedagógusoknak a tankönyvválasztás szabadságát! A tankönyvfejlesztés egész iskolatípusra és több év tananyagra épüljön és legyen koherens rendszer. A szabad piac

visszaállításával és egyre több tartalomfejlesztő és kiadó megjelenésével olcsóbb, jobb minőségű termékek szélesebb választéka áll majd az iskolák rendelkezésére. Ki kell alakítani a versenyszabályozás és a minőségügyi kontroll hatékony kereteit is. Ezen túl ösztönözni kell a fokozatos átállást a tankönyvekről a digitális tartalmakra és platformokra, lehetővé téve az iskoláknak, hogy a tankönyvek mellett, vagy akár azok helyett ezt a formát válasszák.

Modern és versenyképes szakképzés

Az elmúlt években a kormányzat rövidlátó szemléletével óriási rombolást végzett a szakképzés területén, ami több tízezer diák lehetőségeit szűkítette be végletesen. A Momentum megállítja a fiatalok jövőjének felégetését, és a jövőbe tekintve új alapokra helyezi a hazai szakképzés rendszerét. Célunk olyan szakemberek képzése, akiknek megvannak azok a kompetenciáik és adaptív készségeik, amelyek segítik őket a gyorsan változó világunkhoz való alkalmazkodásban. Képesek tanulni, tovább-, vagy átképezni magukat, lépést tudnak tartani választott szakmájuk modernizálódásával, eligazodnak pénzügyeikben, képesek önálló vállalkozást indítani és stabil nyelvtudásuk van. A Momentum nem az iskolatípusok átnevezésével próbálja a magasabb minőség látszatát kelteni, hanem a képzési tartalom és módszertan megújításával, valamint bővülő erőforrások felhasználásával valóban javítani akarja a szakképzésben tanulók által elérhető oktatás színvonalát. Hosszú távon pedig fontos cél, hogy minden iskolatípusból elérhető legyen a felsőoktatás valamely formája (alap-, osztatlan képzések, felsőoktatási szakképzés).

- Akadályok lebontása a szakképzés utáni felsőfokú továbbtanulás útjából
- Biztos közismereti alapok, kompetenciafejlesztés kiemelt támogatása
- Intézménytípusok és szakmák közötti átjárhatóság biztosítása
- Tanműhelyek fejlesztése, szakoktatók béremelése

Mindenkinek legyen esélye továbbtanulni!

Hosszú távú célunk a szakképzésben a teljes értékű érettségit szerző, valamint a felsőoktatásban továbbtanuló diákok arányának növelése. A szakképzettséggel rendelkező diákok felsőfokú továbbtanulását nem ellehetetleníteni, hanem ösztönözni kell. A mobilitási csatornákat minden középfokon tanuló előtt

nyitva kell tartani! Meg kell szüntetni az adminisztratív akadályokat és a tantervi keretek továbbtanulási lehetőségeket szűkítő hatását. Valamint fokozatosan ki kell építeni a szakiskola elvégzése utáni továbbtanulás útjait is.

Szakiskolai érettségi

Rövid távon szükséges a szakiskolai érettségi bevezetése, ami egy kompetenciaalapú kimeneti mérés lenne, a szövegértési, alapvető matematikai, természettudományos és idegen nyelvi ismeretek alkalmazásának felmérésével. A lépés célja a képzéstípus hatékonyságának felmérése, illetve a diákok és tanáraik ösztönzése az általános kompetenciák fejlesztésére, a szakiskolai kimeneti követelmények komolyan vételére.

Átjárhatóság biztosítása, hogy senki ne kerüljön zsákutcába

Sok tanuló még nem áll készen, hogy 14 éves korában egy életre szóló döntést hozzon a szakmaválasztásról. A Momentum ezért olyan szakképzési rendszert alakít ki, amelynek alapelve az intézménytípusok és szakmák közötti átjárhatóság, hogy később korrigálni lehessen egy egyszeri rossz választást. Ezt az elvet szem előtt tartva végezzük el a tartalmi szabályozás és a szakképzés egész rendszerének gyökeres átalakítását.

Biztos alapokat a szakképzésben is!

A 2010 óta hatalmon lévő kormányok mérhetetlen károkat okozva brutálisan lecsökkentették a szakiskolákban a közismereti óraszámokat. A Momentum a tartalmi szabályozás átalakításával biztosítaná, hogy a szakiskolai tanulmányok során a jelenleginél jóval hangsúlyosabb legyen a tanulási képességek, a legfontosabb kompetenciák (pl. szövegértés, matematikai és logikai, idegennyelvi) és az adaptív készségek fejlesztésének támogatása. Meggyőződésünk, hogy a szakiskolai képzés nem csupán a szakmai ismeretek elsajátításának terepe, hanem az általános komptenciák fejlesztése is alapvető feladatai közé tartozik. Ennek érdekében négyévesre növeljük a szakiskolai képzést, amelynek minden évfolyamát a fenti szemléletben szükséges megszervezni. Ezt az első évben egy szakmai pályaorientációs időszak, majd az azt követő három évben a választott szakma ismereteinek elsajátítása egészíti ki.

A diákokra kell bízni a szakma- és intézményválasztást!

A kommunista időket idéző központi munkaerő-gazdálkodásra és szakmaszerkezeti döntésekre épülő rendszert el kell törölni! Gyorsan változó világunkban a legkiválóbb szakemberek sem tudják pontosan megmondani, hogy az egyes szakmákra mekkora igény lesz 10-15 év múlva, így az aktuális munkaerőigények alapján történő jelenlegi oktatáspolitikai tervezés teljességgel értelmetlen.
Ezen kívül nem elfogadható az a módszer, amely a diákokat a kényszer erejével akarja a szakképzésbe, vagy kevéssé népszerű szakmák felé irányítani. Nem az államnak, hanem a szakképző intézményeknek kell eldönteniük, hogy hol, milyen szakmai képzés indulhat. A Momentum bízik a diákokban és szüleikben, ezért az ő döntéseikre fogunk támaszkodni, hiszen kizárólag motivált és érdeklődő tanulókból lesznek jó szakmunkások és szakemberek. Az állam eszközeit ezen a téren szerintünk a pályaválasztási döntést segítő szolgáltatások és a finom ösztönzők (pl. ösztöndíjak) jelentik.

Ahol a szakképzés megszervezésében is hosszú távú boldogulás a fontos // Hazahozott tudás

Az innováció több szinten megjelenhet a szakképzésben. A szemlélet átalakításában példa lehet Szingapúr: az ott kifejlesztett szakképzési modellben a diákoknak nem csak a szakmájukhoz kapcsolódó tudást és képességeket kell elsajátítaniuk, a képzés során kiemelt figyelmet kap az önálló, kreatív gondolkodás és az alkalmazkodóképesség fejlesztése, valamint a közösségi értékek, és az élethosszig tartó tanulás fontossága is.

Az innovatív dán szakképzési gyakorlatban a 'production school' egy olyan, rugalmas kereteket biztosító szakképző iskola, ahol az irányításában megjelennek a helyi munkaerőpiaci szereplők, és az oktatás életszerű munkahelyi helyzetekből kiinduló workshopok köré szerveződik, amik egyszerre fejlesztik a diákok problémamegoldó képességét, és ismerteti meg velük a releváns elméleti keretet.

Innovatív kezdeményezéseket és hosszú távú megújulást a szakképzésbe!

Átfogó pedagógiai-módszertani megújulás szükséges a szakiskolákban, amelyeket alkalmassá kell tenni egyrészt az érettségire való eredményes felkészítésre, másrészt a mélyszegénységből érkező, hátrányos helyzetű, vagy speciális nevelési igényű tanulók eredményes oktatására is. Ehhez innovatív pedagógiai koncepciókat kell kidolgozni és elterjeszteni. Ez egy hosszú távú, nagy szakmai hozzáértést igénylő feladat,

ezért a Momentum a szakterület legjobb ismerőit fogja felkérni ilyen koncepciók kidolgozására, majd támogatni is fogja azok gyakorlati adaptálását. Ösztönözzük, nem pedig ellehetetlenítjük az innovatív, kísérleti jellegű programokat (természetesen megfelelő minőségbiztosítás mellett). A pedagógusokra háruló többletmunka díjazásaként szükség van a hátrányos helyzetű diákok tanítása után járó pótlékok jelentős emelésére is → **Lásd: Tudásalapú ország - Pedagógusok megbecsültségének növelése**

Alapítványi iskolák ellehetetlenítésének megállítása

A magán és alapítványi szakképzők helyzetének stabilizálására fenntartó-semleges finanszírozást alakítunk ki. Ha a diák alapítványi iskolát választ, ugyanazt a normatívát fizeti az állam.
Nem diszkriminálunk semmilyen szakképző intézményt a fenntartója miatt.

Versenyképes szakmai (gyakorlati) oktatást!

A korszerű gyakorlati ismeretek elsajátítása érdekében fejleszteni kell a szakképzés szakmai képzési lábát. Ennek érdekében az iskolai műhelyek fejlesztése, a szakmát tanító tanárok bérfejlesztése fontos lépések. Emellett a duális képzés valódi minőségbiztosítása szükséges. Ezt a képzési formát csak abban az esetben támogatjuk, ha az megfelelő készség- és kompetenciafejlesztéssel párosul, nem pedig egy szélsőségesen speciális képzésről, vagy a diákmunkaerő egyszerű kihasználásáról van szó. A duális képzések finanszírozásában és a gyakorlati oktatás feltételeinek fejlesztésében a gazdasági szereplők növekvő hozzájárulását kívánjuk elérni.

02

Decentralizált közoktatási rendszer - Autonóm szereplők

Az állam ma súlyos szereptévesztésben van az oktatásirányítási feladatai kapcsán. Ahol fontos lenne a szerepe, ott sokszor nincs jelen és magára hagyja az érintetteket, más területeken pedig túlközpontosítja, a napi politikai helyzettől függően bizonytalanná teszi a rendszert.

A Momentum kiemelt fontosságúnak tartja az oktatási rendszer működésének kiszámíthatóságát. Az oktatási szereplőkbe vetett bizalom helyreállítása nélkül azonban elképzelhetetlen az eredményesség. Vissza kell adnunk az iskolák és pedagógusok autonómiáját, az állam feladata pedig az, hogy minden segítséget és támogatást megadjon ott, ahol szükséges.

Kiszámíthatóság, tényekre és párbeszédre alapozott tervezés

Cél, hogy kiszámítható, szakmailag megalapozott döntéseken alapuló oktatásirányítást alakítsunk ki, ahol a döntések nem csupán a kormányzó párt(ok) értékválasztásaira épülnek, hanem összhangban vannak az elérhető legjobb minőségű és legújabb kutatási eredményekkel. A szakma kötelező bevonásán túl a döntéseknek széleskörű és valós társadalmi párbeszéden kell alapulniuk, olyan szereplők bevonásával, melyet az oktatásban dolgozók és részt vevők is legitimnek éreznek. A legfontosabbak a következők:

- Pártpolitikától független, nemzeti minimum meghatározása és törvényben rögzítése
- A szakma és az érintettek folyamatos bevonása a döntéshozatalba
- Az oktatás rendbetétele kiemelt kormányzati feladat: önálló Oktatási Minisztérium létrehozása

Közös nemzeti minimumot az oktatásban!

Az oktatás a társadalmi fejlődés motorja, melynek kiszámítható működése az egész ország, így minden politikai szereplő közös érdeke. Az oktatási rendszer semmilyen szinten nem szolgálhat pártérdekeket, nem változtatható a szabályozás egyik pillanatról a másikra. Magyarországnak olyan oktatási stratégiára van szüksége, ami összpárti konszenzuson alapulva, hosszú távú célokat és közös alapokat fektet le, és amely kormányokat túlélve szolgálja a stabilitást.

Önálló oktatási minisztérium kialakítása

Az oktatás teljes irányítása kerüljön vissza egy önálló, oktatással foglalkozó minisztériumhoz, különös tekintettel a jelenleg az NGM (és más minisztériumok) által irányított szakképzésre. Az oktatás különböző szintjei egymással szoros összefüggésben állva egy komplett társadalmi alrendszert jelentenek. Azért szükséges őket egy helyről irányítani, hogy az alrendszer egésze és a benne lévő összefüggések menedzselhetőek legyenek.

Tényekre alapozott tervezést és működést, a szakma állandó bevonásával!

Legyen törvényi feladat az adatokra, tényekre alapozott oktatáspolitikát, intézményvezetést és oktatási gyakorlatot támogató infrastruktúra és szervezeti háttér létrehozása. Legyen törvényi kötelezettség az így létrejövő tudásbázis minőségellenőrzésének kidolgozása, valamint a tudásbázis felhasználása országos és helyi politikai döntésekben, és az oktatás gyakorlatában. Az ún. „evidence-based", vagyis tudományos adatokon, bizonyítékokon alapuló, reflektív döntési folyamatok kiépítésére van szükség mindhárom szinten: oktatáspolitika, intézményvezetés és osztálytermi gyakorlat.

Valós társadalmi párbeszédet!

Az oktatáspolitikai döntéseknek integrálniuk kell az érdekeltcsoportok szakmai javaslatait (például kutatók, szakértők, országos vagy legalább regionális lefedettségű pedagógus-, szülői- és diákszervezetek, hallgatói érdekképviselet, stb). Olyan oktatásirányítást kell kialakítani, amely az érintettek és a politikai irányítás inputjait szintetizálva, kompromisszumra törekedve, átláthatóan alakítja az oktatás rendszerét. Az irányító intézmény egyeztetési kötelezettségét jogszabályba kell foglalni, a szakmai szempontoknak pedig az egyeztetési folyamatok egészét végig kell kísérniük.
Az egyeztetési gyakorlatot pedig ki kell mozdítani a jelenlegi pusztán formális jellegéből, és úgy kell megvalósítani, hogy az valóban nyitott legyen az érintettek és a szakértők javaslatainak befogadására (pl. reális véleményezési határidőket biztosítva).
Jelenleg a Köznevelés-stratégiai Kerekasztal nem demokratikusan létrejövő szerv, a közoktatásban megjelenő valódi érdekek képviseletére alkalmatlan. Helyette az érintettek demokratikus bevonásával kell szabályozni az érdekegyeztető testület(ek) kialakítását, működését. Közoktatási területen az önszerveződő, akár nem formális érdekképviseleti szervezeteket, pedagógusokat és a civil szervezetek képviselőit ugyanúgy meg kell hallgatni, mint az oktatási piaci szereplőket, az iskolafenntartókat és az oktatás által kiszolgált klienseket (szülő-gyerek) is.

Intézményrendszer, finanszírozás

A közoktatásban súlyos ellenállásokat kiváltott Klebelsberg Központ fenntartását át kell szervezni. Azonnal fel kell számolni az alapvető hiányosságokat. Nem fordulhat elő, hogy iskolákban ne legyen wc papír vagy éppen kréta anyagi vagy beszerzési problémák miatt, vagy éppen politikai kinevezettek irányítják az intézményt. Olyan rendszert kell létrehozni, ahol a döntéseket a helyi viszonyokat, problémákat ismerő, helyi szereplők hozzák, és ahol hatékonyan és hosszútávra tervezve történhet az iskola életének mindennapi szervezése. Történjen mindez egy olyan rendszerben, ahol nem a település anyagi helyzetétől függ a helyben zajló oktatás színvonala. Adjuk vissza az iskolákat a közösségeinknek és biztosítsuk azt, hogy a leszakadó térségek is megfelelő finanszírozásban részesüljenek!
Ehhez a következők szükségesek:

- Fenntartói rendszer önkormányzati társulásokban
- Pénzügyi és szervezeti autonómia biztosítása az iskoláknak átlátható finanszírozás mellett
- Igazgatók megerősítése (közösségi legitimáció és pénzügyi-, szervezetfejlesztési hatáskör tekintetében is)
- Világnézetileg semleges közoktatás biztosítása mindenkinek
- Az egyházi és magán intézmények államival azonos elbírálása

Az iskolák legyenek a helyi közösségeké!

A Momentum célja egy olyan oktatási rendszer létrehozása, amely a helyi igényekre képes hatékonyan reflektálni. Ennek érdekében az intézményfenntartói feladatokat a járási önkormányzatoknak adjuk (közigazgatási reformról lásd: XY fejezet). Ez a legkisebb olyan szint, ahol már stratégiai tervezésre is sor kerülhet, illetve ami már lehetővé teszi az alacsonyabb szinten jelentkező finanszírozásbeli egyenlőtlenségek kiküszöbölését is. Az önkormányzati társulások autonóm iskolafenntartók, nem a kormányzat alá tartoznak, hanem alulról szerveződnek, demokratikus úton.
A szakképzés (illetve egyéb speciális helyzetek) tervezésére lehetőséget adunk a járások összefogására, ezáltal több járás által közösen fenntartott iskolák létesítésére.

Pénzügyi autonómia biztosítása

Célunk egy olyan oktatási rendszer létrehozása, ahol az autonómia minden területre kiterjed.

Akkor lehetnek valóban autonómak a helyi fenntartók, ha ennek a pénzügyi feltételei is adottak. Ezért a Momentum olyan finanszírozási rendszert hoz létre, amelyben a központi költségvetés biztosítja, hogy minden magyar diák magas színvonalú képzésben részesülhessen. Ennek érdekében a helyi fenntartók feladatuk ellátásához előre tervezhető, átlátható és elszámoltatható módon, normatív alapon kapják a központi költségvetésből a feladatok ellátásához szükséges forrásokat. A normatívák nemcsak a diákok számát veszik figyelembe, hanem a helyi sajátosságokat is. Külön normatív pénzügyi forrásokat biztosítunk a hátrányos helyzetű diákok oktatására. Az inkluzív oktatás megvalósítását pénzügyileg is jutalmazzuk, a szegregáció fenntartartását büntetjük. A normatívák fedezetet kell nyújtsanak a pedagógiai munkát segítő személyzet alkalmazására is, úgy, hogy minden diáknak lehetősége kell legyen érdemi pszichológusi, gyógy- és fejlesztőpedagógusi segítséget igénybe venni.
A hatékony rendszerhez helyi szinten kell meghatározni, hogy mire szükséges többet költeni, a normatíva felhasználása ezért a törvényi kereteken belül szabadon kell történjen. A költségvetés összeállítása és végrehajtása, valamint a saját bevételekkel való gazdálkodás a helyi fenntartó és az intézmény feladata, az állami szerep az ellenőrzésre összpontosul. Ebben a modellben az a lehetőség is újra nyitott lesz, hogy az országos normához képest nyújtott plusz szolgáltatások ellátására a helyi közösség az állami támogatáson felüli pénzt tudjon biztosítani.

Erős igazgatókat! - Intézményi autonómia visszaállítása

Az intézményeknek lehetőséget kell kapniuk a saját vezetőjük kiválasztási folyamatába való beleszólásra. Nem lehet egy oktatási intézménynek olyan vezetője, akit nem fogad el a helyi közösség. Csak az kaphat igazgatói megbízást, akit a tantestület, a diákönkormányzat és a szülői munkaközösség is támogatásáról biztosított. Az igazgatókat nem az oktatási miniszternek, hanem a helyiekkel kapcsolatban álló helyi fenntartó szervezet vezetőjének kell kineveznie. Az igazgató feladata az intézmény vezetése, ezért elsősorban jó menedzsernek kell lennie. Nem az ő feladata, hogy egy személyben minden intézményi feladatot ellásson, ezért jogosultságot kell kapnia, hogy megválogathassa a saját beosztottait, ideértve a pedagógiai munkát segítő személyzetet is.

Az egyházi és magán közoktatási intézmények kapjanak az államiakkal azonos támogatást

Azonos normatívát kell fizetni az intézményeknek fenntartótól függetlenül, ebbe persze nem beleértendő

a tervezési és fenntartói adminisztratív feladatok ellátása. Ezeket saját forrásból vagy a járási fenntartókkal külön megegyezés keretében kell megvalósítaniuk a nem állami fenntartóknak. Ezen kívül nem részesülhetnek semmilyen állami vagy önkormányzati támogatásban sem azon iskolák után, amelyek fenntartják a szelekciót, szegregációt.

Világnézetileg semleges közoktatás biztosítása

Az államnak mindenki számára biztosítania kell a jogot, hogy gyermekeit világnézetileg semleges nevelési-oktatási intézménybe járathassa, óvodától a középiskola befejeztéig. Az elmúlt években az ország több száz településén kerültek át állami óvodák és iskolák egyházi fenntartásba pusztán financiális kényszerektől hajtva, vagy az ott elérhető nagyobb szakmai autonómia okán. A Momentum a nevelési-oktatási rendszer fontos láncszemeiként tekint az egyházi óvodákra, iskolákra, azonban azoknak az állami oktatás kiegészítőinek, nem pedig helyettesítőinek kell lenniük. A helyi vallásos közösség lelkesedésére és szándékára építve organikus fejlődés eredményeként tudnak igazán hiteles formában létrejönni és működni. Éppen ezért csak olyan helyen létesülhetnek állami intézmények helyén egyháziak, és csak ott tarthatják meg az egyházak a 2010 után szerzett fenntartói jogkörüket, ahol területileg létezik azonos nevelési-oktatási szintű, világnézetileg semleges állami intézmény is. Ellenkező esetben a helyi közösség akaratának figyelembevételével kell döntést hozni az állami fenntartásba vételről.

A diákönkormányzatok megerősítése

Ahhoz, hogy a magyar iskolákból a demokrácia rendszerét magáénak érző, aktív állampolgárok kerüljenek ki, elsősorban nem további lexikális ismeretek kellenek a választási rendszer működéséről, hanem a diákoknak személyes tapasztalatokat kell szerezniük a demokratikus döntési folyamatokban, hogy átélhessék azt, hogy valóban tudnak hatni a velük történő eseményekre. Ennek érdekében a Momentum megerősíti a diákönkormányzatok szerepét az iskolák életében, elősegítve ezzel, hogy minél több tanuló vegyen részt a munkájukban, és bátorítja a tanárokat és az igazgatókat, hogy partnerként tekintsenek a diákok képviselőire, minél jobban vonják be a tanulókat az őket érintő döntéshozatalba. Ezzel párhuzamosan a demokráciára való nevelést az iskola alapvető, hangsúlyos feladatává kell tenni.

„A diákokat meg kéne hallgatni, a diákönkormányzat egy báb.”

Vivien (22), Kaposvár

Autonóm intézmények és a pedagógusok értékelése

A pedagógusok munkájának értékelését, valamint a minőségbiztosítást fontosnak tartjuk, de a tartalmi szabályozás és a pedagógusértékelés átalakításával olyan környezetet kell teremteni, ami a jelenlegi rendszernél hatékonyabb és méltányosabb is, ugyanakkor valódi minőségösztönző elemeket tartalmaz.

- Intézményi szinten értékelő tanfelügyelet
- Alulteljesítő iskolák célzott támogatása
- Kimeneti követelmények tisztázása minden pedagógiai ciklus végén, és ezek beépítése a minőségértékelésbe
- Önértékelés, önfejlesztés ösztönzése az iskolákban

Intézményértékelésre fókuszáló tanfelügyelet

A tanfelügyelet mint külső értékelő intézmény fókuszáljon az intézmény fejlesztésére, és támogatására! A pedagógusok munkáját anonim módon vizsgálja és értékelő megállapításait az intézmény egészére vonatkozva fogalmazza meg. Ezen kívül a tanfelügyeletnek képesnek kell lennie arra, hogy célzottan kövesse az minőségértékelésen alulteljesítő intézményeket és segítő szándékkal lépjen fel addig, amíg az iskola nem képes a törvényben rögzített, minimális követelményeknek megfelelni. A minőségbiztosítás fontos eleme tehát az alulteljesítő iskolák kötelező fejlesztése, melyre az államnak megfelelő finanszírozási kereteket kell biztosítania.

A pedagógusok egyéni értékelése az intézményvezető feladata

A pedagógusok értékelése mellett nagy hangsúlyt kell fektetni az intézményi önértékelésre is. A tanfelügyelet hatásköre, hogy az intézményvezető erre irányuló tevékenységét ellenőrizze és értékelje, eredményeit beépítse az intézményértékelésbe.

Kimeneti standardok tisztázása az általános iskola végén is

Minden pedagógiai ciklus végén szükséges meghatározni olyan standardokat, amelyek kompetenciák formájában rögzítik a kimeneti követelményeket, így általános iskola végén is. Ennek olyan minimumszintet kell jeleznie, ahová minden gyereknek el kell jutnia 8. osztály végére. Ki kell dolgozni egy olyan rendszert, amelyben minőségbiztosítási céllal sikeresen lehet mérni a standardok teljesülését.

Önértékelésen alapuló iskolafejlesztés támogatása

A minőségbiztosítás fontos eleme az egyéni teljesítményértékelésen és intézményi önértékelésen alapuló iskolafejlesztési és továbbképzési terv, amihez gazdag, keresletvezérelt képzési kínálatot szükséges társítani. Olyan rendszert kell kialakítani, ami ösztönöz, segítséget nyújt, problémát elemez és célzott támogatást ad. Az intézmények ezáltal olyan fejlesztő támogatást kapnak, mely elősegíti a jó gyakorlatok minél szélesebb körben történő megismerését, illetve a helyi innovációk kialakítását.

03

Biztos háttér, kiszámítható jövő a pedagógusoknak

Ma Magyarországon az egyik legalábecsültebb és mégis az egyik legfontosabb hivatás a pedagógusoké. Minden egyes felnövekvő generáció sorsa nagyban múlik azon, hogy az iskolából mit tudnak magukkal vinni, a tanárok felelőssége tehát óriási. A pedagógus szakma ennek ellenére sem vonzóbb, sem megbecsültebb nem lett az évek folyamán, melynek eredményeképp pedig egyre több pedagógus választ külföldi munkahelyet, vagy válik pályaelhagyóvá.

Ennek megállításához biztos megélhetésre, kiszámítható környezetre és a 21. század kihívásaira felkészítő tanárképzésre van szükség. Az államnak segítenie és támogatnia kell a tanárokat, miközben megadja nekik a kellő szabadságot.

A 21. század oktatási és nevelési/személyiségfejlesztési feladataira felkészítő tanárképzés, továbbképzés

Az iskola a tanulás mellett a szocializáció, a személyiségfejlődés és a gyerekek kibontakozásának színtere is. Ennek megfelelően a tanárokat a hagyományos tanítási feladatoknál komplexebb tevékenységre kell felkészíteni, melynek része a különböző képességű és érdeklődésű gyerekek eredményes nevelése, a személyre szabott tanulásirányítás, a motiváló tanulási környezet megteremtése és konfliktuskezelés is. Emellett fontos, hogy a pedagógusok képesek legyenek lépést tartani korunk társadalmi és technológiai változásával, és mind a módszertani, mind a technikai eszköztáruk megfeleljen a jelenkor követelményeinek.

- Pedagógusképzés teljes reformja
- Gyakorlatban is jól hasznosítható tudást adó, minőségbiztosított továbbképzések
- Teljes tantestületeket érintő, a gyakorlatba eredményesen átültethető továbbképzési programok támogatása

Új szemléletű pedagógusképzés

A pedagógusképzést úgy kell átalakítani, hogy a tanárok képesek legyenek az eredményes differenciálásra. Nagy hangsúlyt kell fektetni a nem frontális módszerek elsajátítására és gyakorlására, valamint az egyéni fejlesztés lehetséges módszereire. Olyan képzési program kidolgozását szorgalmazzuk, ahol a hallgatók gyakorlatközpontú oktatást kapnak megfelelő módszertani képzéssel, esetmegbeszélésekkel, problémaelemzésekkel, mikrotanításokkal.
A program többi pontjához kapcsolódva nagy hangsúlyt kell fektetni a képzési reform során arra is, hogy minél több eszköz legyen a pedagógusok kezében az inkluzív oktatás megvalósításához. Ezen túlmenően a technológiai fejlődés következtében fontossá váló, például digitális oktatáshoz kapcsolódó módszertanok fejlesztése is elengedhetetlen.

Személyiségfejlesztés, konfliktuskezelés hangsúlyossá tétele

A tanárképzés és a továbbképzések során a pedagógusokat fel kell készíteni a nevelési feladatok személyes szintjére, tehát a személyiségfejlesztésre és a konfliktuskezelésre is. Jelen korunk egyik legfontosabb visszatérő konfliktusai a közoktatásban a zaklatásokból (bullying), verbális, internetes és sokszor fizikai

erőszakból származnak, de nagyon sok gyermek problémája származik a családi vagy anyagi háttérből, személyes tragédiákból. A tanároknak pályájuk során a kezdetektől képesnek kell lenniük foglalkozni ezekkel a problémákkal. Ezért a tanárképzésben nagy hangsúlyt kell fektetni a pedagógiai pszichológiára, valamint olyan konfliktuskezelő metódusok elsajátítására, mint például a mediáció vagy különféle kommunikációs technikák.

Minőségbiztosított, hatékony módszertani továbbképzések

A jelenleg tanító pedagógusokat be kell kötni a fent említett módszertani megújulásba. Olyan továbbképzési programokat kell kidolgozni, melyek hasznosítható tudást nyújtanak a jelenleg tanító pedagógusoknak az egyéni fejlesztésben, a személyiségfejlesztésben és a konfliktuskezelésben is. Ezeket a módszertani továbbképzéseket ingyenesen, a tantestületek teljes bevonásával kell elvégezni, hogy a jelenleg tanító pedagógusok alkalmazkodni tudjanak az új kihívásokhoz. Meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy egyre több pedagógus és tantestület élhessen az online továbbképzési lehetőségekkel, melyek széles körben, könnyen hozzáférhetővé tesznek helyben csak nehezen elérhető programokat is. Ezen képzések és a piacon elérhető egyéb továbbképzési programok átfogó minőségbiztosítási rendszerét ki kell dolgozni.

Iskolafejlesztésbe ágyazott pedagógus továbbképzés

Olyan továbbképzési rendszerre van szükség, amely a pedagógusokat önfejlesztésre, önképzésre ösztönzi. A Momentum ezért olyan továbbképzési programok terjedését kell szorgalmazza, amelyek az intézményértékeléshez kapcsolódva egy-egy tantestületet, intézményt érintenek.
Így a tanult módszereket az egész tantestület kipróbálhatja és tökéletesítheti.

Pedagógusok megbecsültségének növelése

Cél a tanári pálya átalakítása olyan módon, hogy a pálya presztízse növekedjen és vonzó karrierlehetőséget nyújtson. Kiemelt célunk, hogy a középiskolákban és egyetemi szakokon legjobb tanulmányi eredményt elérő 20% köréből minél többen válasszák a tanári szakokat, a tanári hivatást. A közoktatásban fontos, hogy a hangsúly a többnyire frontális, sok órában, nagy létszámú osztályokat tanító tanári szerepből a munkamódszerekben változatosabb, az egyéni fejlesztésre nagyobb gondot fordító pedagógusi szerep felé mozduljon.

- Pedagógusok túlterheltségének jelentős csökkentése, pedagógiai asszisztensek bevonása
- Versenyképes fizetések biztosítása és inflációkövető bérnövekedés
- A túlórák és pótlékok rendszerének teljesítményt ösztönző átalakítása
- Együttműködés és innováció ösztönzése

Megteremtjük a tanárok minőségi munkavégzésének feltételeit!

A pedagógusi karrierpálya is lehet vonzó // Hazahozott tudás

Az oktatási szempontból példaértékű Finnországban a tanári pálya az egyik legvonzóbb a gimnazisták számára, négyszeres a túljelentkezés a tanárszakokra, amit a bér mellett a presztízs és a szakmai autonómia motivál. [1] A mínusz 11%-os OECD átlaggal szemben a középiskolai tanárok átlagosan 10%-kal többet keresnek, mint az egyéb pályákon elhelyezkedő diplomások [2], emellett, más országokkal összevetve, a finn tanároknak viszonylag kevés óraszámban kell tanítaniuk: mind az alap, mind a középfokú oktatásban átlagosan évenként 100 órával kevesebbet, mint az OECD átlag,

[1] Sahlberg, P. (2010): The Secret to Finland's Success: Educating Teachers. Stanford Center for Opportunity Policy in Education ~ Research Brief.
[2] OECD (2016): Finland – Country Note – Education at a Glance 2016: OECD Indicators.

Az oktatási és nevelési feladatokkal lekötött óraszámokat 20-ra csökkentjük (megtartva a jelenleg is érvényes órakedvezményeket), valamint visszaállítjuk a túlóradíj kifizetésének lehetőségét is. Figyelembe véve, hogy a pedagógusok munkájuk lelkiismeretes elvégzéséhez jelenleg hetente 40-nél is több órát dolgoznak, a terhek csökkentése indokolt. A 20 órán felüli munkaidő (helyettesítések, többletórák, méltányos oktatás, tehetséggondozás…) felhasználását az igazgatóval történő egyeztetés

során határozzák meg, életszerűtlen központi szabályozások helyett, ideértve a többletfeladatokért járó plusz juttatásokat is. Ezekre lehetőséget biztosít a többszempontú normatív finanszírozás bevezetése.

Biztos megélhetést a pedagógusoknak!

A pedagógusi bértábla által rögzített fizetéseket egységesen megemeljük, ezen belül pedig kiemelten növeljük a kezdőfizetéseket. Ezek a megemelt összegek az előbb említettek alapján már heti 20 óra letanítása után járnak, azokban az intézményekben pedig, ahol tanáronkénti 20 órával nem lefedhetőek a tanítási feladatok, ott az intézményvezető és a tantestület közti megegyezés eredménye, hogy kihez csoportosítanak még extra órákat. Ezeknek a plusz óráknak a kifizetésére a bértáblában rögzített összegen felül kerül sor, az államnak pedig kötelessége erre elegendő finanszírozást biztosítania. Az előmeneteli rendszert a pedagógusokkal és a szakmával egyeztetve átdolgozzuk, úgy, hogy senkinek ne csökkenhessen a fizetése a jelenlegihez képest. A pedagógus pályában kiszámítható bérnövekedést vezetünk be a bérek inflációkövetésének visszaállításával. Azok a pedagógusok, akik hátrányos helyzetű diákokat tanítanak, jelentős plusz pótlékot kapnak. A minőségi és innovatív munkát külön jutalmazzuk!

Jutalmazzuk a pedagógusi együttműködést

A pedagógusok munkaterhelését úgy alakítjuk át, hogy az igazgatói egyeztetések során rögzített, kifizetett óraszámok közt elszámolhatóak legyenek a pedagógusi együttműködések, illetve az innovatív módszerek kidolgozása. Például, ha vállalják, hogy egymással együttműködve fejlesztik a tananyagot, illetve az oktatási segédanyagokat, amelyeket használnak; egymással együttműködve fejlesztik oktatási-nevelési módszereiket; közösen, együttműködve készítenek elő órákat; egymástól tanulnak.

A pedagógusok túlterheltségének csökkentése pedagógiai asszisztensekkel

Az iskolában folyó személyre szabott nevelési-oktatási feladatok segítésére pedagógiai asszisztenseket vonunk be a közös munkába. A távlati cél, hogy minden intézmény megfelelő számú, de legalább kettő teljes állásban foglalkoztatott pedagógiai asszisztenst tudjon alkalmazni. A rendszertől a pedagógusok terheinek csökkenését és a differenciálás elősegítését várjuk. A pedagógiai asszisztensi rendszerbe a felsőoktatásban tanuló tanárjelölteket is bevonjuk. A munkában való részvételt beépítjük a tanár szakos hallgatók tanrendjébe. A hallgatók bevonásával már rövidtávon csökkentjük a pedagógusok terhelését, ugyanakkor nagyobb hangsúlyt fektetve a gyakorlati képzésükbe, felkészültebbé tesszük a későbbi munkára a leendő tanár generációt is.

04

Nemzetközileg is versenyképes magyar felsőoktatás

Magyarországon a felsőoktatás politikai érdekek által vezérelt, káros folyamatok áldozatává vált. Az autonómia az oktatás minden területén, így itt is visszaszorulóban van. A felsőoktatási intézmények elvesztették a rektorválasztás jogát, ráadásul kinevezett kancellárok kerültek az élükre, akik az állami akarat teljhatalmú végrehajtójaként működnek. A finanszírozási problémák nemcsak az intézményi működést nehezítik meg, de az oktatók karrierlehetőségeit is szűkítik.. A folyamatok közül az egyik legkárosabb, hogy egyre szűkül a felsőoktatáshoz való hozzáférés és csökken a diplomások aránya, mellyel visszafordíthatatlanul megtorpan a társadalmi és gazdasági fejlődés hazánkban.

A Momentum célja, hogy tágra nyissa az egyetemek kapuit, és olyan felsőoktatási rendszert alakítson ki, ahol az intézmények autonóm módon, a hallgatói és munkáltatói igényekre reagálva fejlesztik a képzéseiket. Ahol az intézmények be merik és be is tudják engedni a 21. századot az innovatív képzési formák felkarolásával, és nemzetközileg is versenyképes, akár idegen nyelvű szakokkal. Ehhez azonban állami segítségnyújtás is szükséges, hiszen az egyetemi oktatóknak ösztönző környezetre, az intézményeknek pedig kiszámítható, nagy autonómiát biztosító keretrendszerre van szükségük. A keretrendszer részeként fontosnak tartjuk az egyetemek saját intézményi profiljához illeszkedő, teljesítmény alapú, átlátható finanszírozást.

Innovatív és minőségi képzések biztosítása a felsőoktatásban

A magyar felsőoktatás az európai felsőoktatásba beágyazott rendszer. Egyetemeinknek nem kizárólag egymással, hanem a külföldi intézményekkel is versenyezniük kell a hallgatók megtartásáért. Éppen ezért a Momentum célja, hogy olyan minőségű felsőoktatási képzések induljanak itthon, melyek a nyugatiakkal is felveszik a versenyt. Ehhez rugalmas, folyamatosan továbbfejlesztett szakkínálatra, idegennyelvű képzésekre, valamint az innovatív képzési formák felkarolására van szükség. Nem tehetünk úgy, mintha egy zárt ország lennénk, nyissunk a világra!

- Új, a gazdasági-társadalmi változásokra is reagáló szakok gyors létrehozásának, elindításának támogatása
- Nyílt platformú és idegennyelvű képzések indításának ösztönzése
- Független és szakmai akkreditáció
- Posztgraduális képzések ösztönzése

Sokszínű, innovatív, a hallgatók és a piac igényeire is gyorsan reagáló szakkínálat

Ma egy egyetem nem indíthat saját maga által rugalmasan fejlesztett, intézményileg megválasztott fókuszú képzést, hiszen az Európai Képesítési Keretrendszerbe nem jól beágyazott, központilag szabályozott, állandó szakkínálatból lehet választani. Ehelyett a gyorsan változó munkaerőpiaccal és a hallgatói igényekkel kellene lépést tartania a felsőoktatásnak. Éppen ezért a képzésindítás szabályait fel kell lazítani, az állam helyett kizárólag a Magyar Akkreditációs Bizottságnak (MAB) legyen efelett kontrollja. Magát a folyamatot is fel kell gyorsítani, nem szabad hagyni, hogy az hosszú éveket vegyen igénybe. Alapvetés, hogy az egyetem fejleszt, a független és szakmailag megerősített MAB akkreditál, majd a hallgató választ. A hallgatói választások eredményeként az egyetemek pontosan tudni fogják, hogy melyik szakot érdemes újra és újra meghirdetni, és melyek azok, amelyekre nincs igény. Mindezzel elérhető, hogy az egyetemek sikeresen lépést tartsanak a világ változásaival, olyan képzéseket indítsanak, amiket a hallgatók hasznosnak, innovatívnak tartanak, és szívesen választanak.

A Magyar Akkreditációs Bizottság szakmai alapjainak és függetlenségének erősítése

Nemzetközi összetételű akkreditációs testületet hozunk létre, melynek biztosítjuk teljes függetlenséget, hiszen az államnak nem feladata a képzések tartalmának, kimeneti követelményének véleményezése, befolyásolása. Emellett el kell kerülni, hogy a MAB az intézmények egymás közötti, belső piacfelosztási színtere legyen.

Az idegen nyelven folyó oktatás ösztönzése

A nemzetközi versenyképesség növelése szempontjából elengedhetetlen, hogy ne csak magyar nyelvű képzéseket indítsanak az intézmények. A Momentum nem üldözi a nemzetközi diplomát adó képzéseket, hanem ösztönzi azokat.

Online kurzusok és távoktatás fejlesztése - A programkínálat bővítésének ösztönzése az akkreditáción keresztül

Cél, hogy minél több új, kísérleti program induljon az online képzési platformokkal, nemzetközi partnerintézményekkel és a vállalati szférával együttműködésben, hiszen a felsőoktatási szektort alapjaiban átformáló innováció, az online kurzusok terjedése már a jelen valósága. A magyar egyetemek sem maradhatnak le az új, teljes egészében vagy részben online is végezhető programok kialakításában. Az államnak az új képzési formák akkreditációjával és a szereplők együttműködéseinek ösztönzésével kell segítenie a folyamatot.

Nyílt platformú kurzusok // Belépés a 21. századba

A nyílt platformú képzésforma olyan innovatív megoldás, mely online platformokon keresztül, széles körben elérhetővé tesz olyan, akár magas presztízsű oktatók által, vagy szokatlan témában tartott egyetemi kurzusokat, melyek egyébként helyben nem lennének elérhetőek sokak számára. Az úgynevezett Massively Open Online Course (MOOC) típusú képzések, kurzusok rendszerébe számos külföldi egyetem kapcsolódott már be, olyan intézményekkel az élen, mint az MIT, a Harvard vagy az Oxfordi Egyetem. A kurzusok távolról, saját ütemben is elvégezhetőek, sok intézmény pedig hivatalos papírt is kiállít az eredményekről. A kurzusok olyan oldalakon keresztül érhetőek el, mint a Coursera, vagy az edX.

Piacképes képzés minden életszakaszban – Posztgraduális képzési formák fejlesztése

A 21. század legfontosabb készsége az alkalmazkodásra és megújulásra való képesség.
A vezető egyetemeken a szakmai életút minden pontján, tapasztalt munkavállalóként is találhatunk olyan minőségi képzéseket, amely a következő karrierlépésben segít, és az élethosszig tartó tanulásra ösztönöz. Éppen ezért a rugalmas és átjárható képzések, a posztgraduális képzési formák kínálatának szélesítésére van szükség.

Igazságos felvételi rendszer a felsőoktatásban

Ma a felsőoktatásba bekerült hallgatók 42%-a önköltséges helyen kezdi meg tanulmányait, tehát a hallgatók majdnem fele lényegében tandíjat fizet. A kettős ponthatár-rendszer ráadásul megakadályozza a tehetséges, de rosszabb körülmények közül érkező fiatalok továbbtanulását, hiszen az alacsonyabb ponthatárral elérhető helyek kizárólag költségtérítés ellenében elérhetőek. Mivel a középfokú oktatás színvonala jelenleg nagyon egyenetlen, ezért ez a ponthatár-rendszer csak még hátrányosabb helyzetbe hozza rosszabb minőségű közoktatáshoz hozzáférőket. Fontos cél, hogy ez az igazságtalanság megszűnjön, növeljük az ingyenes férőhelyek arányát, és elérhetővé tegyük a felsőoktatást a lehető legszélesebb körben.

- Mindenki számára ingyenes első tanév
- Szociális helyzetet és tanulmányi teljesítményt is figyelembe vevő, igazságos felvételi rendszer
- Hallgatói szerződés eltörlése

Állami keretszámok helyett az intézményi követelmények és kapacitás határozza meg a bejutást

A képzési portfólió összeállítása - ideértve új szakok létesítését - intézményi jogkör, a megfelelő minőségbiztosítási kritériumok betartása mellett. Az államnak éppen ezért nem lehet feladata az sem, hogy képzési területenként és szakonként meghatározza, hol, hányan tanulhatnak tovább. Eltöröljük a központilag meghatározott keretszámokat és a kettős ponthatárrendszert, és mindenkinek elérhetővé tesszük a felsőoktatást, aki megfelel az intézmények által támasztott bemeneti követelményeknek. Az intézmények autonómiájába tartozik, hogy eldöntsék, hány fővel indítanak egy-egy szakot, és szakonként mennyi az egyéni hozzájárulás mértéke.

Teljesítményelv és szolidaritás a felsőoktatásban

A felvettek közül az állam automatikusan teljes egészében finanszírozza azoknak a képzését, akiknek a családi-vagyoni helyzete ezt indokolttá teszi. A hozzáférés bővítése érdekében többlépcsős támogatási rendszert kell létrehozni, a 100%-ban támogatott mellett részben támogatott sávok bevezetésével. Emellett a legjobb teljesítményt nyújtóknak szintén lehetőséget adunk arra, hogy ingyen tanulhassanak. Az ország mellett azonban az egyetemek érdeke is az, hogy a legokosabb diákok ne menjenek külföldre, ezért

a teljesítményalapú ösztöndíjnyújtást a felsőoktatási intézményekkel együttműködve, rajtuk keresztül kell megvalósítani. A legjobb diákokért ők is versenyeznek, az államnak itt csak szabályozó-ösztönző szerepe van.

Az első év minden képzésen ingyenes

Az intézményi követelmények alapján felvételt nyert hallgatók első évét minden esetben az állam finanszírozza, hiszen nem lehet a teljesítményalapú támogatás alapja egyetlen felvételi pontszám. Míg a szolidaritás elve a felvételi időpontjában, a teljesítményelv az első ingyenes év eredményei alapján lép be a finanszírozásba, és szociális helyzettől és ösztöndíjtól függetlenül minden hallgatót érint.

Eltöröljük a hallgatói szerződést

A hallgatói szerződés egy idejétmúlt intézmény, amely meghirdetett céljait nem éri el, csupán elriasztja a fiatalokat a magyar felsőoktatástól. Mióta bevezették, ugrásszerűen megnőtt a felsőoktatási tanulmányaikat külföldön kezdő magyar hallgatók száma. Nem kényszerrel, hanem egy élhető ország kialakításával lehet itthon tartani a fiatal diplomásokat. Ezért a Momentum eltörli a hallgatói szerződést.

Akadémiai előmeneteli rendszer, oktatói minőségbiztosítás a felsőoktatásban

Fontos cél a folyamatos teljesítmény mérésén alapuló akadémiai előmeneteli rendszer kialakítása, amelyben ugyan nincs élethosszig tartó kiváltság, de a teljesítményért cserébe társadalmi presztízs és a legjobbak megtartását célzó jövedelem-lehetőség áll rendelkezésre.

- Kiszámíthatóság az akadémiai előmeneteli rendszerben
- Nemzetközi oktatói mobilitás elősegítése

Ösztönző karrierpálya az egyetemi oktatóknak, kutatóknak

Olyan ösztönzőrendszert kell kialakítani az érintettek bevonásával, hogy az egyetemi oktatóknak a piacon elérhető karrierpályával versenyképes felsőoktatási karrierre legyen lehetősége. Ezzel csökkenne az oktatók kontraszelekciója is, hiszen nem szorulnának másodállásra vagy az akadémiai karrier feladására a biztos megélhetés érdekében.

Az oktatói mobilitás erősítése külföldi vendégoktatói ösztöndíjakkal

Az oktatói mobilitás nemcsak az oktató karrierje szempontjából kulcsfontosságú, hanem azért is, mert egy-egy nemzetközi sikereket is elért, majd hazatért oktató nagy húzóerőt jelent mind a külföldi hallgatók, mind pedig további, hasonlóan elismert oktatók számára. A hazai oktatók mobilitásának támogatása mellett azonban a külföldről hozzánk érkezett oktatók ösztöndíjai is ide értendőek.

Autonómia a felsőoktatásban - Intézményi működés, finanszírozás

Cél, hogy a felsőoktatási intézmények oktatási, kutatási, szervezeti és gazdálkodási autonómiával is rendelkező intézmények legyenek. Olyan működési-finanszírozási keretrendszerre van szükség, melyben szabadon meghatározhatják, hogy mit és milyen szinten szeretnének oktatni vagy kutatni, tehát kialakíthatják a profiljukat a felsőoktatási piacon. Emellett szükséges az is, hogy hosszú távú intézményi tervek alapján működhessenek, államháztartási helyett teljesítményalapú rendszerben. Ehhez az államnak biztosítania kell a megfelelő finanszírozást, ugyanakkor fontos, hogy el is távolodjon az intézmények napi működésétől. Ki kell vonni a politikai befolyást a felsőoktatási intézményekből, olyan gazdasági vezetőre van szükség, aki az egyetem érdekeit képviseli.

- Képzési, tudományos, szervezeti illetve gazdasági autonómia biztostása a felsőoktatási intézményeknek
- Az oktatási-kutatási feladatokat egyaránt kiszámíthatóan támogató finanszírozási rendszer
- Fiskális szemlélet helyett teljesítményalapú intézményi működés, hatékony gazdálkodást és bérrendezést lehetővé tevő formában

Több lábon álló finanszírozás

Az állami fenntartású intézményeknek rendelkezniük kell egy állam által jóváhagyott, de autonóm módon készített stratégiával, ami tartalmazza, hogy az adott intézmény hova pozícionálja magát, milyen oktatási-kutatási teljesítményt és ehhez kapcsolódó fejlesztést szeretne elérni, elvégezni. Az állam, mint fenntartó a vállalások és a terv elfogadásával vállalja, hogy ehhez folyamatos finanszírozást biztosít, a stratégiát pedig időszakosan, többéves ciklusonként felülvizsgálja. Mindez lehetővé teszi a normatív és a minőségre ösztönző, teljesítményalapú finanszírozás sikeres ötvözését. Egyrészt a hallgatói normatíva mellett az intézményfinanszírozásban is erősíteni kell a normatívák szerepét, így biztosítva a források

kiszámíthatóságát. Másrészt lehetőség van arra, hogy a stratégiába került oktatási, illetve kutatás-fejlesztési célokat szolgáló tevékenységekre az állam a jelenleginél lényegesen több forrást biztosítson. Célunk, hogy az intézmény autonóm döntése legyen, hogy kis létszámú graduális- és doktori képzések indítása mellett magas színvonalú kutatásokra összpontosít, vagy inkább szakonként nagy számban képez hallgatókat, akár kimondottan gyakorlatigényes szakokon. Mind az elit, mint a tömegképző intézményeknek helyet kell biztosítani egy modern felsőoktatásban. Ezen kívül az alapkutatások kiemelt finanszírozása az állam feladata, hiszen ezek fontosak a piaci kutatások sikerességéhez, de közvetlen hasznuk nehezebben látható, tehát a piac kevéssé tudja őket értékelni. A piaci és felsőokatási szereplők közös K+F tevékenységét segítő és ösztönző szabályozást kell kialakítani.

Teljesítményalapú működés felé való elmozdulás

Ma a felsőoktatási intézmények fiskális megközelítésben működnek, ami egyáltalán nem vonja maga után a hosszú távú szemléletet és az eredményes, teljesítményre és versenyképesség növelésére sarkalló tevékenykedést. Ettől eltávolodva úgy alakítjuk át a szabályozási környezetet, hogy az egyetemek gazdasági-társasági formában működhessenek, ahol az alkalmazottakat nem közalkalmazotti jogviszonyban, hanem munkaviszonyban foglalkoztatják. Ebben a keretben az államnak meg kell teremtenie a feltételeket arra, hogy az intézmények megfelelően ösztönző béreket állapítsanak meg, illetve lehetőség esetén magántőkét vonjanak be például valamelyik innovatív képzésük, vagy a hallgatói ösztöndíjak finanszírozására.

A felsőoktatási intézmények szervezeti autonómiáját és a rektor szerepét meg kell erősíteni

A felsőoktatási intézmények legfőbb döntéshozó testülete a szenátus, a rektorválasztás kizárólag ennek a testületnek a joga, az állami beleszólás elképzelhetetlen. Az egyetem kizárólagos joga, hogy kialakítsa a saját belső struktúráját.

A kancelláriarendszert jelenlegi formájában fel kell számolni, vissza kell állítani az egyetemek gazdálkodási autonómiáját!

Elfogadhatatlan, hogy egy autonóm felsőoktatási intézmény egyik legfontosabb vezetője a kancellárokhoz hasonló kiválasztási és irányítási mechanizmussal dolgozzon. Az intézmények professzionális,

menedzsment-szemléletű gazdasági irányítását fontosnak tartjuk, de ezt nem a fenntartó minisztérium önhatalmúan kinevezett teljhatalmú ügynökével, hanem az intézmények közössége által is alkalmasnak tekintett, valós teljesítmények alapján kiválasztott, független és erős hatáskörrel rendelkező gazdasági vezetővel (CFO) valósítjuk meg.

Auditrendszer

Az állami támogatás felhasználásának és általában a felsőoktatási intézmények szabályos gazdasági működésének ellenőrzését egy piacihoz hasonló auditrendszerrel váltjuk fel. Az állam csak azon felsőoktatási intézmények esetében avatkozik bele a működésbe, ahol az intézmény nem képes orvosolni a felmerülő problémákat.

Hallgatói Önkormányzatok reformja

A megtépázott renoméjú Hallgatói Önkormányzatokba vetett közbizalom helyreállítása érdekében biztosítani kell a hallgatói érdekképviseleti szervezetek működésének teljes átláthatóságát a pénzügyeik, a tisztségviselők bérezése, adatkezelési gyakorlatuk, továbbá az általuk szervezett események (különös tekintettel a gólyatáborokra) tekintetében. Ösztönözni kell, hogy a mainál jóval nagyobb arányban vegyenek részt a hallgatók a HÖK választáson. Lehetővé kell tenni minden egyetemen az online szavazás lebonyolítását, kötelezővé kell tenni a többes jelöltállítást, és meg kell teremteni a választások megfelelő nyilvánosságát, hogy a felálló Hallgatói Önkormányzatok összetétele valóban az egyetemi hallgatók minél szélesebb körének akaratát képezze le.

Teljesítményértékelés és minőségjavulás egyetemi tanácsok segítségével

A képzések minőségjavulását az intézményi minőségirányítási rendszerek kötelezővé tétele tudja hatékonyan segíteni. A stratégiai tervezést, a programkínálat folyamatos felülvizsgálatát és javítását a külső és belső visszajelzések beépítésével tudják elérni az intézmények. Az egyetemi tanács modell keretében az autonóm intézmények választanak a saját munkájuk minőségellenőrzését végző felügyelő testületet. A modell az intézményi igények alapján rugalmasan alakítható, az egyetemi működés külső érintettjeinek (pl. a térség munkaadóinak) bevonására is alkalmas. Az egyetemeknek a hallgatói igényekre is reagálniuk kell, a hallgatói értékeléseket be kell építeni az oktatói teljesítményértékelésbe.

05

Méltányos és hozzáférhető oktatás

A magyar oktatási rendszer egyik, talán legszembeszökőbb problémája az iskolák között tapasztalható egyenlőtlenség: a szegénységben élők rosszabb minőségű oktatáshoz férnek hozzá, ezáltal pedig a gyerekeknek elképesztően nehéz később kitörniük, egyetemre járniuk, jól fizető állást találniuk. A magyar oktatási rendszer tehát újratermeli a társadalmi különbségeket. A jelenlegi kormány semmilyen formában nem igyekszik fejleszteni a forráshiányos körzeteket, megcélozni a helyi problémákat. Az anyagi helyzet szerinti szegregáció már a bölcsődés korúakat is érinti, és egészen a felsőoktatásig végigkíséri a tanulókat. A probléma kezeléséhez az oktatás- és szociálpolitikának közösen kell tennie.

A Momentum hisz a szolidaritásban, az egyenlő esélyekben. Közös társadalmi összefogással teremthetjük meg azt az országot, ahol egy hátrányos helyzetű családból származó diák is minőségi oktatásban részesülhet, ahol nem dől el még a középszintű oktatás megkezdése előtt, mire is viszi a gyerekünk. Egy olyan oktatási rendszerben hiszünk, ahol az oktatási-nevelési intézményekben természetes a heterogenitás, ahol a gyermekek nem különülnek el egymástól családi hátterük, származásuk, sajátos nevelési igényük vagy más tulajdonságuk alapján. Egy olyan inkluzív iskolarendszer kialakításán dolgozunk, ahol a fiataloknak és a szülőknek nem versenyezniük kell a jó helyekért, hanem minden intézmény ugyanolyan esélyeket biztosít, és figyelembe veszi az egyéni igényeket is.

Már az első lépésektől – a korai nevelés

A korai nevelés nemcsak a gyerekeknek, hanem a családoknak is fontos. Főleg a kezdő szülők számára, illetve az atipikus fejlődésű gyermekek szülei számára van nagy szükség a támogatásra. Hat éves korig fejlődnek a leggyorsabban a gyerekek, így ebben az életszakaszban kiemelten fontos számukra a megfelelő fejlesztés. A korai nevelés hangsúlyosabbá tétele segít felkészíteni a gyermekeket az iskolára és csökkenti a köztük levő különbséget.

- Védőnők folyamatos továbbképzésének biztosítása
- A védőnők, a családsegítők, a gyógypedagógusok és fejlesztő pedagógusok birtokában lévő tudás online
- hozzáférhetővé tétele
- Bölcsődei szolgáltatások erősebb integrálása az oktatási rendszerbe, állami és nem állami szereplők azonos támogatása

- Biztos Kezdet Gyerekházak támogatása
- Óvodák hátránykompenzációs szerepének erősítése

Szülők számára online elérhető képzési anyagok

Az a tudás, ami a védőnők, a családsegítők, a gyógypedagógusok és fejlesztő pedagógusok birtokában van, minden szülő számára legyen elérhető. Azért, hogy a szülő jobban megértse gyermeke viselkedését, fejlődését, online tudásbázist szükséges létrehozni a számukra. Enélkül a szülők - szakmai segítség hiányában - órákon át az internetet lennének kénytelenek böngészni annak érdekében, hogy megtalálják, milyen étrend vagy játék segítheti legjobban gyermekük fejlődését.

Minősített bölcsődei szolgáltatások

A bölcsődék adminisztrációja az oktatáshoz kerül - ez egy egységesebb intézményrendszert, átláthatóbb szabályozást eredményez, minősítéstől és nem fenntartótól függő állami normatívával. Fontosnak tartjuk tehát, hogy a központi normatíva egyenlő mértékben támogassa az állami és nem állami szereplőket, hogy ne kerüljenek hátrányba azok az intézmények és személyek, akik nem az államhoz tartoznak vagy nem állami intézménybe járatják gyereküket, azonban ezekre az intézményekre egyaránt vonatkozik a minősítési eljárás.

Biztos Kezdet Gyerekházak és bölcsődék intézményi együttműködése

A Biztos Kezdet Gyerekházak és a bölcsődék egyaránt a 0-3 éves kor közötti gyermekeknek és családjaiknak nyújtanak szolgáltatásokat. Ebből adódóan fontos, hogy ezek az intézmények szorosan együttműködjenek egymással. Esetenként érdemes lehet a bölcsődék és a gyerekházak összevonása is, létrehozva ezáltal egy nagyobb szolgáltatási sprektrummal rendelkező intézményt, amely egyaránt nyújt támogatást a szegényebb és a tehetősebb családok gyerekeinek.

Biztos kezdet gyerekházak költségvetésének növelése

Mind a gyerekházak számát, mind az egy gyerekházra jutó éves költségvetési keretet növelni kell, annak érdekében, hogy a szolgáltatás minden arra rászoruló kisgyermekhez eljusson és a minősége is javuljon.

Jelenleg a gyerekházak az esetek döntő többségében nem tudják kigazdálkodni a fejlesztő pedagógusok rendszeres látogatását, amely alapvető része lenne a szolgáltatásnak.

Fejlesztésre fókuszáló óvodák

Az óvodák elsődleges célja a fejlesztés. Ennek megfelelően kell átalakítani az óvónőképzést és az óvodák minősítési rendszerét. A következő területek fejlődését kell elősegíteni: a fizikális fejlesztés, a nyelvi fejlesztés, a logikai gondolkodás fejlesztése, a szociális fejlesztések, az önismeret és a kreativitás fejlesztése.

Fejlesztő és hátránykompenzáló funkció erősítése

A korai fejlesztés hangsúlyosabbá tételével, illetve megfelelő szakpedagógusok alkalmazásával a tanulási és magatartási problémák még az iskola megkezdése előtt kiszűrhetők, így a gyermekek igényeihez is hamarabb tudnak igazodni az oktatók. Másik hangsúlyos aspektus az iskolaérettség elbírálása, itt a készségek figyelembe vételének hangsúlyosabbá tételére lenne szükség az életkorral szemben. Az iskolaérettség nem az óvodában eltöltött időn, hanem a gyerekek mentális, emocionális és szociális készségein múlik.

Minőségi közoktatáshoz való hozzáférést mindenkinek!

Magyarország oktatási rendszere kiemelkedően szelektív, tehát a jobb intézmények már egész korán elkezdik kiválogatni a legjobb tanulmányi eredményeket felmutató diákokat – ami Magyarországon ma kiemelkedően szoros összefüggést mutat a családi háttérrel. Ez a leválogatási folyamat nem a középiskola-választásnál kezdődik, hanem a jogszabályban való tiltás ellenére sok általános iskolában megtartott felvételinél. A Momentumban hisszük, hogy az iskolarendszernek mindenki számára egyenlő esélyeket kell biztosítania, alkalmazkodnia kell a különböző tanulási igényekhez. Ez azonban csak egy méltányos és hatékony oktatási rendszerben lehetséges, ami a lehető legkésőbb szelektál, és ahol a családi háttér, vagy a lakóhely nem predesztinálja a diákok sorsát.

- Szelekciós pont kitolása
- Középiskolai esti képzési formák támogatása
- Pénzügyi ösztönzők alkalmazásával az integrált oktatás erősítése
- Pedagógiai akciók indítása
- Helyi kezdeményezések felkarolása
- 18 éves korig vagy középfokú végzettségig tartó tankötelezettség

Szelekció visszaszorítása

Azon országokban, ahol a diákokat később szelektálják képességeik szerint, azok eredményei között kisebb a szórás – vagyis a késői szelekcióval csökkenthető az egyenlőtlenség. Ezért a Momentum az iskolatípus választását minél későbbre tolja, az alsó tagozatban pedig teljesen visszaszorítja a specializációk indítását. Az általános iskolai tagozatok indítását felső tagozattól elérhető specializációval kell helyettesíteni, az általános iskolai felvételik tilalmát pedig be is kell tartatni. A mostani, erősen szelektáló 8 osztályos gimnáziumi képzések kivezetését is szorgalmazzuk. Az egységesen jó minőségű alapfokú oktatás az esélyegyenlőség irányába mozdítja el a rendszert. Az egyéni igényekre való odafigyelés erősítése biztosítja, hogy mindenki számára azonos minőségű oktatás legyen elérhető.

Rugalmas képzések indítása

A hátrányos helyzetű diákokra vagy éppenséggel a fiatal szülőkre való tekintettel támogatjuk az esti képzési formákat már a középiskolai szinten is - hogy senki ne kerülhessen olyan helyzetbe önhibáján kívül, hogy le kelljen mondania az iskoláról.

Kapjanak több pénzt az integráló járások!

A Momentumban a pozitív ösztönzők hatékonyságában hiszünk. A szegregáció visszaszorításában és a méltányos közoktatáshoz való hozzáférés kialakításában úgy érhetünk el előrelépést, ha ebben minden felet érdekeltté teszünk. Éppen ezért szorgalmazzuk - egyéb intézkedések mellett - a szegregációellenes finanszírozási ösztönzők bevezetését a fenntartók motiválására, hogy segítsenek a szegregáció visszaszorításában. Azon járásoknak magasabb juttatásokat biztosítunk, amelyek támogatják az inkluzív oktatást. Ez alatt értjük a hátrányos és nem hátrányos helyzetű tanulók együttes oktatását, a telepi iskolák visszaszorítását vagy plusz pedagógusok megfinanszírozását a hátrányos helyzetű diákokat oktató intézményekben.

Inkluzív oktatás // Helyi példa

A Gyermekek Háza Magyarország egyik első inkluzív iskolája. A 20-24 fős osztályokban együtt tanulnak tipikusan fejlődő és különböző eltérő fejlődéssel élő gyerekek. A tanulók változatos módszereken, többek között projekteken és csoportos munkákon keresztül, tapasztalati úton sajátítják el a tudást. Az intézményben rendszeresen megjelenik a kéttanáros-modell is, amikor egyszerre két pedagógus foglalkozik a tanulókkal, ezzel is segítve a differenciált oktatást.

Közösségépítés a kulcs - Helyi kezdeményezések felkarolása

Ami az ország egyik felében működik, az nem biztos, hogy a másikban is. Az állam nem mindig tudja megmondani, hogy adott környezetben mi lesz a megoldás, minden közösségnek sajátos helyzete, problémái vannak. Éppen ezért a járásoknak nyújtott többletforrás mellett célzottan támogatunk és felkarolunk olyan iskolai kezdeményezéseket is, melyek helyben képesek hatékonyan megvalósítani az inkluzív nevelést. Legyen szó akár egy innovatív igazgató és tantestület által működtetett sikeres iskolai modellről, vagy a különböző hátterű iskolák összefogásáról és közös projektjeinek létrejöttéről.

Együttműködés a civil szervezetekkel és helyi programokkal

Sok helyen láthattunk már példát kiváló kezdeményezésekre, amelyek hatékonyan tudtak kezelni helyi szintű problémákat. Ezért úgy véljük, a civil szervezetek bevonásával és munkájuk támogatásával azok a szervezetek is segíthetnek a nehézségek kezelésében, akik tisztában vannak a helyi igényekkel, rálátásuk van a problémák gyökerére, hatékonyabban tudják megszervezni a közösség munkáját. A civil szervezetek nemcsak a problémák kezelésében, de azok feltárásában is tudnak segíteni. A Momentum Magyarországán bárki része lehet a megoldásnak, mert szükség van a párbeszédre.

Hiánypótló programok és mentorálás - A civilek szerepe // Hazahozott tudás

Az amerikai Harlem Children's ZONE egy olyan komplex, hátrányos helyzetű gyerekeket támogató program, amely a szülők képzésével (kisgyermekek fejlődése, szükségletei) kezdődik, és egészen a felsőoktatásig végigkíséri a diákok életét. A gyerekeknek olyan programokat kínálnak, mint az óvodai felkészítő, az általános iskolákban önkéntesmentor-rendszer (akik a tanórákon tanársegédként működnek, az iskola után délutáni foglalkozásokat tartanak), a középiskolában projekt alapú művészeti nevelés, valamint felkészítők a felsőoktatásra, ahova bekerülve pedig ösztöndíjat és további mentorálást kaphatnak. A Harlem Children's ZONE-nal azonos alapelveken nyugszik az Ózdon működő Van Helyed! Alapítvány, amelyi az iskolai oktatás, a családok gondozása és a művészeti nevelés területeken segíti a hátrányos helyzetű családokat.

Motivált tanárokat a hátrányos helyzetű térségekbe!

Minden gyermek, így a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, a tehetséges vagy bármilyen más speciális igénnyel rendelkező gyerek oktatására, nevelésére is fel kell készíteni a pedagógusokat. Hosszú távon erre a pedagógusképzés megreformálása ad választ: célunk a pályakezdő pedagógusok felkészítése, szociális érzékenyítése több és változatosabb gyakorlaton keresztül. A már pályán lévő pedagógusok szemléletformálását célzott továbbképzésekkel, változatos pedagógiai akciókkal kívánjuk elérni, akár fizetett külföldi tanítással, vagy a belföldi tapasztalatcsere bátorításával és finanszírozásával. Elengedhetetlen, hogy a pedagógusok újabb tanulásszervezési-irányítási technikákat, különböző módszereket sajátítsanak el ahhoz, hogy valóban megvalósulhasson az inklúzió, ahol nem a gyermek nehézségei állnak a középpontban, hanem az egyéni szükségletek. A pedagógusok számára biztosítani kell a szupervízió lehetőségét, akár egy felkészült belsős vagy külsős szakember formájában. A pedagógusok mellett pedig be kell vonni ebbe a folyamatba pedagógiai asszisztenseket is, hiszen nélkülük nem beszélhetünk differenciált oktatásról-nevelésről. Úgy gondoljuk, hogy a nagyobb kihívást jelentő feladatok vállalásához a pedagógusokat ezen kívül is ösztönöznünk kell. A Momentum fizetett gyakorlótanári állásokat létesítene a hátrányos helyzetű térségekben, illetve a már tapasztalt pedagógusoknak modellprogramok keretében béremelést biztosítana, ha ideiglenesen állást vállalnának ezekben az intézményekben.

A tankötelezettséget 18 éves korhoz, vagy befejezett középfokú tanulmányokhoz kötjük!

A tankötelezettségi kor lecsökkentése szintén a hátrányos helyzetűeket érinti leginkább. A lemorzsolódás csökkentésével, az oktatásban való részvétel növelésével a hátrányos helyzetűek később a munkaerőpiacon is sikeresebben helyezkedhetnek el. A tankötelezettséget 18 éves korhoz kötjük, illetve ha valaki 18 éves kora előtt befejezi a középfokú tanulmányait, onnantól nem köteles iskolába járnia.

Biztonságot és segítséget minden gyereknek!

Cél, hogy az iskola integráns része legyen annak a rendszernek, melynek célja a gyermekek jólétének biztosítása, a szociális vagy tanulási nehézségek miatti veszélyeztetettségének felismerése és a segítségnyújtás. Fontos, hogy minden gyerek az igényeinek megfelelő támogatásban részesülhessen, függetlenül attól, hogy tanulási nehézséggel küzd-e vagy sem.

- Iskolai bántalmazás megelőzése - hangsúly a prevención
- Eltérő fejlődésű gyerekeknek alapjogon járó fejlesztés biztosítása
- A dignosztikus rendszer és diagnosztikus kategóriák újragondolása
- A fejlesztésbe bekapcsolódó szakemberek számának és presztízsének növelése, szoros együttműködés megteremtése a pedagógusokkal
- Pedagógiai szakszolgálatok működési hatékonyságának növelése
- A szülők partnerként kezelése a gyermek fejlődésének érdekében

Bántalmazást megelőző intézményi programokhoz kapcsolódó információs hálózat kiépítése

Az iskolák kapacitásainak és információellátottságának növelésére van szükség az iskolai bántalmazással kapcsolatos esetek megelőzése érdekében. Ezért a bántalmazással kapcsolatos preventív programok információs rendszerének kiépítése égető feladat. Ezen kívül intézményenként az iskolavezetés mellé egy prevenciós programok feltérképezéséért, implementáció tervezéséért és kézbentartásáért felelős iskolai szociális munkás kinevezését szorgalmazzuk.

Mediációval az iskolán belüli konfliktusok ellen // Helyi példa

A mediáció olyan, iskolában is alkalmazható békéltető módszer, ami nem ismer sem győztest és vesztest, sem büntetést. Ezek helyett olyan jövőbemutató megoldást keres, amiben minden sértett fél meg tud egyezni. A hazai pedagógusok már elkezdték elsajátítani a mediáció módszertanát, de érdemes támogatni, hogy a diákok is megismerjék és alkalmazzák azt, a **kortárs mediáció** keretében.

A pedagógiai szakszolgálatok működésének átszervezése a lehető legnagyobb hatékonyságnövelés érdekében

A járási pedagógiai szakszolgálatok szakértői bizottságainak legyen döntési joga abban, hogy a gyermek ellátását mely szakfeladat keretén belül kezdi meg. A szakszolgálatokban a minőségi és gördülékeny munkavégzés érdekében feladatellátásonként és/vagy más szakmai szempontok alapján legyen koordinátora az ott dolgozóknak, ezzel is biztosítva az információáramlást és a szakmai szupervízió lehetőségét. A pedagógiai szakszolgálati intézmények mérete és a szakemberek létszáma arányos legyen az adott járás gyermeklétszámával és ezen belül a hátrányos helyzetűek, fogyatékossággal élő gyermekek és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel élő gyermekek arányával. Továbbá a pedagógiai szakszolgálatokat fizikailag is alkalmassá kell tenni a speciális feladatok ellátására akadálymentesítéssel és a szükséges eszközök biztosításával.

A pszichiáterek, pszichológusok, pszichoterapeuták és gyógypedagógusok presztízsének növelése

Ehhez egyrészt béremelés szükséges, másrészt a tanulmányi szerződés megkötése mellett támogassa az intézmény anyagilag és időkedvezmény formájában a szakembereket szakképesítésük és más továbbképzéseik megszerzésében.

A szűrőrendszer és a diagnosztikai rendszer újragondolása

Ahhoz, hogy a gyermek megkapja a szükséges ellátást, egy hatékony jelzőrendszernek kell működnie. Mind a háziorvosoknak, mind a védőnőknek, bölcsődei gondozóknak és óvodapedagógusoknak ismernie kell szűrőeljárásokat, melyekkel minél korábbi életszakaszban, könnyen és megbízhatóan észreveszik azt, ha egy gyermeknek eltérő szükséglete van. A szakmának újra kell gondolnia a diagnosztikus rendszert és egyes diagnosztikus kategóriákat. A diagnosztikát végző intézményekben növelni kell az orvosok, pszichológusok és pedagógusok számát, hogy megszűnjenek a hosszú várólisták, s a szakemberek minőségi munkát végezhessenek, hangsúlyt fektetve a differenciált diagnosztikára. A pedagógiai szakszolgálatokban és szakértői bizottságokban dolgozó szakemberek adminisztrációját könnyebbé és hatékonyabbá kell tenni úgy, hogy az könnyítse meg a gyakorlati munkát.

Biztosítani kell a megfelelő ellátást a sajátos nevelési igényű gyermekek és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel élő gyermekek számára

Egy eltérő fejlődésű gyereknek alapjogon járjon a fejlesztés. Mind a bölcsődék, óvodák, mind pedig az iskolák dönthessenek arról, hogy mielőtt a gyermek a pedagógiai szakszolgálathoz vagy a szakértői bizottsághoz kerül, az intézmény elkezdi-e a fejlesztést, ha azt a szülő/gyám vagy a gyermekkel foglalkozó nevelő, pedagógus indokoltnak tartja. Ne kelljen hónapokat, vagy akár félévet-évet várni arra - a szakértői bizottságok és pedagógiai szakszolgálatok jelenlegi túlterheltsége, illetve a bonyolult adminisztráció miatt -, hogy a gyermek megkapja a neki járó terápiát. Ehhez elengedhetetlen, hogy a nevelést-oktatást végző intézmények megfelelő számú (különböző szakirányokon végzett) gyógypedagógust, fejlesztőpedagógust és pszichológust alkalmazzanak. Fontos, hogy ezek a pedagógusok és pszichológusok szoros együttműködésben legyenek a gyermekkel foglalkozó más pedagógusokkal, nevelőkkel. Az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményeket is segítjük, hogy hatékonyan végezzék feladataikat. Többek között a szegregáltan nevelkedő, tanuló sajátos nevelési igénnyel élő gyerekek színvonalas és egyénre szabott ellátását, vagy a korai fejlesztést, a nevelési tanácsadást, az utazó tanári ellátást, a logopédiai ellátást, a pszichológiai tanácsadást, vagy a gyógytestnevelést.

Az inkluzív rendszer része a szülő is, akit szintén partnernek kell tekinteni a gyermek fejlődése érdekében.

Fontos, hogy a szülő rendszeres visszajelzést kapjon a gyermeke fejlődéséről, s részese legyen a fejlesztési célok kialakításának. Továbbá a szülők számára biztosítani kell a szakmailag hiteles tájékoztató anyagokat, mind a gyermekük eltérő fejlődésével kapcsolatban, mind a jogaikkal kapcsolatban. Ezen kívül ösztönözni kell az intézményeket arra, hogy indítsanak szülőcsoportokat, ahol a szülők tapasztalatokat cserélhetnek egymással és a gyermekükkel foglalkozó szakemberekkel is.

Szülők bevonása // Hazahozott tudás

Az intuíción túl egyre több kutatás [1] is igazolja, hogy a szülők bevonódása az iskolai életbe, a szülők és a pedagógusok közti jó minőségű kommunikáció pozitív hatással van a diákok iskolai motiváltságára és közérzetére, itthon azonban szinte alig van olyan iskola, ahol működnek olyan támogató formák, mint a szülő-tréning, vagy a szülőklub. Az amerikai Families in School program feladatának tekinti, hogy a szülőket aktív részesei legyenek a gyerekük oktatásának. Különböző tananyagokkal látják el a szülőket, gyerekpszichológiaitól kezdve az adott tantárgyak ismeretanyagáig, emellett pedig osztályfőnököknek tartanak továbbképzéseket, hogy könnyebben tudjanak kommunikálni a szülőkkel.

[1] https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef1270en.pdf
http://www.t-tudok.hu/files/2/kutatasi_jelentes_a_szulo-pedagogus_kommunikaciorol.pdf

Tágra nyitjuk az egyetemek kapuit!

A diploma megszerzésének, a felsőoktatásban való részvételnek nem pusztán az egyéni hozadéka hatalmas, hanem az egész társadalom számára hasznos. Magyarországon is szükség van magasan képzett és művelt szakemberekre, innovátorokra, épp ezért hisszük, hogy az egyetemek kapuit szélesre kell tárni, ösztönözni kell a széles körű részvételt és megkönnyíteni különösképpen a hátrányos helyzetű tanulók bejutását. Célunk az inkluzív felsőoktatási rendszer kialakítása, ahol a diploma megszerzése minden ezt megcélzó egyén számára reális lehetőség. A felsőoktatásba való belépési korlátok alacsonyan tartása és egy erős szociális alapú ösztöndíjrendszer a közoktatás rendbetételével együtt alkalmas lehet arra, hogy a hátrányos helyzetűeknek is megadjuk az esélyt a továbbtanulásra.

- A kettős ponthatár eltörlése, az egyetemi belépési korlátok alacsonyan tartása
- Az ösztöndíjak országos rendszerének kiépítése, valamint a tanulmányi és szociális ösztöndíjak radikális emelése
- A kollégiumi férőhelyek számának bővítése és színvonaluk növelése
- Igazságos diákhitel kidolgozása, jövedelemarányos visszafizetési rendszerrel

Belépési korlátok alacsonyan tartása

A jelenlegi közoktatás színvonala mellett elfogadhatatlannak tartjuk a kormányzat azon felvetését, hogy a felvételit nyelvvizsgához kössük, vagy emelt szintű érettségihez. A nyitott felsőoktatás kialakításához elengedhetetlen ezeknek a korlátoknak a visszaszorítása. Emellett eltörölnénk a kettős ponthatárt is, ami szintén egyoldalúan a középosztályt erősíti.

Az ösztöndíjak országos rendszerének kiépítése

A mostani rendszerben sajnos előfordulhat, hogy valaki szociális státusza alapján az egyik egyetemen nem, míg egy másikon részesülne szociális ösztöndíjban. Ennek elkerülése végett ki kell alakítanunk egy objektív rendszert arra, hogy ki, milyen helyzetben, mennyi támogatásra jogosult, így elkerülve ezeket az igazságtalan helyzeteket. Persze nem gondoljuk, hogy minden településen ugyanannyi lenne a megélhetés költsége, ám azt igen, hogy az ilyen szempontok objektív módon beépíthetőek a rendszerbe. Ahhoz, hogy minden rászoruló megkapja a státusza alapján neki járó támogatást, a szociális ösztöndíjak kifizetésére kialakítanánk egy központi intézményt. Ezáltal nem a hallgatói normatívából, hanem a központ által finanszírozottan járna az ösztöndíj.

A tanulmányi és a szociális ösztöndíjak radikális emelése

Jelenleg a felsőoktatási ösztöndíjak méltatlanul alacsony összegűek, a tanulmányi ösztöndíj minimum értéke 5 950 Ft, a szociális ösztöndíj esetében pedig 11 900 Ft. Ezek a tételek teljesítményre nem motiválnak, megélhetésben nem jelentenek érdemi segítséget. 10 éve teljesen változatlan az állam által erre a célra biztosított pénzügyi keret, miközben a megélhetési költségek gyors ütemben emelkedtek. A Momentum Mozgalom elfogadhatatlannak tartja ezt a helyzetet, hiszen akkor lehet sikeres a magyar felsőoktatás, hogyha a hallgatók a tanulmányaikra tudnak koncentrálni, és nem kényszerülnek az előadásaik látogatása helyett diákmunkát végezni. Ennek érdekében radikálisan megemeljük az ösztöndíjakra fordítható költségvetési forrást, és a hallgatók által elérhető ösztöndíjak minimum értékét.

Kollégiumi ellátás bővítése és színvonalának emelése

Jelenlegi 55 ezer kollégiumi férőhely van a magyar felsőoktatásban, azonban ezek 85%-a nem felel meg a hatályos jogszabályi minimumfeltételeknek. Ebben a helyzetben elérkezettnek látjuk az időt egy átfogó kollégiumfejlesztési program elindítására, hogy orvosoljuk a jelenlegi férőhelyhiányt és a minőségi problémákat. Számunkra fontos, hogy senkinek ne okozzon megoldhatatlan problémát a tanulmányok alatti lakhatás kérdése. Jelentős fejlesztési forrást kell biztosítani új kollégiumok építésére, valamint a meglévők bővítésére és komfortfokozatának emelésére. Az állami forrásbevonás mellett ösztönözni kell a magánszféra kollégiumfejlesztési befektetéseit is. **→ Lásd: Lehetőségekkel teli ország - Bérlakáspiac**

Igazságos diákhitel-rendszer

Jelenleg Magyarországon a tandíjcélú hitelfelvétel nem igazán népszerű. Az elérhető konstrukciók pedig elidegenítik azokat, akik nem tudnak kockázatot vállalni, és esetleg jelenleg is szerényebb jövedelmi helyzetben vannak. A kormány a Diákhitel2 teljes kamattámogatásával próbálja népszerűbbé tenni a formát, de ez nem hatékony megoldás, hiszen nem védi meg a hallgatókat a későbbi tartós munkanélküliség, vagy alacsony jövedelem okozta veszélyektől, míg a költségvetésre óriási terheket ró. A problémák kezelése érdekében jövedelemarányos visszafizetési rendszert dolgozunk ki, melyben csak bizonyos munkakereset felett kell majd megkezdeni a törlesztést, minden esetben a jövedelem egy kötött százalékában.

Működő ország

Legyen szó közlekedésről, közigazgatásról vagy éppen közbiztonságról – az államot újra a magyar emberek szolgálatába állítjuk. Gyors, átlátható, és hatékony közigazgatást hozunk létre, helyreállítjuk az önkormányzatok önállóságát és a közérdekű adatok nyilvánosságával számonkérhetővé tesszük a kormányt. Átfogó rendészeti reformokkal garantáljuk az ország összes lakosságának nyugalmát, biztonságát és kényelmét. Korszerű közlekedési rendszert építünk, amely a társadalmi felzárkózás és a gazdasági növekedés motorja lesz.

01

Az ország közös szolgál(tat)ó állama

A legszélesebb körben elfogadott mérőszám egy ország közigazgatásának hatékonyságára a Világbank versenyképességi rangsora. Ebben évente a világ 190 országát értékelik abból a szempontból, hogy ott mennyire könnyű új vállalkozást indítani, mennyire könnyű ügyeket intézni és mennyi bürokratikus terhet kell egy vállalatnak vagy személynek elviselni. Ebben a rangsorban 2016-ban a nem túl előkelő 41. helyen álltunk. Ezzel térségünkben csak Horvátországot előztük meg (43.), miközben Lengyelország 24. helyével már megelőz olyan fejlett és gazdag országokat, mint Franciaország vagy Svájc. A Balti államok – amelyek még rosszabb helyzetből indultak a rendszerváltáskor, mint a visegrádi országok – pedig a világ élvonalába tartoznak. Tehát lehetséges Közép-Kelet Európában, így hazánkban is fejlett, gyors és hatékony közigazgatást létrehozni, amely aktívan, magas szintű szakértelemmel és jó szándékkal támogatja a vállalkozásokat, illetve az állampolgárokat ügyeik intézésében.

Hatékony állam és erős helyi identitás

Ma Magyarországon az összes igazán fontos döntést a központi kormányzat hozza meg. A magyar kormány jelenleg több mint 160 államtitkárral és államtitkár-helyettessel működik, hetente jelentenek be új, korábban nem létező igazgatási pozíciót. Ezzel párhuzamosan az önkormányzatiságot az elmúlt években fokozatosan üresítették ki. Egyre kevesebb feladatot látnak el a helyi önkormányzatok, így a helyi közösségek ki vannak szolgáltatva a központi kormányzatnak, nem tudják saját kezükbe venni sorsukat. Ráadásul az elmúlt években pont azoknak az állami szolgáltatásoknak a színvonala romlott a legtöbbet, amiket a központi állam az önkormányzatoktól vett el (pl. oktatás). A Momentum a jelenlegi túlzott centralizáció helyett decentralizálja a közigazgatást, és az új funkciókhoz biztosítja a megfelelő finanszírozást is. Olyan komplex, a helyi önkormányzatok önállóságát és a helyi közösségek identitását tiszteletben tartó, arra építő önkormányzati reformprogramot hirdet, amely szembe mer nézni az évtizedek óta szőnyeg alá söpört problémákkal. Három strukturális problémát azonosítottunk: szétaprózottság, gyenge középszint, mélyreható területi egyenlőtlenségek. Ezeket erősítette az utóbbi évek centralizáló politikája, az önkormányzatok pénzügyi önállóságának megszüntetése.

- Erős, önálló önkormányzatok
- Hatékony, helyi igényekre szabott közszolgáltatások
- Fejlesztési régiók

Erősítjük a települési önkormányzatokat

A Momentum alapértéke a helyi identitás, a helyi önigazgatás. Ezért tartjuk fontosnak erősíteni a települési önkormányzatok szerepét, hiszen a helyi politikusok ismerik a legjobban a helyi igényeket, ráadásul az önkormányzati választások erős legitimációt is adnak a polgármestereknek. Megvizsgáljuk, hogy az utóbbi években államosított feladatkörök közül melyeket kell az önkormányzatoknak visszaadni és új feladatokat is kapnak, például a közösségi helyek fenntartása és üzemeltetése.

→ **Lásd: Fejlődő ország - Vidékfejlesztés** A feladatokhoz biztosítjuk a megfelelő pénzügyi feltételeket is, ügyelve az önkormányzatok pénzügyi önállóságának helyreállítására. Figyelünk arra is, hogy a pénzügyi feltételek megteremtésénél csökkentsük az országon belüli egyenlőtlenségeket.

Sok közszolgáltatást nem hatékony egy bizonyos lakosságszám alatt megszervezni, ezért kisebb települési önkormányzatoknak megkívánjuk, hogy társuljanak más önkormányzatokkal és együtt végezzék el feladataikat. Ezeken a társulásokon belül azokat az igazgatási szolgáltatásokat, amelyekre települési szinten is szükség van (pl. családsegítés, munkaügyi szolgáltatások, TB- és nyugdíj ügyintézés), mozgó hivatalokkal juttatjuk el a helyi lakossághoz. Így azoknak, akiknek a mozgása bármilyen okból nehézkes, kérésre házhoz jövő „hivatal” útján tudják ügyeiket intézni.

Megszüntetjük a szükségtelen adatszolgáltatási kötelezettségeket

Az önkormányzatoknak benyújtott kötelező adatszolgáltatási felhívások rengeteg erőforrást vonnak el a hivataloktól. Nem beszélve arról, hogy a kötelezően is bevezetett ASP rendszer segítségével a kormány gyakorlatilag állami gyámság alá vonja az önkormányzatokat, ami az önkormányzatiság végét is jelentheti. Ezt a rossz gyakorlatot megszüntetjük. Csak abban az esetben válik indíthatóvá egy adatszolgáltatási igénylés, ha az valóban indokolt, és az adatszolgáltatás után az önkormányzatok visszajelzést is kapnak a leadott adatok kiértékelésével kapcsolatban. Emellett támogatjuk az önkormányzatok digitalizált adattárolásának fejlesztését azzal a céllal, hogy ezáltal helyi szinten fejleszteni tudják szolgáltatásaik minőségét, az állam beleszólása nélkül.

Erősítjük a fejlesztési régiók szerepét

Megerősítjük a régiók fejlesztési szerepét. Az infrastrukturális fejlesztéshez kapcsolódó beruházásokról való döntési hatásköröket a központi kormányzat helyett a fejlesztési régiók hatáskörébe helyezzük. → **Lásd: Működő ország - Rendbe tesszük az ország közlekedését.** Ehhez kapcsolódóan erősítjük a régiók közötti együttműködést is, hiszen egy-egy nagyobb beruházásnál elengedhetetlen a kooperáció.

Modern közigazgatás

A modern közigazgatás nemcsak a legújabb technológiák átvételét jelenti, kulturális szemléletváltásra is szükség van. Szolgáltató szemléletű, emberközeli, korszerű és hatékony megoldások kellenek.
A hatékony közigazgatással nemcsak fenntartási költségeket spórolunk, de a lakosságnak és a vállalkozóknak megspórolt idővel az ország versenyképességét is javítjuk.

- Ügyfélközpontú közigazgatás
- Jobb munkakörülmények
- Értelmetlen átszervezések gyakorlatának megszüntetése

Ügyfélközpontú közigazgatás

A közigazgatási hivatalokban elsődleges cél, hogy egyszerűsítsük a folyamatokat és ezáltal időt spóroljunk az ügyfeleknek. Ennek érdekében minden állampolgár számára lehetőséget biztosítunk arra, hogy visszajelzést adjon az ügyintézések folyamatával kapcsolatban. Mindegy, hogy személyes, vagy online ügyintézésről van szó, a legfontosabb, hogy hatékony legyen a folyamat, ne kelljen sokadszorra ugyanazokat a személyes adatokat bevinni, vagy egy újabb igazolványképet készíttetni. Online ügyintézés során egyszerűen mérhető, hogy egy ügyfél mennyi időt tölt az ügyintézéssel, vagy épp hány kattintásába kerül egy adminisztrációs tevékenység. Ugyanezt a folyamatot a személyes ügyintézés folyamán is lehet monitorozni, és ez alapján fejleszteni az ügyintézési folyamatokat. Mindemellett elengedhetetlen, hogy az ügyintézés során az ügyfelek megfelelően informáltak legyenek. Ennek érdekében kiemelt figyelmet fordítunk a közérthető fogalmazás meghonosítására a közigazgatásban.

VILÁGOS BESZÉD // HAZAI PÉLDA

A Világos Beszéd blog írója a közérthető fogalmazás szakértője. Célja, hogy minél többen megismerjék, hogyan lehet mindenki számára érthetően fogalmazni. Ennek érdekében előadásokat és tréningeket tart, blogot vezet, és minden évben díjazza az év legérthetetlenebb magyar szövegét.

Javítjuk a közigazgatásban dolgozók munkakörülményeit

A folyamatok fejlesztésében teret nyitunk a közigazgatásban dolgozók számára. Annak érdekében, hogy a digitalizációs fejlesztések ne okozzanak semmiféle feszültséget az új rendszerekkel és módszertanokkal dolgozók számára, képzéseket indítunk. Nemcsak az információtechnológia területén, hanem számos más területen is folyamatos, magas minőségű és egyénre szabott továbbképzéseket nyújtunk. A folyamatosan változó környezet, illetve a technológiai és módszertani fejlesztések nem okozhatnak senki számára feszültséget. A Momentum Magyarországán a digitális készségek elsajátítása a közigazgatásban dolgozók számára is elérhetővé válik, mindenkinek biztosítva lesz az életre szóló tanulás lehetősége.

A folyamatos átszervezések gyakorlatának megszüntetése

A folyamatos átszervezések lassítják a közigazgatás működését, és gátját képezik a különböző hivatalok zavartalan működésének és természetes fejlődésének. Az átállás rövid időtávra megbénítja a működést, amely során a feladatok ellátása nehézkessé válik, illetve az új rendszerbe való beszokás minden egyes alkalommal nagy erőforrásbefektetést igényel. Az átszervezések folyamán elveszhet az a humán befektetés, ami egy közigazgatási egységet összeszokott csapattá formált, és ezt a folyamatot minden egyes alkalommal újra kell kezdeni. Az állampolgárok számára pedig nehezen követhetővé és ezáltal bonyolulttá váltak az ügyintézési folyamatok.

E-Közigazgatás

Az informatikai fejlődés, az elmúlt évtizedekben, megváltoztatta azt, ahogy az emberek és a vállalatok egymással kommunikálnak. Az új lehetőségek ellenére ma a világ legtöbb országa alig-alig változtatott azon, ahogy az állam az állampolgáraival kommunikál. Magyarországon a döntések ma is még zárt ajtók mögött születnek és papíron íródnak. A Momentum Magyarországán, nincs döntés közügyekről, online stream és meghallgatás nélkül, és nincs közzététel könnyű online kereshetőség nélkül.
Ez csak a kezdet ahhoz, hogy a magyar állam valóban szolgáltató állammá váljon, így változtatva az országot élhetővé és szerethetővé.

- Könnyen kereshető és elérhető állami szerződések
- Online szavazás és elektronikus törvényjavaslatok
- Állami adatstratégia

Kormányzati kiadások, szerződések közzététele, online kereshetősége

Örvendetes, hogy ma is sok információ jelenik meg az interneten az állami, önkormányzati beszerzésekkel és szerződésekkel kapcsolatban. Azonban ez szervezetlen, nem jól kereshető, sokszor hiányos. Emiatt ez egyelőre nem fejti ki az elvárt hatást, az átláthatóságot és a korrupció visszaszorítását. A Momentum részletes törvényi szabályozással kötelezné a kormányzati (és önkormányzati) szerveket a pályázatokkal, szerződésekkel, közbeszerzésekkel kapcsolatos információk egységes felületen történő közzétételére. Így ezek az információk egységes tartalommal jelennek majd meg, és könnyen kereshetőek lesznek. Korlátozzuk, hogy bárki egyéni vagy lobbiérdekből zárt adattá nyilvánítson valamit, aminek a köz számára elérhető információnak kellene lennie.
Ezzel valósítjuk meg a felelős, számonkérhető, transzparens közpénzköltés alapjait.

Állami adatstratégia, egységes adatkezelés

A mai állami szervezetek és közszolgáltatók, iskolák, kórházak mind saját adatbázisaikat működtetik. Számtalan adatot újra és újra bekérnek az állampolgártól. A Momentum rászánja a tudást és munkát egy egységes adatkezelési rendszer megtervezésére és megvalósítására. Nem egyetlen központi adatbázisra van szükség, hanem a különböző rendszerek korlátozott, a célnak megfelelő összekapcsolására. Minden állampolgár maga rendelkezik majd adataival, maga ad engedélyt azok továbbítására állami szervnek, iskolának, kórháznak. Amit az állam az egyik szervénél már tud, azt nem kérdezi meg a polgártól újra. Az állampolgár ellenőrizheti majd, adatait ki és milyen célból használta fel.

02

21. századi közlekedés

A Momentum Magyarországán a közlekedési rendszer a társadalmi felzárkóztatás és a gazdasági növekedés motorja, amely a jelenleginél sokkal jobb felhasználói élményt nyújt sebességben, megbízhatóságban és tisztaságban. Megfontoltan építkezünk, egymásra figyelve szervezzük a közlekedést, nem félünk az innovációtól, mindenkire odafigyelünk, és élhetőbb környezetet teremtünk magunknak és unokáinknak.

A Momentum közlekedési jövőképe

Rendbe tesszük az ország közlekedését

A közlekedési rendszer Magyarország egyik legfontosabb alapinfrastruktúrája, biztosítja a gazdasághoz, oktatáshoz, szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Mégis hatalmas minőségi különbségek vannak az ország különböző részeinek közlekedésében. A rendszer hibás felépítésére jellemző, hogy a különböző menetrendek, közlekedési társaságok és díjszabások útvesztőjében csak az igazán gyakorlottak tudnak eljutni A-ból B-be, kiegészítő bérleteket és pótjegyeket összevásárolva, bizonyos esetekben arra is ügyelve, hogy melyik jeggyel milyen színű buszra szállhatnak fel. Magyarország közlekedése csak akkor lehet hatékony, ha a szolgáltatók nem saját részérdeküket, hanem az utasok érdekeit veszik figyelembe, és egyenes, gyors, közvetlen, kiszámítható és átlátható közlekedési kapcsolatokat biztosítanak számukra.

- Minden közlekedési formának lesz gazdája - az ország közlekedését helyi és egy országos közlekedési központ fogja szervezni
- Az ország összes közlekedési szolgáltatását egy kártyával lehet használni
- A kistelepüléseken támogatjuk a rugalmas közösségi közlekedési megoldásokat kisbuszokkal és megosztott autóhasználattal

„A vidéki buszközlekedés katasztrófa: reggel, délben, 15.00-kor, és 17:30-kor megy busz. A buszközlekedés 50 éve nem változott.”

András (53), Veszprém

Minden közlekedési formának van gazdája – több beleszólás a helyi közösségeknek

Ma Magyarországon a közlekedési intézményrendszer drágán hoz létre alacsony minőséget. A helyi igények sokszor figyelmen kívül maradnak, míg sokszor évekig, évtizedekig kell várni egy terület felújítására a különböző állami szervek eltérő érdekei miatt.
Ezért, ahol van szándék a közlekedés színvonalának emelésére, ott forrást és lehetőséget biztosítunk az önszerveződésre, az országos közlekedési rendszer egységességét pedig egy hatékony állami közlekedésszervezővel biztosítjuk. Olyan rendszert hozunk létre, ahol minden útnak, vasútállomásnak, közterületnek lesz gazdája.
A 2015 előtti Budapesti Közlekedési Központ (BKK) sikeres modelljét továbbgondolva egy szakmailag kompetens Országos Közlekedési Központot hozunk létre. Az országos szintet kiegészítve a városiasodó települések a helyi elővárosi térség egészét lefedő Helyi Közlekedési Központhoz tudnak csatlakozni. A közlekedési központok feladata a közlekedés megszervezésén és a közutak fenntartásán túl az autómegosztás és egyéb alternatív közlekedési módok támogatása, a közterek akadálymentesítésének biztosítása, a közlekedésből származó negatív hatások csökkentése, a kerékpáros forgalom fejlesztése, és a helyi gyaloglás és egyéb egészséges kikapcsolódási formák támogatása is. A közlekedési központok számára a jegyárbevételeken és a használatarányos útdíjon → **Lásd: Működő ország - Igazságos közlekedést hozunk létre** keresztül kiszámítható finanszírozást biztosítunk.

Egy ország, egy kártya, egy alkalmazás

A közösségi közlekedés rendszerének egységesítésével az ország minden közlekedési szolgáltatását közös menetrendből, egyszerűen és gyorsan igénybe vehetővé tesszük. Az ország összes közlekedési eszközét egyetlen csipkártyával lehet igénybe venni, amely akár az utas érintésmentes bankkártyája vagy diákigazolványa is lehet. A csipkártyarendszer mögött álló alkalmazással, valamint a rugalmas árazással → **Lásd: Működő ország - Igazságos közlekedést hozunk létre** biztosítjuk, hogy mindenki az utazás módjától, időpontjától, gyakoriságától függően automatikusan a legvonzóbb díjat fizesse. Az integrált szolgáltatásokkal megteremtjük a lehetőségét a piacnyitásnak is, ahol magánszolgáltatók szabályozott keretek között javíthatják – pl. új járművek forgalomba állításával, vagy a menetrend sűrítésével – a közösségi közlekedés színvonalát.

Gyors, hatékony, igényvezérelt kistérségi közlekedés

A kistelepüléseknek a jelenleginél rugalmasabb, gazdaságosabb, elérhetőbb közösségi közlekedési alternatívát nyújtanak a közlekedési központok a helyiekkel együttműködve. A legeldugottabb falvakban is vonzóvá tesszük a közösségi közlekedést, a fél vidéket körbebolyongó lepusztult buszok helyett ezeknek a falvaknak mikrobuszt biztosítunk, amely igény esetén utasait a nap bármely órájában eljuttatja a legközelebbi nagyobb busz- vagy vasútállomásig az ott csatlakozó járathoz. A közösségi közlekedés kínálatának kibővítését célozva támogatjuk a megosztott autóhasználatot.

„Túl nagy buszok mennek a kis falvakba.
Gyakorlatilag nincs tömegközlekedés a szórványfalvakban.”

Sándorné (58), Zalaegerszeg

Igazságos közlekedést hozunk létre

A közlekedési rendszer Magyarország egyik legfontosabb alapinfrastruktúrája, biztosítja a gazdasághoz, oktatáshoz, szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Ezért elengedhetetlen, hogy Magyarország közlekedése mindenki érdekét hatékonyan és igazságosan szolgálja. A közlekedés társadalmi hasznai és terhei, jelentős mértékben eltérnek nagyvárosokban és kistérségekben, csúcsidőben és csúcsidőn kívül. Az autóhasználat vidéken például a munkához jutás záloga, míg a városokban a torlódások, zaj- és levegőszennyezés miatt megkeseríti az ott lakók életét. Mindennek ellenére, a közlekedés ára ma mindenhol egyforma: nagyvárosokban és csúcsidőszakokban túl olcsó, ami torlódásokhoz és zsúfoltsághoz vezet, kistelepüléseken és csúcsidőn kívül pedig túl drága, ami a vidéki Magyarország fejlődésének egyik gátja. Ezek a különbségek, ha nem készülünk fel, a gazdaság átalakulása és az új technológiák, így az elektromos és önvezető autók megjelenésével csak növekedni fognak. A közlekedés adó- és tarifarendszereinek modernizációjával a mobilitás ismét a társadalmi felzárkózás és a gazdasági növekedés elsődleges motorjává válhat.

- Eltöröljük az autósokat feleslegesen terhelő sarcokat, és helyette okos útdíjrendszert vezetünk be
- Versenyképessé tesszük a közösségi közlekedést a jelenlegi árazás átalakításával
- Csúcsidőn kívül olcsóbb lesz tömegközlekedni

Csökkentjük a jövedéki adót – bevezetjük az igazságos útdíjat

Célunk, hogy mindenki csak annyit fizessen az autózásért, amennyire az utakat és a mellettük lakók egészségét és türelmét igénybe veszi: a városokon belül többet, a vidéki mellékutakon kevesebbet. **Ezért a kőbalta egyszerűségű jövedéki adó csökkentése mellett bevezetjük a használatarányos, igazságos és okos útdíj rendszerét.** Ennek érdekében a biztosítótársaságokkal együttműködve minden magyar autót okos fedélzeti egységgel szerelünk fel a 2018 áprilisától az egész EU területén bevezetendő eCall rendszer előnyeit kihasználva. A rendszer nem kíván a jelenleginél nagyobb áldozatot az autósoktól – a teljes állami adóbevétel meg fog egyezni a jelenlegivel, viszont az autózás helye és környezetszennyezési mértéke alapján kell majd különböző mértékű útdíjat fizetni.

IGAZSÁGOS ÚTDÍJ ADATVÉDELMI AGGÁLYOK NÉLKÜL // HAZAHOZOTT TUDÁS

Ahogyan a mobilszolgáltatók is a telefonálási szokások alapján tudnak jobb tarifacsomagot ajánlani, Ausztráliától Japánon és Anglián át az USA-ig a kötelező biztosítók is jobb ajánlatokat tudnak tenni az autótulajdonosoknak azok vezetési szokásai alapján. Ehhez az autókat egy okostelefonhoz hasonló fedélzeti egységgel szerelik fel.

Az így rendelkezésre álló információkat fel lehet használni egy igazságos útdíjrendszer megalapozására is, ráadásul – mivel az adatokhoz csak a biztosítótársaság fér hozzá – anélkül, hogy fennállna annak a veszélye, hogy az állam minden lépésünket nyomon követné.

Ezzel az ötlettel nyerte el idén egy fiatal magyar szakember a Wolfson díjat, amely a Nobel-díj után a legrangosabb közgazdasági elismerés. Raccuja Gergely „Mérföldekkel jobb" című tanulmányát itt lehet angolul elolvasni, és itt van róla magyar cikk.

Az útdíjjal egyszerűbbé tesszük az autósok életét. Eltöröljuk a súlyadót, a regisztrációs adót, a cégautóadót és az autópályamatricát is. Az ezeket kiváltó útdíj lehetővé teszi, hogy csak akkor kell az autózásért fizetni, ha valóban közlekedünk az utakon. Nem adóztatjuk meg az autóvásárlást, vagy azt, ha valaki csak a garázsban parkol egész évben. Az autózás a legolcsóbb a vidéki területeken lesz, míg a nagyvárosokban használt felső kulcs beleszámítja az autózás költségeibe a helyi lakosoknak okozott környezeti károkat és egészségkárosodást. A cégautókra külön kulcs vonatkozik, az elektromos autók pedig elterjedésük felgyorsítása érdekében kedvezményeket kapnak. Az önkormányzatok a területükön beszedett útdíjból közvetlenül részesülnek, amit a Helyi Közlekedési Központokon → **Lásd: Működő ország - Rendbetesszük az ország közlekedését** keresztül, a tömegközlekedés és közterületek, így az úthálózat fejlesztésére is tudnak fordítani.

A MOMENTUM VÁLASZA AZ AUTÓZÁS JÖVŐJÉNEK KIHÍVÁSAIRA

Problémák 2017-ben

VIDÉKEN
Drága az autózás
Elnéptelenedés
Munkaerőhiány

NAGYVÁROSBAN
Zaj- és levegőszennyezés
Forgalmi dugók
Kevés zöldterület

A Momentum bevezeti az igazságos és okos útdíjat

MEGSZÜNTETJÜK a súlyadót, a regisztrációs adót, a baleseti adót és a cégautóadót
BEVEZETJÜK A JÖVEDÉKI ADÓ HELYETT A SZÉNDIOXID-ADÓT
120 Ft/liter helyett 65 Ft/liter* széndioxid-adó + ÚTDÍJ

ÚTDÍJ VIDÉKEN
3 Ft/km*

Elektromos autóknak:
-50%, amíg elterjednek

ÚTDÍJ NAGYVÁROSBAN
8 Ft/km*

Céges autóknak:
+4 Ft/km*

2022-re mérséklődnek a korábbi problémák

VIDÉKEN
Olcsó munkába járás
Élhető falvak
Fejlődő gazdaság

NAGYVÁROSBAN
Nyugodt, egészséges környezet
Gyors közlekedés
Több zöldterület

***előzetes számítások alapján**
Az útdíjat a kötelező biztosító számlázza ki a tényleges használat alapján, és egy részét közvetlen a használat helye szerinti önkormányzatoknak utalja.

Az állam nem tudja majd az autósokat nyomon követni, hiszen az útdíj kiszámítását a biztosítótársaságok végzik, akik az okos fedélzeti egységekből közvetített titkosított adatok alapján a biztonságosan vezető sofőröknek kedvezményeket is tudnak nyújtani.
Az útdíj bevezetésének hatására a zaj, szmog és torlódások csökkentésével élhetőbbé tesszük a városokat, miközben a falvakban olcsóbbá tesszük a közlekedést, így a munkahelyekre való eljutást is, megfékezve ezzel a vidék elnéptelenedését. Az útdíj bevezetésével felkészülünk az elektromos és az önvezető autók tömeges megjelenésére is, hiszen ha a jövő autóit nem benzin hajtja, és nem sofőr vezeti, hanem egy autómegosztó birtokolja, akkor értelmetlen lesz a benzint és a sofőrt megadóztatni.

Okosan közlekedünk – olcsóbb, jobb és igazságosabb a változó árazás a közlekedésben

Versenyképessé tesszük a közösségi közlekedést

Árban is versenyképessé tesszük a közösségi közlekedést, javítva ezzel a lakosság mobilitását.
A közösségi közlekedés kapacitásainak hatékonyabb kihasználásával fenntarthatóvá tesszük annak finanszírozását.
A telekocsik mellett megtöltjük a vonatokat is. Ezért eltöröljük az igazságtalan gyorsvonati pótjegyet; csúcsidőn kívüli és kiscsoportos kedvezményekkel nemcsak meghatározott csoportok, hanem mindenki számára versenyképessé tesszük a közösségi közlekedést, egyben elegendő utast nyerünk meg ahhoz, hogy hatékony és gazdaságos menetrendet lehessen az egész országban bevezetni.

JÓL JÁRUNK, HA CSÚCSIDŐN KÍVÜL OLCSÓBB // MAGYAR JÓ GYAKORLAT

Budapesten 2014. január 1-én 10 százalékkal csökkentek a bérletárak. A BKK bevételei azonban – más fejlesztések miatt is persze – nőttek. Az árcsökkentés (és minőségi javulás) ugyanis új utasokat vonzott be, ami kompenzálta a bérletárcsökkenést.

A magyar közösségi közlekedéstől sem teljesen idegen a csúcsidőn kívüli kedvezmény. A MÁV 2017 nyarán a balatoni és velencei tavi csúcsidőn kívüli vonatokra 15%-os kedvezményt adott, hogy csökkentse a csúcsidei járatokon a tumultust, és hogy növelje a kora reggeli és napközbeni vonatok kihasználtságát.

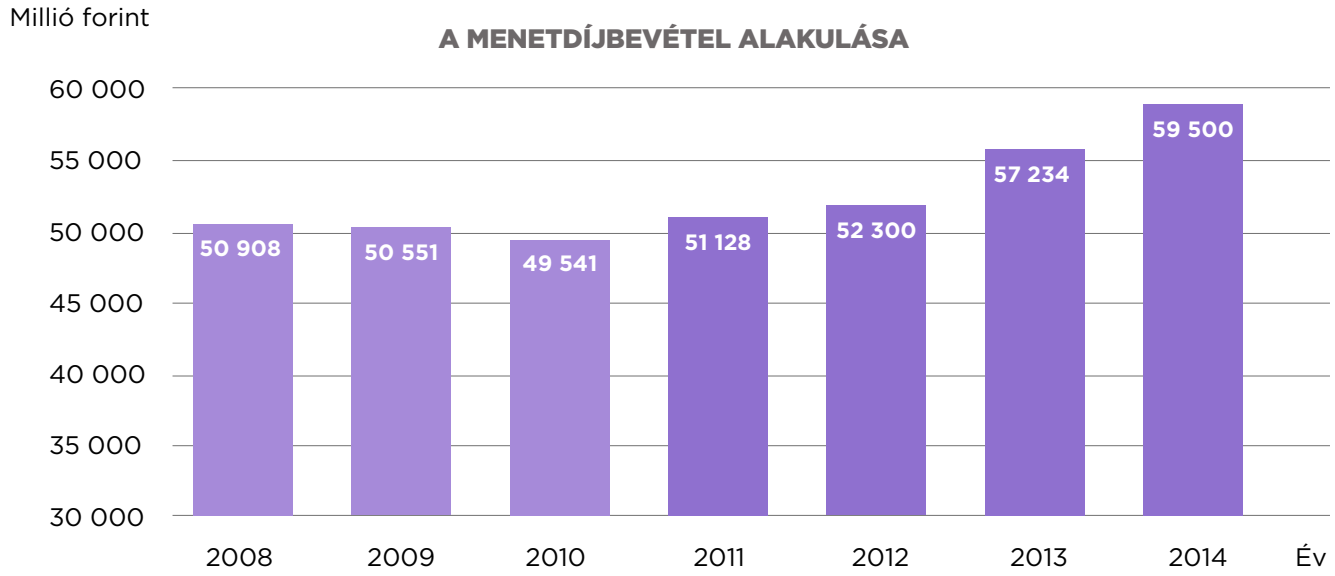

Forrás: bkk.hu

Ha sikerül a csúcsidei utasokat az olcsóbb utazás felé terelni, a közlekedési szolgáltató is nyer, hiszen nagyon sokat tud spórolni üzemeltetési költségein, amit a járműpark és a szolgáltatások fejlesztésére tud költeni.

Azok, akik meg tudják tenni, hogy csúcsidőn kívül utazzanak, szintén nyernek, hiszen olcsóbban tudnak utazni.

Mindenki jobban jár – igazságosabb menetdíjkedvezmények

Ma a szociális menetdíjkedvezmények rendszere átláthatatlan, és nem fedi le kellően a társadalomban rászorulók körét. Ezért újragondoljuk a közösségi közlekedés árazását, illetve bevezetjük a rugalmas árazást. Csúcsidőn kívül mindenkinek olcsóbb lesz az utazás, így ösztönzünk mindenkit, aki megteheti, hogy ne csúcsidőben utazzon. Ezzel a mindenki számára elérhető kedvezménnyel az utasoknak és az államnak is olcsóbb lesz a közösségi közlekedés.

Rendbe tesszük a közlekedésfejlesztést

Magyarország közlekedési infrastruktúrájának színvonala elmarad az Európai Unió átlagától. Ez azonban elsősorban nem azért van, mert nincs elég pénz. A kilencvenes évek végéig tartó teljes leépülést és forráshiányt követően európai uniós csatlakozásunk nagyságrendbeli emelkedést eredményezett a közlekedésfejlesztésre fordított pénzösszegek terén. A külső források jelentette történelmi lehetőséget azonban elszalasztottuk: általános színvonalemelkedés helyett értelmetlen pazarlás következett be. Amikor Magyarországon korrupciót emlegetünk, annak döntő többsége valamilyen közlekedési beruházáshoz kapcsolódik. Legkárosabb formája pedig nem az ismeretlen helyre elszivárgó tízmillók, hanem az értelmetlen projektekre kidobott százmilliárdok.
A korrupt nagyberuházások világa jelenleg is tart, sőt a Budapest-Belgrád vasútvonallal csúcspontjához ért. A közlekedésfejlesztést csak a hibás/törvénytelen döntések feltárásával és a felelősök megnevezésével lehet új alapokra helyezni.

- Eltakarítjuk a hatalom közeli oligarchákat a közlekedési beruházásokból
- A közlekedésfejlesztés átlátható és számonkérhető folyamat lesz
- Kirakatberuházások helyett figyelünk a fenntartásra és a mértékletességre

A belgrádi vasút lesz Orbánék négyes metrója

Felszámoljuk a közlekedési projektek körül intézményesült korrupciót

Ma Magyarországon politikai döntés alapján valósulnak meg közlekedési projektek, függetlenül attól, hogy azok mekkora költségen, milyen hasznokat jelentenek a társadalomnak. A döntéselőkészítő tanulmány és a költség-haszon elemzés csak dísz, amit a döntés után rendel meg az állam az uniós szabályok látszólagos betartása érdekében. Mi megfordítjuk az ítélet és tanúvallomás sorrendjét: költség-haszon elemzés alapján döntjük el, hogy milyen közlekedési fejlesztések valósulhatnak meg Magyarországon, milyen prioritási sorrendben.

Feltárjuk az elmúlt tizenhat év közlekedéspolitikájának hibáit, és megnevezzük a felcsúti kisvasút, az M6-os autópálya, a 4-es metró, a Kőröshegyi völgyhíd és a V0-s vasúti körgyűrű nagyprojektjeinek felelőseit. Leállítjuk a Budapest-Belgrád vasútvonal kínai hitelből, átláthatatlan keretek között történő 750 milliárd forintos fejlesztését.

Új pályára állítjuk a közlekedésfejlesztés folyamatát

Átláthatóvá tesszük a közlekedésfejlesztési projektek kiválasztásának folyamatát a nyilvánosság számára. A fejlesztési javaslatoknak helyi szinten, a települések, kistérségek lakosságának napi problémáira kell, hogy megoldásokat adnia. A projektkiválasztás nem zárt minisztériumi szobákban, hanem transzparens rangsorolási folyamaton keresztül zajlik majd. Arra is figyelünk, hogy a beruházásokból eredő hasznokat igazságosan osszuk el, és a helyben jól járó fejlesztők kivegyék a részüket a teherviselésből.

Egy projekt nem ér véget a fejlesztés megvalósulásakor: nem fordulhat többé elő, hogy úgy épül felcsúti kisvasút és M6-os autópálya, hogy senkit nem terhel felelősség, ha a becsült forgalom töredéke valósul csak meg.

Léptékhelyes közlekedésfejlesztés

Új megközelítésre van szükség az európai uniós forrásból finanszírozott közlekedésfejlesztés során. Hiába finanszíroz az Európai Unió drága infrastrukturális fejlesztéseket Magyarországon, ha azok karbantartása és üzemeltetése utána megoldatlan. A fejlesztések kiválasztásakor elsődleges szemponttá kell válnia, hogy azok teljes életciklusuk alatt az emelt színvonalat fenntartva üzemeltethetőek legyenek.

Magyarországon nincs szükség a Budapest-Belgrád vasútvonal 750 milliárd forintos fejlesztésére, de szükség van vasúti fővonalaink fokozatos modernizációjára. Ésszerű beavatkozások formájában felszámoljuk a pályahibákat, villamosítással és automatizálással csökkentjük az üzemeltetési és környezeti költségeket, és ott kétvágányosítunk, ahol ezt a menetrend szükségessé teszi. Közúthálózatunkon újabb kihasználatlan négysávos autópályák helyett előzési szakaszokat és elkerülőket építünk, az ország valós mobilitási igényeire reagálva. A forrásokkal való gondos gazdálkodásnak köszönhetően a meglévő közlekedési infrastruktúra állapota fokozatosan európai szintűre javítható.

03

Nyugalom és biztonság – közbiztonság és határvédelem

Olyan országot teremtünk, ahol minden itt tartózkodó védelmet, nyugalmat és biztonságot kap a rendőrségen és a határőrizeten keresztül az államtól, és az önkormányzati rendőrség útján a helyi közösségektől. A jelenlegi rövidlátó politika helyett hosszú távú megoldást dolgozunk ki a határvédelemre, amely egyszerre biztosítja Magyarország biztonságát és tiszteletben tartja a menedéket kérők és hazánkba bevándorolni kívánók jogait.

Mindenkit megvédünk

Ma Magyarországon a rendőrség létszámhiányos, eltávolodott az emberektől és sokszor adott politikai törekvéseket szolgál ki. Alapvetően meghatározó egy ország működése szempontjából, hogy milyen eszközökkel és milyen rendszerben tartja fenn a rendet. A Momentum egy valóban 21. századi rendőrséget épít, amely kapcsolatban van a helyi közösségekkel, mindenki bizalommal fordulhat felé, és a legmodernebb külföldi és magyar gyakorlatokat használja az egész országban.

- Önkormányzati rendőrségek létrehozása
- Hatékony megelőzés, gyors reagálás
- Emberközeli rendőrség
- Országos pártfogói program
- Együttműködés a civil szférával
- Kiszolgáltatottság helyett szolgálat

Létrehozzuk az önkormányzati rendőrséget

A Momentum számára fontos a helyi közösségekkel való kapcsolat, az, hogy a helyi problémákra helyben találjunk megoldásokat. Hisszük, hogy a problémát ott kell megoldani, ahol az a leghatékonyabban megoldható. Minden településnek, minden társadalmi közösségnek vannak sajátos problémái, ahogy vannak olyanok is, amelyek nagyobb területen, a lakosság jelentősebb részétől várnak megoldást. Ezért szükségesnek tartjuk egy erős, a jelenlegi polgárőrség fejlesztésével kialakítandó önkormányzati rendőrség kialakítását.

Rendőri jelenlét

Célunk, hogy – a helyi viszonyokat is figyelembe véve – legalább 1000-2500 lakosonként meghatározott létszámú rendőri szerv legyen az országban, valamennyi települést lefedve ezzel. A javasolt erőforrás-optimalizálással ez különösebb költség nélkül megvalósítható és valamennyi intézkedésünk alapja lehet. Ezzel megvalósulhat a gyors reagálás és a társadalmi biztonságérzet. A „szekálunk és vegzálunk” korszakát felváltja és visszatér a „szolgálunk és védünk”.

Emberi rendőrség – az állomány számára

Általánosan elfogadott, hogy a rendőrség létszámhiánnyal küzd, ami nem is csoda, hiszen mind a jogszabályi környezet, mind a munkakörülmények elriasztják a fiatalokat ettől a pályától. Az újonnan ún. határvadásznak felvett állomány pedig a magyar-szerb határon végez látszattevékenységet. Az életpályamodell hibáit ki kell küszöbölni! Ezt szolgálja a kialakítandó mentorrendszer, amelynek segítségével az aktív szolgálatot követően, de még a nyugdíjazás előtt a tapasztalat és a szakmai fogások átadására van mód a generációs folytonosság érdekében. Ugyanennyire fontos valamennyi rendőr és más hivatásos állományú foglalkoztatott mentális egészsége, mert hisszük, hogy a pszichés felkészültség és regeneráció épp olyan fontos, mint a szakmai tudás. Ennek megfelelően valamennyi rendőrőrsön és kapitányságon pszichológus jelenlétét, valamint a prevenció jegyében állandó és megfelelő anyagi háttérrel támogatott szupervízió lehetőségét valósítjuk meg, hogy megelőzzük az állomány tagjainak kiégését.

Emberi rendőrség – az állampolgárok számára

Jelenleg a rendőri intézkedések során gyakori panasz, hogy nincsenek kellően felkészülve olyan esetekre amelyekben, sértetti oldalon eltérő kulturális háttérrel rendelkező, vagy akár szexmunkás, abuzált gyermek, vagy egyéb módon kiszolgáltatott személy jelenik meg. Ennek megfelelően szükséges a rendőri képzés fejlesztése, hogy valamennyi rendőr képes és alkalmas legyen intézkedni ilyen esetekben. Fontos továbbá, hogy az állam – megfelelő mentálhigiénés támogatással – foglalkozni tudjon az öngyilkosságot elkövetők hozzátartozóival is.

„Színvak” rendőrség

Hisszük, hogy a bűnnek nincs színe, neme vagy nemzetisége. Az államnak minden esetben egyformán, egyenlően kell eljárnia, tekintet nélkül az elkövető származására vagy bőrszínére. Az egyenlőség kiterjed valamennyi intézkedésre. A bűnelkövetés szempontjából veszélyeztetett csoportok számára a jelenlegi szociális rendszer nem kínál megfelelő védelmet. Az állam nem teheti meg, hogy a bőrszín, a származás alapján differenciáljon a polgárai közt. Teret kell engedni minden olyan – helyi, közösségi – kezdeményezésnek, amely megoldást kínál a létező problémákra, az államnak pedig minden anyagi és infrastrukturális támogatást meg kell adnia ehhez.

Prevenció mindenek fölött

Megelőzni könnyebb, olcsóbb és egyszerűbb egy helyzetet, mint utóbb kezelni. Ezért ott, ahol a bűnelkövetés esélye magasabb, fokozott társadalmi és rendészeti jelenléttel kívánunk eljárni. A bűnelkövetőket pedig megfelelő reintegrációval és arányos büntetéssel kell visszatartani a bűnismétléstől. A megelőzésnek valamennyi korosztály számára elérhetőnek kell lennie, az általános iskolától kezdve az egyetemekig, illetve az iskolapadból kikerülve folyamatosan. Szakítunk azzal a felfogással, hogy bizonyos életkorig nem tájékoztatjuk a gyermekeket az őket érintő veszélyekről. A megelőző edukációnak ki kell terjednie olyan, általában tabuként kezelt témákra is, mint a radikalizáció, a kábítószer, a prostitúció veszélyei, vagy a családon belüli abúzus. Különös figyelmet kell fordítani az internet jelentette veszélyekre is, hiszen mind a bűnös szándékú felhasználók, mind a cyberbullying (internetes zaklatás) komoly veszélyeket jelentenek.
A veszélyeztetett fiatalok számára, a megfelelően képzett civilekkel – építve a pedagógusok és a szülők együttműködésére –, olyan helyi programokat indítunk, amelyekkel leköthetők azok az energiák, amelyek elszabadulva a bűnelkövetés, a bűnözés útjára terelhetik őket.

Gyors reagálás az utólagos kapkodás helyett

Azokban az esetekben, amikor a bűn adott helyen és időben megjelent, fontos, hogy az intézkedő egységek mielőbb a helyszínre érjenek. Ehhez a szükséges személyi állomány és infrastruktúra biztosítása elsődleges. A fizikai határzár mentén szolgálatot teljesítő rendőröket felváltó kamerarendszer → **Lásd: 3.2.2.** lehetővé teszi, hogy a déli határ mellől az ország egyéb pontjaira helyezzünk embert és technikát, amely gyors és – megfelelő képzés mellett – hatékony fellépést tud eredményezni.

Érdemi jogorvoslat a rendőri intézkedés során

A védelemhez, a jogorvoslathoz, a tisztességes eljáráshoz való jog az állam által kötelezően garantálandó jog. Ennek megfelelően sem az eljárás alá vont személy, sem az őt védő nem lehet kitéve a Kormány támadásainak. Valamennyi terheltnek joga van ahhoz, hogy védelmét védő

(ügyvéd) lássa el, ez a jog az eljárás bármely szakaszában megilleti a terheltet.
A jelenlegi rendszer problémái közül csak egy, hogy a nyomozóhatóság (és néha a bíróságok is) rendszeresen „együttműködő" védőt rendelnek ki, azaz olyan ügyvédeket, akik nem a teljes eszköztár felvonultatásával fejtik ki a védői tevékenységet, esetenként meg sem jelennek az eljárási cselekménynél, a panaszjoggal nem megfelelően élnek. A megreformált kirendelt védői rendszerrel, a megerősített panaszjoggal együtt olyan jogorvoslati rendszert hozunk létre, amellyel valamennyi állampolgár védettebbnek érzi magát az állammal szemben, és amely garantálja az ártatlanság vélelmén alapuló tisztességes eljárást mindenkinek.

Együttműködés a civil szervezetekkel

Az állam és a civil szervezetek több dimenzióban is együtt tudnak működni. Mind a rendőrségi intézkedések, mind a fogdák, mind az eljárás, mind a rendőri állomány fejlesztéséhez sokat tudnak hozzátenni azok a szervezetek, akiknek a munkájuk és hivatásuk ez a tevékenység. Az állam és polgárainak kapcsolata mindenképp a helyi közösségeken keresztül kell megvalósuljon egységes szabályok, de a helyi különbségekre érzékeny mozgástér kialakításával.

Hosszú távon megoldjuk a határvédelmet

Magyarország biztonsága és a határátlépők joga a tisztességes eljáráshoz nem zárják ki egymást.
A Fidesz-KDNP által bevezetett jogi határzár egy politikai lózung. Nemhogy a problémát nem oldja meg, de még a tüneteket sem kezeli. A kerítés egy eszköz, amely nem kell, hogy szükségszerűen ellehetetlenítse az emberi jogok érvényesülését. A jelenlegi rendszer nem alkalmas sem a határok megfelelő őrzésére, sem a menekültügyi eljárások méltányos és humánus lefolytatására. Az állami szervek között felesleges párhuzamosságok vannak, a rendszer pedig pazarlóan működik. A Momentum intézkedéseinek célja, egy emberséges és hatékony rendszer felállítása, amelyben az állam, az egyes állampolgár, a határátlépő és az EU érdekei egyaránt érvényesülnek. A rendszerünk humánus, mert hisszük, hogy a szabad mozgás joga minden menekülni kényszerülőt megillet, amelyet biztosítani kell számára kérelmének a lehető legrövidebb idő alatt történő elbírálásával. E jog őket épp úgy megilleti, ahogy mindazokat is, akik boldogulásukat máshol képzelik el, választott új közösségük normáinak tiszteletben tartásával, megőrizve

saját identitásuk lényegét, illetve családokat sem szakítunk szét. A Momentum által felállított rendszer hatékony, mert a határátlépővel szembeni első intézkedéstől a menekültügyi eljárás lefolytatásáig egy állami hatóság jár el, így az ide érkezőknek egy állami szervvel kell kommunikálniuk, míg az egyes testületek közti kusza alá-, fölé- és mellérendeltségi viszonyok megszűnnek.

- Valamennyi rászorulónak biztosítunk mentálishigiéniás ellátást, tolmácsot és jogi segítségnyújtást
- Könnyítünk a határ mentén szolgálatot teljesítők terhein
- Szorosan együttműködünk a civil szférával
- Létrehozzuk a Határ- és Idegenrendészeti Központot

Átalakítjuk a fizikai határzárat

Addig kell maradjon a kerítés, amíg szükség van rá. A kerítés egy eszköz, amely nem kell, hogy szükségszerűen ellehetetlenítse az emberi jogok érvényesülését. A kerítés önmagában és a jelenlegi jogszabályi környezettel nem nyújt megoldást se egy esetleges újabb menekültválság kezelésére, se az ország védelmére. A szerb határ őrizete járőrökkel, kamerarendszerrel megoldható, viszont tényként kell elfogadni, hogy a migrációs helyzet két évvel ezelőtti, átmeneti fokozódásával eddig nem látott mértékben jelentek meg a határon az ország területére belépni kívánók.

A könnyebb ellenőrizhetőség érdekében álláspontunk szerint a kerítés megtartása szükséges, bizonyos feltételekkel. Több tranzitzónát kell létesíteni a határzár mentén, mert méltánytalan, hogy mindössze két helyen, Röszkén és Tompán van lehetőség átjutni legálisan a magyar-szerb határon. Továbbá a tranzitokba beengedett kérelmezők számának korlátozásával (naponta 10-15 ember) tovább csorbul a menedékkérők eljáráshoz való joga, akiknek így meghatározatlan ideig a tranzit környékén kell várakoznia akár hónapokig is. Több tranzitzóna létesítésével, többen és gyorsabban juthatnának emberséges körülmények közé.

A kerítés rongálásának dekriminalizálását is kívánatosnak tartjuk, hiszen a határon létesített több kapu gyakorlatilag szükségtelenné teszi a rongálást. Ezen túlmenően már a szerb oldalon tájékoztatást

kell nyújtani hogy mi a határátlépés módja, hogyan épül fel a magyar menekülügyi rendszer és milyen módon nyújthatnak be menekültügyi kérelmet. A kerítés őrzőinek ellátásán jelentősen kell javítani, mert méltánytalan, hogy a határra rendelt honvédeknek és rendőröknek napi tizenkét órát kell megfelelő élelem és ivóvíz nélkül szolgálniuk, távol az otthonuktól, folyamatos túlórák mellett. Ellátásukhoz hozzátartozik, hogy folyamatos pszichológiai és orvosi segítség áll rendelkezésükre, hiszen a családtól, otthontól távol történő szolgálatteljesítés jelentős terhet ró rájuk.

Ahol csak lehet, az emberi jelenlétet kamerarendszerrel kell kiváltani, mert szükségtelen a kerítés melletti folyamatos járőrözés. Megfelelő gyorsasággal reagáló erőkkel a határ őrizete ugyanígy ellátható, viszont nem kell embertelen módon bánni a honvédekkel, rendőrökkel és nagy mértékű túlórára kötelezni őket. Az így felszabaduló személyi állománnyal az ország belső részeinek közbiztonsága javítható. Ezzel a megoldással, a meglévő állomány hatékony és érdemi felhasználásával érhető el eredmény, tehát költségnövekedés nélkül lehet javítani az ország közbiztonságán. A kerítésben semmilyen formában nem lehet elektromos áram, mert hazánk védelme békeidőben nem történhet emberélet árán.

Javítunk a menedékkérők és menekültek ellátásán

Ahogy a szolgálatot teljesítő állomány ellátásán, úgy a menedékkérők ellátásán is javítani kell. A jelenlegi jogszabályok értelmében minden menedékkérőnek, beleértve a gyerekes családokat és a kísérő nélkül érkező 14 és 18 év közötti gyerekeket is, a tranzit zónában kell maradni a menedékjogi eljárás teljes ideje alatt. Tovább súlyosbítja a helyzetet, hogy a menekültügyi eljárás hónapig húzódik, mely idő alatt embertelen körülmények között, elzárva, kellő információk nélkül tengődnek a kérelmezők. Ez mind humanitárius, mind nemzetközi jogi értelmében elfogadhatlan. A menedékkérők tájékoztatása ügyük aktuális állásáról növeli a magyar hatóságok, illetve civil segítők iránti bizalmukat. Ugyanennyire fontos az is, hogy szociális munkások és pszichiáterek folyamatosan álljanak rendelkezésre, hiszen többségük súlyosan traumatizált.

A Momentum a lehető legrövidebb időtartamra korlátozná a menekültügyi eljárás lefolytatásának idejét, annak érdekében, hogy minél hamarabb befogadó állomásra kerülhessenek azok, akik nemzetközi védelemre jogosultak.

Továbbá mivel a családjukkal együtt érkező kiskorúak, illetve mind a kísérő nélküli kiskorúak különleges bánásmódot igénylő kérelmezőnek minősülnek, ezért mind a családosokat, mind a 18 éven aluliakat, kérelmük regisztrációja után, egyből a számukra fenntartott befogadóállomásokra szállítanánk, hogy ott várják meg kérelmük elbírálását. Az államnak biztosítania kell, hogy a szülők és gyermekek együtt maradhassanak kérelmük elbírálása során, összhangban a nemzetközi egyezményekből fakadó kötelezettségeinkkel.

Ugyan a jelenlegi jogszabályi keretek teljes körű ellátást biztosítanak a kérelmezőknek ügyük elbírálása alatt (étkezés, orvosi ügyelet, szociális munkás, tolmács), a valóságban a rendszer nem működik megfelelően, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés korlátozott. Nincs elég szakképzett ember az ellátórendszerben, illetve a civil szervezetek szisztematikus kizárása és távoltartása a tranzit zónáktól tovább nehezíti a helyzetet. A Momentum a civilek bevonásával és azok tevékenységeinek rendszerszintű koordinálásval tehermentesítené a jelenleg túlterhelt menekülügyi rendszert, annak teljes átalakítása során. Mind az államnak, mind a kérelmezőknek közös érdeke, hogy a tranzitokban folyamatosan jelen tudjanak lenni segítő szakemberek (tolmácsok, ügyvédek, szociális munkások, orvosok és pszichiáterek).

Jelenleg a nemzetközi védelemben részesülőknek 30 nap áll rendelkezésükre, hogy elhagyják a nyílt befogadó állomást, ahová a tranzitzónából érkeznek. Az integrációs szerződés eltörlésével lehetetlen feladat elé állította az állam mind a menekültet, akinek 30 nap alatt kellene szállást és munkát találni magyar nyelv ismerete nélkül, mind a szociális ellátórendszert, aminek megoldást kell találnia számukra is.A Momentum a menekültügyi szakma bevonásával alakítana ki egy integrációs stratégiát és erősítené meg a szociális ellátórendszert, annak érdekében, hogy a nemzetközi védelemben részesülők minél hamarabb aktív tagjaivá válhassanak társadalmunknak.

Javítunk a menedékkérők és menekültek ellátásán

Magyarországon 2008 óta nincs Határőrség, feladatait a Rendőrség vette át. A határrendészeti képzés átmeneti leépítése, majd a migrációs nyomás fokozódásával párhuzamosan felfuttatott „határvadász”-képzés a néhai, európai színvonalú magyar határőrizet színvonalát lecsökkentette.
Jelenleg az egyik állami szerv elfogja a személyt, a másik lefolytatja az eljárást, miközben utasítást ad előbbinek, hogy hova vigye és hol őrizze az illetőt. Meggyőződésünk, hogy ezen eljárások egy szervezetbe történő integrálása hosszútávon hatékonnyá és fenntarthatóvá teszi a rendszert.

A Bevándorlási- és Menekültügyi Hivatal, valamint a Rendőrség határrendészetért felelős szervezeti egységeiből egy új, modern központot hozunk létre, amelyben egységes elvek, egységes irányítás mentén zajlik a határőrizet, a határsértők közösségi szállásra kísérése és az ilyenkor szükséges eljárás lefolytatása, beleértve a menekültügyi eljárást is.

A szervezetben egyszerre lenne jelen a hivatásos állomány, a néhai Határőrség hagyományait követve, valamint a civil állomány. Ez a kettős felállás az eljárás egyes szakaszai közti különbséget is szimbolizálná.

Praktikus okokból szükséges a szervezet központját Budapestre telepíteni, míg az igazgatóságokat az egykori határőr igazgatóságok székhelyeire, lehetőleg olyan városokba, ahol az ehhez szükséges infrastruktúra megvan, vagy könnyen előteremthető. Ezek potenciálisan azon határhoz közeli városok, ahol akár korábban is működtek határőr igazgatóságok.

Természetesen szükséges az állomány megfelelő képzése, amelyre az NKE-n és a Rendőrség szervezetén belül jelenleg is megvan az infrastruktúra, amely kiegészítve a határőrképzés évszázados hagyományaival alkalmas arra, hogy humánus módon garantáljuk hazánk biztonságát. A szaktudást nem szabad félnünk akár külföldről (FRONTEX), akár a nyugállományú dolgozóktól átvenni.

Civil szervezetekkel való együttműködés

A civil szervezetek évtizedekig működtek együtt többek között migrációs kérdésekben a magyar hatóságokkal. Képzést szerveztek több alkalommal, hogy a rendőrök, egykori határőrök tudják, kikkel állnak szemben, milyen emberekre számíthatnak, kikkel kapcsolatban szükséges intézkedniük rendszeresen. Ezen képzések háttérbe szorultak és a határon szolgálatot teljesítőknek sokszor talán ötletünk sincs, hogyan viszonyuljanak az országba belépni kívánóval. Ennek megfelelően bizonyos szervezetek folyamatos jelenlétét biztosítani kell.

A civil szervezetek ezen kívül tájékoztatást, képzést is tudnak nyújtani a menekülteknek és bevándorlóknak arról, hogy milyen kultúrába érkeztek, mire vigyázzanak, milyen eltérő szabályokat szükséges betartsanak. Ennek álláspontunk szerint ki kell terjednie arra is, hogy Európában a nők és a gyermekek helyzete eltérő a legtöbb muzulmán államban megszokotthoz képest.

Fenntartható ország

Közös felelősségünk tudatában hosszú távon gondolkodunk, mert mostani döntéseink unokáinkat is érinteni fogják. Visszafogjuk az emberi tevékenységből eredő káros anyagok kibocsátását, mert számunkra a klímaváltozás nem bal- vagy jobboldali kérdés, hanem az egész emberiség jövőjét érintő kihívás. Célunk biztosítani Magyarország olcsó, megbízható és fenntartható energiaellátását. A fenntartható technológiák ösztönzésével Magyarország gazdasági fejlődését támogatjuk: lehetőséget teremtünk arra, hogy további beruházásokat és tudást hozzunk az országba.

01

Paks-2 helyett XXI. századi energiastratégia

Nem vagyunk elvből atomenergia-ellenesek, de Paks-2 megépítését demokratikus, energetikai és nemzetbiztonsági szempontból is elfogadhatatlannak tartjuk, így kormányra kerülésünk esetén felmondjuk az építéssel kapcsolatos szerződéseket.
Egy helyes energiapolitika három feladatot lát el: az energiaellátás biztonságát, éghajlatunk védelmét és a megfizethető energiaárakat egyaránt biztosítja. A Fidesz kormány ezzel szemben energiabiztonságunkat a Paks-2 szerződéssel Oroszország kezére játszotta, a klímavédelmi célokkal nem törődik, a megfizethető árak terén pedig szociálisan mélyen igazságtalan és a jövőnket felélő módszerrel ért el látszateredményeket.
A Momentum szerint a megújuló energiák irányába kell mozdulni, ez a jó válasz.
A megújuló energiaforrások ma már versenyképesek a fosszilis energiahordozókkal és atomenergiával is. A Nemzetközi Energia Ügynökség előrejelzése szerint 25 év múlva a világ áramtermelésének 60 százaléka megújuló alapon fog történni[1]. Ez a forradalom jelenleg elzúg Magyarország mellett. Infrastruktúra fejlesztésekkel, okos hálózatokkal, ösztönző és kiszámítható szabályozási környezettel, energiahatékonyságot javító beruházási programmal és a tudatosságot javító kampányokkal azonban megvalósítható ezeknek a technológiáknak a mainál sokkalta nagyobb térnyerése.
Ilyen óriási változások mellett egy felelős politikai közösség a lehető legnagyobb körültekintéssel választ az energetikai alternatívák között. A Momentum Magyarországán ezért olyan hosszú távú energiastratégiát dolgozunk ki, amelyben a megújulókat csak a szükséges mértékig egészítjük ki elsősorban földgázzal és esetleg atomenergiával.
Paks-2 a ma tervezett módon nem valósulhat meg - egyebek mellett azért sem, mert a gyorsan fejlődő kisméretű atomerőművek technológiája jóval ésszerűbb és gazdaságosabb alternatívát kínálhat hazánk számára. A fenti alapelvekre épülő hosszú távú energiastratégiánkat a szakma és a társadalom széleskörű bevonásával alakítjuk ki, így fogjuk biztosítani az ország olcsó, fenntartható és biztonságos energiával való ellátását.

1 World Energy Outlook 2016 Executive Summary (4. oldal)

Biztosítjuk az ország energiaellátását generációkra

Ma Magyarországon az energetikában az egyik legfontosabb kérdés az ország villamosenergiával való ellátása hosszú távon. A magyarországi erőművek nagy része ugyanis elavult, az elkövetkező tíz évben jelentős termelői kapacitáscsökkenés várható. A magyar rendszerirányító (MAVIR) előrejelzése szerint a 2015-ös, összesen 8500 megawattnyi hazai kapacitás 2030-ra közel a felére eshet[2]. Ezért a magyar energiapolitika fő kérdése, hogy milyen forrásból tudjuk hosszú távon biztosítani a villamosenergia szükségletünket. A kormány megoldása erre Paks-2 felépítése.

Paks-2 felépítését demokratikus, nemzetbiztonsági és energetikai szempontból egyaránt elfogadhatatlan

Azzal, hogy a kormány titkos szerződésben vett fel hitelt egy becslések szerint 3800 milliárdos beruházásra az egyre inkább zsarnoki Oroszországtól, úgy árulta el az országot mint Bős-Nagymaros óta egyik kormány sem. Ahelyett hogy gigaberuházással szolgáltassuk ki egy megbízhatatlan nagyhatalomnak az országot a fejlődés kulcsát elsősorban az egyre olcsóbbá váló megújuló energiaforrásokban látjuk, és az atomenergia használatának kérdését egy ehhez illeszkedő, átgondolt energiastratégia megalkotásán keresztül döntjük el.

Szakmai szempontok alapján is felelőtlennek tartjuk egy ilyen léptékű atomerőmű beruházás mostani megkezdését, amely 60 évre kötelezné el az országot egyetlen technológia mellett. Az említett kisebb méretű atomerőművek gyorsan fejlődnek, és mind pénzügyileg, mind energiapolitikailag jobb, rugalmasabb és megtérülő beruházási alternatívát kínálhatnak[3]. Ha egy atomerőmű beruházás mellett döntünk, akkor a nukleáris fűtőanyag elhelyezéséről is felelősen kell gondoskodni - ahelyett, hogy az elvileg ideiglenesen, de valójában állandósult módon Pakson, az atomerőmű mellett tároljuk a legveszélyesebb anyagokat, folyamatos veszélyforrást teremtve a közelében élő lakosságnak.

A jelenlegi tervek alapján ráadásul Paks-1 még 15 évig tud üzemelni[4], tehát a magyar lakosságnak van ideje eldönteni, hogy milyen forrásból akar áramot termelni a következő évtizedekben.

---

[2] Energy Policies of IEA Countries: Hungary 2017 Review (73. oldal)
[3] This new technology could save the troubled nuclear power industry (The Guardian)
[4] Nemzeti Energiastratégia 2030 (76. oldal)

Felmondjuk a Paks-2 szerződést

A mai formájában Paks-2 tehát nem valósulhat meg. A szerződés titkossága ráadásul azt sejteti, hogy annak egyes elemei Magyarország érdekeivel ellentétesek. Márpedig egy ekkora beruházás[5,6] feltételeit az egész országnak ismernie kell. Az összes Paks-2 beruházással kapcsolatos szerződést nyilvánosságra hozzuk, és az ország érdekeinek legjobban megfelelő módon felmondjuk azokat. Az átláthatatlan megvalósítás leállításával egyben megakadályozzuk a XXI. századi Magyarország legnagyobb korrupciós próbálkozását is.

2050-re zéró széndioxid kibocsátást megvalósító, rugalmas energiastratégiát dolgozunk ki

A megújuló energiaforrások technológiai fejlődése miatt időszerű Magyarország számára egy új energiastratégia felállítása, amelyet az energetikai szakmát bevonva dolgozunk ki. A stratégia legfontosabb célja az üvegházhatású, azaz a globális felmelegedésért felelős gázok - elsősorban a széndioxid - kibocsátásának nullára csökkentése 2050-re. A nemzeti energiatermelésben gazdaságos és fenntartható módon kell tenni ezt, melynek alapköve a megújuló energiák arányának megfontolt, de folyamatos növelése. Ezt a stratégiai átmenetet modern, kis- és közepes méretű gáztüzelésű erőművekkel és fejlett informatikai (okos hálózatok, decentralizálás, virtuális erőművek) és energiatárolási megoldásokkal stabilizáljuk és tesszük rugalmassá.

Energiaszabadságot teremtünk

Az országot integráljuk az egységes európai energiapiacba. Az energia-biztonságunkhoz szükséges, hogy minél több irányból legyünk képesek ellátni az országot különböző energiaforrásokkal. Az energiaszabadság elérését tehát minél több versenyző alternatíva biztosításán keresztül valósítjuk meg.

Az európai egységes piachoz történő további integráció növeli az ország energiabiztonsága mellett a versenyképességünket is. A nemzetközi verseny leszorítja a hazai energiaárakat mind a lakosság, mind az ipar számára, amely segíti az ország gazdasági növekedését.

Az áramimport jelenlegi nagyjából 30 százalékos arányát[7] nem kívánjuk növelni, de a Momentum Magyarországán csak olyan beruházás valósulhat meg, amely az európai piacon is állni tudja a versenyt.

---

[5] Atomerőművi beruházások megtérülése (REKK)
[6] A PAKS II beruházás költségvetéspolitikai következményei
[7] A magyar villamosenergia-rendszer (VER) 2015. évi adatai (45. oldal)

Ezért további határkeresztező kapacitásokat fogunk építeni Szlovákia és Ausztria felé, és támogatjuk a hazai áramtőzsde összekapcsolását további régiós országokkal.

Minimum széndioxid ár bevezetéséért küzdünk az Európai Unióban

Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére létrehozott uniós emissziós kvótarendszert nem tartjuk hatékonynak, mert az alacsony kvótaárak nem veszik kellő mértékben figyelembe a kibocsátás környezeti hatásait. A hosszú távú dekarbonizációt a fenti 2050-es cél értelmében fontos célnak tartjuk, és a megvalósítása érdekében minimum széndioxid ár fokozatos bevezetését tartjuk indokoltnak az egész Európai Unióban. Ez kiegészítené a jelenlegi emissziós kvótaárat mindaddig, amíg az el nem ér egy előre meghatározott szintet. Ezt a törekvés az uniós energiapolitikánk egyik pillére.

„MINIMUM-SZÉNADÓ" // HAZAHOZOTT TUDÁS

A klímaváltozás már elkezdődött, és ez az emberiség egyik legnagyobb kihívása. Nem csak az életszínvonalunkat, de a gazdaságunk egészét veszélyezteti. Csak egy adat: ha 4 fokkal emelkedik a globális átlaghőmérséklet, nyaranta közel 50 fok lehet Svájcban. Nem késlekedhetünk. Azonnali fellépés szükséges, a változásokra való felkészülés (adaptáció) mellett az üvegházhatású gázok (elsősorban, de nem kizárólag a fosszilis energiaforrások - kőolaj vagy földgáz - égetéséből felszabaduló széndioxid) kibocsátásának hatékony visszaszorításával. Nagy-Britanniában[8] évek óta sikeresen működik egy ilyen „minimum-szénadó". Franciaország[9] új elnöke, Emmanuel Macron pedig szintén ezt javasolta az európai reformcsomag egyik elemeként. Ez a lépés összhangban van a Momentum energia víziójának fő céljával, azaz a 2050-re zéró széndioxid kibocsátású villamosenergia termeléssel.

A javaslatnak nem célja a hazai vagy a regionális ipar versenyképességének csökkentése, ezért ezt a szénadót átlátható ütemterv szerint és európai szinten vezetnénk be, miközben a támogatásra szoruló, ún. szénszivárgásnak kitett szektorokat támogatjuk a kibocsátásuk visszaszorításában.

[8] UK should retain carbon price floor to support coal phase-out – report (The Guardian)
[9] French President Macron says Europe needs significantly higher carbon price (Reuters)

Spórolunk az energiával - felújítjuk a házakat és lakásokat

Fel kell újítani a házakat és lakásokat! Mindenki jól jár, ha ugyanolyan komfort mellett kevesebb energiát használunk fel az otthonainkban. A jól szigetelt házfalak és a korszerű nyílászárók csökkentik a lakások fűtési igényét, a modern háztartási gépek pedig az áramfelhasználást mérsékelik.

A lakosság így kevesebbet költ lakásfenntartásra, az országnak kevesebb importált energiáért kell fizetnie, az energiatermelők kevesebb széndioxidot bocsátanak a légkörbe, a felújításokat végző cégek pedig munkahelyeket teremtenek. A nyilvánvaló előnyök ellenére Magyarország eddigi kormányai elhanyagolták ezt a témát. Mi sem bizonyítja ezt jobban, hogy a Fidesz kormány 2015-ben az Európai Uniótól érkezett 89 milliárd forint vissza nem térítendő támogatásra adható forrást átcsoportosította középületek felújítására[10].

Nagyságrendekkel növeljük a lakossági energiahatékonysági beruházásokat

A Momentum célja csökkenteni az energiaszegénységet: el kell érni, hogy senkinek ne okozzon nagy terhet lakása felfűtése, és a lakosság a lehető legtöbb (szabályozási és pénzügyi) támogatást kapja meg a lakóingatlanainak felújítására. Ennek érdekében felújítási programmal egészítjük ki a lakásfenntartási támogatás bevezetését (kereszthivatkozás a Lakhatás alfejezetre).

Nagyszabású, 200 milliárd forintos energiahatékonysági programot indítunk, hogy minél többen újíthassák fel ingatlanjaikat Az erre fordított adóforintok többszörösét kívánjuk magántőke formájában bevonzani nulla százalékos hitelek és vissza nem térítendő támogatások kombinációjával[11]. Elsősorban szigetelésre és a fűtőberendezések korszerűsítésére adunk támogatást. A programban résztvevők az energiamegtakarításuk függvényében részesülnek majd a támogatásban, így biztosítva a legnagyobb megtakarítással járó felújítások megvalósulását. A program adminisztrációját a meglévő programokhoz képest jelentősen egyszerűsítjük, és egyablakos ügyintézéssel könnyítjük meg.

[10] Arcpirító: „aki szegény, annak igyenpénz se jár Magyarországon” (Portfolio - fizetős tartalom)

[11] Hazai Hatékonyság: Az energiahatékonysági beruházások finanszírozása a 2014-2020-as uniós támogatási programokban

Okos energiahatékonysági projektek az energiaszolgáltatók bevonásával

A társasházak, a középületek és az ipari szektor esetében is támogatjuk az energiaszolgáltató vállalat (angolul „Energy Service Company", azaz ESCO) alapú energiahatékonysági beruházásokat. Ebben a konstrukcióban az energiaszolgáltató vállalatok energiahatékonysági beruházásokat hajtanak végre, a fogyasztó pedig a megvalósult energiamegtakarítás egy részéből, fokozatosan fizeti vissza a beruházás költségét. Az elszámolásra mind az áram, mind a fűtésszámlán keresztül van lehetőség, így az utóbbi a hőfogyasztók számára is kedvező megoldás.

Nap, szél, földhő - helyi adottságokhoz helyi megoldások

Magyarországon 2015-ben az energiafelhasználás 14,5 százaléka[12] származott megújuló energiaforrásokból. Szépen hangzik, ha összevetjük az ország 2020-ra az Európai Unió felé vállalt 14.65 százalékos céllal[13]. Ez azonban csak látszatsiker. Európai viszonylatban a 14,5 százalék is alacsony, ráadásul ezt is a biomassza (főként lakossági tűzifa) elszámolás statisztikai bevonásával értük el[14]. Az enélküli érték mindössze 10 százalék körülire tehető, ugyanis a megújuló alapú energiaforrások 90 százaléka biomassza, aminek ráadásul döntő része a lakossági fatüzelés - ami semmiképpen sem nevezhető modern energiagazdálkodásnak. Ezen változtatni kell!

[12] Energy from renewable sources, shares, recent press releases (Eurostat)
[13] Magyarország megújuló energia hasznosítási terve 2010-2020
[14] REKK Policy Brief 01 2017, Meg-megújuló statisztikák (REKK)

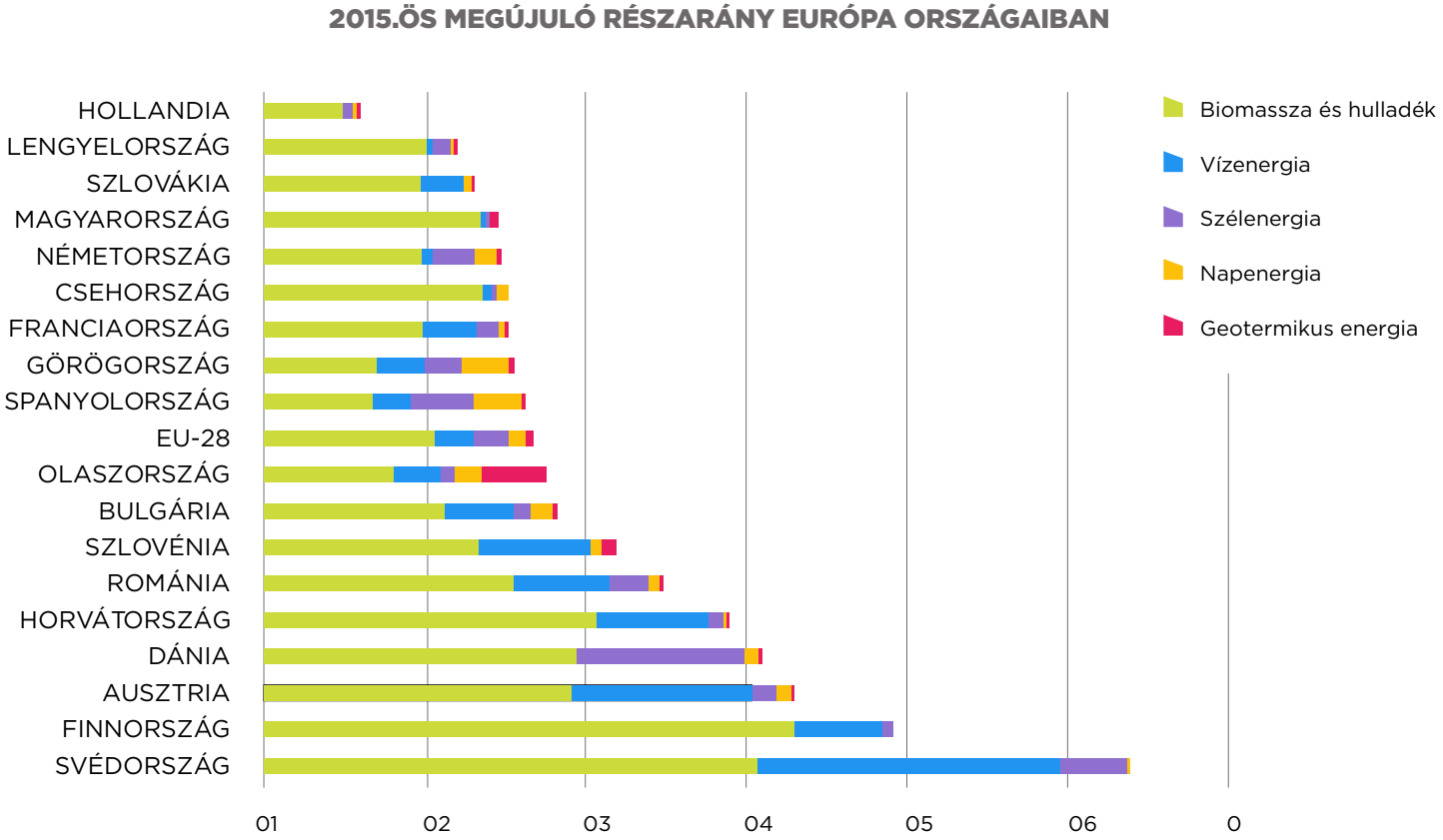

Adatok forrása: Eurostat

Nem hagyhatjuk, hogy az elsősorban szél- és napenergia hasznosítás terén zajló technológiai forradalom tovább robogjon Magyarország mellett.

A magyar kormány az elmúlt hét évben szinte kizárólag olyan intézkedéseket hozott, amelyek hátráltatják a megújulók telepítését az országban[15,16]. Ez nem a jövő!

Mivel a megújuló alapú energiatermelés mind az üvegházhatású gázok kibocsátásnak, mind az energiafüggőség csökkentésének egyik fő eszköze, ezért ésszerű a megújuló energiaforrások térnyerésének elősegítése.

Olyan szabályozói környezetet alakítunk ki, melyben a megújuló energiába kiszámítható módon lehet befektetni, és közülük egyik technológia sem lesz politikai megfontolásból hátrányosan megkülönböztetve.

A szükséges feltételek megteremtésével a Momentum 2030-ra legalább 30 százalékra növeli a megújulók részarányát.

[15] Valaki nagyon nem akarja, hogy Magyarországon működőképes szélerőművek létesüljenek (Népszabadság Online)
[16] Abszurd termékdíj a napelemekre 2015.január 01.-től! (Magyar Napelem Napkollektor Szövetség)

Biztos környezet és megfontolt támogatás a megújuló energiaforrásoknak

Célul tűzzük ki, hogy Magyarország energiamixében folyamatosan növekedjen a megújulók aránya, viszont a domináns szerepben lévő biomassza mellett minél nagyobb arányban meg kell jelenjen a ma leginkább versenyképes szél- és napenergia, valamint a hazánkban jó jellemzőkkel bíró geotermikus energia hasznosítása. Arra fogunk törekedni, hogy minden régióban, településen és városban a helyi adottságoknak legjobban megfelelő energiarendszer alakuljon ki.

Első lépésként megszüntetjük a szélerőművek építésének mai de facto tilalmát[17]. A kormány vonatkozó rendeletét eltöröljük, és ésszerű feltételek mentén új pályázatokat írunk ki, elősegítve a legmodernebb szélerőművek magyarországi telepítését.

Ezzel párhuzamosan fejlesztjük a jelenlegi Megújuló Energiák Támogatási Rendszerét, az ún. METÁR-t. Ennek a rendszernek jelenleg fő hiányossága, hogy kidolgozatlanok az aukciós rendszer részletei, ezért az 1 megawattnál (közepes nagyságú) nagyobb erőművek építésére ma nem lehet pályázni. A megújulók terjedését szintén hátráltatja, hogy a teljes támogatási keretet a az eredetileg tervezett 45 milliárd forintról 12,5 milliárd forintra tervezi csökkenteni kormány[18]. Ezt visszaemeljük az eredeti szintre.

Az aukciós kapacitáskiosztást az 1 megawattnál kisebb, de nem lakossági méretű erőművek esetében is bevezetjük (kivéve ez alól a közösségi projekteket), annak érdekében, hogy a kisebb méretű projektek közül is azok valósuljanak meg, amelyek költséghatékonysága a legjobb.

A megújuló energiaforrások elterjedését szintén gátoló elhúzódó hálózatba csatlakozás kérelmek eljárásait drasztikusan felgyorsítjuk, az ehhez szükséges adminisztrációt leegyszerűsítjük. A megújulók részarányának jelentős növekedéséhez elkerülhetetlen a magyarországi villamosenergia hálózat megfelelő fejlesztése is, melyre kiemelt feladatként fogunk tekintünk.

A közösségi energiatermelésben a jövő

Európában az energiatermelés elterjedt formája - főleg a szélerőművek és napelemek esetében - az, amikor a helyi lakosság közös pénzügyi erőfeszítéssel épít kisebb méretű erőművet, aminek részben vagy egészben tulajdonosa is lesz. Így a kis helyi közösségek megerősödnek, önmaguk rendelkeznek egy-egy megújuló villamosenergia-forrás felett, ezzel biztosítva saját energiaellátásuk egy részét és többletjövedelmet is.

[17] 277/2016. (IX. 15.) Korm. rendelet a szélerőművekre vonatkozó szabályok módosításáról

[18] NFM rendelet a megújuló energiából termelt villamos energia támogatására vonatkozó szabályok módosításáról

Kiemelten támogatjuk ezeket a rendkívül előnyös helyi közösségi beruházásokat. A kezdeti költségek egy részét visszatérítjük adójóváírás formájában, a 0,5 megawattnál (szél esetében 3 megawattnál) kisebb közösségi projektek esetén megtartjuk a kötelező átvételt, afelett pedig árkedvezményt biztosítunk az aukciókon.

Közösségi energia projektek: egy működő európai alternatíva! // HAZAHOZOTT TUDÁS

Bár a közösségi megújuló projektek Magyarországon egyáltalán nem elterjedtek, ez nincs minden európai országban így. Németországban például olyannyira ismert ez a energiatermelési forma, hogy az ottani legutóbbi szélerőmű pályázaton a nyertes ajánlatok 95 százaléka közösségi energiaprojekt volt. Számos közösségi projekt azonban már létezik is, példaként mutatva az ilyen típusú kezdeményezésekben rejlő gazdasági, környezetvédelmi és önszervezési lehetőségeket.

Berlintől nem messze fekszik Feldheim, mely egy nagyjából 150 fős mezőgazdasági település. A községben napjainkra egy jelentős megújuló energiatermelő központ épült ki, hiszen a településhez tartozik egy 74 megawattos szélerőmű park, illetve egy napelem-park is, mely a helyi lakosság tulajdonában áll. A területen található ezen felül egy hő- és villamosenergiát is termelő biogáz erőmű, mely sertéstrágyából, illetve kukoricából állít elő energiát. Ezek a források biztosítják a közösség energiaellátását, mintegy 31 százalékkal csökkentve az ott élők energiakiadásait, mindezt a lehető legkörnyezetbarátabb módon.

A közösségi projektek azonban nem csak Németországban vannak. Hasonló kezdeményezésekkel találkozhatunk például Dániában és az Egyesült Királyságban is.

A Momentum Magyarországán kiemelt szerepet szánunk a közösségi energiaprojekteknek, ugyanis az energia területén és azt szeretnénk, hogy az állampolgárok saját sorsuk tudatos alkotói legyenek, mindezt nyereség elérése és kisebb energiaköltség mellett, környezeti szempontból is fenntartható formában[19].

A hazai geotermikus potenciál kiaknázása

Magyarország kiemelkedően jó geotermikus adottságokkal rendelkezik[20], amit azonban csak nagyon kis mértékben használunk ki. Ezért támogatni fogjuk azokat a közösségeket, amelyek a geotermikus energiát

[19] Community Power: Model legal frameworks for citizen-owned renewable energy (ClientEarth)
[20] Magyarország geotermikus energia-hasznosítása (ELTE)

használva képesek télen a fűtést, vagy nyáron a hűtést megoldani. Megvizsgáljuk ezért a közműrendszerek (távfűtés és távhűtés) geotermikus forrásokkal való összekapcsolásának lehetőségét, a befektetőket pedig vonzó szabályozói környezet kialakításával vonzzuk be. Szintén megvizsgáljuk a gyógyfürdő vizek további energetikai hasznosításának lehetőségét, mivel ma rengeteg továbbhasznosítható melegvíz távozik innen az élővizeinkbe, ott hőszennyezést okozva.

FÖLDHŐ // HELYI PÉLDA

A geotermikus energia fűtési célú használatát Magyarországon több sikeres projekt is bizonyítja. A földhő felhasználása egy valós alternatíva. Jelenleg Magyarország legnagyobb szabású geotermikus távhő projektje 60 megawattnyi kapacitással Miskolcon található, mely több mint tízezer háztartást lát el hőenergiával. A földhő mellett a távhőrendszer a napból illetve biomasszából származó hőt is fölhasznál, melynek köszönhetően a megújulók részaránya Miskolc távhő szolgáltatásában meghaladja az 55 százalékot. Fejlettebb és ugyanakkor elérhető példaként pedig a szemünk előtt lebeghet Bécs városa, ahol Európa legnagyobb távhőhálózata működik[21], amelyet négy hulladékégető lát el energiával - távfűtés mellett távhűtési szolgáltatást is biztosítva[22].

Versenyképes kis- és nagykereskedelmi energiapiacok

Magyarországon az állam az elmúlt időszakban aktívan és piactorzító módon avatkozott be az energiapiacok működésébe. Ideiglenesnek szánt különadókat vetett ki az energiaszektorra, amellyel rombolta a szektor versenyképességét és a befektetői bizalmat, csökkentette a beruházási kedvet és a szükséges infrastrukturális befektetéseket. Az állam a lakosság energiaterhének fenntartható csökkentése helyett rövid távú politikai érdekek mentén térítette el a piaci szinttől a villamosenergia és a földgáz hatósági árát; a vállalkozásokkal fizettette meg a lakossági árak veszteségeit, és szociális érzéketlenségről tett tanúságot, amikor ahelyett, hogy a rászorulókra koncentrálta volna a támogatásokat, olyan fogyasztók energiakiadásait is támogatja jelenleg, akik a legkevésbé sincsenek rászorulva arra. Az állam emellett súlyos milliárdokba kerülő központosítást hajtott végre az

[21] Hulladékhőre épül az olcsó távfűtés (Innotéka)
[22] Bécsben már tíz éve van távhűtés (Piac és Profit)

energiaszolgáltatók felvásárlásain keresztül. A centralizáció fontos elemeként az energiahivatal (MEKH) a politikai akarat kiszolgálójává vált, illetve maga a kormány is számos olyan szabályt alkotott, amelyek egy valóban független státuszú felügyelő szerv jogkörébe kellene, hogy tartozzanak.
A Momentum Magyarországán az állam legfontosabb szerepe az energiapiacokon, hogy olyan okos szabályozási keretet teremt, amelyben a versenyképes működést és az alacsony fogyasztói árakat a piaci szereplők hozzák létre. Egy hosszú távon is kiszámítható energiapolitika helyreállítja a befektetői bizalmat, így serkentve a beruházási hajlandóságot, ami pedig gazdasági növekedéshez vezet. Az elmúlt időszakban megvalósult energiapiaci centralizáció jelentős költségekkel járt, ezért a jelenlegi nemzeti közműrendszer azonnali visszaalakítását nem tervezzük. Ugyanakkor a szabad szolgáltatóváltás ösztönzésével, a lakosság megfelelő tájékoztatásával, az energiahivatal függetlenségének, hatáskörének és presztízsének emelésével, illetve az energiaszektorban érintett állami vállalatok feletti erős kormányzati és civil ellenőrzéssel a szektor átláthatóságát és a piaci versenyt kívánjuk növelni.

Kivezetjük az energiaszektor különadóit

Többszereplős, versenyző és átlátható nagykereskedelmi földgáz- és villamosenergia piacot alakítunk ki.
Az energiaszektort sújtó különadók (ún. Robin Hood adó és közműadó) csökkentik a szektor és az egész gazdaság nemzetközi versenyképességét, rombolják a befektetői bizalmat, külföldre üldözik a magyar cégeket és a szükséges infrastrukturális beruházások elmaradásához vezetnek. Ezért ezeket a torzító adókat fokozatosan kivezetjük, így garantáljuk az energiaellátás hosszú távú fenntarthatóságát és biztonságát.

A hatósági árak megállapítását a független Energiahivatal feladatává tesszük

A társadalmi szolidaritás elvét figyelembe véve segítjük elő a versenyt a kiskereskedelmi piacokon.
A Momentum elveszi a kormánytól a hatósági ár megállapításának jogát, hiszen az energia ára nem a miniszterelnök akaratától, hanem a piaci folyamatoktól függ. A hatósági árakat, azok elemeit a Momentum Magyarországán a kormánytól ténylegesen független energiahivatal állapítja meg a piaci folyamatok és a valódi rászorultsági igények együttes figyelembevételével. A szociálisan rászorulók díjait jövedelem alapú támogatással csökkentjük. Így a színlelt rezsicsökkentés helyett - ahol ma a tényleges fogyasztó helyett az állami költségvetés adóbevételei terhére csoportosították a költségeket - az energiahatékonysági programunkkal együtt valós rezsicsökkenést érünk el.

Így a kormány nem élhet vissza az áramár és gázár megállapításának jogával, például úgy, hogy a piaci folyamatok alapján indokolt árcsökkenést egészen a választásokig visszatartja, hogy akkor rövid távú népszerűségre tegyen szert.

Közeleg a választás! Rezsicsökkentés!

A politikai viták központjában áll hosszú ideje már a rezsicsökkentés és az Orbán kormány rezsiharca. A kormány kommunikációja szerint a rezsicsökkentést meg kell védeni Brüsszeltől és az ellenzéki pártoktól egyaránt. A lakossági energiaárak tényleges csökkentése mindig a parlamenti választások előtt válik a kormány számára kulcsfontosságú kérdéssé.

A MAGYARORSZÁGI LAKOSSÁGI ÉS AZ EURÓPAI NAGYKERESKEDELMI GÁZÁR ALAKULÁSA 2012-2017

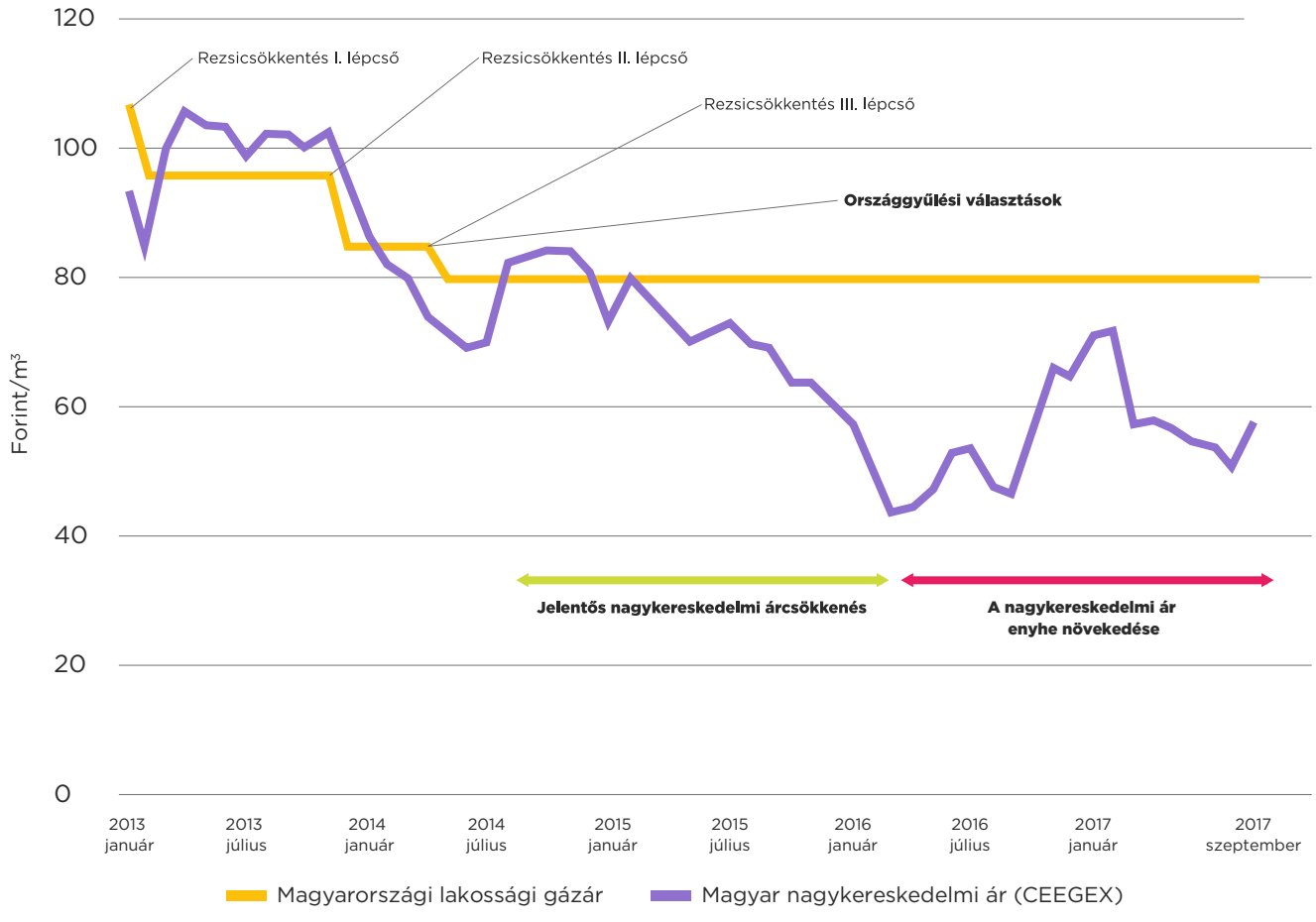

Forrás: KSH, CEEGEX

1. 2013. januárja és 2014. márciusa között a kormány 3 lépcsőben megvalósította azt a lakossági energiaár csökkentési programot, melyre köznyelvben rezsicsökkentésként hivatkozunk. 2014. áprilisában országgyűlési választásokat tartottak Magyarországon.

2. A kormánynak szerencséje volt, ugyanis a rezsicsökkentést rövid időn belül a nagykereskedelmi energiaárak csökkenése követte, mely jelentősen enyhítette az intézkedés pénzügyi költségét.

3. 2014 márciusa után a nagykereskedelmi gázár drasztikusan lecsökkent, viszont a lakossági gáz ára 2017 októberéig egy forinttal sem lett alacsonyabb.

4. A választások közeledtével 2017 szeptemberében kormányzati oldalról újra felmerül a rezsicsökkentés ötlete. A nagykereskedelmi gázár mélypontját 2016 januárjában érte el, innen enyhe növekedésbe kezdett. Mégis a rezsicsökkentés ebben az enyhén emelkedő stádiumban 2017 telén várható.

Látható, hogy a kormány a piaci folyamatok figyelembe vétele nélkül, nagy gazdasági kockázat vállalása mellett, rövidtávú választási érdekeinek függvényében befolyásolja a gáz árát. A Momentum megoldása, hogy jövedelem alapú szociális támogatás mellett a lakossági energia árakat a kormánytól ténylegesen független Energetikai Hivatal állapítsa meg, mely figyelembe veszi a világpiaci változásokat és a szociális szempontokat is. A Momentum Magyarországán az ország energiapolitikája nem a hatalmon lévők választási játékszere.

Figyelembe vesszük az energiaszektorral kapcsolatos Európai Bizottsági javaslatokat

Az elmúlt években a magyar energiaszektor szabályozását az uniós joggal való összeférhetetlensége, versenytorzító hatása miatt számos kritika érte, melyek alapján kötelezettségszegési eljárások is indultak hazánk ellen, súlyos büntetésekkel fenyegetve[23]. Az uniós jogot sértő lépések a kormány „rezsiharcos” kommunikációjával szemben túlnyomórészt nem a lakosság számára biztosítottak előnyöket, hanem bizonyos cégeknek és érdekcsoportoknak kedveztek. A Momentum ezeket a jogtalan privilégiumokat azonnal felszámolja, de a rászorultsági elvet következetesen érvényesíteni fogja a lakosság esetében. Ez az uniós joggal összeegyeztethető megoldás lesz, és megelőzzük vele az esetleges büntetéseket.

[23] Gondja támadt Brüsszelnek a rezsicsökkentéssel (Index)

02

Élhető környezet mindenkinek

Egyre többet beszélünk Magyarországon az élhető emberi környezet fontosságáról: a Városliget sorsa, a Római-parti mobilgát ügye, vagy a pécsi magasház esete mind olyan aktív társadalmi vitát eredményezett, amelyben különböző jövőképek csaptak össze annak kapcsán, hogy miképpen teremtsünk jól működő és élhetőbb környezetet magunknak. A Momentum Magyarországa nyitott a már bevált jó megoldásokra, és kész a sikeres kísérleti kezdeményezések elterjesztésére. Tisztában vagyunk a technológiai innovációk fejlődésével is, és nem félünk kommunikációs technológiákat alkalmazni az életminőség javítására a különböző településeken. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a helyi közösségeket bevonva az állam és a lakosság együttesen találjon megoldásokat köztereink és településeink élhetőbbé tételére.

Nyitott XXI. századi városok

A városi közterületek nagy hatással vannak életszínvonalunkra, hiszen meghatározó fórumai mindennapi életünknek, és ezek azok a terek, melyekhez mindenkinek egyenlő joga van. Mégis rengeteg elhagyatott, hanyatlásnak indult területet, kihasználatlan lehetőséget láthatunk ma országszerte. A Momentum Magyarországán a világ számos jó példájához hasonlóan részvételi módszerekkel fejlesztjük településeinket, úgy, hogy azok speciális adottságait és igényeit figyelembe vesszük. E folyamatnak a lakosság aktív résztvevője, ötleteivel és már a tervezési fázisban, a fejlesztés folyamán megfogalmazott felhasználói igényekkel. Hazánkban ez a szemlélet ma még nem széles körben elfogadott, ezért mi a kapcsolódó szakterületeken aktív civil és szakmai szervezetekkel és létező kezdeményezésekkel közösen alkalmazzuk a részvételi módszereket, melyekkel bátorítjuk az egyént, hogy aktívan vegyen részt lakókörnyezete alakításában, és lépjen kapcsolatba helyi közösségével egy élhetőbb és élvezhetőbb városi környezetért. A klímaváltozás hatásai (pl. gyakori meleghullámok) miatt az élhető városi környezet egyre fontosabb része lesz a fenntarthatóság és a zöldterületek kialakítása. Ezt kiemelten kezeljük. A Momentum Magyarországán fontos a szociális egyenlőség előtérbe helyezése, melynek szilárd alapját két cselekvés is elősegíti: a „nyílt adat, nyílt információ” politikája: a közös fejlesztéseket lehetővé teszi, hiszen mindenkinek biztosítja az egyenlő hozzáférést az információkhoz, valamint a „város mindenkié” elv: egyenlő hozzáférés biztosítása a közterekhez és a közösségi igényeknek megfelelő használat, közös szabályalkotással.

A helyiek bevonásával élhetőbbé tesszük a közterületeket

Több zöldterületet, több közösségi programot, több közös élményt hozunk a települések utcáira a valós igények alapján. Megvalósítható helyi cselekvési terveket dolgozunk ki állami, regionális és helyi szinteken. Grandiózus látványtervek helyett gazdaságos lépéseket ajánlunk, ezzel elősegítve a megvalósíthatóságot, illetve támogatjuk, hogy az minden beruházást előzzenek meg helyi kísérleti projektek.

A lakosság aktív bevonása többféle módon működhet: a problémák feltérképezésétől a különböző szereplők összehozásán át a szemléletformálásig és mini teszt projektek megvalósításáig.

Szabad digitális hozzáférést biztosítunk minden városi adathoz

A digitalizáció és informatikai fejlesztések a településtervezés minden területén segítik a hatékonyabb működést. Létrehozzuk az e-földhivatal honlapot (kereszthivatkozás), amely lehetővé teszi mindenki számára, hogy hozzáférjen a városi ingatlanok adataihoz, ezzel növeljük az átláthatóságot és segítjük a helyi összefogással történő kezdeményezéseket.

Az összes közérdekű adatot (beleértve az önkormányzati és helyi rendőrségi adatokat - persze megfelelően anonimizáltan) világos és érthető formában elérhetővé tesszük az interneten, illetve lehetőséget biztosítunk az informatikai fejlesztőknek, hogy olyan alkalmazásokat tervezzenek, amelyek megkönnyítik és élvezhetőbbé teszik a városi életet.

Visszaadjuk a köztereket a városlakóknak

Közösségi tervezés segítségével újítjuk meg a fokozatosan felszabadított városi köztereket.

A használatarányos útdíj (kereszthivatkozás), és a városi parkolás átalakítása fogja megalapozni ezt a folyamatot.

A városi mellékutcákban a forgalomcsillapítást és a helyi zöldterületek kialakítását részesítjük előnyben.

A főutakon helyet biztosítunk kerékpáros infrastruktúrának, zöldterületnek, valamint a lakókat és a kereskedelmet kiszolgáló infrastruktúrának.

A parkolási helyzet javítása érdekében egy komplex intézkedéscsomag segítségével csökkentjük a versengést a parkolóhelyekért a városközpontokban, csökkentjük a mellékutcák forgalomterhelését, támogatjuk az autómegosztást, valamint ösztönözzük az irodaházi mélygarázsok minél jobb kihasználását.

Biztonságossá tesszük az utcát

Magyarországon keveset beszélünk arról a problémáról, hogy sokan - különösen nők és a társadalom peremén élők - félnek az utcán. Ezért első lépésként - megfelelően anonimizálva - online elérhetővé tesszük a rendőrségi statisztikákat, hogy tisztában legyünk a problémás területekkel. Második lépésként a veszélyeztetett területeket különösen nagy figyelemmel kezeljük, és növeljük a helyi közbiztonságot, közösségi részvétellel és helyi közösségi rendészetek felállításával. Nagy hangsúlyt fektetünk a rendőrség pszichés felkészültségére is (kereszthivatkozás az emberi rendőrség alfejezetre).

Kitisztítjuk a településeket

A napi-heti utcaseprést̋l a hóeltakarításon át a lomtalanításig jelenleg az országban a közterek tisztaságára nem fordítunk elég nagy figyelmet. Ez az ott lakók hangulatán és a környezet látványán túl negatívan hat az egészségre is, különösen a magas szállópor- és pollentartalom veszélyes a lakosság számára. Ez veszélyes az allergiás vagy asztmás betegekre, és a szervezetben való lerakódása miatt számos légzőszervi, szív- és érrendszeri megbetegedés kiváltó oka is lehet. → **Lásd: Fenntartható ország - Levegő- és zajszennyezés**
Ezért meg fogjuk erősíteni a helyi önkormányzatok és közlekedési központok képességét arra, hogy fenntartsák a közterek tisztaságát.

Növeljük a közlekedésbiztonságot

Az utak tervezésénél az autós igények mellett figyelembe kell venni a gyalogos, kerékpáros és egyéb járművek igényeit is. Ennek megfelelő keretrendszer kidolgozásával és komplex szemlélettel előzzük meg a közlekedésben előforduló haláleseteket és sérüléseket, különösen védve a közlekedés kiszolgáltatottabb résztvevőit: a gyalogosokat, kerékpárosokat és a mozgásukban korlátozottakat. A helyi közlekedési központok (kereszthivatkozás) segítségével biztonságos és akadálymentes közutakat és közterületeket tervezünk.
Az autók okosautóvá változtatásával (kereszthivatkozás) az extrém gyorshajtástól a cserbenhagyáson át az autólopásig egy sor közlekedési bűncselekményt vissza tudunk szorítani.

Akadálymentesítjük a településeket

Akadálymentessé tesszük a közterületeket és a közhivatalokat. Fontos kiemelni, hogy az akadálymentesítés nem csak a tolószékesek életét könnyíti meg: ezzel segítünk a nehezen mozgó időseken, a babakocsival közlekedőkön, a színtévesztőkön vagy a gyengénlátókon, tehát valójában nem egy szűk kört, hanem a társadalom nagy részét segítjük vele.

Ezért minden közlekedési központban lesz egy megbízott akadálymentesítési és esélyegyenlőségi felelős. A megfelelő méretű pénzügyi keret és szabályozás biztosítja, hogy minden központ hangsúlyt fektet az akadálymentesítésre. Minden közterületi és közhivatali átépítésnél megjelennek ezek a szempontok. Így az akadálymentesítés ugyanolyan fontos lesz, mint az autós közlekedés, a taxiszolgáltatások vagy a kerékpáros közlekedés.

Tiszta üzemanyagok az autózásban: az e-mobilitás támogatásának átalakítása

Az elektromos autók és a részben elektromos hajtásláncú járművek elterjedése, noha ma még igen drágák, a hagyományos járművekhez képest jelentős környezetvédelmi előnyeik miatt jelenti a jövőt.
Az elterjedésüket a szigorodó klímavédelmi és a levegőszennyezést terhelő szabályozás hosszú távon ugyan segíti, de a nyilvános töltők hiánya még a magas árnál is jobban akadályozza. A magyar állam az elektromos autók vásárlását 2015. ősze óta autónként 1,5 millió forinttal támogatja. Ezzel azonban nem érte el a kívánt hatást, az eladások nem ugrottak meg (2017. nyarán csupán 836 tiszta elektromos jármű volt itthon[24]).
A töltő-infrastruktúra fejlődését az állam nem támogatja kiszámítható módon - sőt, a terület fejlődését néhány gazdasági érdekcsoport közpénzekért való versengése akadályozza.

Megteremtjük a fair verseny lehetőségét - a töltési infrastruktúrát támogatjuk

A Momentum meggyőződése szerint az állam dolga, hogy igazságos versenyfeltételeket alakítson ki és tartson fenn az alapvető infrastruktúra és a szabályozás megteremtésével. Ezért a rendelkezésre álló forrásokat nem az egyes autók, hanem a minden autót kiszolgálni képes töltési infrastruktúra támogatására kell koncentrálni. A közpénzek elköltésének így minden érintett hasznát látná, nem csak néhány száz - egyébként is tehetős - háztartás vagy cég. A jelenlegi támogatási rendszer a gazdagokat támogatja, mert nincs infrastruktúra a városban, így csak annak életképes opció az elektromos autó, aki tudja otthon tölteni.
Az e-mobilitásra fordított 3 milliárd forintot ezért átcsoportosítjuk úgy, hogy az elektromos töltők telepítéséhez meghatározott időtávú (5-6) éves megtérülést garantáljon a beruházónak, amíg az átlagos kihasználtság el nem ér egy kitűzött szintet.

[24] 836 tisztán elektromos autó Magyarországon (Villanyautósok)

E-MOBILITÁS // HAZAHOZOTT TUDÁS

Észtország 2013-ban a széndioxid-kereskedelemből származó egy éves bevételét arra fordította, hogy 165 darab villámtöltő átgondolt telepítésével rövid időn belül megvalósítsa az ország elektromos autókkal való átjárhatóságát[25]. Szintén ebből a forrásból az állami flotta jelentős részét, közel 500 autót elektromos üzeműre cseréltek, amelyeket főleg az országot járó szociális munkások kapták meg. Észtország így sikeresen gyorsította fel az elektromos gépjárművek elfogadottságát, valamint nagyot lépett előre a megújuló erőforrások használatára 2020-ig kitűzött célok teljesítését.

A kis- és közepes vállalkozásoknak megéri elektromos járműre váltani

Támogatjuk a magánszemélyek mellett a kis- és közepes vállalkozások elektromos járművekre váltását. Ez jobban hozzájárul a belvárosok levegőjének tisztulásához, hiszen egy céges jármű többet fut, és ma jellemzően dízeles. Ennek gazdasági multiplikátor hatása is van, hiszen a költségmegtakarítással a vállalkozások versenyképesebbek lesznek, ami gazdasági növekedéshez és új munkahelyek létrejöttéhez vezet.

A magánszemélyek autóvásárlása nem történhet közpénzből

A háztartások elektromos autó vásárlását közvetlen pénzügyi támogatás (amikor az állam fizeti meg a vételár egy részét) helyett indirekt ösztönzők - alacsonyabb használatarányos útdíj, szmogriadó alatt tiltásmentesség, kapcsolt adókedvezmények - segítségével indokolt támogatni, majd pedig ezeket idővel kiszámíthatóan kivezetni. A zöld rendszámok rendszerét felülvizsgáljuk (pl. értékplafont határozunk meg), mert az a jelen formájában csak a tehetősek ingyenes parkolását valósítja meg.
Az elektromos autók ingyenes parkolását idővel szintén kivezetjük, mert a fő célunk a városi közterületek felszabadítása és azok visszaadása a helyi közösségeknek.

2020-tól csak elektromos taxik közlekedhetnek a városközpontokban

A tömegközlekedést kiegészítő szolgáltatások (taxik és autó- vagy útmegosztó szolgáltatások, azaz car- vagy ride-sharing) a belvárosok forgalmának és légszennyezésének jelentős okai. Ezeket tiszta üzemre kell átállítani 2020-tól: a nagyvárosokban üzemelő cégek flottájából csak a tölthető hibrid vagy teljesen

[25] Európa legizgalmasabb projektjére figyel a világ (24.hu)

elektromos autók vehetnek fel utasokat a belvárosokban. Mivel ezek a szolgáltatások számos magántulajdonú autót képesek helyettesíteni, ezért a járműmegosztásra (autó, robogó, kerékpár) épülő megoldásoknak kedvező szabályozást fogunk kialakítani.

AUTÓ- ÉS JÁRMŰMEGOSZTÁS // BELÉPÉS A XXI. SZÁZADBA

Németországban virágzó autó- és járműmegosztó piac jött létre az elmúlt évtizedben. A kisebb és nagyobb német városokban közel 150 cég több mint 1,7 millió ügyfelet szolgál ki. A bármikor szabadon és percalapon bérelhető autók, elektromos robogók és kerékpárok használatával a városi lakosok olcsóbban utazhatnak, mintha például saját autót tartanának fenn, s ahogy egyesek lemondanak a saját autóról, parkolóhelyek is szabadulnak fel. A német szövetségi kormány a szolgáltatóknak bizonyos feltételek mellett szabályozási előnyöket biztosít: például ha azok a tömegközlekedési bérlettel rendelkező felhasználóknak árkedvezményeket adnak, vagy tiszta üzemű járművekből álló flottát üzemeltetnek.[26]
A Momentum követendő példának tartja mindezt hazánkban is, és a budapesti Bubi sikere azt jelzi, hogy ez megvalósítható irány lenne.

Levegő- és zajszennyezés átfogó csökkentése

Ma Magyarországon évente közel 15.000-20.000 megelőzhető, légúti megbetegedésből eredő haláleset következik be.[27] Bár a jogi környezet kevés hiányosságtól eltekintve adott lenne a súlyos probléma kezelésére, ez a hatósági és végrehajtási intézményrendszer cselekvőképtelensége miatt nem történt meg. Egy magyar ember ezért alapvetően az állam mulasztása miatt egy évvel, egy Budapesten élő pedig három évvel él átlagosan rövidebb ideig a levegőszennyezés miatt. Az uniós egészségügyi határérték szabályok megszegése miatt 2011. óta kötelezettségszegési[28,29,30] eljárás folyik Magyarország ellen. Ennek ellenére nem javult a helyzet az elmúlt 10 évben, és Kazincbarcika, Pécs, Szeged, Budapest és Miskolc városok és számtalan kisebb település környékén a levegő minősége továbbra is veszélyes.[31]

---

[26] Németországban helyzetbe hozzák az autómegosztó szolgáltatásokat (HVG)
[27] Magyarország környezeti állapota 2015
[28] Environment: Commission urges France and Hungary to comply with EU air quality rules
[29] A környezetvédelmi politikák végrehajtásának uniós felülvizsgálata Országjelentés – MAGYARORSZÁG
[30] A szmog kifogott az Orbán-kormányon (Népszabadság Online)
[31] Városok, ahol alig lehet levegőt kapni (Portfólió - fizetős tartalom)

Információs kampányt indítunk a tüzelőanyagok használatáról és megerősítjük az állami ellenőrzést

A légszennyezés egyik fő okozója a lakossági illegális szemét- és zöldhulladékégetés (fűtési és hulladékcsökkentési céllal egyaránt), aminek elsődleges oka - az általános hiedelmekkel ellentétben - nem a szegénység, hanem a tudatlanság: a lakosság nem rendelkezik elegendő információval arról, hogy mely anyagok mérgezőek. A legtöbb esetben a szennyezés könnyen elkerülhető lenne megfelelő tudás birtokában. Ezért első lépésként országos ismertető kampányt szervezünk a lakosságnak és az állami ellenőrzésben résztvevőknek. Utóbbiaknak több forrást biztosítunk, hogy hatékonyan tudjanak fellépni az illegális tüzelés ellen. A legrászorultabb családokon segítünk a szociális tűzifa segély megreformálásával, illetve támogatjuk a lakossági energiahatékonysági beruházásokat (kereszthivatkozás), amelyekkel drasztikusan csökkenthető a szennyező anyagok kibocsátása.

Minden városnak kötelező lesz a szmogriadó-rendszer kiépítése

Az emberi szervezetre a legnagyobb terhelést a téli, illetve nyári szmogos időszakok jelentik, ennek ellenére ma Magyarországon sok város nem rendelkezik levegőszennyezés-mérő berendezésekkel és szmogriadó terve sincsen. Minden városnak kötelezővé tesszük a folyamatos levegőszennyezettség-mérés kiépítését, és ezzel párhuzamosan egy teljes körű szmogriadó terv elkészítését. Szmogriadó esetén a lakossági útdíjrendszer lehetővé teszi, hogy az adott jármű kibocsátáshoz mérten növeljük a városi útdíjat, így növelve az ösztönzést hogy más, kisebb kibocsátású közlekedési módot válasszanak a közlekedők.

A városi közlekedés kibocsátását drasztikusan csökkentjük

A levegő- és zajszennyezés másik fő oka a közlekedés környezetterhelése, ami az elavult közlekedési eszközök következménye. Ezen felül különösen veszélyesnek tartjuk a finom szállóport kibocsátó újfajta dízelmotorok elterjedését, hiszen minél kisebb egy részecske, annál veszélyesebb az emberi egészségre. Mivel a magyar áramtermelés viszonylag kevés levegőszennyezéssel jár (van Paks, de a fosszilis erőműveink is korszerű szűrőberendezésekkel vannak felszerelve), ezért a járművek elektrifikációját kívánatosnak tartjuk. A széndioxid-kibocsátás az emberi egészségre közvetlenül nem, csak közvetetten káros, persze az egységes klímapolitika alapján csökkentése ennek ellenére elengedhetetlen.

A technológiai forradalom következtében egyre több és egyre olcsóbb megoldással lehet csökkenteni a városok károsanyag-kibocsátását. Ezért célunk a tisztább üzemanyagok, az alternatív közlekedési módok (például utazásmegosztás (ride sharing), telekocsi, kerékpár) elterjesztése, a taxiszolgáltatást nyújtó járművek és a közösségi közlekedési buszok kibocsátásának csökkentése.

Lecseréljük a városi buszflották legszennyezőbb tagjait. A mai városvezetések késlekednek a nagyon régi és jócskán szennyező dízel buszflották cseréjével, miközben akár már pár éven belül megtérülnek a földgázzal hajtott alternatív hajtású buszok - a földgáz ugyanis igen tisztán ég, a széndioxidon kívüli károsanyag-kibocsátása a dízelhez képest elhanyagolható. A nagyobb városaink belvárosában az elektromos buszok használata, és a villamosokat üzemeltető nagyvárosokban pedig a villamosvonalak jelentős bővítése is kifizetődő és indokolt.

Kiigazítjuk az e-mobilitás támogatását, és támogatjuk a megosztott szolgáltatások terjedését és tiszta üzemanyagra való átállását. → **Lásd: Fenntartható ország - Tiszta üzemanyagok az autózásban**

Hosszabb távon a használatarányos útdíjrendszerrel → **Lásd: Működő ország - Igazságos közlekedést hozunk létre** elősegítjük városaink általános forgalomterhelésének csökkentését. Az útdíj a városközponti közlekedés díját attól is függővé teszi, hogy mekkora a jármű kibocsátása. Ezzel beépítjük a vezető döntésébe azt a levegő- és zajszennyezési kárt, amit autózásával a városközpontban élőknek okoz.

03

Környezetünk védelme

A Momentum számára nem kérdés, hogy a klímaváltozás a világ jelentősebb nemzetközi biztonsági problémája, amelynek kezelésében mindenkinek szerepet kell vállalnia.

A klímaváltozás következményeit hazánkban is egyre gyakrabban tapasztaljuk: az elviselhetetlen forróságot hozó meleghullámokat, a hirtelen lezúduló és veszélyes felhőszakadásokat vagy az elhúzódó aszályokat, amelyeknek káros következményekkel járnak az emberi életminőségre, és negatív hatással vannak a természeti erőforrásokra, ezeken keresztül pedig a gazdaságra is.

Célunk, hogy egy tisztább, egészségesebb és hosszú távon fenntartható országban élhessünk mi, a gyermekeink és unokáink egyaránt. A Momentum kiemelten kezeli a klímaváltozást, amely az emberi tevékenység miatt kialakult környezeti problémák következménye, és arra törekszik, hogy minden állampolgár számára hosszú távon élhető környezetet tudjon biztosítani.

Hatékony intézményrendszer visszaállítása

Magyarországon a környezet védelme soha nem volt politikai prioritás, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium 2010-es megszüntetése óta pedig még kevésbé az.[32] A hatósági kontroll rendkívül meggyengült, az ellenőrzések száma radikálisan lecsökkent - mindez teret adott a környezetvédelmi intézkedések megkerülőinek. A megszaporodott kiemelt kormányzati beruházások miatt pedig ma már alig akad olyan projekt, ahol a társadalmi párbeszéd és az érintett helyi lakosok tájékoztatása megtörténne. A Momentum számára a környezetvédelem nem a fejlődés gátja, hanem az innovatív gazdasági lehetőségek és hazánk hosszú távú fejlődésének fontos hajtóereje. Ezért határozott célunk az intézményrendszer helyrehozása, és a szakértelmen alapuló komplex döntéshozatal megteremtése.

Egységes Környezetvédelmi, Vízügyi és Klímaügyi Minisztériumot hozunk létre

A szakminisztérium visszaállításával és a klímapolitika magasabb szintre emelésével olyan irányító szervet hozunk létre, amely független a többi tárcától, és nincs alárendelve egy intézménynek sem. Valódi integrált szemléletet valósítunk meg a klímapolitika terén, minden érintett szerv bevonásával.

Visszaállítjuk a független ellenőrzőhatóságokat

Átláthatóvá és egyszerűbbé tesszük a szabályzást, és visszaállítjuk a tervezői egyeztető funkciót, melyen keresztül a beruházások a leginkább környezetkímélő formában valósulhatnak meg. A területileg illetékes Felügyelőségeket, valamint az irányítási funkciót ellátó Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőséget hatékony erőforrásokkal és ellenőrzési jogkörrel ruházzuk föl. A Nemzeti Parkoknak megfelelő forrásokat és nagyobb önállóságot adunk. Megtartjuk a régóta fennálló szakmai stabilitást, de erősítjük a koordinátori és szakmai irányító funkciót a kutatási és környezeti nevelési tevékenységekkel együtt.

Állami kutató-tervező műhelyt hozunk létre

A környezeti adatokhoz való hozzáférés ma nehézkes, az adatszolgáltatás nem folyamatos, így a lakosság tájékoztatása, az érdekeltek hozzáférése környezeti - levegőtisztasági, vízügyi, hulladékgazdálkodási -

[32] Alapjogunk sérült a környezetvédelmi igazgatás leépítésével (Levegő Munkacsoport)

információkhoz rendkívül nehéz. Ez a környezeti területen való innovációt is akadályozza, de az állami stratégiai tervezés koordinációja, tervek nyomonkövetése is ad hoc alapon, pályázati pénzek rendelkezésre állásától függően zajlik. A fenntartható fejlődés, a környezetügy komplexitása érdekében, és a „nyílt adat, nyílt információ„ elvével összhangban létrehozunk egy, a hazai vagy külföldi piacokon működő kapacitásokat és hazai szakmai erőforrásait mobilizálni képes stratégiai kutatóműhelyt.

A körforgásos gazdaság beindítása

A körforgásos gazdaság arra ad választ, hogyan lehetséges a természeti erőforrások megőrzése és regenerációja mellett elérni valóban fenntartható gazdasági növekedést. Azokat a megoldásokat keressük, melyek réven újra lehet hasznosítani a termékeket vagy annak egyes részeit, illetve visszanyerhetjük az ezeket alkotó alapanyagokat (tápanyagokat, energiát és munkát).
Tehát a körforgásos gazdaságnak köszönhetően a hulladék értékké alakul át. Ez a jövő regeneratív modellje, amely – körültekintő bevezetéssel - képes jelentős gazdasági növekedést és munkahelyeket teremteni, új arculatot és lendületet adni a szolgáltató szektornak, és alapvetően hozzájárul életvitelünk és gazdasági folyamataink fenntarthatóvá tételéhez.[33]

2020-ig betiltjuk a kereskedelemben alkalmazott egyszer használatos műanyag zacskókat

A műanyagzacskóknak ma már rengeteg jó, akár hulladékmentes helyettesítője is van. A kultúraváltás egyik szimbolikus lépéseként ezért 2020-ra betiltjuk a kereskedelemben alkalmazott műanyag zacskók használatát. Ezzel párhuzamosan ösztönözzük a környezetbarát helyettesítő termékek (cellulóz alapú műanyag, klasszikus papír) használatát. Célunk a lakosság folyamatos ösztönzése a nagyobb mértékű szelektív hulladékgyűjtésre, ezért fokozott hangsúlyt fektetünk a gyerekek és felnőttek környezettudatos nevelésére. Kötelezővé tesszük minden közintézmény és bevásárlóközpont számára a szelektív hulladékgyűjtést, és az újrahasznosítható hulladékok piaci alapon történő kezelését. A kommunális szelektív hulladék piaci kezelése gazdasági szempontból is élénkítő hatású, ráadásul az állami hulladékkezelést részben tehermentesíti, az intézmények érdekévé válik a hulladékgyűjtés szakszerű kivitelezése.

[33] A körforgásos gazdaságról (Körforgásos Gazdaságért Alapítvány)

MŰANYAGHULLADÉK CSÖKKENTÉSE // HAZAHOZOTT TUDÁS

Az Európai Parlament döntése alapján 2019-ig a könnyű műanyagok használatát 70 százalékkal csökkentenie kell inden tagállamnak. Több ország is jelentős lépéseket tett ennek a célnak az eléréséért. Angliában a zacskók fizetőssé tétele rendkívül gyorsan hozott jelentős változásokat. Hat hónap alatt a korábbi 7.6 milliárd műanyag zacskó eladása a hét legnagyobb kiskereskedő által 0.6 milliárdra csökkent. Nagy-Britanniánál is szigorúbb törvények vonatkoznak a belga Vallon Régióra és Brüsszelre, ahol ma már az élelmiszeráruházak egyáltalán nem értékesíthetnek egyszer használatos zacskókat. A jövőben ez a rendelkezés más kiskereskedőkre is ki fog terjedni, így az eladók kénytelenek lesznek biológiailag lebomló vagy más tartósabb alternatívákat választani.

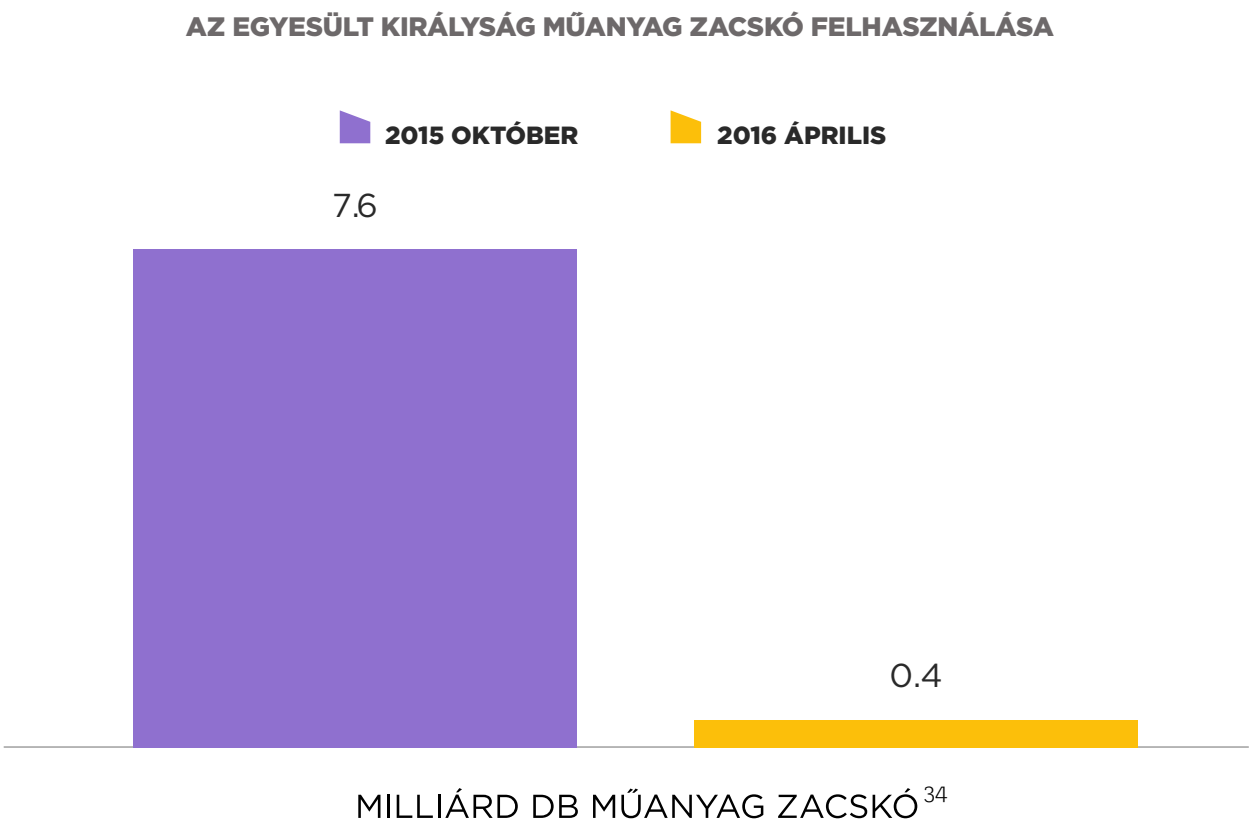

[34] EU Ban on Plastic Bags Making Impact (The Epoch Times)

Új alapokra helyezzük a hulladékgazdálkodást

A Momentum új alapokra helyezi a hulladékgazdálkodást. A legfontosabb feladat a hulladék mennyiségének csökkentése és annak újrahasznosítása vagy feldolgozása. Ezért a helyi hulladékgazdálkodás felügyeletét visszaadjuk az önkormányzatoknak, akik versenyeztetés mellett hosszú távra kiadhatják azt magánszolgáltatóknak.

Visszaszorítjuk a vegyi eredetű ipari szennyezéseket

A vegyi szennyezések megelőzése, a vegyi anyagok használatának megfelelő kontrollja, a szennyezések utáni helyreállítás és büntetések kiszabása a lerombolt intézményrendszer miatt szintén meggyengült. A Momentumnál kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a veszélyes anyagokkal kapcsolatos jogi szabályozást (határértékeket, tájékoztatási kötelezettséget, ellenőrzést) minden körülmények között be kell tartani, illetve az eljáró hatóság számára meg kell teremteni a rendszeres ellenőrzésekhez szükséges megfelelő jogszabályi és pénzügyi körülményeket.

Elősegítjük az élelmiszer-pazarlás csökkentését

Világszerte óriási problémát jelent a megtermelt élelmiszer pazarlása, és ez hazánkban is egyre inkább így van - miközben sok család számára nagy gond hónap végén a megfelelő étel biztosítása, Magyarországon évente 1,8 millió tonna élelmiszer kerül a kukákba[35], melynek egy része az élelmiszerláncokból kiszelektált, még nem lejárt szavatosságú élelmiszer. A pazarlás megszüntetése érdekében megteremtjük a jogszabályi feltételeit annak, minden típusú még nem, vagy éppen lejárt, de még egészségügyi kockázat nélkül fogyasztható tartós élelmiszer átadható legyen az ezeket elosztó civil és állami szervezeteknek és élelmiszerboltoknak, illetve a meleg ételek is továbbadhatóak legyenek. A már működő civil szervezetekkel és innovatív vállalkozásokkal együttműködve országos hálózatot építünk ki, ezzel is segítve a szerényebb körülmények között élő családokon egyúttal a környezetünket is védve.

[35] Magyar Élelmiszerbank Egyesület weblapja

ÉTELPAZARLÁS ELLENI FELLÉPÉS // HAZAHOZOTT TUDÁS

Dániában ma már több olyan élelmiszer bolt is létezik (Wefood), amely lejárt szavatosságú ételt értékesít. Ezek a még fogyasztásra alkalmas termékek sokkal olcsóbban beszerezhetőek. Az ilyen boltoknak hatalmas hatásuk van a hiper- és szupermarketek polcairól lekerült, de még fogyasztható élelmiszerek mennyiségének csökkentésére.[36]

Integrált vízgazdálkodás, modern árvízvédelem

A klímaváltozás következtében Magyarországon egyre kevesebb eső esik, azonban ez a csapadék egyre intenzívebben hull le[37], elsősorban a téli időszakban, amikor a növények a legkevésbé tudják hasznosítani azt. Mindezek következménye, hogy a közép-európai folyók vízgyűjtő területein erős talajerózió alakul ki, és a folyók áradása is intenzívebbé válik. Ezzel párhuzamosan nőnek az aszályos időszakok számban és időtartamukban is. A jelenlegi vízgazdálkodásunk azonban több vizet enged ki az országból, mint ami beérkezik. Ezekre a kihívásokra megoldást csakis egy átgondolt, komplex vízgazdálkodási stratégia adhat.

Integrált vízgazdálkodást vezetünk be

Az integrált vízgazdálkodás módszerei képesek biztosítani a jó vízminőséget, a fenntartható vízhasználatot és a kellő technológiai fejlesztéseket is. Első lépésben egy olyan monitoring-rendszert építünk ki, amely országos lefedettségben méri a hazai vizek minőségét és előrejelzi az árvíz-belvíz-aszály időszakokat. A mért adatokból kiinduló fenntartható vízhasználat alapja, hogy a tervezési folyamattól kezdve a megvalósításig minden érintett szakterületet (mezőgazdaság, árvízvédelem, természetvédelem, turizmus stb.) bevonjunk, hiszen csak így biztosíthatunk hosszú távú, kiszámítható gazdálkodást. Szintén hangsúlyt fektetünk a szomszédos országokkal való szoros együttműködésre, hiszen nagy vízhozamú folyóink csupán áthaladnak az országon.

[36] Óriási siker a dán szupermarket, ahol csak lejárt szavatosságú ételt kapni (444)
[37] Egy hónapnyi eső esett 24 óra alatt (Index)

Fenntartható és modern árvízvédelmet teremtünk

A klímaváltozás miatt szélsőségessé váló árvizek és szárazságok kezelésére a természetvédelemmel harmonizáló, fenntartható és hatékony megoldást választunk. Mesterséges víztározók építése helyett mobil és természetes víztározók kialakítására törekszünk, amelyek alkalmazkodnak a vízhozamhoz. Tározókat egyedül az aszálykárnak leginkább kitett kritikus mezőgazdasági térségekben támogatjuk, és ahol csak lehet, megőrizzük a folyóparti erdősávokat a természetes vízmegkötés érdekében.

Minőségi ivóvízet biztosítunk a teljes lakosságnak

Méltányos hozzáférést biztosítunk mindenkinek a vízhez és a vízzel kapcsolatos közszolgáltatásokhoz. Minden magyar lakos számára megfelelő minőségű ivóvizet biztosítunk, hogy sehol se okozhasson gondot az arzén- és az ammóniumszennyezés településeink ivóvíz-ellátásában. A szennyvízelvezetést vagy -gyűjtést szintén mindenki számára biztosítani kell a lehető legkisebb költségen, a helyi adottságoknak megfelelő módon.

Természeti erőforrásaink védelme és fenntartható hasznosítása

Hazánk tájai, állat- és növényvilága páratlan adottságokkal rendelkeznek és közös természeti kincseink. Fontos, hogy ezeket az értékeket megőrizzük. A korábban említett intézményrendszer reformja az első és legfontosabb lépés ezen célunk eléréséhez, hiszen ezáltal integráltan tudjuk kezelni a vízzel, klímával és környezettel kapcsolatos problémákat.

Közös ügyünk a biodiverzitás

Elkötelezettek vagyunk a természetvédelem iránt, mert felismertük, hogy a természeti értékek megőrzése és a biodiverzitás biztosítása nagyban hozzájárul a magas életminőség eléréséhez. Magyarország területének 21 százaléka uniós jogszabályok alapján Natura 2000 védelem alatt áll[38], azonban ennek kevesebb, mint a fele kap nemzeti jogszabályban való hatékony védelmet[39]. Ezekre is kiterjesztjük a nemzeti védelmet, egyúttal segítjük az érintett földtulajdonosok átállását a fokozottan környezetbarát gazdálkodásra.

[38] Natura 2000 weblapja
[39] Magyarország védett és érzékeny természetiterületei (Tankönyvtár)

Visszaadjuk az erdőt az embereknek

Magyarországon az erdők 56 százaléka állami tulajdonban van. A Momentumnál fontosnak tartjuk, hogy ezek az erdők állami tulajdonban is maradjanak és a közjó szolgálatába állítsuk őket.
Az erdőknek nagy szerepe van a természetes vízgazdálkodásban, az erózió megakadályozásában, a levegő és zajvédelemben, a biodiverzitás megőrzésében, és nem utolsó sorban szabadidős tevékenységeket biztosít mindannyiunk számára. Az erdőgazdálkodásban bevezetjük a természetvédelmi szempontokat, biztosítjuk az őshonos, Magyarországra jellemző fajok előtérbe helyezését, és felvesszük a harcot az invazív növények térnyerésével szemben. Az állami erdőket megnyitjuk a lakosság számára, biztosítjuk a ún. többlethaszon-vételi jogokat, és ösztönözzük az erdők szabadidős és egyéb kiegészítő tevékenységek biztosítását.

Átfogó környezeti nevelést és tájékoztatást biztosítunk

A teljes magyar lakosság környezeti nevelésben részesül, mely kitér korunk környezeti kihívásaira (pl. a klímaváltozásra), a természetvédelem alapvető fogalmaira, a hazai állat- és növényvilág ismeretére, és főként azokra a fogyasztói szokásokra, amelyek károsan befolyásolják környezetünket. A környezeti nevelés programunkat a civil szervezetek széles bevonásával dolgozzuk ki. Visszaállítjuk az erdei iskoláknak adott normatív támogatást és támogatjuk a zöld óvodák és iskolák további fejlesztését.

KÖRNYEZETI NEVELÉS // HAZAHOZOTT TUDÁS

Heludna Iskola, Svédország. A Svéd Heludna Általános Iskola 1-9. osztályos gyerekeket oktat. Az iskolának ma már beletartozik a profiljába a környezeti oktatás, amelyen keresztül a gyermekek megismerkedhetnek a fenntarthatóság fogalmával, a környezetük védelmével és megtanulják, hogy ezeket a fontos alapelveket hogyan alkalmazzák a mindennapi életükben. Fontos, hogy a szülőket is bevonják a folyamatokba, így nem csak a gyerekek tanulnak a témáról.[40]

[40] Sustainable Schools: Schools Working with Sustainable Development

Lehetőségekkel teli ország

Közösen egy olyan országot teremtünk, ahol lehet fizetésből is egyről a kettőre lépni, boldogulni és jövőt építeni. Ahol nem a szerencsén múlik, hogy jobb lesz-e a holnap, hanem a szorgalmon és a kitartáson.

01

Biztos megélhetés: jövedelemtámogatás és lakhatási támogatás

A jelenlegi egykulcsos adórendszer nem hozta meg a várt gazdasági növekedést, ugyanakkor tovább növelte a társadalmi egyenlőtlenségeket. A foglalkoztatás költségeit - a munkára rakódó adó- és járulékterheket - tekintve éllovasok vagyunk Európában, amely az alacsonyabban keresők, pl. a pályakezdők vagy az alacsonyabban képzettek esélyeit rontja. Növekvő problémát jelent a dolgozói szegénység: még rendszeres jövedelem mellett is nehéz kijönni a hó végén, ami sokakat arra ösztönöz hogy elhagyják az országot.

Az utóbbi években egyre nagyobb problémát jelent az albérleti díjakemelkedése. Anövekedés európai trend, azonban Magyarországon a bérek nem követték azt, így mára az egyik legsúlyosabb problémája ez az országnak. A kormány jelenlegi segítsége kimerül a tehetősek ingatlanhoz juttatásában: a CSOK és az adóvisszatérítések mind csak azoknak segítenek, akiknek van miből félretenni. A magyar lakások 90%-a tulajdonos által lakott, míg az albérletpiac kicsi. Az albérletárak növekedése a fiatalokat és azokat sújtja a legjobban, akik nem engedhetik meg maguknak a saját lakást.

Méltányosabb adórendszer, csökkenő terhek

Úgy alakítjuk át az adórendszert, hogy egyszerre érvényesüljenek a társadalmi igazságosság és szolidaritás szempontjai, és ösztönözzük a munkavállalást. Az adórendszer átalakításának két fő eszköze lesz: a progresszív személyi jövedelemadó és a bérkiegészítő adójóváírás.

- Többkulcsos adórendszer
- Bérkiegészítő adójóváírás
- Munkavállalói járulékok csökkentése
- ÁFA-csökkentés

„A bérek alacsonyak, félretenni nem lehet. Autóról, lakásról nem is érdemes álmodni”

Éva (26), Eger

Progresszív adórendszer

Az egykulcsos adó nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket: nem generált tartósan nagyobb növekedést, viszont jelentősen növelte az alacsony keresetűek bérköltségét, valamint az egyenlőtlenségek és társadalmi feszültségek növekedéséhez vezetett. Ezért a jelenlegi 15%-os adókulcs mellett egy 25%-os felső kulcsot vezetünk be. Az emelt adókulcs csak a munkavallalók legtöbbet kereső 10%-át fogja érinteni. Tőlük vár el több szolidaritást, míg az egész társadalom profitál belőle.

Bérkiegészítő adójóváírás

Az alacsony keresetek kiegészítésére, a dolgozói szegénység enyhítésére és a foglalkoztatás ösztönzésére bérkiegészítő adójóváírást vezetünk be. A nettó bérek így a minimálbér szintjéig a kereset 15 százalékával egészülnek ki, a minimálbér fölött pedig csökkenő mértékben növelik a havi keresetet. Az általunk elképzelt bérkiegészítéssel a legkevesebbet keresők alsó 30%-ának növeljük így a nettó fizetését.

Csökkentjük a munkavállalói járulékokat

A foglalkoztatás költségei Magyarországon a legmagasabbak az OECD-országok között. Ez az egyik legfőbb féke a gyorsabb bérnövekedésnek és az egyik legfőbb oka a szürke-foglalkoztatásnak. Kiemelten fontos, hogy a jövőben a munkáltatók olcsóbban tudják a dolgozókat legálisan foglalkoztatni, és a dolgozók számára is vonzóbbá váljon a legális, piaci munkavállalás. Eltöröljük a 1,5%-os munkaerőpiaci járulékot, így növeljük minden dolgozó ember nettó jövedelmét, és csökkentjük a munkáltatók bérre rakódó terheit.

A ciklus végéig 25%-ra csökkentjük az áfát, a kedvezményes kulcsokat egyszerűsítjük.

A hazai 27%-os általános ÁFA-kulcs Európa-rekordernek számít. Ez jelentős terhet ró a háztartásokra és gazdasági szereplőkre, továbbá a feketegazdaságot is növeli a csábító ÁFA-csalási potenciál miatt uniós szinten. Ezért 2022-ig, amennyiben a költségvetési mozgástér ezt lehetővé teszi, az ÁFA általános kulcsát a jelenlegi 27%-ról 25%-ra csökkentjük. A jelenlegi kedvezményes ÁFA-kulcsrendszer is elhibázott: feleslegesen bonyolítja az adórendszert a két kedvezményes kulcs, túl nagy a különbség a legmagasabb és a legkisebb kulcs között, továbbá semmilyen koncepció nincs amögött, hogy mi kerül kedvezményes ÁFA-kulcs alá. Jelenleg kizárólag a hatékonyabb iparági lobbin és a kormányzati kegyen múlik, hogy mi sorolható kedvezményes kulcs alá, ami így se támogatási, se szociális célját nem képes ellátni. Ezért a jelenlegi 18%-os és 5%-os kedvezményes kulcsokat egy 10%-os kedvezményes ÁFA-kulcsban összevonjuk. A kedvezményes ÁFA-kulcs alá eső termékek és szolgáltatások körét felülvizsgáljuk, míg a jövőre nézve egyértelmű szabályt alkotunk arról, hogy mi sorolható kedvezményes ÁFA-kulcs alá, ezzel kiküszöbölve azt, hogy az iparági lobbi mozgassa évről évre a gazdaságpolitikát.

Bérlakáspiac - lakbértámogatási program, több bérelhető lakás, csökkenő bérleti díjak

A Momentum kiemelten fontosnak tartja a magyar albérletpiac növekedésének támogatását. Célunk, a rugalmas lakhatási lehetőségek biztosítása, hogy ne csak lakást venni legyen érdemes. Az állami kollégiumi rendszert megreformáljuk, hogy európai körülmények között lakhassanak a diákok, hiszen csak így tudnak tanulmányaikra koncentrálni. Az országszerte több mint 1 millió munkavállaló által használt cafeteria-rendszerben nem csak a lakásvásárlást támogatjuk, hanem az albérlet kifizetését is, hiszen a Momentum állama azoknak is segít, akik nem engedhetik meg maguknak a saját lakást. A nagyvárosokban pedig ösztönözzük az önkormányzatokat, hogy bevezessék a lakatlansági díjat, amellyel több tízezer ember lakáshoz jutását segítjük.

Lakbérre költhető cafeteria

Korábban a cafeteria rendszerben csak lakásvásárlásra vagy lakáshitel visszafizetésére lehetett költeni a béren kívüli juttatást. 2017-től kezdve az albérlet-támogatás is bekerült, azonban ez a lakhatási támogatás sok feltételhez kötött, nem minden munkavállaló számára elérhető, és ezért kevesen is választják. A Momentum a rugalmas lakhatási lehetőségek és a mobilitás további támogatása érdekében átalakítja a lakbér-cafeteria rendszert, amit a normál cafeteria rendszeren belül igényelhetővé teszünk (ugyanúgy mint jelenleg például a lakásvásárlási előtakarékosságot). Ebben a rendszerben - ha a bérlésről készül legális szerződés, és az albérletbe be van jelentve a lakó- a béren kívüli juttatásból maximum havi 40,000 forintot lehet a lakbérre költeni.

Több kollégiumi férőhely, alacsonyabb árak

A Momentum kiemelt célja a diákok lakhatásának támogatása. Az állam jelenleg egy 11,650 forintos lakhatási normatívával nyújt segítséget a rászoruló diákoknak. Ezt az összeget csak állami kollégiumi férőhelyre lehet felhasználni, ezek azonban csak nagyon korlátozott számbanérhetők el. Ebből kifolyólag nagyon sok fiatal kerül nehéz helyzetbe, különösen, ha a magán lakásbérlést kell választania.

Az egyetemek elsődleges feladata a magas minőségű oktatási tevékenység, nem a kollégium-építés. Mindenki jobban jár, ha piaci szereplők is kialakíthatnak kollégiumokat, az állam pedig szigorúan szabályozza ezek működését. Ezért a Momentum lehetővé teszi, hogy az állami normatívát magán-kollégiumokban is fel lehessen használni. Sőt, támogatjuk az ún. virtuális kollégiumok létrejöttét is: egy kollégiumnak nem kell egy épületben működni, megfelelő minőségi garancia mellett lehetséges több különálló lakásból virtuális kollégiumot létrehozni. Így gyorsan és rugalmasan lehet olcsó és jó minőségű szállást biztosítani minden diáknak.
Sőt, mivel a jelenlegi 9800 forintos normatíva nagyon kevés, ezért felemeljük azt 20,000 forintra!

„Nehéz bekerülni a kollégiumokba, lenne igény több férőhelyre.”

András (25), Debrecen

Lakatlansági díj a csökkenő albérletárakért

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint 2015-ben a budapesti lakások 6%-a volt lakatlan, a nagyvárosokban pedig ez a szám 10% felett volt. Ezek a lakások a magyar lakáspiac titkos tartalékai - ha megtöltjük őket lakókkal, csökkennek a lakás- és albérletárak. Egy okos állam képes a lakástulajdonosokat úgy ösztönözni lakásuk hasznosítására, hogy azzal mindenki jól járjon.

Ezért a Momentum bevezeti a külföldön több helyen bevált lakatlansági díj magyar változatát. A lakatlansági díjjal egy félévente esedékes összeg megfizetésére kötelezznénk az üres lakások tulajdonosait, illetve nagyrészt azokat a befektetőket, akik kifejezetten a lakások későbbi értékesítésének céljával vásárolnak. A díj bevezetését illetve nagyságát az önkormányzatok határozhatják meg, az ebből befolyt összeget pedig csak szociális lakástámogatásra költheti az önkormányzat, dedikáltan.

LAKATLANSÁGI ADÓ FRANCIAORSZÁGBAN // HAZAHOZOTT TUDÁS

A lakatlansági díj egyik legsikeresebb külföldi példája Franciaország, ahol adó formájában kell megfizetni, ha valaki üresen hagyja az ingatlant. Míg egy üresen álló ingatlant minden tulajdonos bejelenthet jelenteni nyaralóként, a másodikra már adó van kivetve, ami ha 6 hónapig üresen áll, akkor az ingatlan piaci értékének körülbelül 60%-a. Így a lakástulajdonosok motiváltak az albérlő keresésére, nem vonják ki ingatlanjaikat a piacról, ez pedig elősegítette az ingatlanok számának növekedését, így csökkentve azok árait.

A befektetési célú ingatlan adás-vételek miatti árnövekedés megadóztatása

A spekulációs célú ingatlanvásárlásokat a mostanitól szigorúbb szabályok szerint adóztatjuk. Ezzel az intézkedéssel mérsékeljük a tőkeerős spekulációs vevők által okozott árfelhajtó hatást. Eltöröljük az ilyen ingatlanok értékesítéséből származó jövedelem második évtől érvényes adócsökkenését, és kitoljuk az adómentességet a vásárlást követő 10. évre.

„Az albérletárak magasak, és egyre csak nőnek.”

Krisztián (28), Eger

Lakásbérléssel kapcsolatos jogok és kötelezettségek közérthetően

Összegyűjtjük a lakástulajdonosokra és az albérlőkre vonatkozó jogokat és kötelezettségeket, valamint pontosabban tisztázzuk a bérleti viszonyt. Ha ezek a szabályok gyorsan elérhetőek és könnyen megérthetőek mindenki számára, akkor a lakásbérlés egyszerűbbé és átláthatóbbá válik, valamint az esetlegesen felmerülő vitás esetek is könnyebben tisztázhatók.

Lakbérek csak szabályozott ütemben változzanak

Egy hirtelen lakbéremelés komoly megterhelést jelenthet bármely bérlő számára, főleg akkor, ha egy évben ez többször is előfordul. Azonban, ha pontosan tudják a lakbérváltozás várható időpontját, akkor erre előre fel tudnak készülni. Előírjuk, hogy évente csak egyszer lehessen változtatni a lakbéren. Ezzel érdekeltté válnak a bérlők, hogy be legyenek jelentve, így egy lépést teszünk a lakáspiac átláthatóságáért és a bérlők védelméért is.

Hosszabb felmondási idő

A határozott és határozatlan idejű bérleti szerződések helyett a hangsúlyt a rövidtávú és a hosszútávú bérleti szerződésekre helyezzük. Hosszabb ideig tartó bérlés esetén a felmondási idő a jelenlegi 1,5 hónap helyett legyen 3 hónap. Így az albérlőknek is elég idejük marad új albérlet keresésére, és a kiadónak is több ideje lesz megtalálni az új bérlőt.

02

Biztos munka

A folyamatosan változó munkaerőpiaci igények miatt fontos szerep hárul a munkaerőpiaci szolgáltatásokra - az elmúlt években viszont a munkaügyi hivatalok nem hogy lépést tudtak volna tartani a növekvő igényekkel, hanem visszafejlődtek. A jelenlegi intézményrendszer szétszabdalt, nincs szakmai autonómiája. A túlméretezett és a munkaerőpiaci esélyek javítására biztonyítottan alkalmatlan közmunkaprogram elvonta az erőforrásokat attól, hogy a valódi segítséget nyújtó programok elinduljanak.

A XXI. század Karriercentrumai: személyre szabott, sokszínű munkaerőpiaci szolgáltatások

Egy jól működő intézményrendszer nemcsak a tartós munkanélkülieknek nyújthatna segítséget. Ha a munkaügyi központba belépve elegendő számú, megfelelően képzett és motivált mentorral, és nem leterhelt hivatalnokokkal találkoznának, segítséget kaphatnának a lehetőségeikről kevés információval rendelkező pályakezdők, az új munkahelyi kihívásokat igénylők,vagy a jobb, magasabban fizetett állást keresők, és mindenki, aki a változó igényekre válaszul fejleszteni szeretné a munkaerőpiaci készségeit.

Szolgáltatások testreszabása

A munkaügyi kirendeltségeknek adminisztratív, hivatali funkciójuk mellett karriercentrumként is kell működniük, ahol a „hivatalnokok” helyett mentorok, coach-ok, pályorientációs tanácsadók segítenek a különböző munkaerőpiaci helyzetben hozzájuk forduló ügyfeleknek. Az esetgazda először felméri az ügyfél helyzetét és szükségleteit, és ez alapján kialakítja a profilját. Hogy megteremtse és fenntartsa az álláskereső motivációját, egyéni akciótervet dolgoz ki a munkábaállás akadályainak leküzdésére vagy más munkaerőpiaci célok (pl. egy új szakma elsajátításának) elérésére.

Több elérhető szolgáltatás magasabb színvonalon

Az esetgazda legfontosabb feladata, hogy az ügyfelet az igényeihez szabott magas színvonalú szolgáltatáshoz segítse, amely ingyenesen vagy elérhető áron és elérhető távolságban rendelkezésre áll. Megerősítjük a minden állampolgárnak ingyenesen járó szolgáltatások alapszínvonalát - az álláskeresőknek nyújtott segítséget (pl. a munkakeresésre felkészítő interjútréningek, önéletrajzíró tréningek) vagy munkaerő-közvetítést. A kirendeltségek javasolhatnak magasabb színvonalú komplex szolgálatatásokat is, azokat elérhető áron kínáló partnerektől - pl. egyéni mentorprogramot vagy komplex vállalkozásindítási programot.

Felnőttképzések igényre szabása

Másfél-két éves képzések helyett lehetőséget kell teremteni arra, hogy a jelentkező azokat a modulokat vehesse fel, amelyekre tényleg szüksége van, és amelyek hasznosak az elhelyezkedése szempontjából. Ez történhet a jövőbeli munkaadóval való egyeztetés alapján is. Ezáltal elérhető az is, hogy valaki két különböző képzésből válogatva tegyen össze magának egy képesítést. Ilyen formán a képzés finanszírozásába könnyebben bevonható a jelenlegi vagy jövőbeli munkaadó, mert tudja, hogy a képzés egésze megtérül számára.

MILYEN KÉPZÉSEKRE VAN SZÜKSÉG? // HAZAHOZOTT TUDÁS

Szlovéniában a képzési programok fejlesztésébe a munkáltatókat is bevonják, hogy a képzések jobban illeszkedjenek a készség- és munkaerő-szükségleteikhez. Továbbá jelentősen megnőtt a munkahelyi képzések száma is, mely hatékony eszköznek bizonyult.

Digitális készségeket fejlesztő képzések minden életkorban

A digitális kompetenciák szükségessége folyamatosan nő. Épp ezért minden eszközzel támogatni kell, hogy minél több karrierközpontból elérhetőek legyenek jó minőségű, piacképes tudást átadó képzések, amelyek alap felhasználói ismereteket és programozói tudást adnak át - különös tekintettel a már a munkaerőpiacon levők továbbképzésekre.

E-learning típusú felnőttképzési formák

Ösztönözzük, hogy minél több nyílt platformú, online elvégezhető felnőttképzési kurzus induljon, ezzel is rugalmasabbá téve a képzési rendszert. Az online kurzusok lehetőséget nyújtanak arra, hogy a képzést teljes munkaidő mellett is el lehessen végezni. Az online képzési formák terjedése hosszútávon csökkenti a képzések árát is, így azok könnyebben elérhetővé válnak mindenki számára. Így bővülne az online elérhető tudásbázis, az elméleti tananyag pedig a képzés után is bármikor hozzáférhetővé válna a végzettek számára.

Felnőttképzések igényre szabása

Másfél-két éves képzések helyett lehetőséget kell teremteni arra, hogy a jelentkező azokat a modulokat vehesse fel, amelyekre tényleg szüksége van, és amelyek hasznosak az elhelyezkedése szempontjából. Ez történhet a jövőbeli munkaadóval való egyeztetés alapján is. Ezáltal elérhető az is, hogy valaki két különböző képzésből válogatva tegyen össze magának egy képesítést. Ilyen formán a képzés finanszírozásába könnyebben bevonható a jelenlegi vagy jövőbeli munkaadó, mert tudja, hogy a képzés egésze megtérül számára.

Digitális készségeket fejlesztő képzések minden életkorban

A digitális kompetenciák szükségessége folyamatosan nő. Épp ezért minden eszközzel támogatni kell, hogy minél több karrierközpontból elérhetőek legyenek jó minőségű, piacképes tudást átadó képzések, amelyek alap felhasználói ismereteket és programozói tudást adnak át - különös tekintettel a már a munkaerőpiacon levők továbbképzésekre.

XXI. századi elérhetőség

A munkaügyi irodák kommunikációja radikális modernizációra szorul - online is elérhető tanácsadókra, webes felületekre és telefonos applikációkra, amelyek az elérhető álláshelyekről, munkakereséssel kapcsolatos hasznos tudnivalókról nyújtanak információt. A járási karrierközpontok feladata az is, hogy elérjenek az ügyfelekhez: a partnerekkel - pl. munkaadókkal, iskolákkal kapcsolatot tartva, közösségi média-jelenléttel. A szolgáltatások hatékonyabban végezhetők, ha közösségszervezéssel is párosulnak: ha a munkaügyi központok álláskereső klubokat, közösségi eseményeket szerveznek.

Hatékony integrátor és közvetítő szerep

A munkaügyi irodáknak a hatékony munkához szoros együttműködést kell kialakítania számos releváns partnerrel, és megvalósítani a köztük levő információáramlást. Aktív és rendszeres kapcsolatot kell kialakítani a térség munkáltatóival, az iskolákkal (köz- és felsőoktatás), felnőttképzést vagy egyéb szolgáltatásokat végző cégekkel és civil szervezetekkel. Főként hátrányos helyzetű térségekben szükség van a szociális, egészségügyi intézményrendszer szereplőivel való közös munkára (pl. családsegítő szolgálat).

„Tudna fejleszteni egy cég, de nem tud felvenni szakképzett munkást. Úgy kell a falvakból összevadászni az embereket.”

Anita (46), Veszprém

A munkaügyi intézményrendszer reformja

A jelenlegi széttagolt intézményrendszer helyett újra önálló foglakoztatási szolgálatot hozunk létre, amely egy szálon fut be a kormányzati adminisztrációba, és a jelenlegi, kormányhivatalokba.
A járási szintű, nagyobb kapacitású irodák mellett az alacsonyabb közigazgatási szinteken is elérhetővé tesszük a szolgáltatásokat - a helyi szolgáltatókkal való kapcsolattartásért, a szolgáltatások szervezéséért és projektmenedzsmentjéért felelő helyi kirendeltségek, illetve az elérést növelő mobil irodák működtetésével. A vállalkozókkal, illetve szakszervezetekkel való kapcsolattartás is elengedhetetlen. A szakszervezeti képviselők védelmi szintjét növelni kell, és helyre kell állítani a tripartizmus országos szintű intézményeit.

Álláskeresési járadék meghosszabítása 6 hónapra

Az álláskeresési járadék jelenleg nem tölti be a szerepét: annak 3 hónapos időtartama nem elég hosszú ahhoz, hogy a munkakereső megtalálja a számára legmegfelelőbb új munkalehetőséget. Ezt 6 hónapra hosszabítjuk. A járadék összege az első 3 hónapban a járadékalap 70%-a, a következő 3 hónapban a járadékalap 50%-a lesz.

Rugalmas foglalkoztatási formák és távmunka ösztönzése

A XXI. század munkahelyei egyre rugalmasabbak - egy egyszerű internetkapcsolat segítségével egyre több munkakör otthonról is végezhető. A vállalatokat segíteni kell abban, hogy a rugalmas és atipikus foglalkoztatási formák hogyan épülhetnek be a működésükbe úgy, hogy az ne járjon hatékonyságvesztéssel, épp ellenkezőleg.

Rugalmas munkahely védjegy

A tapasztalat azt mutatja, hogy piaci szereplők esetében a rugalmas foglalkoztatási formák nehezen terjeszthetők kötelező szabályokkal vagy büntetéssel. Jobb megoldás, ha a cégeket érdekeltté tesszük. Ennek eszköze lehet a Rugalmas munkahely védjegyrendszer kidolgozása - az állam a szektort és cégméretet figyelembe véve meghatározza, hogy az adott cégeknél milyen arányban alakíthatók ki rugalmas foglalkoztatási formák, majd ez alapján osztályzatot ad a vállalatoknak. Ilyen forma például a rugalmas munkaidő, a távmunka, munkahelyi gyermekfelügyeleti lehetőségek, más atipikus foglalkoztatási formák.

Az osztályzatok nyilvánosak, és az értékelések online elérhetőek, így a legjobb munkavállalókért folyó versenyben azok a cégek lesznek sikeresek, akik a legjobb osztályzatot kapják: akiknél a versenytársakhoz képest legtöbb a munkavégzés idejét és helyét tekintve rugalmas álláshely. Az értékelés kiegészíthető egyéb, a munkahelyi jólét szempontjából fontos indikátorokkal, majd egy pilot időszak után pénznyereményekkel, adókedvezményekkel is.

Tanácsadás

Fontos feladat, hogy az állam tanácsadói szolgáltatással, a jó gyakrolatok átadásával segítse a vállalatokat a rugalmasabb álláshelyek kialakításában. Ehhez szükséges a a módszertani és szakmai segítséget nyújtó intézményrendszer megerősítése, rendszeres kutatási eredmények publikálása, éves kormányzati stratégiaalkotás.

A RUGALMAS ÁLLÁSHELYEK HASZNA A CÉGEKNEK // HAZAHOZOTT TUDÁS

Az Egyesült Kiralyság olyan tanulmányok létrejöttét finanszírozza, amelyek rugalmas munkahelyi gyakorlatok előnyeit mutatják be - ezzel felhívva a munkáltatók figyelmét arra, hogy ezekkel az intézkedésekkel mindkét fél nyer. Miért jó a rugalmas munka a cégeknek? Egy jól megvalósított rugalmas állás - rugalmas munkaidő, helyszín vagy munkatípus - növelheti a hatékonyságot, hozzájárul az alkalmazottak jólétéhez és munka-magánélet egyensúlyához, ezzel segítve, hogy ne égjenek ki, és tovább a vállalatnál maradjanak. A rugalmas munka növeli a potenciális munkavállalók körét is, és sérülékeny munkapiaci csoportok (pl. korlátozott munkaképességűek, egészségügyi problémákkal küzdők, gyermekesek, időseket gondozók) számára is utat nyit a munkapiacra.

Modellprogramok állami cégekben és hivatalokban

Az állam jó példával is elöl kell hogy járjon a rugalmas foglalkoztatási formák elterjesztésében. Ennek eszköze lehet a hatásvizsgálattal támogatott modellprogramok kialakítása állami vállalatoknál és intézményekben, majd ezek fokozatos kötelezővé tétele erre alkalmas állami munkahelyeken.

Földrajzi mobilitás

A közlekedés és a lakhatás terén nyújtott támogatások és szolgáltatások növelni tudnák a foglalkoztatottságot az országon belüli munkavállalási célú mobilitás növelésével. → **Lásd: Működő ország**

03

Aktív nyugdíjas évek

Köszönhetően a tudomány rohamos fejlődésének, a társadalom idősebb tagjai egyre tovább élnek velünk, a ma felnövekedő generációk pedig várhatóan tovább fognak élni, mint eddig bármelyik. A fiataloknak és az államnak segíteniük kell, és meg is kell becsülniük szüleink és nagyszüleink generációját. Mindez lehetőség is arra, hogy az idősebb generációk életük munkájával példaként szolgáljanak, és aktív tagjai maradjanak a társadalomnak.
Sajnos az elmúlt évtizedek magyar politikai vitáit az határozta meg, hogy a nyugdíjas társadalomra mint szavazatvásárlásra használható hatalomtechnikai eszközre tekintett a politikai elit. A Momentum zárja ezt a populista időszakot: nem kívánunk belefolyni fenntarthatatlan ígérgetési licitekbe. Az idős emberek tisztességes megélhetését biztosítjuk, figyelembe véve a jelen és a jövő generációinak érdekeit is: a nyugdíjakat ugyanis a ma és a jövő munkavállalói finanszírozzák. Lehetőséget és megfelelő ösztönzőket is kell kínálnunk, hogy az idősödők továbbra is tevékeny tagjai tudjanak maradni a társadalomnak.
Elismerjük, hogy az elmúlt nyolc évben történtek jó irányú reformok, ugyanakkor úgy véljük, hogy a jelenlegi nyugdíjrendszer számos helyen korrekcióra szorul, míg hosszú távú stabilitásának megteremtése további lépéseket igényel.

Kiszámítható nyugdíjas évek, jobb szolgáltatások

A Momentum célja, hogy enyhítsen a nyugdíjas korosztály kiszolgáltatottságán és javítsa a rendelkezésükre álló szolgáltatások minőségét. A nyugdíj és a nyugdíjkorhatár változtatásának mozgatórugója a politika helyett az idősek érdekei lesznek. A mindennapi jóllétet pedig a rendelkezésre álló szolgáltatások fejlesztésén keresztül javítjuk.

- Politikai ciklusokon átívelő automatikus szabályok rögzítése
- Öregségi nyugdíjminimum emelése
- Lakóotthonokból álló idősotthoni hálózat fejlesztése
- Kisbuszos hálózat kiépítése

Politikai ciklusokon átívelő automatikus szabályok rögzítése

A demográfiai folyamatok a nyugdíjszabályok visszatérő felülvizsgálatára kényszerítik a politikusokat, így téve a nyugdíjrendszert a politika rövid távú játékszerévé. Ezért olyan intézményi szabályozást vezetünk be, amely a választási ciklustól független módon határozza meg a jövőbeni általános öregségi nyugdíjkorhatárt és a kifizetett nyugdíjak összegét, ezáltal garantálni tudjuk a nyugdíjrendszer fenntartható és kiszámítható működését. Ennek két pillére lesz: (1) automatikus, kizárólag demográfiai és makrogazadsági változóktól függő, az országgyűlés döntését nem igénylő szabályváltozások (pl. a várható élettartamhoz ötévenként hozzáigazított korhatár); (2) olyan keretszabályokat alkotunk, amelyek korlátozzák a nyugdíjrendszer kötelezettségeinek növekedését, valamint megkövetelik a növekmény fedezetének egyértelmű meghatározását (pl. múltbeli inflációval történő indexálás).

Öregségi nyugdíjminimum emelése és az alacsony nyugdíjak korrekciója

Az egymást követő kormányok 2008 óta nem változtattak az öregségi nyugdíjminimum mértékén. Kormányra kerülésünk esetén a szociálpolitikai céljainkkal összehangolva a nyugdíjminimumot 35 ezer forintra emelnénk, valamint ehhez arányosítva a legalacsonyabb nyugdíjakat is korrigálnánk. Fontosnak tartjuk, hogy a nyugdíjminimum és más jóléti ellátások összege ne legyen egymáshoz kötve, miként azt is, hogy a nyugdíjminimum egyszerre biztosítsa az időskori szegénység elleni védelmet és nyújtson ösztönzést a járulékfizetésre.

Idősgondozás fejlesztése: nyugdíjasotthonok helyett élhető lakóotthonokat építünk

A tisztességeben megélt öregkor nemcsak pénz kérdése. A világ más országaihoz hasonlóan hazánkban is növekedni fog azon idősek száma, aki egyedül maradnak. Erre a helyzetre időben el kell kezdeni a felkészülést, hiszen a mai intézményi háttér nem megfelelő. A jövőre vonatkozóan a jelenlegi nagy nyugdíjasotthonok helyett a sokkal barátságosabb és kevésbé elszigetelt lakóotthonok építését támogatjuk. Az otthonok fejlesztésére rendelkezésre álló uniós és állami keretet lakóotthonok létrehozására és ezáltal a szolgáltatás minőségének javítására fordítjuk.

Kisbuszos hálózat kiépítése vidéken

Nagyon sok idős, szegény, nehezen mozgó ember él ma a városokban és vidéken egyaránt. A Momentum - nyugati jó gyakorlatok alapján - a helyi tömegközlekedési vállalaton keresztül nyújtott „dial-a-ride" szolgáltatással segítene ezeken az embereken. Ez azt jelenti, hogy a mozgásukban korlátozottakat egy hozzáértő autóvezetővel háztól házig elviszik bevásárolni, patikába vagy orvosi kezelésre.
A szolgáltatást egy nappal előre kell igényelni úgy, hogy fel kell hívni a „helyi Volánt" és kell adni egy flexibilis időpontot, amikor szeretne utazni. Ez alapján a szolgáltató kiszámolja az optimális útját az akadálymentesített, néhány főt szállítani képes kisbusznak.

Felkészülés a nyugdíjas életszakaszra

- Munkavállalói nyugdíjjárulék-plafon bevezetése
- Öngondoskodás ösztönzése
- Lakossági tájékoztatási rendszer kialakítása

Munkavállalói nyugdíjjárulék-plafon bevezetése

A járulékplafon 2013-as eltörlése rövidtávon jelentős bevétellel járult hozzá a költségvetési egyenleg javításához, ugyanakkor az így szerzett jogosultság a későbbi nyugdíjkifizetéseket is rendkívüli módon meg fogja emelni, ami tovább növeli a kifizetett nyugdíjak közötti egyenlőtlenséget. A Momentum nem akar milliós nyugdíjakat, cserébe egy határon túl az sem elvárható, hogy a legmagasabb keresetű munkavállalók jövőbeli ellenszolgáltatás nélkül fizessék be a nyugdíjjárulékot. Ezért az évi 10 millió forint feletti jövedelemrészre nyugdíjjárulék-plafont vezetünk be. A magas keresetűek az így felszabaduló összeget szabadon használhatják fel, illetve takaríthatják meg.

Öngondoskodás ösztönzése

A nyugdíjrendszer előtt álló kihívások indokolják az egyéni nyugdíjcélú megtakarítások további növelését és ösztönzését. A jelenlegi adókedvezmények ellenére a munkavállalók csak korlátozott száma rendelkezik önkéntes nyugdíj-előtakarékossági számlával, vagy egyéb nyugdíjcélú megtakarítással. A kiterjedtebb öngondoskodás elősegítése érdekében felvetjük egy olyan rendszer bevezetését, amelyben minden munkavállaló automatikusan csatlakozik egy adott önkéntes nyugdíjpénztárhoz vagy más, engedélyezett nyugdíjterméket (biztosítást, befektetési vagy előtakarékossági számlát) forgalmazó szolgáltató ügyfelévé válik. Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy ez egy szabadon lemondható szolgáltatás, tehát a munkavállaló saját kérésére dönthet úgy, hogy továbbra is a teljes fizetéséhez hozzáférjen, bár ebben az esetben elesne a megtakarítások után járó adókedvezménytől is.

Lakossági tájékoztatási rendszer kialakítása

Az állampolgárok törekednek arra, hogy megfelelően meg tudják tervezni a nyugdíjas éveik anyagi biztonságát, ehhez viszont az is szükséges, hogy az állam folyamatosan tájékoztassa a munkavállalókat az eddig utánuk befizetett járulékokról. Ehhez szükséges egy folyamatos és hiteles tájékoztatási adatbázis kiépítése, valamint az egyéni jövedelem-viszonyok, és törvények alapján egyedi előrejelzések készítése a várható időskori nyugellátások összegéről. Így kívánjuk elérni, hogy a fiatalabb generációk pontosabb képet kapjanak az időskori kilátásaikról és tudatosabban tervezhessék a jövőjüket.

Második karrier program

Stratégiai célként tekintünk az idősebb generáció munkavállalásának elősegítésére. Sok nyugdíjas vágyik arra, hogy lehetősége legyen alacsonyabb óraszámban folytatni a munkáját, vagy hogy belevághasson valami új dologba. A Momentum minden támogatást megad ahhoz, hogy az idősebb korosztály a nyugdíja mellett aktívan dolgozni tudjon.

- Részmunkaidős lehetőségek
- Idősebb generációk továbbképzésének támogatása
- Civil és önkéntes munkavállalás ösztönzése

„Az 50 év felettiek nem találnak munkahelyet maguknak, mert túl öregnek tartják őket - még akkor is, ha megfelelő képzettséggel rendelkeznek.”

Ágnes (55), Szombathely

SEGÍTSÉG AZ ÁLLÁSKERESÉSHEZ 50 FELETT IS // HAZAHOZOTT TUDÁS

Nagy-Britanniában a Job Center Plus keretein belül külön figyelem irányul az 50 feletti munkakeresőkre. A hangsúly a modern álláskeresési technikákon, illetve a változó munkaerőpiacon való sikeres beilleszkedésen van. Hollandiában az 55 feletti munkakeresőknek 'networking' találkozókat szervez a munkaügyi központ, melyet a mediátor facilitál, míg Szlovéniában 'Karriered 50 felett' névvel tartanak 3 napos workshopot, szintén a modern álláskeresési és integrációs folyamatok terjesztésének érdekében.

Nyugdíj munka mellett és időskori járulékkedvezmény

A várható élettartam növekedése nem jelentheti pusztán a nyugdíjban töltött évek számának növekedését. Az idősebb munkavállalók tapasztalata, bölcsessége hatalmas érték, amire a társadalomnak, a fiatalabb generációknak szükségük van. A jelenlegi rendszer választásra kényszeríti ezeket a személyeket a biztosnak tűnő öregségi nyugdíj és munkajövedelem között. Emiatt sok potenciális munkavállaló szorul ki a munkaerőpiacról. Kormányra kerülve módosítjuk a jelenlegi szabályozást, és a nyugdíjasok számára is lehetővé kívánjuk tenni a nyugdíj folyósítása melletti szabad munkavállalást a közszférában is. Mindezeken felül a nyugdíjas munkavállalók választhatóan mentesülhetnek a munkavállalói nyugdíjjárulék fizetése alól.

Fokozatos nyugdíjba vonulás, rugalmasság ösztönzése

Sok ember számára nagy sokkhatás az, hogy tegnap még 40 órában dolgozott, holnap pedig már „főállású" nyugdíjas. Mi ezért ösztönözzük a fokozatosságot támogató foglalkoztatási formák és a rugalmas munkahelyek terjedését, nemcsak a munkaerőpiacra visszatérni vágy kisgyerekes anyukák esetén, hanem az idős generációra fókuszáltan is.

Támogatjuk az idősebb generáció továbbképzését

A demográfiai folyamatok miatt az idősebb munkavállalók aránya emelkedni fog, valamint a munkavállalók várhatóan tovább is fognak dolgozni. A folyamatosan változó munkakörnyezetben a korábbi tudás és képzettség állandó frissítésre szorul ahhoz, hogy az idősebb munkavállalók versenyképesek maradjanak a fiatalabb generációkkal szemben a munkaerőpiacon. Emiatt kiemelten fontosnak tartjuk az idősekre és nyugdíjasokra specializált képzési programok finanszírozását, és az idős munkavállalók jogainak védelmét, továbbá megtartjuk az idősekre vonatkozó munkahelyvédelmi akcióterv járulékcsökkentő intézkedéseit.
Mindezeken felül megteremtjük az ENSZ-alapelvben lefektetett élethosszig tartó tanulás lehetőségét; digitalizációs képzéseket indítunk; megkönnyítjük a vállalkozóvá válás folyamatát, valamint ehhez kapcsolódó képzési és támogatási rendszert építünk ki, bővítjük a senior egyetemek hálózatát.

Ösztönözzük a civil és önkéntes tevékenységekben való részvételt

A civil szférában elképesztően hasznos lehet az a tudás és tapasztalat, amivel az idősebb korosztály bír, sőt kellő motiváció és lehetőség esetén sok esetben a motorjai is lehetnek számos kezdeményezésnek. Emellett a civil szektorban való munka segíthet oldani a generációk közötti feszültséget, ha sok kis közös társadalmi célért együtt dolgoznak idősek és fiatalok.

Egészséges ország

A Momentum Magyarországán az egészségügyi ellátás magas színvonalú és mindenki számára könnyen hozzáférhető, függetlenül attól, hogy valaki szegény vagy gazdag, városi vagy falusi, fiatal vagy idős. Az egészségügyi rendszert az alapoktól gondoljuk újra, hogy az orvosok és az ápolók emberileg, szakmailag és anyagilag megbecsülve végezhessék hivatásukat, az emberek pedig visszanyerjék a gyógyítókba vetett bizalmukat. Egy korszerű szolgáltatásokat nyújtó egészségügyben bárki bizalommal fordulhat az ellátórendszerhez, legyen akár egészséges, akár beteg.

01

A gyógyulás elérhető

Az egészségügyet úgy alakítjuk át, hogy a korszerű, emberközpontú ellátás földrajzi helytől, vagyoni helyzettől és életkortól függetlenül mindenki számára elérhető legyen.
Ennek érdekében megerősítjük a háziorvosi rendszert, bevezetjük a csoportpraxisokat, fejlesztjük az egynapos sebészetek és a sürgősségi ellátás rendszerét.
A rendszerszintű átalakítások mellett elengedhetetlen a mind az ápolók, mind az orvosok szintjén megvalósuló emberi erőforrási krízis feloldása. Tudjuk, hogy az egészségügyi irányítás legtöbb szintjén a központosítás nem hatékony megoldás: a módszertani, egészségpolitikai és szakmai protokollok kidolgozását követően az ellátás szervezése terén jóval nagyobb hangsúlyt fektetünk az adott környezet speciális adottságait figyelembe vevő, helyi megoldásokat előnyben részesítő, regionális döntéshozatalra.

Háziorvosok „kapuőr” és ellátás-szervező funkciójának megerősítése, és elérhető fogászati ellátás

Az új egészségügy alapja a megújított, a kor elvárásainak megfelelő háziorvosi rendszer, ahol az alapellátás fontos szerepet kap mind a megelőzésben, mind az ellátásban. A kibővített felelősségi körhöz, megnövelt kompetenciához megfelelő technológiai és pénzügyi feltételeket kell biztosítani. Az egészségügy alapszintjének fejlesztése mindenki számára elérhetővé teszi a minőségi kezeléseket és képes tehermentesíteni a kórházakat, segít kialakítani a jól differenciált, költséghatékonyan működő ellátási szinteket. A cél egyszerre javítani a magyarok életminőségét és csökkenteni a feleslegesen kórházban töltött időt.

- Járásonkénti csoportpraxisok létrehozása
- Csoportpraxisok eszközparkjának és szakmai kompetenciájának növelése
- Egynapos sebészeti rendszer
- Továbbutalások csökkentése pénzügyi ösztönzőkkel
- Fogorvosi ellátás finanszírozásának reformja

Korszerű eszközökkel a korszerű egészségügyért

A megfelelő pénzügyi feltételek mellett szükség van a modern technológiai feltételek biztosítására is. A csoportpraxisoknak a kor igényeinek megfelelő eszközparkot biztosítanánk, ezzel lehetővé válna a kibővült feladatkörök gyorsabb, hatékonyabb elvégzése, és így több feladatot lehetne lokálisan megoldani. Nagy hangsúlyt fektetnénk a helyi prevenciós programok szervezésére is, hogy a megelőzés ne csak hosszú utazások árán legyen elérhető.

Hosszadalmas kórházi benntartózkodás helyett egynapos sebészet

Egy korszerű egészségügyben számos olyan terápia lenne elvégezhető egynapos sebészeti beavatkozás keretei között, amelyek jelenleg feleslegesen hosszú kórházi benntartózkodást igényelnek. A betegek életminőség-színvonalának és komfortérzetének növelése céljából kibővítjük az egynapos sebészeti ellátások körét, a komplexebb esetek gondozását pedig a nagyobb központoknál hagyjuk.
A teljesítmény-volumen korlát alóli mentességet kiterjesztjük a járóbeteg-szakellátás keretében végzett egynapos ellátásokra is, lehetőséget adva ezzel a költséghatékonyabb kezelési forma elterjedésének.

Helyben elérhető kezelések

Beépített ösztönzőkkel csökkentjük a továbbutalások számát. Az ellátás súlypontját a regionális szintre helyezzük, könnyebbé, gördülékenyebbé téve ezzel a betegeknek a gyógyulás folyamatát.
A háziorvosokat folyamatos továbbképzésekkel segítjük a kezelési protokollok megismerésében.

Fogászati alapellátók pénzügyi stabilizálása

A fogászati alapellátás reformja évek óta várat magára, a jelenlegi finanszírozási rendszerben a rendelők a havi működéshez szükséges minimumköltségeket is nehezen tudják kitermelni. A probléma megoldása érdekében naprakésszé tesszük az ellátások után járó térítések összegét és az új terápiás módoknak megfelelően frissítjük a támogatások körét.

Telemedicina és digitális egészségügy az alapellátásban

A háziorvosi rendszer megerősítésének egyik eszköze a megújuló digitális eszközpark megfelelő és jelenleginél kiterjedtebb használata. Ezek az eszközök jelentősen növelhetik a rendszer hatékonyságát és javíthatják az ellátás elérhetőségét az ország minden részén. A diagnosztikai eszközpark fejlesztése tehermentesíti az orvosokat és több felelősséget ad az asszisztensek és a védőnők kezébe.

- Digitális eszközök kiterjedt használata az alapellátásban
- Korszerű informatikai rendszer, járási szintű kiértékelések
- Adatok digitális tárolásának és megosztásának lehetővé tétele

Újragondolt munkafolyamatok az alapellátás szintjén

Nagyobb feladatkört kapnak a védőnők és az asszisztensek, ehhez biztosítjuk a megfelelő továbbképzési hátteret. Kiterjesztjük a feladatkörüket az alacsony költségből beszerezhető, könnyen kezelhető digitális vérnyomás- és vércukormérő eszközök, valamint más biometriai paraméterek mérésére szolgáló készülékek kezelésére, így tehermentesítjük az ellátás magasabb szintjeit. Az orvosok feladata lenne az eredmények kiértékelése és a további terápiás lépések megtervezése.

Korszerű számítógépes hálózat, lerövidült kezelési idő

Az informatikai hálózatok korszerűsítésével megkönnyítjük a betegadatok áramlását, amit így egyszerűbben és gördülékenyebben elemezhetnek ki a járási háziorvosok. Ezzel lehetőséget biztosítunk arra, hogy a nem orvosi szakszemélyzettől – vagy akár magától a betegtől – érkező egészségügyi adatok könnyen jussanak el a kezelőorvoshoz.

VÉRCUKORMÉRÉS OTTHON // BELÉPÉS A 21. SZÁZADBA

A cukorbetegek vércukorszintjének rendszeres ellenőrzése nagyban javíthat a betegek életminőségén. Ehhez szükség van folyamatos otthoni ellenőrzésre is, az időnkénti háziorvosi vizitek nem elegendőek. A Glooko® az otthoni vércukormérés eredményeit képes azonnal egy online felületre juttatni, amit a beteg kezelőorvosa lekérdezhet egy mobilos alkalmazáson keresztül. Az otthoni mérési adatokat egy több száz kilométerrel messzebb levő kórházakban is valós időben tudják ellenőrizni.

Rövidebb betegút, gyorsabb diagnózis

A digitális adattárolás és továbbítás elősegítésével meggyorsítanánk a betegek egészségügyi adatainak ellátóhelyek közti áramlását, kiiktatva a sokszor teljesen felesleg és hosszadalmas betegutakat.
Az adatok digitális tárolása és megosztása által folyamatosan követhetővé válik a betegek állapota, ami támogatja a megelőző és gyógyító munkát.

OTTHON REGISZTRÁLT EKG // BELÉPÉS A 21. SZÁZADBA

A telemedicina közelebb hozza az orvosokat a páciensekhez. Az AliveCor Kardia Pro® eszközével az otthon regisztrált EKG azonnal eljut a kezelőorvoshoz, segítségével a szívritmuszavarokat (például az igen gyakori pitvarfibrillációt) időben lehet észlelni, ami nagyban megkönnyíti a kezelést. A hazai példák közül érdemes kiemelni a WIWE® eszközt, ami az EKG regisztrálás mellett véroxigénszintet is mér, valamint lépésszámlálóként is használható.

Csoportpraxisok létrehozásának támogatása

Olyan csoportpraxisokat hozunk létre és támogatunk pénzügyileg, amelyek járási szinten, több szakterületet integrálva tudnak minőségi ellátást nyújtani. A csoportpraxisok megreformálják a helyi ellátást: több szakembert tesznek regionálisan elérhetővé és ezzel kibővítik a helyben elvégezhető beavatkozások körét. Ezzel az ország jelenleg elhanyagolt, leginkább rászoruló területein is lehetővé tesszük a színvonalas alapellátáshoz való hozzáférést. A megfelelő jogi és financiális háttér, valamint a szükséges eszközpark biztosítása után a praxisokat beépített ösztönzőkkel tesszük érdekeltté a helyi problémamegoldásban.

- Eredmények folyamatos online követése
- Orvosközösségek bevonásával megválasztott praxismenedzserek
- Nagyobb arányú részvétel biztosítása az alapellátásban az egészségügyi szakdolgozóknak

Komplex nullkilométeres ellátás

Az alapellátás színvonalának fejlesztését csoportpraxisok létrehozásával képzeljük el, ami több szakterület orvosait integrálná egy egységbe. Megfelelő tárgyi és anyagi feltételek biztosításával a csoportpraxisok hatékony, komplex, de helyi betegellátást tennének lehetővé.

Kényszer helyett ösztönzés

A jelenlegi egészségügyi rendszer kényszert előnyben részesítő politikájával szemben magukat az alapellátókat tesszük érdekeltté a problémák helyi megoldásában, a betegkezelési folyamatok minél kiterjedtebb lokális lebonyolításában. A csoportpraxisok képzett szakembergárdája növelné a betegek helyi ellátásba vetett bizalmát, a kiterjedtebb helyi ellátás megszervezése pedig komoly költségvetési megtakarításokat hozhatna a járó- és fekvőbeteg-ellátás terheinek csökkentése által. Az orvosok számára vonzóvá tesszük az áttérést a csoportpraxisokra a pályázati és financiális ösztönző rendszer átalakításával, ami segít a megnövekedett hatékonyságból eredő nyereséget visszajuttatni a praxisnak.

ALAPELLÁTÁS-FEJLESZTÉSI PROGRAM // HELYI PÉLDA

A Svájci Hozzájárulás keretében megvalósult, 2012-ben négy régió részvételével kezdődött Alapellátás-Fejlesztési Modellprogram a Momentum által tervezett csoportpraxisokhoz nagyon hasonlító rendszerben szervezett át háziorvosi praxisokat. A programnak nagyon sok tanulsága van: javult a hozzáférés, a lakosság tudatosabban odafigyelt az egészségére, csökkent a továbbutalások száma, az intézmények képesek voltak valóban a betegre koncentráni. A Momentum kitűzött célja, hogy a rendszert továbbfejlesztve még több szakembert, valamint szakorvosokat integráljon csoportpraxisokba, a digitális adatáramlás fejlesztésével pedig még közelebb vigye az egészségügyet az emberekhez.

Irányítás és szervezés helyben

A csoportpraxisok irányítását az orvosok részvételével megválasztott praxismenedzserre bíznánk, aki az adott ellátó feladatait koordinálná, vezetné a gazdálkodást és felelős lenne az orvosok által termelt költségek ellenőrzéséért is. Külön figyelmet fordítanánk a praxisok egy orvosra eső

költségeinek kiértékelésére. Az indokolt továbbutalások és a sikeres helyben végzett ellátások egészség-nyeresége csökkentené a számított költségeket. A korrekt adatgyűjtés után megfelelő visszacsatolási mechanizmusokkal és beépített ösztönzőkkel szorgalmaznánk a problémák helyi szintű kezelését.

Családban gondolkodunk

A csoportpraxis az egészségügyi dolgozók kis családja, ahol az orvosok mellett gyógytornászok, szakápolók, dietetikusok és egyéb szakdolgozók is tevékenykednek, akik segítő munkájukkal tovább bővítenék a helyben végezhető ellátások körét.

Járóbeteg-ellátás és egynapos sebészeti kapacitások fejlesztése

Magyarországon jelenleg túl sok invazív műtéti beavatkozás történik és a betegek lassan jutnak el a megfelelő kezelési szintekre. Rosszak a pénzügyi ösztönzők és hiányzik az egynapos sebészethez, valamint a betegigényeket kielégítő járóbeteg-ellátáshoz szükséges infrastuktúra. Célunk, hogy a műtétek 40%-a egynapos sebészeti beavatkozás legyen. Ezzel egyszerre takarít meg forrást az állam, nyer időt a beteg, valamint lehetővé válik a sebészeti szakmákban elterjedt, a műtétek szervezését nagyon károsan érintő hálapénz radikális visszaszorítása.

- Infrastruktúra fejlesztése
- Egynapos beavatkozások pénzügyi ösztönzése
- Egyszerűbb műtéti beavatkozások helyben
- A járóbeteg-ellátás kapacitásainak bővítése és egységesítése

Komplex nullkilométeres ellátás

A jelenlegi túlbonyolított betegutak és sokszor túlzott mértékben invazív beavatkozások helyett a súlypontot az egynapos sebészeti ellátásokra tennénk át. A költséghatékonyabb, gyorsabb gyógyulást lehetővé tévő egynapos ellátási forma komplex infrastrukturális átalakítást és az ösztönzőrendszer átgondolását igényli. Az elmúlt években a finanszírozási ösztönzők területén pozitív irányú változások történtek, de ezeket nem követte megfelelő mértékű fejlesztés a minimum-feltételek teljesüléséhez.

A betegek értékteremtő-képességét hamarabb helyreállító beavatkozási forma arányát a 40%-os szintig szeretnénk emelni, összhangban a nyugat-európai gyakorlattal.

Helyben gondolkodunk

A könnyebben elvégezhető, intenzív osztályos hátteret nem igénylő beavatkozások helyi elvégzését részesítjük előnyben, meggyorsítva ezzel a gyógyulás és a munkába való visszatérés folyamatát. A járóbeteg-ellátás és az ehhez kapcsolódó diagnosztikai háttér korszerűsítését elvégezzük, a kapacitásokat bővítjük. A teljesítmény-volumen korlát alóli mentességet kiterjesztjük a járóbeteg szakellátás keretében végzett egynapos ellátásokra is, lehetőséget adva ezzel a költséghatékonyabb kezelési forma elterjedésének.

Gyógyszerpolitika és gyógyszerészek kompetenciáinak bővítése

Magyarországon évről évre csökken az állami gyógyszerközkiadások mértéke. A magyar háztartások gyógyszerkiadásai régiós szinten igen magasak, ami hónapról hónapra nagy tehervállalást jelent a családoknak. Ennek megváltoztatása érdekében megreformáljuk a gyógyszerártámogatás rendszerét és azt folyamatos elemzések segítségével tartjuk karban. Mindezek mellett a gyógyszerészi szakmának is új feladatokat szánunk. Bevezetjük az emelt szintű gyógyszerészi szolgáltatást, melynek előnye, hogy széles körben rendelkezésre áll a betegek számára és növeli a helyi ellátási formák hatékonyságát. A közforgalmú gyógyszertárakban összetett gondozási, tanácsadási és prevenciós szolgáltatásokkal (például dohányzásról való leszoktatás, szűrővizsgálatok végzése), a kórházakban és a praxisközösségek kötelékében gyógyszeranamnézis felvételével, önálló vagy ismételt gyógyszerfelírással, terápiás tanácsadással léphetnek be a gyógyszerészek az ellátás folyamatába, ezzel is segítve az orvosok munkáját. A szerepvállalásuk több gyógyítási szintre való kiterjesztése nagyban segítené a hatékonyságot, a terhek megosztása pedig javítaná annak minőségét, biztonságát, összességében pedig megerősítené az alapellátást. A klinikai gyógyszerész legyen a terápiás team tagja a csoportpraxisokban, a járóbeteg-ellátókban és a kórházakban.

- Közforgalmú gyógyszertárak szolgáltatási körének bővítése
- Gyógyszerészeknek ismételt vagy önálló gyógyszerfelírási jogosultság biztosítása
- A klinikai gyógyszerészek integrálása a csoportpraxisokba, járó- és fekvőbeteg osztályokra
- A klinikai gyógyszerészi szolgálat elérhetővé tétele az ápolási intézményekben és otthon is

Csapatban könnyebb

A gyógyszerészeket integráljuk a csoportpraxisokba és a fekvőbeteg-osztályokra, ami a betegellátás hatékonyságának és minőségének növelését segíti elő a szakmák közötti együttműködés eredményeként.

GYÓGYSZERÉSZ MUNKAKÖRÖK // HELYI PÉLDA

Magyarországon az utóbbi években pozitív változás indult meg a klinikai- és kórházi gyógyszerészi szektoron belül. Több kórházban jó példaként lehet említeni az osztályos klinikai gyógyszerészi munkakörök kialakítását, amivel multidiszciplináris szintre emelkedett a gyógyító munka. A szakma szükségszerű fiatalítását, bővítését segítette állami oldalról többek között a rezidensi (Than Károly Ösztöndíj) és fiatal szakgyógyszerészi támogatási program, majd a 2016. szeptemberi béremelés.

Új kihívások, hatékonyabb betegkezelés

A gyógyszerészi szakma feladatainak bővítése racionálisabb betegellátást és észszerűbb teherelosztást hoz. A gyógyszertárak megelőzési és gondozási feladatokba való bevonása növelheti a betegegyüttműködést és megkönnyítheti az egészségügy felsőbb szintjeinek munkáját. Komplex programokkal bővítenénk a gyógyszertárak szolgáltatási körét (dohányzásról való leszoktatás program, felelősségteljes gyógyszerhasználat oktatása, gyógyszerterápiás tanácsadás, prevenciós és szűrőtevékenységek), melyek a betegek számára könnyen, helyben elérhetőek.

Gyógyszert a gyógyszerésztől

A megfelelő képzési háttér kidolgozásával megteremtenénk a gyógyszerészeknek a lehetőséget

az önálló, valamint az ismételt gyógyszerfelírásra, mely a tehermegosztás révén lehetőséget ad a praxisok kapacitásának növelésére.

Segítség otthon, segítség a mindennapokban

A klinikai gyógyszerészi szolgálatot elérhetővé tennénk az ápolási intézményekben is, valamint korszerű információs technológiák segítségével a betegek otthonával is összekötnénk azt. A cél egy mindenki számára könnyen elérhető, ütőképes, a kor elvárásainak megfelelő emelt szintű gyógyszerészi ellátást nyújtó szolgálat megteremtése.

Csökkentjük a családok gyógyszerkiadásait

Racionalizáljuk a gyógyszertámogatások jelenlegi rendszerét, és új, gazdaságpolitikai elemzésekkel megtámogatott finanszírozási rendszert dolgozunk ki.

GYÓGYSZERÉSZEK A RENDELŐBEN // HAZAHOZOTT TUDÁS

Az Egyesült Királyságban az NHS General Practice Forward View program keretében klinikai gyógyszerészek a háziorvosi praxisok részeként dolgoznak a betegekkel való közvetlen konzultáció, gyógyszerfelírás és gondozás céljából. Ez magában foglalja a terápiás tanácsadást a krónikus állapotok kezelésében, a gyógyszerszedés racionalizálását, valamint egészségügyi szűréseket és ellenőrzéseket. A klinikai gyógyszerészek szerepe javítja az ellátásminőséget és a betegbiztonságot. A program előnyei közé tartozik a praxisok kapacitásának növelése, valamint a jobb tehermegosztás, aminek révén az orvosok több időt fordíthatnak a betegek diagnosztizálására és kezelésére.

Sürgősségi ellátás fejlesztése

A hatékonyan és fenntarthatóan működő sürgősségi és mentési szisztéma kulcsfontosságú egy korszerű egészségügyi rendszerben, a betegellátás egyik legfontosabb bástyáját képezi. A humánerőforrás-hiány problémáját a sürgősségi ellátásban dolgozó szakemberek életminőségének javításával, valamint a pálya vonzóbbá tételével lehet elérni. A háziorvosi ügyeleti rendszer,

a mentőszolgálat és a sürgősségi osztályok összehangolt működése jobb betegellátást tesz lehetővé. Ehhez szükséges az ezt biztosító szakmai irányelvek, egyértelmű besorolási kritériumok, valamint egy mindent átfogó operációs rendszer kidolgozása. A cél, hogy minden beteg a megfelelő ellátási szintre kerüljön, felesleges, rengeteg adminisztrációt és időt igénylő körök nélkül.

- Bérfejlesztés a mentési rendszerben
- Operációs rendszer fejlesztése a téves riasztások kiszűrésére
- Mentőkövető alkalmazás
- Több triage-nővér képzése és alkalmazása
- Mentőkocsik eszközparkjának korszerűsítése
- Betegszállítás feladatkörének teljeskörű átcsoportosítása az OMSZ-tól a magánszolgáltatókhoz
- Alapfokú egészségügyismereti oktatás bevezetése a középiskolákban

Az alapoktól felfelé

A mentőszakma vonzóbbá tétele és életminőségének javítása segíthet a jelenlegi humánerőforrás-hiány leküzdésében. Ennek érdekében béremelést hajtunk végre a szakmában, megvalósítva a korábban már beígért, de végül elvetett 60%-os bérfejlesztést.

Megreformált betegirányítás és betegkövetés

A mentőirányítás rendszerét új operációs rendszer fejlesztésével reformáljuk meg, ami csökkentené a téves riasztásokat, a helytelen irányítást és az irracionálisan hosszú betegutakat. Mobil eszközökről használható applikációt fejlesztünk ki, amin a hozzátartozók is követhetik a mentőautó útját és láthatják, melyik kórházhoz történt a sérült szállítása.

A betegallokáció fejlesztése

A sürgősségi osztályokon több triage-nővér foglalkoztatását tervezzük, a megfelelő képzési feltételeket kidolgozzuk. Az oxyológia szakvizsgát bizonyos szakok mellé könnyebben megszerezhetővé tesszük, valamint kiterjesztenénk a sürgősségi képzésüket teljesítő rezidensek részvételét is az ellátásban.

Mentés és szállítás észszerűen, átgondoltan

A betegszállításokat a magánszolgáltatókhoz csoportosítanánk át, segítve ezzel az OMSZ mentési feladtkörének hatékony végzését. A mentők eszközparkjának korszerűsítésével jobb elsővonalbeli kezeléseket biztosítanánk, javítva ezzel a betegek gyógyulási esélyeit, összességében pedig meggyorsítva magát a gyógyulás folyamatát.

Segítségnyújtás minden helyzetben

Az alapfokú elsősegélynyújtási és egészségügyi ismereteket a középiskolai tananyag részévé tesszük, hogy mindenki tudja, hogyan segíthet egy balesetnél.

02

A gyógyulás korszerű

Magyarországon jelenleg számos esetben jóval kevésbé korszerű műtéti beavatkozásban részesülnek a betegek, mint egy határral arrébb. Célunk az, hogy a betegeknek ugyanannyi lehetőségük legyen a betegségükből való teljes felépülésre, életminőségüknek maximális megőrzésére, mint a világon bárhol. Az emberséges bánásmód, a betegközpontú szemlélet és a tekintélyelvű orvosmodell magunk mögött hagyása alapkövetelmény, amit szintén kiemelt célként kezelünk.

Intézménymenedzsment professzionalizálása

Az intézménymenedzsment professzionalizálásának célja az ellátott betegek érdekeinek szélesebb körű érvényesítése, az egészségügyi intézményekben dolgozók munkakörülményeinek javítása, valamint az egészségügyi költségvetés hatékonyabb felhasználása. Az új egészségügyben az intézmények vezetőit ugyanolyan elvárások elé állítjuk, mint bármely más állami vagy piaci szervezet vezetőit: elvárjuk tőlük az intézményvezetéshez szükséges szemléletmód elsajátítását és a hosszútávú stratégia megalkotását, teljesítményüket pedig folyamatosan mérjük.

- Ellenőrizhető, szakmailag releváns indikátorrendszer kifejlesztése
- Kapacitáshiány esetén szektorsemleges kapacitás vásárlásának lehetősége
- Az ellátás minőségének mérése

- Gazdaságilag képzett kórházigazgatók
- Az Egészségügyi Minisztérium visszaállítása

A siker záloga a jó vezetés

Az intézményvezetők munkáját rendszeresen monitorozzuk, figyeljük, azokat egymással is összevetjük. Egy korrekt és mérésre alkalmas, szakmailag releváns indikátorrendszert fejlesztünk ki, amibe beleépítjük az egészségügyi eredmények és a pénzügyi teljesítménymutatók mellett a betegvisszajelzéseket is. A finanszírozásban kiemelt fontosságú lesz az ellátás minősége, amelyet a megfelelő adatinfrastuktúra megteremtésével mérni is tudunk majd.

Kapacitásbővítés a szektrosemlegesség elvével

A szektorsemlegesség elve alapján a kapacitáshiányos területeken az államnak lehetősége lenne szabályozott, szerződéses keretek között kapacitást vásárolni magánszolgáltatóktól. A szerződés kötelezné a magánellátót a kezelések elvégzésére, az államot pedig a szerződésben foglalt betegszám biztosítására. A komplex kezelésért fizetett térítési összeg mind állami-, mind magánellátó esetében egyezik, közvetlenül az ellátásért ezen felül nem kérhet pénzt semmilyen ellátó.

Hatékonyság növelése megfelelő feladatmegosztással

Az intézményvezetés feladatkörét külön orvosszakmai, gazdasági és betegbiztonsági vezetés látná el. Ezzel a különválasztással növeljük a hatékonyságot és emberségesebbé tesszük a betegellátást.
Az irányítás hatékonyabbá tétele érdekében, valamint az egészségügyi ágazat kiemelt fontosságát hangsúlyozandó újra az Egészségügyi Minisztériumot tesszük meg az ágazat legfőbb irányítójának.

Képzettebb vezetés

A kórházigazgatók esetében a gazdasági alkalmasságot igazoló diploma megszerzését alapkövetelménynek tekintjük. Intézményvezetési szempontból fontosnak tarjuk a gazdasági szemléletmód elsajátítását Versenyszférához mérhető bérszinttel segítenénk elő a legkompetensebb gazdasági szakemberek egészségügybe áramlását.

Újragondolt munkafolyamatok az alapellátás szintjén

Nagyobb feladatkört kapnak a védőnők és az asszisztensek, ehhez biztosítjuk a megfelelő továbbképzési hátteret. Kiterjesztjük a feladatkörüket az alacsony költségből beszerezhető, könnyen kezelhető digitális vérnyomás- és vércukormérő eszközök, valamint más biometriai paraméterek mérésére szolgáló készülékek kezelésére, így tehermentesítjük az ellátás magasabb szintjeit. Az orvosok feladata lenne az eredmények kiértékelése és a további terápiás lépések megtervezése.

Méretgazdaságossági előnyök kihasználása

A betegeket és a pénzügyi forrásokat sokkal hatékonyabban kell elosztani az ellátás különböző szintjei között. A jelenleg működő, nem kellően diverzifikált struktúrát át kell gondolni és a feladatköröket megfelelően körül kell írni: a ritkább, speciális ellátást igénylő betegségek kezelését erre kijelölt, regionális centrumokban képzeljük el, ahol a kezeléshez szükséges eszköz és humánerőforrás-park mellett a megfelelő szakmai gyakorlati lehetőség is rendelkezésre áll.

- Betegek ellátása a betegségük súlyosságának megfelelő szinten
- Betegutak letisztázása
- A kihasználatlan osztályok átalakítása rehabilitációs, hospice és szociális célokra

Specialista centrumokkal a magasabb szakmai színvonalért

A speciális kezelést igénylő betegségcsoportok kezelését külön erre a feladatra kijelölt szakmai centrumokban képzeljük el, ahol a megfelelő eszközpark és humánerőforrás mellett megfelelő számú eset is biztosítaná a megfelelő gyakorlatot. A centrumokban folyamatos lehetőséget biztosítanánk a továbbképzésekre is. Az intézményrendszer egyes szintjeit (pl. területi és megyei kórház, klinikai centrum) úgy alakítjuk ki, hogy minden szakterületen rendelkezésre álljon az adott kompetenciaszintnek megfelelő szakértelem és infrastruktúra. Az átalakításokhoz megfelelő pénzügyi erőforrásokat és technológiákat rendelünk. Ide tartozik például a megfelelő mennyiségű, folyamatosan rendelkezésre álló mentőhelikopter beszerzése éppúgy, mint a kórházakat hatékonyan összekötő digitális infrastruktúra kiépítése.

A felszabadult helyek észszerű felhasználása

A reallokáció miatt felszabadult helyeknek új funkciót adunk, szem előtt tartva az egészségügy magasabb szintjeinek tehermentesítését. A kevésbé kihasznált osztályokat rehabilitációs, hospice és szociális célokra alakítjuk át.

Modern egészségügy, helyi hagyományok

Az új alapokra helyezett ellátási rendszerben a komplexebb terápiát igénylőket specialista centrumokba juttatjuk, a lábadozást és a gyógyulás speciális ellátást nem igénylő szakaszait viszont helyi centrumokban, a családhoz közel képzeljük el, ezzel ember- és betegközpontúbbá téve az egészségügyet. Ezzel egyszerre tehermentesítjük a magasabb ellátási szintet nyújtó kórházakat és őrizzük meg az egészségügyi ellátás helyi hagyományait, biztosítva, hogy a hosszabb, de kevésbé intenzív ellátást igénylő betegek családjukhoz közel gyógyulhassanak.

A betegutak letisztázása

Racionalizáljuk az egyes ellátási szinteken átívelő betegutakat, hogy lerövidítsük a speciális ellátást igénylők eljutását a megfelelő centrumba. Az ehhez szükséges adminisztratív átalakításokhoz és technológiai fejlesztésekhez megfelelő forrást biztosítunk. A betegek ellátását a betegségük súlyosságának megfelelő szinten oldjuk meg, ahol a megfelelő számú eset ellátása is biztosítja a szükséges gyakorlat és kompetencia megszerzését. Kialakítjuk az alap- és ambuláns-szakellátáson, valamint az egyes ellátási szinteken keresztül vezető betegutakat. Kidolgozzuk az egyes szinteken végzett ellátási profilok protokolljait és a továbbutalást segítő szakmai irányelveket.

BETEGUTAK NYOMONKÖVETÉSE // BELÉPÉS A 21. SZÁZADBA

A hazai egészségügy egyik legnagyobb problémája, hogy a betegutak nem letisztázottak, a betegek „elvesznek” a rendszerben. Strukturált adatgyűjtéssel és jó szervezéssel nagyobb beruházások nélkül is elérhető egy jóval hatékonyabb betegmenedzsment. Kiváló példa a Kaposi Mór Oktató Kórházban bevezetett OnkoNetwork rendszer, ami segít megakadályozni a betegek „elkallódását”. A különböző leletek, vizsgálatok mind egy közös felületre kerülnek. A kórházban kezelt daganatos betegeket egy hónapon belül diagnosztizálják, további két héten belül pedig a kezelést is megkezdik.

MAGYARORSZÁGON EGY FŐRE JUTÓ MRI- ÉS CT BERENDEZÉSEK (2014 VAGY AHHOZ LEGKÖZELEBB ESŐ ÉV ADATAI)

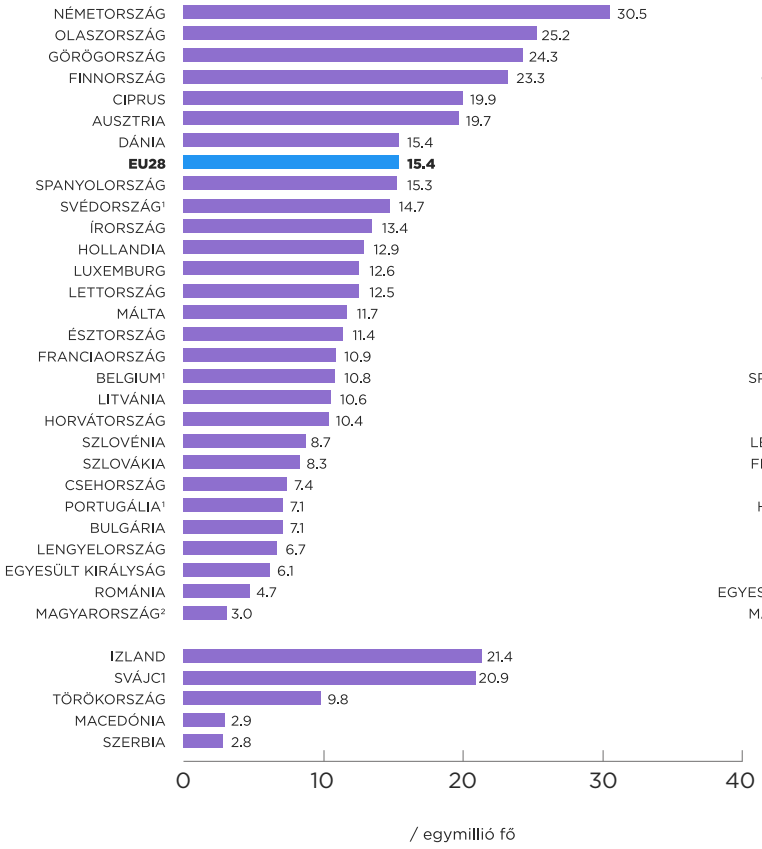

1. A kórházon kívüli berendezések nélkül
2. Csak az állami visszatérítésre jogosult berendezések

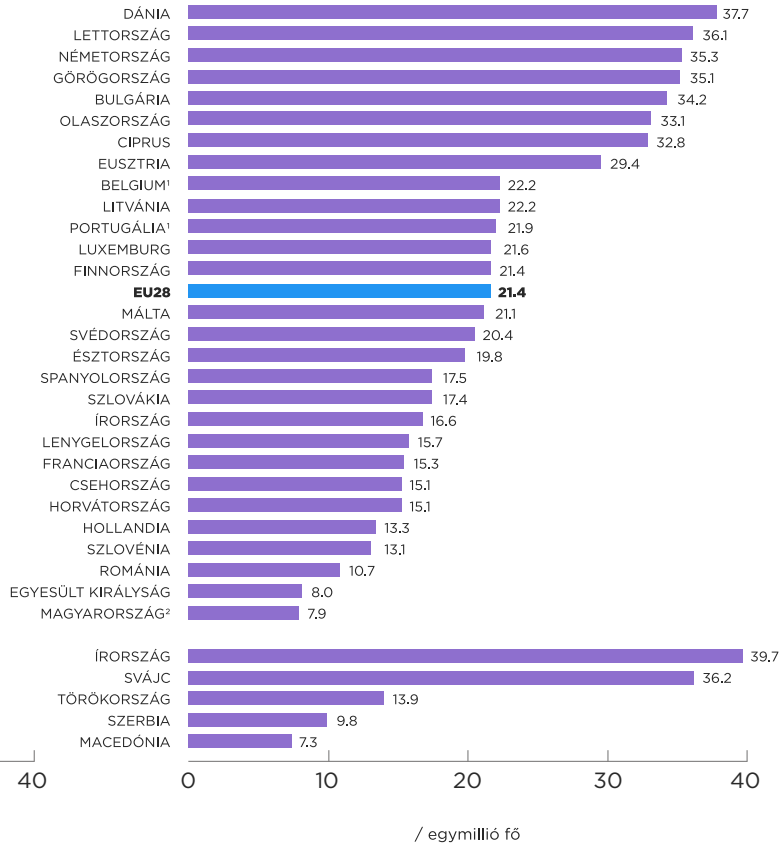

1. A kórházon kívüli berendezések nélkül
2. Csak az állami visszatérítésre jogosult berendezések

Forrás: OECD EGÉSZSÉGÜGYI KÖRKÉP 2016, EUROSTAT ADATBÁZIS

Specialista centrumokkal a magasabb szakmai színvonalért

A speciális kezelést igénylő betegségcsoportok kezelését külön erre a feladatra kijelölt szakmai centrumokban képzeljük el, ahol a megfelelő eszközpark és humánerőforrás mellett megfelelő számú eset is biztosítaná a megfelelő gyakorlatot. A centrumokban folyamatos lehetőséget biztosítanánk a továbbképzésekre is. Az intézményrendszer egyes szintjeit (pl. területi és megyei kórház, klinikai centrum) úgy alakítjuk ki, hogy minden szakterületen rendelkezésre álljon az adott kompetenciaszintnek megfelelő szakértelem és infrastruktúra. Az átalakításokhoz megfelelő pénzügyi erőforrásokat és technológiákat rendelünk. Ide tartozik például a megfelelő mennyiségű, folyamatosan rendelkezésre álló mentőhelikopter beszerzése éppúgy, mint a kórházakat hatékonyan összekötő digitális infrastruktúra kiépítése.

A járó- és fekvőbeteg szakellátás finanszírozási rendszerének felülvizsgálata

A Homogén Betegség Csoportok (HBCS) rendszer, amely a kórházi ellátások finanszírozásának alapját képezi, hosszú évek óta nincs megfelelően karbantartva. Az egyes betegségekhez tartozó térítési összegek sokszor nem a tényleges kezelési költségeket fedik le és tele vannak szakmai lobbiérdekeknek megfelelően képződött anomáliákkal. A túl- vagy alulfinanszírozott betegségcsoportok, valamint az ennek folyományaként kialakult, intézményesedett „pontszámtrükközés" káros pénzügyi ösztönzőként működve nagyban nehezíti a színvonalas szakmai ellátást. A visszásságok felszámolása érdekében az alapjaitól kell újratervezeni a HBCS-rendszert, aktualizálni kell a költségszámításokat, hogy az orvosi beavatkozások megfeleljenek a modern kor elvárásainak.

- A HBCS-súlyszámok és a „német pontok" korrekciója
- Teljesítményvolumen-korlát korszerűsítése és korrigálása
- Célirányosan felhasználható amortizációs alap létrehozása

Észszerű korlátozások, bővülő lehetőségek

A teljesítményvolumen-korlát (TVK) korrekcióját elvégezzük, ezzel racionalizáljuk és hatékonyabbá tesszük a kapacitások kihasználását. A TVK-mentes eljárások körét a leggyakoribb beavatkozásoknak megfelelően bővítjük, a degresszív rendszert újraszervezzük, hogy ne szakmai lobbitevékenységek, hanem a lakosság reális igényei legyenek a középpontban.

Amortizációs alapok létrehozása

Jelenleg a finanszírozási rendszer nem nyújt fedezetet az eszközök, épületek, helyiségek használatból eredő értékvesztésére. Ennek kiküszöbölésére az amortizációs költségeket is beépítenénk a HBCS-finanszírozásba, a kórházakat pedig amortizáció-alap létrehozására kötelezzük, amelyet intézményi fejlesztésekre, stratégiai beruházásokra használhatnának fel.

A járó- és fekvőbeteg ellátás finanszírozásának újratervezése

A HBCS-súlyszámokat és a „német pontok” rendszerét frissítjük, a költségtervezést szakmai alapokra helyezzük. A kapacitásfinanszírozást a szoros, nagy nyomást jelentő éves keretek helyett több évre előre állapítjuk meg, ezzel is csökkentve a lobbinyomást.

KÓRHÁZBAN TÖLTÖTT IDŐ ÁTLAGOS IDEJE
(2000 ÉS 2014 VAGY AHHOZ LEGKÖZELEBB ESŐ ÉV ADATAI)

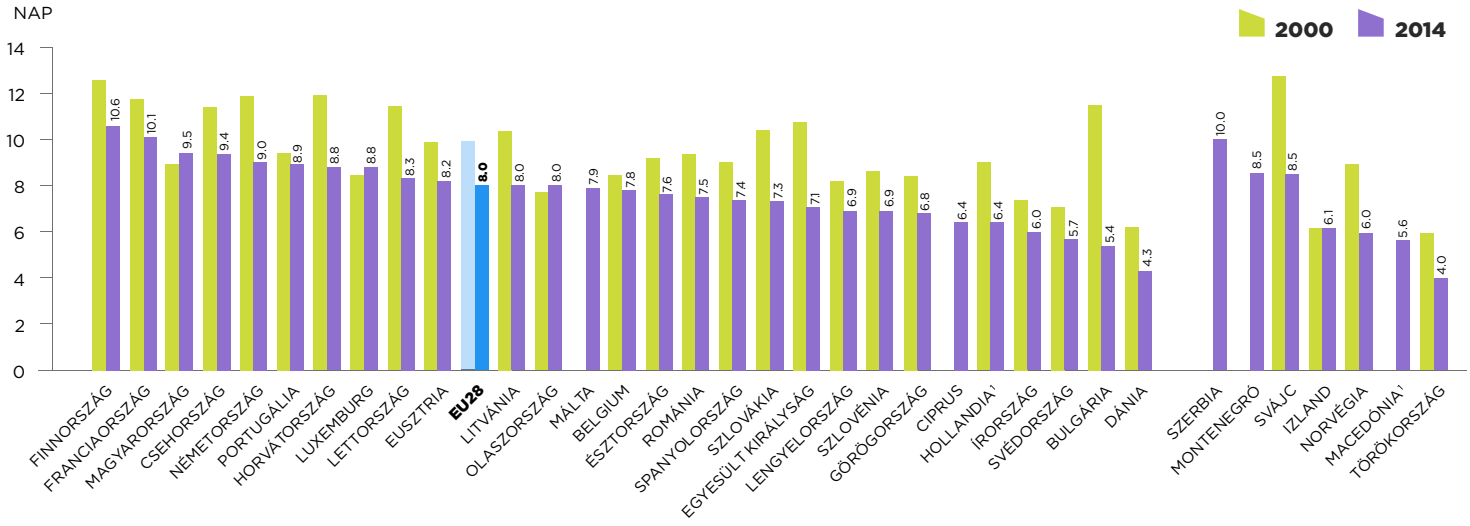

1. Az adatok a (gyógykezelés okán történő) átlagos kórházi tartózkodás hosszát mutatják

Forrás: OECD EGÉSZSÉGÜGYI KÖRKÉP 2016, EUROSTAT ADATBÁZIS

Az orvoselvándorlási krízis feloldása, orvosi és szakdolgozói életpályamodell kidolgozása

Az új egészségügy megteremtésének elengedhetetlen feltétele az egészségügyi humánerőforrás-krízis kezelése. Az ápolói és orvosi feladatköröket alapjaiban kell újratervezni, az ápolói feladatkörök bővítésén és az adminisztrátori réteg fejlesztésén keresztül megvalósítható lenne az orvosok leterheltségének csökkentése. A szektorban végrehajtott nagyarányú, évi 10%-os bérnövekedést elérő bérfejlesztés elengedhetetlen eszköz az egészségügyi dolgozók kivándorlásának megállításában.

- Az ápolók feladatköreinek bővítése, képzésük átalakítása
- 60%-os béremelés az egészségügyi dolgozók körében
- Adminisztratív személyzet létszámának növelése, kompetenciáik bővítése
- Hálapénz megszüntetése

Terhelosztás észszerűen

Az orvosokra eső adminisztratív munka terhét egy megnövelt létszámú adminisztratív személyzetre tennénk át, hogy mindenki a képzettségének megfelelő munkakörre fókuszálhasson. Az ápolói szakma kompetencia-bővítésével racionálisabb feladatmegosztást szeretnénk elérni. A középfokú oktatásban újra bevezetjük az ápolói és szakasszisztensi képzéseket, a tanulókat pedig radikális bérfejlesztéssel és a munkakörülmények jelentős javításával ösztönözzük arra, hogy ezt az ország számára kiemelten fontos szakmát válasszák.

Ágazati bérnövekedés

Az egészségügyi dolgozók körében a kormányzati ciklus végére minimum 60%-os béremelést szeretnénk elérni, ezzel az egészségügyet jövedelmek szempontjából az egyik legversenyképesebb ágazattá tesszük.

Hálapénzmentességgel a tudásért

A hálapénz intézményének felszámolásával tartalmassá és hasznossá tesszük a kezdő orvosok szakgyakorlati idejét, lezárva ezzel a hazai egészségügy „hálapénzutak” mentén szerveződő, a fiatal rezidensek fejlődését jelentősen nehezítő korszakot.

Korszerű orvosi protokollok kidolgozásának és betartásának megkövetelése

Korszerű, következetes, a betegek bizalmát elnyerni képes egészségügyi ellátás nem képzelhető el naprakész protokollok nélkül. A nemzetközi irányelvekkel összhangban megírt szakmai iránymutatások segíthetnek kiegyenlíteni az ellátás színvonalának regionális különbségeit és felszámolhatják a „mi így szoktuk” elvén alapuló gyógyítást.

- Új, korszerű protokollok kidolgozása
- A protokollok szakmán belüli elterjesztése és betartása
- Egészségügyi technológiai értékeléssel, teljesítményértékeléssel és egészséggazdságtani elemzésekkel foglalkozó tudományos intézetek létrehozása

Korszerűen és egységesen

Új szakmai protokollokat dolgozunk ki az egészségügyi ellátás színvonalának növelése érdekében a szakmai kollégiumok és egészségügyi tevékenységet folytató civil szervezetek bevonásával. A kidolgozott protokollok elterjesztését belső ösztönzőkkel, jól megtervezett indikátorrendszerrel és szakmai auditok bevezetésével képzeljük el.

ONLINE HOZZÁFÉRHETŐ SZAKMAI PROTOKOLLOK// BELÉPÉS A 21. SZÁZADBA

Jól átlátható, könnyen hozzáférhető online szakmai protokollok és bevált gyakorlatok érhetőek el a BMJ (British Medical Journal) Best Practice oldalán. A Momentum ehhez hasonló felületeken tenné elérhetővé a legújabb szakmai protokollokat az orvosok számára.

Folyamatos elemzések, megfelelő visszajelzések

Tudományos intézeteket hozunk létre, ahol folyamatos teljesítményértékeléssel, egészségtechnológiai és egészséggazdaságtani elemzésekkel segítjük a rendszerszintű hatékonyság javítását, hogy az erőforrások kihasználása a lehető legnagyobb egészségnyereséget hozza. A protokollok betartását és a valós minimumfeltételek meglétét erre kijelölt szakmai testület ellenőrzi majd.

03

A gyógyulás a megelőzéssel kezdődik

Az egészségügy Magyarországon jelenleg a beteget kezeli ahelyett, hogy igyekezne mindenkit a lehető legjobb egészségben tartani. A betegségek megelőzése és az össztársadalmi egészségtudatosság fejlesztése olyan pillérek, amelyek nélkül nem képzelhető el biztos alapokon nyugvó, modern egészségügyi rendszer. Sokkal nagyobb figyelmet kell tehát fordítani a prevenciós programokra, különös tekintettel a legnagyobb társadalmi problémát okozó betegségcsoportokra (pl. diabéteszre, szív-és érrendszeri problémákra, daganatos megbetegedésekre) irányuló célzott, komplex tervek kialakítására.

Könnyen elérhető szűrővizsgálatok

Magyarországon a daganatos halálozás messze az európai átlag felett van, a betegségeket pedig sokszor csak igen késői stádiumban ismerik fel. Ennek ellenére csupán a mammográfiai szűrővizsgálat és a tüdőszűrés érhető el jól szervezett formában. A Momentum célja a prevenciós szemlélet előtérbe helyezése, a társadalom minél nagyobb rétegét lefedő szűrővizsgálatok megszervezése, valamint a szűrőprogramokon való részvétel anyagi ösztönzése.

- Szűrővizsgálatok körének kiterjesztése
- Kötelező szabadnap biztosítása a szürővizsgálatokhoz
- Célzott mobil szűrővizsgálati programok

Egészségtudatosság, korai felismerés

Kiterjesztjük a kötelező szűrővizsgálatok körét, hogy a legnagyobb társadalmi problémát okozó betegségek korai stádiumban kiszűrhetőek legyenek. Megteremtjük a vizsgálatokhoz szükséges infrastruktúrát. Annak érdekében, hogy bővítsük a lakosság ismereteit és növeljük a hozzáférhetőséget, célzott mobil szűrővizsgálati programokat dolgozunk ki.

MUNKAHELYI EGÉSZSÉG JAVÍTÁSA // BELÉPÉS A 21. SZÁZADBA

Egy magyar startup, a Fitpuli® kifejezetten a munkahelyi egészség javítását tűzte ki célul.
Csuklóra rögzíthető karórájuk több egészségügyi paramétert is folyamatosan rögzít,
amit mobiltelefonos alkalmazással vizualizálhatunk.

Ösztönzőkkel az egészségért

Azon polgároknak, akik az összes kötelező éves szűrővizsgálaton részt vettek, az adóév végén a befizetett egészségügyi járulék egy százalékát visszatérítjük.

Kötelező szabadnap a vizsgálat idejére

A szűrővizsgálatokon való részvételt kötelező szabadnap biztosításával is ösztönöznénk.

Sportolás orvosi javaslatra - testmozgás elérhetőségének javítása

Magyarországon az elhízás népbetegség, a szív-és érrendszeri kórképek előfordulása pedig jóval gyakoribb az európai átlagnál. A mutatókban jelentős javulást érhetünk el a testmozgási lehetőségek megteremtésével. Ugyan a rizikócsoportoknak az orvosok gyakran javasolják a testmozgást, ennek megvalósítása sokszor nehézségekbe ütközik a sportolási lehetőségek korlátozottsága miatt.
A Momentum új szemléletmóddal szeretné megteremteni az alapot a rászorulók számára elérhető, sportolási lehetőséget biztosító kedvezményeknek.

- Orvosi rendelvényre felírt testmozgás
- Sporttevékenységek egészségpénztári elszámolási lehetőségének visszaállítása
- Háziorvosok és szakdolgozók célzott oktatása
- Tömegsport programok elérhetővé tétele

Mindenki sportoljon

Folyamatos tájékoztatással hívjuk fel az emberek figyelmét a sportolás fontosságára és a testmozgás egészségjavító hatására. A háziorvosok és szakdolgozók célzott oktatásával segítünk a betegeknek az adott betegség esetében bizonyítottan hatékony, könnyen begyakorolható testmozgásformák elsajátításában.

Sportolás receptre

Azoknál a betegségeknél, ahol a testmozgás bizonyítottan hatékony, az orvosoknak lehetőséget biztosítunk a szabályozott keretek között történő sportolási javaslat írására és kiépítjük a NEAK-kal szerződésre lépő sportlétesítmények rendszerét. Ezeken a helyeken az orvosok által meghatározott időtartamban (pl. heti kétszer egy óra) kedvezményes sportolási lehetőséget biztosítunk a rendelvénnyel rendelkezőknek.

Egészségpénztári elszámolás

További intézkedésként visszaállítjuk a sporttevékenységek egészségpénztári elszámolásának lehetőségét, ezzel is megkönnyítve a sportolási lehetőségek elérését.

A tömegsport mindenkié

A népszerű tömegsportokat mindenki számára könnyen elérhetővé és megfizethetővé tesszük. A lakóhelyeken elérhető sportolási lehetőségekről folyamatosan tájékoztatjuk a lakosságot.

Alkoholstratégia, drogstratégia

Magyarországon a szenvedélybetegek száma mára kritikus szintűre emelkedett. Európán belül hazánkban a legnagyobb az alkoholfogyasztáshoz köthetően bekövetkezett halálozás, a magyarországi alkoholfogyasztás mértéke pedig a világátlag kétszerese. A dizájnerdrogok túlzott fogyasztása sok régióban számít komoly problémának, az állam mégis megnehezíti a drogprevenciós szervezetek működését és nem biztosít kellő forrást az érintettek rehabilitációjára. A Momentum célja az ártalomcsökkentő és megelőző szemléletmód alkalmazásával csökkenteni az alkoholbetegek és a drogfogyasztók számát. Törekvéseink között szerepel a szerhasználat és a használattal járó ártalmak csökkentése, a problémás, visszaélésszerű fogyasztás megelőzése.

Fontosnak tartjuk a felelősségre nevelést és a korai felismerést is. Egy kor elvárásainak megfelelő, átlátható prevenciós programmal a lakosság testi-lelki egészségi állapotának komoly javulását érhetjük el.

- Rehabilitációs intézmények országos lefedettségének növelése
- Az alkohol reklámozásának szigorúbb szabályozása
- Szeszes italokra kivetett pluszadó célzott felhasználása
- Egészségfejlesztési-, drogmegelőzési programok biztosítása
- Tini drogambulanciák és rehabilitációs otthonok kialakítása
- Egészségpszichológus alkalmazása a csoportpraxisokban
- Prevencióban részt vevő szervezetek és intézmények munkájának támogatása
- A lakosság érzékenyítése, a stigmatizáció és diszkrimináció megszüntetése
- Felépültdrogfüggők és alkoholisták alkalmazásának ösztönzése

A kulturált, tudatos fogyasztásért

Az alkoholtermékek reklámozását a dohányáruk mintájára szigorítjuk, a szeszes italokra kivetett pluszadóval pedig alkoholbetegek rehabilitációját finanszírozó tőkealapot hozunk létre. A kulturális beágyazódás megváltoztatása céljából széleskörű felvilágosítóprogramokat indítunk.

Segítő szándékú drogprevenció

A jelenlegi kormányzat drogfogyasztókat megbélyegző politikájával szemben a leszokást segítő támogatást helyezzük előtérbe. Külön figyelmet fordítunk a lakosság szemléletmódjának megváltoztatására, hogy a problémás szerhasználókat diszkrimináló hozzáállást megszüntessük. Az egyre fiatalabb szerhasználók rehabilitációja céljából országszerte tini drogambulanciákat és rehabilitációs otthonokat hozunk létre.

KÖNNYEN HOZZÁFÉRHETŐ DROGREHABILITÁCIÓ // HAZAHOZOTT TUDÁS

Az intravénás droghasználókat segítő, a világ számos országában futó alacsonyküszöbű szolgáltatás a Supervised Injection Site (SIS). Az orvosi stáb jelenléte folyamatos, akik a támogató környezet fenntartásával próbálnak segíteni a rászorulókon. Az orvosok, szakápolók és az önkéntesek feladata nem csak a kontrollált szerhasználathoz nyújtott segítség, hanem adott esetben a droghasználók bevonása rehabilitációs programokba és a tűcserék folyamatos biztosítása. A felépült droghasználók sokszor maguk is részt vesznek saját élményű segítőként a leszoktató programokban. A világon több, mint 100 ilyen intézmény működik. A szolgáltatás segít csökkenteni az abúzusszerű szerhasználatot elérést biztosítva a drogfogyasztók nehezen felmérhető közösségéhez. Kényszer alkalmazása nélkül biztosít helyszínt a segítségnyújtáshoz, támogatja az önkéntes leszokást és a tűcseréken keresztül hozzájárul a fertőzések számának csökkentéséhez.

A terápiás szemléletmód fejlesztése

Az alacsony küszöbű beavatkozások (tűcsere program, party service, szubsztitúciós kezelés, ártalomcsökkentő csomagok osztása) széleskörű elérhetőségét biztosítjuk. A szekunder prevenciót ellátó pedagógiai szakszolgálatok, családsegítő és gyermekjóléti központok és civil szervezetek intézményeinek addiktológiai tapasztalattal rendelkező szakemberekkel ellátását segítjük.
Az alapellátás szintjén dolgozó háziorvosoknak továbbképzéseket szervezünk, valamint a csoportpraxisokba egészségpszichológusokat is integrálunk.

Visszatérés a mindennapokba

Pozitív ösztönzőket dolgozunk ki a felépült drog- és alkoholfüggőket alkalmazó munkahelyek számára (pl. adókedvezmények biztosítása az értelmi sérülteket foglalkoztatókhoz hasonlóan). Erősítjük a közösségi foglalkoztatásokat indító szervezetek rendszerét, amivel meggyorsítjuk a reintegrációt a mindennapokba.

Egészségtudatosság, egészségnevelés, családtervezés

A lakosság egészségi állapotának javításában kulcsszerepe van a népegészségügyi beavatkozásoknak: az egészségtudatosságra való nevelés, az egészségmegőrzésre törekvés, az alapvető egészségügyi ismeretek bővítése mind-mind hozzájárulnak a helyes egészségmagatartás kialakulásához.
A Momentum a legfiatalabbaktól a legidősebbekig mindenkihez közelebb hozná az egészséges életmód filozófiáját és célcsoportoknak megfelelően segítené az egészségtudatosság kialakulását. Célunk továbbá az alternatív gyógyászati tevékenységek megfelelő szabályozási környezetének kialakítása, valamint a tudományosan bizonyított hatékonysággal nem rendelkező gyógyszerek és kezelések határozott elkülönítése a bizonyítékokon alapuló orvoslás szabályai szerint elismert eljárásoktól.

- Egészségnevelés, mint önálló tantárgy bevezetése
- Továbbképzés munkahelyi stresszről és a munkahelyi stressz kezelésének módszereiről
- A közösségi rekreációs aktivitásokban való részvétel növelése
- Dohányzás megelőzését célzó társadalmi programok
- Alternatív gyógyászati tevékenységek erősebb szabályozása
- A fogamzásgátlók bevonása a NEAK-finanszírozott gyógyszerek körébe
- Sürgősségi fogamzásgátló vény nélkül elérhetővé tétele

Egészségnevelést a közoktatásba

Az egészséges életmód alapjait fiatalkorban kell lefektetni. Ennek érdekében bevezetnénk az egészségnevelést, mint önálló tantárgyat az általános iskolai oktatásba, ahol az alapoktól kezdenénk az ismeretterjesztést: megismertetnénk a fiatalokkal a helyes étkezés alapjait, a pihenés és a testmozgás fontosságát hangsúlyoznánk, valamint egyéb felvilágosító programokat szerveznénk (pl. szexuális úton terjedő betegségekről, fogamzásgátlásról, stb.).

Népnevelő kampányok

Az egészséggel és az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretterjesztő kampányokat indítunk a magyarok egészségtudatosságának növelése céljából. Segítjük a lakosságot a megfelelő tudományos háttérrel rendelkező gyógyszerek és ellátási módok megismerésében. Az alternatív gyógyászat bizonyítatlan hatékonyságú, ezért orvosszakmai csoportok által el nem ismert kezeléseit élesen elkülönítjük a hitelesített eljárásoktól.

BEVEZETÉS A HOMEOPÁTIÁBA TÁRGY TÖRLÉSE // HELYI PÉLDA

A Semmelweis Egyetem az EASAC ajánlások megjelenését követően többet nem indítja a Bevezetés a Homeopátiába című tantárgyát. Az Európai Akadémiák Tudományos Tanácsadó Testületének (EASAC) 2017. szeptemberi ajánlása szerint a bizonyítékokon alapuló orvoslást folytató országoknak egyáltalán nem szabad pénzügyileg támogatni a homeopátiás szereket addig, amíg azok hatása nincs tudományosan bizonyítva, valamint a termékek reklámozását is szorosabb kontroll alatt kell tartani.

Oktatással a dohányzásmentes életért

A dohányzás megelőzését célzó és a leszokást közvetlenül segítő szolgáltatásokat alakítunk ki és azokat közvetlenül a betegellátás szintjén promotáljuk a gyógyszertárak és a csoportpraxisok részvételével.

Oltással a fertőző betegségek ellen

A kötelező oltások rendszerét kibővítenénk a HPV-elleni vakcináció ingyenessé és kötelezővé tételével. A választható oltásokat is ingyenessé tennénk, azokat széleskörűen népszerűsítenénk.

Elérhető fogamzásgátlás

A fogamzásgátló tablettákat is bevonjuk az államilag támogatott gyógyszerek körébe, valamint lehetővé tesszük a sürgősségi fogamzásgátlók vény nélküli elérését a gyógyszertárakban, igazodva az Európai Uniós szabályozáshoz. Minden kiváltott fogamzásgátló mellé rendszeresített tájékoztatóanyagokat adunk.

OLCSÓ ÉS HOZZÁFÉRHETŐ FOGAMZÁSGÁTLÁS // HAZAHOZOTT TUDÁS

Az EU legtöbb országában recept nélkül hozzáférhetőek a sürgősségi fogamzásgátlók. Magyarországon továbbra is csak recept ellenében lehet ezeket kiadni, ugyanis a Magyar Kormány nem fogadta el az Európai Gyógyszerügynökség 2014-es ajánlását.

Norvégiában 2002-ben a 16-19 éves lányok ingyen kaphattak fogamzásgátlót, aminek hatására drámaian csökkent az abortuszok száma. 2006-ban a hatóságok megváltoztatták a szabályozást és részben térítéskötelessé tették a tablettát, ami után újra emelkedni kezdett az abortuszok száma az említett korcsoportban.

Mentális betegségek kezelése, mentálhigiéné

A mentális egészség éppoly fontos, mint a testi egészség. A mentálhigiénés és mentális egészségügyi rendszer jelenlegi áldatlan állapota megnehezíti a gyógyítást és a gyógyulást egyaránt. Az ágazat rendkívül alulfinanszírozott és sajnos képtelen elérni azokat, akiknek a legnagyobb szükségük lenne rá. A finanszírozás normalizálása után nagy hangsúlyt fektetnénk az élmény alapú programok és a közösséghez tartozást erősítő intézmények, társadalmi szervezetek támogatására.
A mentálhigiénés és pszichoterápiás kezelésekhez való hozzáférés növelése érdekében szakmai irányelveknek megfelelő, könnyen hozzáférhető ellátórendszert alakítunk ki, mely lefedi a mentális problémákkal kapcsolatos egészségfejlesztést, állapotfelmérést, diagnosztikát, kezeléseket és rehabilitációt.

- Országos mentálhigiénés és pszichoterápiás ellátórendszer kialakítása
- Pszichológiai támogatás és edukáció a gyermekek, családjuk és a közoktatási intézményekben dolgozók számára
- A védőnői ellátás kiegészítése mentáhigiénés támogató programmal
- Anti-stigma kampány

Korszerű ellátás mindenki számára

Kialakítunk egy olyan országos mentálhigiénés és pszichoterápiás ellátórendszert, amely megfelel a nemzeti és nemzetközi szakmai szabványoknak. A szabványok 6 területet ölelnek majd fel: mentális egészségfejlesztés, mentális betegek ellátáshoz való joga, a súlyos és gyakori mentális betegségek (depresszió, szorongás) hatékony ellátása, öngyilkosság megelőzés és az ellátást végző szakemberek mentálhigiénés támogatása. Folyamatában tekintve ezzel az ellátás lefedi a mentális problémákkal kapcsolatos teljes kezelési spektrumot.

Korai felismerés, tudatos társadalom

A mentális betegségek felismerésével kapcsolatos tudatosságnak már a várandósság idején és a csecsemőkortól kezdve jelen kell lennie. A védőnői ellátást kiegészítjük mentáhigiénés támogató programmal is, amely elősegíti, hogy a gyermekek a legjobb eséllyel kezdjék életüket. A bölcsődékben, óvodákban és közoktatási intézményekben biztosítjuk a megfelelő pszichológiai támogatást és edukációt a gyermekek, családjuk és az ott dolgozók számára.

A stigmatizáció és diszkrimináció csökkentése

A mentális betegségekhez kapcsolódó stigma és diszkrimináció ellen egy jelentős és hosszantartó társadalmi kampányt kezdünk. Az anti-stigma kampány fő célja, hogy bátorítsa a munkáltatókat és munkavállalókat, hogy dolgozzanak együtt mentális betegséggel élőkkel, így csökkentve a közöttük lévő távolságot és előítéleteket.

04

A gyógyulás középpontjában a betegek

A Momentum Magyarországán az egészségügy nem a nagy, fehér, szigorú orvosok és a kicsi, alárendelt betegek egyenlőtlen kapcsolatát jelenti. Célunk a tekintélyelvű orvosmodell helyett a szolgáltatói szemlélet vezérelvvé tétele az egészségügyi ellátórendszer újraszervezésekor. Az egészségpolitikai intézkedéseknél a betegközpontúság elvéhez ragaszkodunk, de az egészségügyi szakma érdekeit is szem előtt tartjuk, hogy egy megújult, össztársadalmi konszenzuson alapuló egészségügyi rendszert hozzunk létre.

Az egészségügyi közadatokhoz való hozzáférés lehetőségének megteremtése, betegvisszajelzési rendszerek fejlesztése

Az egészségügyi területen meglévő információhiány és az orvos-beteg kapcsolatban megjelenő információs aszimmetria csökkentése érdekében szükség van a hiteles és ellenőrzött forrásból származó tájékoztatás megteremtésére. Ez egyfelől az egészségügyi szolgáltatást igénybe vevőket segíti lehetőségeik megismerésében, másrészt magukat a szolgáltatókat is ösztönzi a jobb teljesítmény nyújtására. Emellett fontos az is, hogy a betegek visszajelzését az intézmények is megismerjék, erre egy validált rendszert hozunk létre. Az eredményeket az intézmények felhasználhatják minőségfejlesztési célra.

- A betegellátás minőségi mutatóinak mérése, validálása és nyilvános közzététele
- Online és telefonos beteginformációs felület létrehozása, a jogi szabályozás kereteinek megteremtése
- Az értékelje orvosát (ÉOR) call-center alapú minőségfejlesztő és intézményösztönző rendszer kifejlesztése
- Pozitív példák megjelenítése, jól működő intézmények és kiválóan dolgozó egészségügyi szakemberek jutalmazása

Szabad információáramlás, tudatos betegek

Online információs felületet és telefonos ügyfélszolgálatot hozunk létre, ahol a betegeket ellenőrzött keretek között, hiteles forrást biztosítva tudjuk tájékoztatni betegségük körülményeiről, kezelési lehetőségeikről. Az egészségügyi intézmények minőségi mutatóinak folyamatos mérésével és nyilvános közzétételével segítjük a betegeket az ellátóhelyek jobb megismerésében. A Momentum megteremti az alapjait a tudatos betegdöntésnek, ami egy jól működő egészségügyi rendszerben elengedhetetlen.

EGÉSZSÉGÜGYI DISZPÉCSERSZOLGÁLAT // HAZAHOZOTT TUDÁS

Az egészségügy leterheltségének csökkentését és a betegirányítás javítását nagyban segítik az olyan telefonos információs rendszerek, mint az Angliában működő NHS 111-vonal. Itt a betegek konkrét kérdésekre kaphatnak választ, a diszpécserek segítenek a megfelelő orvos kiválasztásában, valamint általános tájékoztatást is adnak az egészséget érintő kérdésekben.

Mindenkinek legyen véleménye

A minőségfejlesztési törekvések során nagy hangsúlyt fektetnénk a releváns betegvisszajelzési rendszerek kiépítésére. Megalkotjuk az „Értékelje orvosát”-minőségfejlesztő és intézményösztönző rendszert. A kórházakat érdekeltté tesszük a betegek és kórházi dolgozók véleményének figyelembevételében, ezeket az információkat a színvonal növelésére használjuk fel.

Jó példákkal járunk elöl

A pozitív példákat, jól működő intézményeket és kiválóan dolgozó egészségügyi szakembereket jutalmazzuk, az elért eredményeket megismertetjük a társadalommal.

A hálapénzmentes, átlátható egészségügy kereteinek megteremtése

Az orvosok 96%-a hálapénzmentes egészségügyben szeretne dolgozni - derül ki a ReSzaSz-Szinapszis közös, reprezentatív felméréséből. Az egészségpolitika feladata, hogy megteremtse a transzparens egészségügyi ellátáshoz szükséges keretet és biztosítsa a méltó körülményeket a gyógyításban és a gyógyulásban egyaránt. A hálapénz intézményének fokozatos felszámolása átláthatóbb pénzáramlást és észszerűbben felhasználható financiális többletet hozna, összességében pedig segítené a betegek tudatosabb döntéshozatalát és az egészségügy minőségi javulását.

- A hálapénzt megtagadó orvosok kiemelése
- Többlépcsős ágazati béremelés, progresszív, teljesítményalapú bérezéssel
- Széleskörű információs kampány indítása a hálapénz káros hatásairól
- Ismeretterjesztő és vitaindító előadások tartása orvostanhallgatóknak a hálapénzről
- A nem szerződéses fizetés ellenében végzett orvosi munka komolyabb szankcionálása

Tiszta pénzügyekkel a minőségi egészségügyért

Felszámoljuk a több évtizedes beágyazottsággal rendelkező és rendkívül káros hálapénz intézményét. A hálapénzelfogadást megtagadó orvosokat pozitív színben tüntetjük fel, online információs felületet hozunk létre a bemutatásukra. A problémamegoldás alapfeltétele az ágazati béremelés. Ennek progresszív, teljesítményalapú ösztönzőkkel való bővítése önmagában is segítené a hálapénz eltűnését.

Te miért álltál le?

A magyar lakosságnak, mint célközönségnek, „Hálapénzmentes vagyok!”-kampányt indítunk, melyben a hálapénzelfogadást megtagadó orvosokat mutatunk meg.

A hálapénz minősített esetei

A nem szerződéses, fizetés ellenében végzett orvosi munkát komolyabban szankcionáljuk, a lehető leghamarabb kivezetjük a magyar egészségügyből.

Miért rossz?

Széleskörű lakossági kampányt indítunk a hálapénz káros hatásainak bemutatására, valamint ismeretterjesztő és vitaindító előadásokat szervezünk orvostanhallgatóknak.

A társadalombiztosítás reformja - Biztosítási alapcsomag definiálása, kényelmi szolgáltatások beépítése a kiegészítő biztosítási rendszerbe, választás lehetőségének megteremtése

Az egészségpolitika régi adósága az ellátási csomag korrekt, megfelelő pontosságú meghatározása. Egy korrekt biztosítási rendszer – és ez alól a társadalombiztosítás sem lehet kivétel – szerződésen, biztosítási kötvényen alapul, amelyben a szerződő fél ismeri a jogait és kötelességeit. Egy deklarált ellátási alapcsomag meghatározása az alapfeltétele a kiegészítő biztosítások fejlődésének, valamint a hálapénzes szürkezóna kifehéredésének és az átláthatóság növelésének is.

- Igazságos és méltányos ellátási alapcsomag meghatározása
- Kiegészítő biztosítások fejlesztése

Biztosítási alapcsomag: egy új kezdete

Az egészségügy fejlesztéséhez szükség van egy jól körülírt biztosítási alapcsomag létrehozására, amit a szakmai körök bevonásával alkotunk meg. Az alapcsomag megadná a szakmai protokolloknak megfelelő egyenletes és egyenlő ellátási színvonalat az egész országban minden állampolgárnak, ez a rendszer alapvetése.

Szerződéses légkör, átláthatóbb egészségügy

A biztosítási alapcsomag az egészségügyi szolgáltatások tudatos igénybevétele felé tett lépés, mert a betegek tisztába kerülnek az általuk igénybe vehető szolgáltatásokkal és azt számon is kérhetik az egészségügyi rendszeren. A fejlesztés megteremti a lehetőséget a térítés ellenében elérhető szolgáltatások jelenleginél kedvezőbb és tisztább felhasználására.

Kiegészítő biztosítások

A jól definiált társdalombiztosítási alapcsomag megnyitja az utat a kiegészítő biztosítások fejlesztéséhez és mozgásterük kijelöléséhez, ezzel észszerűbb teherelosztást érnünk el és csökkentjük a hálapénz lehetőségét. Az optimálisabb forrás-allokáció és finanszírozhatóság érdekében az alapcsomagból kikerülnek egyes ellátás-típusok (pl. munkahelyi ártalom - erre a munkáltatók köthetnének külön biztosítást, önként vállalt extra kockázat, extrém sportok, kényelmi szolgáltatások, mint hotelszolgáltatás és étkeztetési szolgáltatások esetén).

Egyenlő információ a gyógyulásról mindenkinek: orvosok és betegek által használható egységes informatikai rendszer kidolgozása

A Momentum Magyarországán a betegek az interneten keresztül is bejelentkezhetnek az orvosaikhoz és online is átvehetik elektronikus beutalóikat, leleteiket és receptjeiket. A háziorvosi rendelők és a kórházak digitális összekapcsolása után mindenki, aki részt vesz a gyógyításban, tudni fogja, mi történik a páciensével, ezen felül a betegek és hozzátartozóik is bármikor megtudhatják, melyik szakaszában jár a kezelés és mikor

- A háziorvosi rendelők, a kórházak, a gyógyszertárak kiterjedt digitális összekapcsolása
- Biztonságosan tárolt betegadatok
- Elérhető a best practice-ek
- Az egészségügyi adatok strukturálttá, elemezhetővé tétele

Tiszta és átlátható adatok, kiegyenlített feltételek

A háziorvosi rendelőket, kórházakat és gyógyszertárakat digitális rendszerekkel kapcsoljuk össze a könnyebb, gördülékenyebb adatáramlás érdekében. A betegek számára hozzáférhetőséget biztosítunk az őket érintő adatokhoz, hogy mindenki tudja, hol tart épp a kezelés folyamata és tisztában lehessen a körülményekkel. A novembertől bevezetésre kerülő EESZT-t továbbfejlesztjük, kiemelten kezelve az egyes modulok közötti kapcsolatot biztosító felületek megalkotását.

Adatelemzés és kiértékelés a jobb egészségügyért

A biztonságosan tárolt betegadatok elemzését egészségügyi fejlesztési célokra használjuk fel, segítségükkel meghatározhatóak lesznek a bevált jó gyakorlatok és a vezetői döntéshozatal is könnyebbé válik.

Észszerű adminisztráció, kevesebb dokumentáció

A közvetlen betegellátásban dolgozó orvosok és szakdolgozók munkájának hatékonyabbá tétele érdekében az adminisztrációs terhek csökkentését elősegítő dokumentációs rendszert dolgozunk ki.

Törődő ország

Mindenkinek meg kell adnunk azt az alapvető biztonságot, ami képessé teszi őt arra, hogy elkezdhesse tervezni a jövőjét, hogy egyről a kettőre jusson. Szigorúbban lépünk fel a közmunkásokat kihasználó, illetve az üresen álló ingatlanokra rátelepedő önkormányzatokkal szemben. A szociális segítők számának bővítésével és a támogatási rendszer átalakításával biztosítjuk a szegénységből való kitörés lehetőségét.

01

Személyre szabott kiút és biztos háttér

A jelenlegi rendszer nem nyújt tartós segítséget azoknak, akik kiszorulnak a munkaerőpiacról. Mindez nemcsak embertelen, de pazarló is, hiszen figyelmen kívül hagyja az ideiglenesen nehéz helyzetbe került emberekben rejlő potenciált. Nincsenek tervezett folyamatok és összehangolt cselekvés annak érdekében, hogy segítsünk kiutat találni a rossz élethelyzetekből. A családsegítők, a munkaügyi központ dolgozói, a gyámhivatal, az iskolák, az egészségügyi ellátórendszer és a civil szervezetek mind másképp próbálnak segíteni, de külön-külön sokkal nehezebb sikert elérni, különösen erőforrások nélkül. Az állam által bevezetett egyenmegoldások, mint a közmunka, nem jelentenek valódi, tartós megoldást.

XYZ - Országos lilatúra

Valóban elérhető és összehangolt segítség

A Momentum Magyarországában, ha valaki kiutat szeretne találni a jelenlegi helyzetéből, akkor bárkihez fordul, olyan rendszerbe kerül majd be, ahol minden irányból a kellő támogatást kapja meg.

Mindenkinek elérhető segítség

A segítő szakmában dolgozók a védőnőktől a családsegítőkig mindannyian túlterheltek, és bajba jutottak többszörösével kell foglalkozniuk, mint amennyinek hatékonyan segítséget tudnának nyújtani. Annak érdekében, hogy ezeknek az embereknek a leterheltsége csökkenjen, egyszerűsítjük az adminisztrációs folyamatokat és javítjuk a különböző szereplők közötti feladatok megosztását, de ami a legfontosabb, növeljük a segítők létszámát, elsősorban azokban a térségekben, ahol erre a legnagyobb szükség van.

Fejlesztések kizárólag a szakma közreműködésével

Az országban rengeteg felhalmozott tudás van a segítő intézmények birtokában. Kidolgozott módszertanok hada várja, hogy felhasználják. A Momentum Magyarországában a fejlesztések szakmai szervezetek bevonásával történnek, szakmai javaslatok és megegyezések alapján közösen alakítjuk ki a rendszer hatékony működését. A szakembereknek kell ugyanis a rendszert fenntartani, így az új módszertanokat és feladatmegosztást sajátjuknak kell, hogy érezzék.

Támogatási lánc

Kialakítjuk a hatékony segítségnyújtás folyamatait. Összehangoljuk a rendszer működését, hogy a különböző intézményi szereplők támogatása egy közösen kidolgozott akciótervbe illeszkedjen. Az esetek döntő többségében a segítségre szorulóknak nem csupán egy problémával, hanem problémák halmazával kell megküzdeniük. Például egy családnak, ahol az egyik szülő munkanélküli és szenvedélybeteg, a szülőtársa háztartásbeli, kétéves gyermeküket nem vették föl a bölcsődébe, mert súlyosan hiperaktív, miközben a család növekvő adóssággal küzd, sokszor uzsora fogságában, akkor úgy lehet a leghatékonyabban segíteni, ha a családot érintő összes problémát jól ismeri a velük foglalkozó családsegítő. Ő veszi fel a kapcsolatot a bölcsődével, a pedagógiai szakszolgálattal, a legközelebbi rehabilitációs intézménnyel, a munkaügyi központtal, és közösen dolgoznak együtt a család tagjaival is azon, hogy a problémákat megoldják.

Életutak nyomonkövetése a hatékony segítségnyújtásért

Digitalizációs fejlesztésekre van szükség ahhoz, hogy a különféle segítők naprakész információi eljussanak egymáshoz és bármikor gyorsan elérhető online platform álljon rendelkezésükre a segítettek életútjának követésére. A Momentum Magyarországán senkit se gátolhat meg a hatékony segítségnyújtásban az információ hiánya, vagy az, hogy nehéz a kapcsolatot felvenni és tartani a szociális rendszer valamely másik szereplőjével.

Mérőszámok és hatásvizsgálatok

A szociális ellátórendszernek a humánus segítségnyújtás mellett hatékonynak kell lennie. Fontos, hogy a rendszer működéséről folyamatos és hiteles visszacsatolást kapjanak a benne résztvevők, ami alapján javíthatóvá válnak a működés gyengeségei. Ha például Baranya megyében a mérőszámok eredményesebbnek mutatják a gyermekszegénység elleni küzdelmet, mint Somogy megyében, akkor érdemes feltárni a hatékonyságok közti különbség okait. Ám ez csak akkor lehetséges, ha folyamatosan nyomon követjük a végzett munkát, illetve képezzük és támogatjuk, személyiségfejlesztő figyelemmel kísérjük a segítő munkatársakat. Olyan szociális szolgáltatórendszert hozunk létre, amely képes szembenézni a problémákkal, nem pedig a szőnyeg alá söpri azokat.

Túllépünk a statisztikai trükkökkel elért látszateredményeken, és helyette kemény munkával a valódi javulásért dolgozunk. Ezt a munkát azzal kezdjük, hogy szakmai alapokon nyugvó, megbízható mérési módszertanokat dolgozunk ki és alkalmazunk, például a létminimum méréséhez, amelyhez aztán a támogatások mértéke is igazítható lesz.

Biztos háttértámogatás, hogy legyen esély

Magyarországon ma számos háztartás küszködik olyan anyagi gondokkal, amelyek az alapvető megélhetésüket, élelmiszerek beszerzését, közüzemi számlák fizetését vagy a gyermekeik jólétét veszélyeztetik. A közmunka mellett a foglalkoztatást helyettesítő szociális juttatások rendszere elaprózott és áttekinthetetlen, illetve önkormányzatonként indokolatlanul eltérő. Biztos támogatás nélkül azonban esély sincs arra, hogy a szegénységben élő emberek a saját sorsuk kovácsává válhassanak. Megfelelő segítség nélkül ezeknek az embereknek a kiszolgáltatottsága csak tovább nő.

„Túl nagyok a társadalmi különbségek.”

Viktória (29), Zalaegerszeg

Egy főre jutó 35 ezer forintos havi jövedelem

Bevezetjük a fix szociális juttatást a rászorulóknál: azok a háztartások kaphatják, ahol a családtagok összjövedelme nem éri el a fejenkénti 35 ezer forintot. Ebben az esetben a háztartás összjövedelmét kiegészítjük annyival, hogy az egy főre jutó jövedelem elérje ezt az összeget. Mindez ad annyi mozgásteret a mélyszegénységben élők számára, hogy ne a napi betevőre kelljen kizárólag gondolniuk.
A juttatás feltétele, hogy kapcsolatot kell tartaniuk, és együtt kell működniük a helyi családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal, ami a háztartás helyzetének felmérése után tanácsokkal segíti élethelyzetük stabilizálását. (Ez a támogatás a már meglévő jövedelmeket egészíti ki, amikbe beleszámít a munkajövedelem, illetve a családi pótlék és a nyugdíj stb.)

Kiszolgáltatottság csökkentése

Ma sok család napi szinten nélkülözik, illetve veszíti el a stabil lakhatását olyan okokból, amik egy jól működő és hatékony szociális védőháló segítségével megelőzhetőek lennének. A fix szociális juttatás segít, hogy a nehéz helyzetben lévő családok a családsegítő szolgálat segítségével kiszámíthatóbb körülmények között és felesleges bürokratikus akadályok nélkül találhassák meg a kiutat a munkanélküliségből, ugyanakkor enyhíti a folyamatos krízishelyzet okozta terhelést.

Segítő szakmák emberi és anyagi megbecsülése

A segítő szakmákban dolgozók (szociális munkások, gyógypedagógusok, védőnők, ápolók) állománya kiöregedőben van. A szakmabeli fiatalok külföldön keresnek boldogulást, ha nem becsüljük meg őket eléggé. Ezt megelőzendő bérrendezést és jobb munkafeltételeket biztosítunk a segítő szakemberek számára, munkájuk megbecsültségét pedig országos kampányokkal emeljük.

Visszatérés a munkába

Célunk, hogy a tartós munkanélkülieket visszasegítsük a munkaerőpiacra. A közmunka nem valódi alternatíva azok számára, akikben megvan a képesség, hogy nagyobb hozzáadott értéket termelő munkát végezzenek.

- Munkaügyi központ, mint világítótorony
- Piacra szabott felnőttképzés
- Munkába állás anyagi ösztönzése
- A közmunkával kapcsolatos visszaélések megszünetetése

Munkaügyi központ, mint világítótorony

A munkaügyi központokban teljeskörű szolgáltatást biztosítunk. Minden munkaügyi központ működésének szerves része kell legyen, hogy elérje az ügyfeleit, felmérje állapotukat, készségeiket és igényeiket. Online szolgáltatásokkal csökkentjük az ügyfelek hivatalokban töltendő felesleges várakozási idejét. Az álláskeresés támogatása többszintű: beletartozik az önéletrajz írás oktatásától kezdve az olyan segítségnyújtás, hogy az álláskereső találjon kisgyermekének elhelyezést ahhoz, hogy munkába álljon.

A munkaügyi központok és más intézmények (mint például a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat) vagy civil szervezetek, helyi munkaadók összehangolt együttműködése elengedhetetlen feltétele az eredményességnek.

Piacra szabott felnőttképzés

Másfél vagy két éves képzések helyett lehetőséget teremtünk arra, hogy a jelentkező pontosan azokon a képzési modulokon vegyen csak részt, amelyekre tényleg szüksége van és amelyek hasznosak a mielőbbi tartós elhelyezkedése végett. Ezáltal lesz könnyebb a munkaadó igényeire szabni a képzést, azaz gyorsul a munkába állás folyamata.

Munkába állás anyagi ösztönzése

Akik vállalják, hogy munkaerőpiaci programokban vesznek részt, és a rájuk illő cselekvési megállapodást betartva együttműködnek a munkaügyi hivatallal azért, hogy mihamarabb állást találjanak, további havi 15 ezer forintos álláskeresési támogatásra lesznek jogosultak maximum 6 hónapig. Ezért cserébe aktívan kell munkát keresniük, az egyéni cselekvési tervben rögzítetteket be kell tartaniuk, a kiadott kurzusokra, képzésekre járniuk kötelező. El kell fogadniuk a kapott állásajánlatot, amennyiben az a képzettségi szintjüknek és teherbírásuknak megfelelő, valamint a családi életüket sem lehetetleníti el.
A 35 ezer forintos fix támogatás megítélésekor a munkába állás ösztönzése céljából csak a munkajövedelem 90 százalékát számítjuk bele a háztartás jövedelmébe. Amennyiben a háztartás egyik tagjának munkába állása miatt a háztartás már nem jogosult erre a támogatásra, akkor a korábbi juttatás fele még 6 hónapig továbbra is jár, hogy segítse a munkába állással felmerülő költségek fedezését, feltéve, hogy a háztartás többi aktív korú, de éppen nem dolgozó tagja továbbra is együttműködik a családsegítő szolgálattal.

MUNKÁBAÁLLÁST ÖSZTÖNZŐ TÁMOGATÁS // HAZAHOZOTT TUDÁS

Norvégiában azok a munkakeresők, akiket az ottani 'nehezen foglalkoztatható' kategóriába sorolnak, egy fix összeget kapnak, ami megnöveli a bevételüket. Az összeget akkor kapják amennyiben teljes elkötelezettséggel részt vesznek a személyre szabott képzéseken és aktivizáló tréningeken. A mérési eredmények alapján így 18 százalékkal megnövekedett a programban résztvevők foglalkoztatása.

A közmunkával kapcsolatos visszaélések megszünetetése

A közmunka számos feltárt és csak sejthető hatalmi visszaélés okozójává vált. Kormányra kerülésünk során ezeket az eseteket kivizsgáljuk, a közmunka helyett képzési és munkavállalási alternatívát biztosítva megszüntetjük a szegényebb rétegek kiszolgáltatottságát. A közmunka csak azok számára lehet tartós jövedelemszerzési forma, akiknek a munkaerőpiacon való elhelyezkedése hosszútávon sem megoldható. Ezért a közmunkások számát fokozatosan csökkentjük.

„A közmunka értelmetlen és alulbérezett.”

József (37), Zalaegerszeg

02

Lakhatási biztonságot mindenkinek!

Magyarország egyik legégetőbb problémája a lakhatás. Mintegy 800 ezer ember éli úgy a mindennapjait, hogy az utcára kerüléstől kell folyamatosan rettegnie, ez az állapot pedig egy idő után testi és lelki leépüléshez is vezethet. Azokban az esetekben, amikor az ingatlanpiacon nem kezelhető ez a helyzet, az állam feladata, hogy biztosítsa a lakhatási körülményeket. Az államnak támogatást kell nyújtania azért, hogy a nehezebb körülmények között élők ne veszítsék el otthonukat. A Momentum Magyarországán a lakhatás minden ember alapvető joga.

XYZ - Momentum lakhatás

Lakásfenntartási támogatások

Rengeteg olyan szempont merülhet fel bármely család életében, ami miatt különösen nehézzé válik egy lakás fenntartása, legyen az bérelt vagy tulajdonolt. Mindenkinek törést jelent a lakhatás elvesztése, ami kihatással lehet az élet számos más területére is, például a munkaképességre. A cél az, hogy azonosítsuk a kockázatot jelentő elemeket és célzottan ezeken segítsünk. Továbbá hosszútávon az ingatlanok energetikai és mérnöki szempontból jól átgondolt tervezése és megfelelő kivitelezése segít abban, hogy csökkenjen a lakásfenntartás költsége és ezáltal javuljon a családok életszínvonala.

- Lakásfenntartási támogatás
- Szociális segítség
- Energetikai szolgáltató vállalat

Rendszeres lakásfenntartási támogatás

A háztartások jövedelme, valamint a háztartástípusnak megfelelő elismert lakásnagyság alapján rendszeres lakásfenntartási támogatást nyújtunk. Ez az összeg csak olyan tételekre fordítható, amik a lakás fenntartásával kapcsolatosan merülnek fel. Minden igénylő háztartásában fel kell mérni, hogy a rendszeres költségek közül mik azok, amik elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyeztetik (pl. közműszámlák fizetésének elmaradása). Az önkormányzati támogatást ezekre a problémákra kell fordítani, ezáltal csökkentve az adásságfelhalmozás és a lakhatás elvesztésének kockázatát.

Családsegítők, mint biztos pont

Ahogy a munkanélküliséggel küzdőknél, úgy a rossz lakhatási körülmények közt élőknél is folyamatos kell, hogy legyen a családsegítők támogatása, addig amíg kiszámíthatóvá nem válnak a megélhetési körülmények. A bizonytalan élethelyzet könnyen vezet mentális leépüléshez vagy eladósodáshoz. Ahhoz hogy ez megelőzhető legyen, szükség van a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat támogatására. Azoknál a családoknál kiemelkedően fontos a segítségnyújtás, ahol veszélyeztetett gyermekek is vannak, hogy a beavatkozás nyomán a gyermek családból való kiemelése elkerülhető legyen.

„A szociális munkások túlterheltek, sokszor nem merik kihívni a családsegítőket, szociális menedzsment kellene.”

Betalan (35), Pécs

Energetikai szolgáltató vállalat

A konstrukciónk lényege, hogy az energetikai szolgáltató vállalat (ESCO) egy kézben összefogva rendezi az energiahatékonysági projekteket, a tervezéstől a megvalósításon át a hosszú távú fenntartásig. Az ügyfél a szerződés futamideje alatt a korábbinál alacsonyabb energiaköltséget és egy kiegészítő ESCO díjat fizet, amelyek együttes összege nem éri el a korábbi energiaköltség szintjét. Az ESCO rendszerű felújítás esetén a lebonyolító cég érdekében áll, hogy magas minőségben hajtsa végre feladatát, ezáltal hosszabb távon is értéket teremve. Az üzemeltetés adminisztratív terheinek csökkenésével kisebb lesz a közüzemi tartozások kialakulásának kockázata is. Önkormányzati vagy állami (teljes vagy rész-) tulajdonú közintézmény, társasház esetén a hosszú távú tervezés minőségjavuláshoz vezet, illetve a szociális bérlakások fenntartási költségeiben is megtakarítások érhetőek el.

→Lásd: Fenntartható ország fejezet

Szociális lakásügynökségek

Jelenleg az önkormányzatok nem érdekeltek a szociális bérlakások fenntartásában, a rendelkezésre álló ingatlanok egy részét „haveri alapon” adják, ezért sokkal kevesebb szociális bérlakás funkciót betöltő önkormányzati lakás áll rendelkezésre, mint amennyire szükség lenne. A nehéz anyagi körülmények között élő családokon való segítség mellett más szempontból is könnyebbséget jelentene több elérhető ingatlan: az ország olyan részein, ahol az állam által fizetett alapvető szakmákban hiány van, a munkakörülmények javíthatóak, ha kedvezményesen bérelhető lakásokat kapnak például a védőnők vagy a pedagógusok.

- Lakásközvetítés
- Lakásmenedzsment
- Elérhető online adatbázis

„Önkormányzati luxuslakások épülnek szociális lakások helyett.”

Zsófi (42), Pécs

Szociális lakásügynökségek létrehozása

Ahhoz hogy országos szinten működjön a szociális bérlakások rendszere, helyi ügynökségeket hozunk létre. Ezek a szociális lakásügynökségek intézik a lakások fenntartását és kiadását, illetve felmérik, hogy mely lakások válhatnak még szociális bérlakásokká. Itthon nincs kiépült gyakorlata a szociális bérlakások fenntartásának, így meg kell kezdeni egy tudástár építését és fejleszteni kell a szolgáltatás minőségét.

Lakásügynökségekhez csatlakozó ingatlantulajdonosok

A lakásügynökségekhez csatlakozhatnak a kihasználatlan lakással rendelkező tulajdonosok. Velük is szerződést kötnek a helyi önkormányzatok, garanciát adva a lakások tulajdonosainak, hogy a szerződés lejártával ugyanolyan minőségben kapják majd vissza a lakást. Az időközben felmerülő javítási vagy fejlesztési kérdésekben a tulajdonos beleegyezése szükséges, hosszútávú beruházás esetén mindhárom szereplőnek részt kell vennie ennek finanszírozásában. Hátrányos helyzetű családoknak való bérbeadás esetén további kedvezmény jár közvetlenül a bérbeadónak.

„Nem lehet tudni semmit az önkormányzati ingatlanokról.”

Katalin (50), Kecskemét

Online felületen kereshető szociális bérlakások

Jelenleg egy adott településen valójában csak az önkormányzat van tisztában a szociális bérlakások számával, elhelyezkedésével és állapotával. Egy erre szolgáló honlap létrehozásával mindenki számára

hozzáférhetővé válnak a szociális alapon kiosztott lakások adatai. Ez növeli a szociális bérlakások rendszerének átláthatóságát is, valamint egy ilyen ingatlanra való pályázásnál maga a jelentkező tud keresni az ingatlanok között. Ezáltal a későbbiekben a lehető legközelebb lehet munkahelyéhez, gyermeke pedig óvodájához, iskolájához. Ezzel az egész igénylési folyamat egyszerűbb, gyorsabb, mindegyik fél számára átlátható lesz.

Kihasználatlan lakások felkutatása

A szociális célokat szolgáló ingatlanok száma a lakásügynökségek rendszerén túl más eszközzel is bővíthető. Kötelezővé tesszük az üresen álló, elhagyott, kihasználatlan lakások felmérését. Ezeket az ingatlanokat kihasználatlanságuk miatt a piacinál alacsonyabb áron megvásárolhatók, majd beépíthetők az önkormányzat erőforrásai közé, hogy felújításukkal bővüljön a kiadható bérlakások száma.

Lakásközvetítés hátrányos helyzetű családok számára

A lakásügynökségek feladatköre bővíthető lakásközvetítési tevékenységgel. Számos olyan, magántulajdonban levő lakás áll rendelkezésre, melyek mind tisztességes otthont jelentenének azoknak, akik önerőből nem képesek megfizetni a magas lakásbérleti díjakat. Nekik azonban nagyon nehéz ezekhez a lakásokhoz hozzáférni, mivel a hátrányos helyzetűekkel szemben nagy a bizalmatlanság. Az országszerte megtalálható szociális lakásügynökségeknél jelentkezhetnek olyan családok, akik az albérletek magas árait teljes egészében nem képesek kifizetni, azonban az önkormányzat segítségével számukra is elérhetővé válnak a tisztességes albérletek. A jelentkezőknek ebben a konstrukcióban a piaci áraknál valamivel alacsonyabb összeget kell fizetniük, a fennmaradó részletet pedig az önkormányzat finanszírozza, ezzel együtt biztosítékot is vállal a jelentkezőkért. Egy ilyen szerződést relatíve hosszú időre kell megkötni azért, hogy addig is a hátrányos helyzetű családok képesek legyenek segítséggel előre tervezni.

A magáncsőd újraszabályozása

A jelzáloghitelek miatt tönkremenő családoknak a magáncsőd jelenlegi szabályozása nem nyújt érdemi segítséget. Az intézmény újragondolásával, a hozzá kapcsolódó adminisztratív terhek csökkentésével a Momentum újrakezdési lehetőséget biztosít a véglegesen eladósodott háztartásoknak.

Hajléktalanság

A hajléktalanság nemcsak a lakás hiányából fakad. Egy összetett szociális probléma, amit ennek megfelelően lehet csak kezelni. Nem bűnösként kell elkönyveni a hajléktalanokat, hanem meg kell találni a probléma gyökerét és válaszokat adni rá. Az anyagi problémákkal való küzdelem, a munkanélküliség és a hajléktalanság bármelyike mentális és egészségügyi leépüléssel jár, így fontos a korai beavatkozás, hiszen a megelőzés mindig hatékonyabb és olcsóbb, mint az utólagos rehabilitáció. Az utca nem nyomhatja rá örökre bélyegét emberi sorsokra.

- Gyermekvédelmi rendszer erősítése
- Szorosabb szociális védőháló
- Szociális, mentális és egészségügyi támogatás
- Utcai hajléktalanság megszüntetése

A hajléktalanság megelőzése az erős gyermekvédelemmel kezdődik

A hajléktalanok szociális problémái sok esetben a traumákkal teli gyermekkorukból származnak. Ezt a problémát pedig csak úgy lehet orvosolni, ha erősítünk a gyermekvédelmi rendszeren. Segíteni kell a családoknak megoldani a problémájukat, hogy a gyermekek biztonságban nőhessenek fel a saját családjukban.

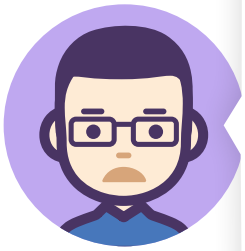

„Az utcán élő hajléktalanok száma itt az országos átlag duplája; ki vannak zavarva a belvárosból, kiskertövezetekbe vagy ipari területekre tolják ki a hajléktalanokat, miközben a 4500 önkormányzati lakásból nem is mind lakott, rendben tartva sincsenek, csak aláíratják, hogy felújítva kapták meg."

Betalan (35), Pécs

Megfogunk mindenkit, mielőtt lecsúszna a lejtőn

Anyagi és szociális segítséget kell nyújtani annak a 800 ezer embernek, akiket leginkább veszélyeztet a hajléktalanná válás. Nem hagyjuk, hogy egy válás vagy családi probléma bárkit az utcára taszítson.

Azonnali segítség kell ezeknek az embereknek, mert az utcára kerülés gyors leépüléssel jár. Jelenleg a szociális rendszer túlterhelt, nem a korai szakaszában tárja fel a problémákat, így azok megoldása is sokkal nehezebb és jóval költségesebb.

Komplex segítség - igazi figyelem

Egy hosszú időn át hajléktalanságban élő ember számára a lakhatás és a megélhetés biztosítása mellett rengeteg szociális támogatás is elengedhetetlen ahhoz, hogy újra képes legyen önállóan élni és dolgozni. Az utcán élő emberek a legtöbb esetben egészségügyileg leépültek, így szakorvosi segítségre szorulnak. Jellemzően mentális segítségre (pszichológus, pszichiáter) is szükségük van. Ezen problémák megoldása és teljes felépülés után lehet valódi esélye egy hajléktalannak arra, hogy megfelelő munkát találjon, és saját háztartást tartson fent.

„A külföldiek miatt felnyomták az árakat azalbérletpiacon: Villányban konkrétan eladó utcák vannak, nem veszik meg a házakat. A hajléktalanokat be kéne vonni a bérlakásépítésbe vagy -felújításba, az összedőlő falusi házakat fel lehetne újítani közösségi térré.”

Júlia (32), Pécs

Megszüntetjük az utcai hajléktalanságot

Az utcai hajléktalanság az utcán élő számára kiszolgáltatott és kilátástalan élethelyzet, ráadásul közegészségügyi és járványügyi vészhelyzetet teremtő probléma is. Így az utcai hajléktalanság megszüntetése kiemelt cél. Nem elrejteni kell a hajléktalan embereket, hanem a felsorolt eszközökkel küzdeni azért, hogy minél kevesebb ember kerüljön utcára. Szintén megfelelő minőségű napközbeni és éjszakai ellátást kell biztosítani, ami amellett, hogy a hajléktalan ember számára biztos szálláshely, a hajléktalanságból való kijutásban is támogatást jelent. Ehhez cselekvési tervre és szoros együttműködésre van szükség, amelyet a szociális munkások vezetésével és a civil szervezetek, gyámhivatalok, közterület felügyelők, illetve rendőrök közreműködésével kell végrehajtani.

03

Leghátrányosabb helyzetű térségek

Az állam cserbenhagyta a legnagyobb szegénységben élő embereket, nem képes őket megvédeni. Míg papíron minden működik, valójában folyamatosak a hatalmi visszaélések, állandó az emberek kihasználása. Az államnak ugyanúgy feladata a kistérségek fejlesztése csakúgy mint a „kirakatban lévő" nagyobb városoké. A kistérségekbe ismét elhozzuk a fejlődést. Támogatjuk a civileket, szakértőket és szociális munkásokat, hogy dolgozhassanak a leghátrányosabb helyzetű térségek fejlesztésén.
A szegénység felszámolására nincsenek általános megoldások, mivel összetett szociális problémáról van szó, amelynek a kiváltó okai területenként eltérőek lehetnek. Abban hiszünk, hogy minden megoldásnak esélyt kell adni, és közös erővel kell építeni a szegénység felszámolásának eszköztárát.

Befektetés a helyi közösségekbe

A helyi közösségek bevonása és a humánum fejlesztése elengedhetetlen a nyomor felszámolásához. Csak akkor válhat egy program az abban érintetteknek is sajáttá, valóssá és fenntarthatóvá, ha ők is dolgoznak benne magukért és a környezetükért. A közösségek fejlesztésére sokféle módszertan létezik, melyek mindegyike számára teret nyitunk és a hozott eredmények alapján építjük a szegénység felszámolásának módszertanát.

- Területfejlesztő tanácsadók
- Közösségfejlesztők
- Civil kezdeményezések
- Tudásbázis létrehozása

Területfejlesztő tanácsadók cseh mintára

A Momentum Magyarországán az önkormányzatok pályázhatnak szakmai tanácsadói csapatok hároméves támogatására. A tanácsadó csapat segít rendbe szedni az összes helyben meglévő szociális, oktatási, munkaerőpiaci szolgáltatást, segít elérni, hogy ezek hatékonyan működjenek, és azt is, hogy a szolgáltató szervek szoros kapcsolatban legyenek egymással. Egy-egy tanácsadó csapat 2-3 település problémáival

foglalkozik, minden hét meghatározott napjain elérhető a szolgáltatók és az önkormányzat számára. A különböző régiókban dolgozó tanácsadók egymással is kommunikálnak és rendszeresen tapasztalatot cserélnek, folyamatos szupervízióval kísérve a program végrehajtását.

Pályázati lehetőségek közösségfejlesztőknek

A fejlesztő szakemberek képesek a faluközösségében rejlő potenciált felerősíteni, és irányt adni neki. A lakossággal együtt dolgoznak a problémákon, megkeresik a helyi vezetőket, illetve azt az erőt bennük, ami együttműködésre sarkall és kovászt ad a közösségnek. Teret nyitunk ezen megoldási alternatívának is azáltal, hogy pályázási lehetőségeket hozunk létre közösségfejlesztők egy teljes évi munkájának finanszírozására.

KÖZÖSSÉGSZERVEZÉS OLASZLISZKÁN // HELYI PÉLDA

Egy nevelőintézetben felnőtt srác elhatározta, hogy hozzá hasonló sorsú gyerekeknek szeretne segíteni, programokat szervezni a helyi fiataloknak, hogy ezeken keresztül megtanítsa őket, hogy miképpen tudnak együttműködni egymással és boldogulni az életben. A Civil Kollégium Alapítványnak köszönhetően mára közel 170 gyerekkel dolgozik együtt, és terelgetni őket a jobb élet felé. Megtanítja ezeket a gyerekeket közelebb kerülni egymáshoz és közösséget alkotni.

Civil szervezetek, mint közösségfejlesztők

Sok esetben egyes civilek a leírt közösségfejlesztő szerepkört töltik be egy közösség életében. Ha arról van szó, közvetítenek a különböző csoportok között, vagy segítenek a helyieknek érvényesíteni az érdekeiket, erősítik a helyi társadalom szereplőinek együttműködését. Ezért kiemelten fontos, hogy támogassunk minden civil kezdeményezést, amely hátrányos helyzetű térségekben nyújt segítséget.

KÖZMUNKA A CIVIL SZFÉRÁBAN // HAZAHOZOTT TUDÁS

Szlovéniában a közmunkaprogram a non-profit civil szektorban biztosít állást a munkakeresőknek, de a résztvevők kötelesek a program alatt is munkát keresni. A program célja a munkanélküliség felszámolása illetve a helyi közösségek gazdasági növekedése.

Projektnyomonkövetés és tudástár-építés

A különböző módszerek sikerességének vizsgálata érdekében szükség van minden projektnél a folyamatos nyomonkövetésre és hatáselemzésekre, a végrehajtásban dolgozók szupervíziójára, hogy ezáltal fejleszthetővé váljanak a folyamatok, illetve a sikerből vagy a kudarcból megszerzett tapasztalat be tudjon épülni a szegénység felszámolásának tudástárába.

Munkahelyre a legszegényebb falvakból

Célunk hogy az munkaerőpiacon legyen állása minden aktív korú állampolgárnak. A legszegényebb településeken azonban nagyon kevés a munkahelyek száma. A hátrányos helyzetű településeknél, ahol nem indítható be helyben a gazdaság, az a cél, hogy a településen kívül tudjanak munkát találni az emberek, legyen kiút a szegregátumokból és telepekről is. Ez azonban távlati cél, rövidtávon minden olyan alternatív munkahelyteremtési lehetőségnek teret nyitunk, amely szociális támogatással és képzéssel kiegészítve lehetőséget ad kijutni a generációs munkanélküliségből.

- Munka a településen kívül
- Kiút a közoktatáson keresztül
- Roma képzés, ösztöndíj, gyakornoki program
- Munkába ágyazott képzések
- Szociális szövetkezetek
- Termelőiskolák: képzések és fejlesztések a munkán keresztül
- Mikrohitelprogram a vállalkozó kedvűeknek

„Ha nincs szülői támogatás, nem lesz lakás, kis településről nem tud városba költözni, a bérlakások talán elősegítenék ezt a fajta a mobilitást.”

Anita (53), Miskolc

Munka a településen kívül

Szociális támogatást és közösségi közlekedési fejlesztéseket biztosítunk annak érdekében, hogy a szegregátumokból, telepekről és mélyszegény falvakból eljussanak dolgozni az ott élők egy nagyobb településre. Emellett segítjük a társadalmi mobilitást is: a lakóhelytől távoli munkahelyekre, iskolába ingázást ösztönző, segítő programok támogatása kiutat mutat a külvilágtól részben vagy teljesen elzárt területeken élőknek. Ha az ingázáshoz a tömegközlekedés nem ad lehetőséget, iránytaxikkal segítjük a mobilitást vagy ösztöndíjas kollégiumi férőhelyekkel, munkavállalás esetén pedig szociális lakások kedvezményes bérlésének lehetőségével. Ez csak személyre szabott segítséggel érhető el, mert a telepek biztonsági hálót is jelentenek, így nehéz az onnan való kiszakadás.

Kiút a közoktatáson keresztül

A mélyszegénységből és a generációs munkanélküliségből való kitörésre hosszútávon a minőségi közoktatás adja meg a választ. A bölcsődéktől és a Biztos Kezdet Gyerekházaktól kezdve, a szakképzésen át, az egyetemekig kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a hátrányos helyzetű térségekben tanulni vágyó fiatalok számára is elérhetővé váljanak a minőségi képzések.

„Jól keresnének a fizikai dolgozók - ha lenne kit felvenni. Óriási a munkaerőhiány képzett szakmunkásból.”

Károly (27), Eger

Roma képzés, -ösztöndíj, -gyakornoki program

Képzéssel, ösztöndíjakkal és gyakornoki programokkal elérjük, hogy minél több roma munkatárs dolgozzon az oktatásban, egészségügyben, a szociális szolgáltatórendszerben, illetve a rendvédelemben. Így erősíthető a bizalom és hatékonyabban növelhetők a felzárkózás esélyei. Az elszórt kezdeményezések kiterjesztését szeretnénk elérni, aktívan ösztönözni, hogy (az iskolákkal együttműködve) minél több fiatalt vonjunk be karrierprogramokba, amelynek végén biztosított az elhelyezkedés.

Munkába ágyazott képzések

A kompetenciafejlesztés mellett fontos szerepet kapnak a munkába ágyazott képzések: a munkakipróbálás, a vállalkozásokkal való együttműködés, illetve a tranzitfoglalkoztatás. A képzések részmunkaidőben történnek, így mellette az idénymunka vagy alkalmi munkavállalás is lehetséges lesz. Bevezetjük a képzés ideje alatt működő folyamatos visszajelzést, motivációs és értékelési rendszer formájában. A tranzitfoglalkoztatás keretein belül a hagyományos képzés, illetve a szakmai tapasztalatszerzés elemei keverednek, melyet a teljes integráció sikere érdekében szociális munkás, mentor segít.

Termelőiskolák: képzések és fejlesztések a munkán keresztül

A termelőiskolák komplex programot nyújtanak a fiatalok számára a generációs munkanélküliségből való kikerülésre. A program első lépcsőfoka, hogy kommunikációs és közismereti felzárkóztatást nyújt, valamint szakmakipróbáláson keresztüli pályaorientációt, életviteli tréninget, szakmai betanítást, és megtanítja tanulni a fiatalokat. A második lépésben egy-egy OKJ-s továbbképzés mellett munkaerőpiaci felkészítő tréningeket, mentális fejlesztést és munkába állási mentorálást biztosít. Végül pedig segítséget ad a szakma begyakorlására, tapasztalatszerzésre, miközben a mentális fejlesztések és mentorálás még folyamatosan zajlik. Ez egy rugalmas, egyénre szabott, összetett támogatási forma, mely a foglalkoztatás mellett a képzésekkel és mentális fejlesztésekkel munkaképessé tudja tenni azokat a fiatalokat is, akik többedik generációs munkanélküli családból kerültek ki.

Szociális szövetkezetek

A munkaügyi központok operatív támogatásával összekapcsoljuk a társadalmi vállalkozásokat és a munkanélküli álláskeresőket. Ezen kívül támogatjuk olyan társadalmi vállalkozások létrejöttét és működését, melyek a profitszerzésen felül célként jelölik meg a szociális szövetkezeti tagok oktatását, foglalkoztatását, illetve szociális- vagy kulturális támogatását. A szociális szövetkezetek piaci sikeréhez egymás közötti együttműködésre is szükség van, amelynek létrehozásában az államnak jelentős szerepet kell vállalnia.

Befektetés a társadalmi megtérülésbe

Támogatjuk az olyan üzleti megoldások létrejöttét, melyek egy társadalmi problémára reagálva, fenntartható modellekkel segítik közösségek fejlődését és növekedését. Ez lehet számtalan szociális befektetés, mint például a diákok felzárkóztatását segítő modell, idősgondozás vagy munkahelyi integrációs programok. Ennek érdekében népszerűsítjük a társadalmi vállalkozásokat és a civil megmozdulásokat, illetve a befektetőkkel való kapcsolatfelvétel érdekében fórumokat szervezünk.

Mikrohitelprogram

A Mikrohitelprogram az állam részéről tudást (know-how-t) és indulótőkét ad olyan hátrányos helyzetben lévő személyeknek, akikben megvan az elképzelés és a kitartás ahhoz, hogy saját vállalkozást indítsanak. A program keretén belül nemcsak hitelt és képzést kapnak a résztvevők, de ahol szükséges, a programban résztvevő közvetítők segítsége is rendelkezésre áll. Ezen támogatás során könnyebben elsajátíthatók a szervezési, vezetési és gazdasági készségek is.

Területfejlesztés, telepfelszámolás, marginalizáció

Magyarországon ma több százezer ember él falusi vagy városi szegregátumok területén, a legnagyobb nyomorban, de egyre többen sodródnak a társadalom még távolabbi peremére, és élnek olyan vadtelepeken, ahova még a családsegítők vagy a védőnők sem jutnak el, mert ezek a telepek nem tartoznak sehova. Meg kell kezdeni a harcot ezekért az emberekért is. Fel kell térképezni, hogy miből erednek ezek a társadalmi problémák és hogy hogyan lehet rájuk rövid és hosszútávon egyaránt választ adni.

- Szegregátumok feltérképezése
- Beavatkozási preferenciák felállítása
- Falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatások fejlesztése
- Területfejlesztés

Szegregátumok feltérképezése

Felszámolandó, gyors beavatkozást igénylő és rehabilitációra váró területek feltérképezése és kijelölése elsődleges országos szintű feladat, melynek keretében meghatározandó, hogy mely területek fejleszthetők hosszútávon, melyek stabilizálhatók azonnali beavatkozásokkal és melyek azok, ahol a felszámolás az egyetlen helyes megoldás.

Beavatkozási preferenciák felállítása

Elsődleges cél a vadtelepek gyors megszüntetése, valamint a lakásminőség - és az ebből következő egészségügyi kockázatok - szempontjából a legrosszabb lakhatási helyzetek gyors kezelése. Ezekben az esetekben a gyors beavatkozás megelőzheti a problémák súlyosbodását, így itt kell legelőbb beavatkozni. A nagyobb méretű és koncentrációjú, kiterjedt telepek esetén a településszerkezeti kapcsolatok erősítése céljából megszüntetjük a település és a telep közötti fizikális akadályokat, mint például a közbeékelt szemétlerakók vagy a betonfalak. A kedvezőbb munkaerőpiaci környezet irányába mutató, kifelé történő mobilitást támogatjuk. Segítjük a nyomor enyhítését, a laksűrűség és a túlzsúfoltság csökkentésével. Elérhetővé tesszük a minőségi általános iskolai oktatást és egyéb közszolgáltatásokat. Ahol pedig már végbement a rehabilitáció, folyamatos szakmai figyelemmel biztosítani kell, hogy ne kezdődjön újra a szegregálódás.

Szakmai háttértámogatás

Az államnak biztosítania, mobilizálnia és képeznie kell az ország szakértői gárdáját és működésbe hozni az általuk felhalmozott tapasztalati tőkét. Az adott térségben esetlegesen hiányzó szakértők pótlására országos együttműködési hálózatot kell kiépíteni. Tárgyszerű és hatékony szakmai folyamatkövetéssel és a projektek utólagos értékelésével elérhető, hogy a megvalósítás tapasztalataira a jövőbeni tervezés is építeni tud. A projektek társadalmi- és költséghatékonyságának mérése elengedhetetlen.

Önkormányzati és területfejlesztési minisztérium visszaállítása

Visszaállítjuk a területfejlesztési minisztériumot, hogy legyen aki az ország területei közötti egyenlőtlenség csökkentéséért felel és megszervezi a helyi területfejlesztők és önkormányzatok háttértámogatását, így lehetőséget teremtve a hatékony szakmai munkára. A nagyvárosi antiszegregációs terveket ki kell egészíteni a térségi szegregációs problémák, folyamatok, és a kívánatos beavatkozási irányok feltárásával. Törekedni kell arra, hogy az elmaradott településrészek, települések igényei is megjelenjenek, és érvényesüljenek is a járási szintű tervezésekben. A közösségvezérelt helyi fejlesztési pályázatok kiírása során a szempontrendszer része kell legyen, hogy milyen mértékben veszi figyelembe az elmaradott településrészek sajátosságait.

Infrastruktúra fejlesztések

Infrastrukturális fejlesztésekre van szükség a rehabilitációs területeken, amelynek nem csupán a közművek és közutak felújításában, hanem a telekommunikációban is meg kell nyilvánulni. Az alapvető szükségletté váló és a kulturális szegregációt csökkentő szélessávú internetet elérhetővé tesszük. A fejlesztések növelhetik a fenntartási költségeket, így amennyiben ez többletterhet ró a lakosságra, támogatásokkal kompenzálni kell az őket mindaddig, amíg a beruházások nem hozzák meg számukra az anyagi helyzetük javulását. Ellenkező esetben a terület fejlesztése oda vezet, hogy a szegényebb rétegek megélhetése tovább romlik és kénytelenek lesznek szegényebb településre továbbköltözni.

Elérhető ellátás és szolgáltatások

A rehabilitációt igénylő területeken még nagyobb szükség van a védőnők, családsegítők, szociális munkások, a falu- és tanyagondnok, a munkaügyi központok, civilek, rendőrök aktív jelenlétére. Csakúgy, mint az elérhető Biztos Kezdet Gyerekházakra, bölcsődékre, óvodákra, iskolákra, egészségügyi ellátásra. Magyarországon általában ott, ahol a legnagyobb szükség lenne rá, épp ott nincs egy pszichiáter, aki segíthetne, se egy szociális munkás, aki a megoldáshoz segítene. Ezt a tendenciát meg kell változtatni, megfelelő keretfeltételeket kell biztosítani annak érdekében, hogy a legszükségesebb helyekre is eljussanak a kellő ellátások és szolgáltatások.

Családbarát ország

Számunkra minden család és gyermek egyaránt fontos.
A családtámogatási rendszert úgy alakítjuk át, hogy nők és férfiak, egyedülállók és házasok egyszerre lehessenek jó szülők és sikeres dolgozók. A közösség számára minden gyermek értékes: kiemelten támogatjuk a fogyatékossággal élő vagy tartósan beteg gyermeket nevelő családokat. Harcolunk a gyermekszegénység ellen, hogy minden gyermek biztonságban nőhessen fel.

A Momentum és a család

01

Munka és család

A mai Magyarországon a gyermekvállalásnak az az ára, hogy az anyák többsége kiszorul a munkaerőpiacról és a családok jövedelmi helyzete jelentősen romlik. Ezáltal nem meglepő, hogy alacsony a gyermekvállalási hajlandóság és későre tolódik a családalapítás.

Családhoz szabott gyermekgondozási díj

Meg kell adni az anyáknak és apáknak a lehetőséget, hogy az élethelyzetükhöz legjobban illeszkedő módon vegyék igénybe a gyermekgondozási díjat (GYED-et) Megakadályozzuk, hogy az otthon maradó szülők akaratuk ellenére kiessenek a munkaerőpiacról. Működő gyakorlattá tesszük az apák otthon maradását.

- Rugalmasan alakítható támogatás
- Munkavégzés melletti gyermekgondozási díj
- Apa-hónapok

Rövidebb időre magasabb, vagy hosszabb időre alacsonyabb támogatás

Ne a GYED döntsön a család életéről! Jelenleg a GYED folyósítása hónapról-hónapra 70%-os keresetpótlást biztosít, függetlenül a folyósítási időtől. A Momentum kormányában a havonta folyósított összeg az igénybevétel hosszától függ majd. A 14 havi 100 %-os keresetpótlás tömbösített összege a biztosított döntése alapján terülne szét a gyermek 6 hónapos korától a 3. életévének betöltéséig, így minél hosszabb a folyósítás, annál kisebb az egy havi folyósított összeg. A rövidített GYED időt a 70%-os keresetpótlás helyetti 100%-os, illetve a GYED maximumának növelésével kompenzáljuk.

→ Lásd: Családbarát ország - Gyermekgondozási díj

Munkakezdés után is jár gyermekgondozási díj

A jelenlegi rendszerhez hasonlóan biztosítjuk a GYED folyósítást munkavégzés mellett is, amely a szülőket arra ösztönözheti, hogy korábban visszatérjenek a munkaerőpiacra, hiszen ezt nem kell úgy megélniük, mintha ezáltal jogos bevételtől esnének el. Mindegy, hogy hány hónapig marad otthon valaki, vagy hogy mikor kezd el dolgozni, mindenképp pénzénél marad.

EGYENLŐ SZÜLŐK - HAZAHOZOTT TUDÁS

Svédországban az állam 480 napnyi otthonmaradást finanszíroz, amiből minimum 90 napnyit mindkét szülőnek ki kell vennie. Csak abban az esetben jár az összes nap ha az apa marad otthon legalább 90 napot, különben elveszik. Ezen kívül van egy úgynevezett egyenlőség bónusz is, ami annál magasabb, minél egyenlőbben osztják meg a napokat a felek.

Apa hónapok

Az apának sem kell kimaradnia az első közös pillanatokból. A javasolt 14 hónapos GYED-periódusból 2 hónap az apáknak jár, akik így otthon maradhatnak a gyerekkel. Azaz a teljes GYED-időszakból 2 hónapnyi 100%-os keresetpótlás az apák számára fenntartott. Máskülönben csak 12 hónapnyi támogatásban részesül a család. A Momentumnál az egyedülálló szülőkre is gondolunk. Számukra az apahónapok jelentenek kompenzációt. Egyszülős családok esetében ugyanis 14 hónapos 100%-os keresetpótlást biztosít az intézkedés.

Kedvező körülmények és lehetőségek

A családok számára biztosítani kell azokat a szükséges feltételeket és munkakörülményeket, amelyek megkönnyítik számukra a gyerekvállalással járó feladatok ellátását.

- Szükség esetén a kismamáknak az alapbér helyett a korábbi átlagbért biztosító könnyített munkavégzés lehetővé tétele
- Kibővített éjszakai munka-, túlóra- és készenlét-stop
- Rugalmas foglalkoztatási formák és távmunka ösztönzése
- Elérhető óvodai és bölcsődei szolgáltatások

Kismamák munkabérének hathatós védelme

A gyerekvállalásnak nem szabad a nélkülözésről szólnia. A Momentum gondoskodik arról, hogy a várandósságuk megállapítását követően egészségügyi okból más munkakörbe áthelyezett munkavállalók minden esetben megkapják legalább a korábbi átlagbérüket. A jelenleg hatályos szabályok az alapbért veszik viszonyítási alapul, ami számos esetben a garanciák ellenére bércsökkenést eredményez annak következtében, hogy kiszámításakor nem kell figyelembe venni a teljesítményi elemeket (prémium, bónusz, stb.) és béren kívüli juttatásokat (cafeteria), amelyek azonban bizonyos munkahelyek esetében a teljes munkabér 30%-át vagy ennél nagyobb részét is képezhetik.

Kibővített éjszakai munka-, túlóra- és készenlét-stop

Az Alaptörvény garantálja a család védelmét, és a Munka Törvénykönyve tartalmaz is várandós és kisgyermekes anyákat, illetve gyermeküket egyedül nevelő szülőket védő szabályokat, de ezek sokszor nem elégségesek vagy megmaradnak a formlalitás szintjén. Például a munka- és pihenőidőre vonatkozó rendelkezések, melyek kimondják hogy a munkavállaló várandóssága megállapításától a gyermek hároméves koráig nem rendelhet el a munkáltató éjszakai munkát, túlórát és készenlétet, és a gyermekét egyedül nevelő munkavállaló esetében a gyermek 3 és 4 éves kora közötti időszakban túlóra és készenlét csak a munkavállaló hozzájárulásával rendelhető el. A Momentum felemelné az életkori határokat ezekben a törvényekben, hogy azok valós segítséget jelentsenek a családok számára. Javaslatunk a gyermek négy éves koráig az éjszakai munka, a túlóra és a készenlét teljes tilalma, valamint a gyermeküket egyedül nevelő szülők számára a gyermek 4 éves korától az iskolakezdés pillanatági a munkavállalói beleegyezéshez kötött éjszakai munka. Továbbá szükséges a munkavállaló relatíve gyengébb érdekérvényesítési helyzetéből kiindulva a túlóra - egy az általános szabályhoz képest alacsonyabb - maximumának meghatározása, illetve ennek a szabálynak a hétvégi készenlét tilalmára vonaktozó előírással történő összekapcsolása.

STARTUPPER MAMI - HAZAHOZOTT TUDÁS

Egy startup-ok elindításában segédkező alap (BlueChilli) kiválasztott egy női vállalkozót, hogy finanszírozni fogja az elképzelését. A nő azt válaszolta, hogy nem tudja elfogadni, mivel 1 év alatti gyermeke van. Ezután visszahívta a cég és mondta, hogy ez náluk egyáltalán nem kizáró ok, van ottani bölcsőde és szoptatószoba, rugalmas munkavégzést biztosítanak, otthonról is becsatlakozhat a meeting-ekbe stb. Így elvállalta és egy olyan startup-ot hozott létre, ami a nyugdíjas évekre segít több megtakarítást biztosítani az embereknek.

Rugalmas foglalkoztatási formák és a távmunka ösztönzése

Hisszük, hogy a részmunkaidős és távmunka jellegű foglalkoztatási formák terjedése segítséget nyújatana a családok számára, ezért ösztönözzük őket. A gyermekkel otthon lévő szülőnek is mielőbb meg kell adni a lehetőséget, hogy munkát tudjon vállalni, miután a gyermek elérte a bölcsődés kort.

→ Lásd: Lehetőségekkel teli ország Rugalmas foglalkoztatási formák

Elérhető bölcsődei és óvodai szolgáltatások

Ahhoz, hogy a szülők munkát tudjanak vállalni, szükségük van rá, hogy gyermekük vagy gyermekeik napközbeni ellátása és felügyelete megoldott legyen. Különösen nehéz az ellátást megoldadiuk a fogyatékossággal élő gyermeket nevelő szülőknek. Sok helyen drámai a helyzet. Vannak települések, ahol növelni kell a férőhelyek számát, illetve szinte mindenhol javítani kell a szolgáltatás minőségén és spektrumán, hogy a szülők nyugodt szívvel hagyhassák ott gyermekeiket.

→ Lásd: Tudásalapú ország - Már az első lépésektől - A korai nevelés

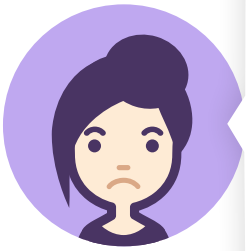

Anyák megbecsülése, nők szülés utáni segítése a munkaerőpiacra való visszatérésben, több támogatás a családoknak, ingyenes színvonalas bölcsödék alanyi jogon minden gyereknek...
Istenem, olyan jó lenne, ha tényleg lenne változás!”

Klaudia (33), Budapest

Amikor a szülőkre nagyobb szüksége van a gyermeknek

A szülőket nem szabad arra kényszeríteni, hogy válasszanak a munka és a család között. Azonban kiemelten segíteni kell azokat a szülőket, akik gyermeke hosszan tartó betegséggel küzd vagy fogyatékossággal él. A Momentum mindent megtesz, hogy könnyítse nehéz helyzetüket.

- A gyermekápolási táppénz lehetséges hosszának növelése
- Az ápolási díj munkának minősítése
- A jelenlegiápolási díj háromszorosára emelése
- Utazási kedvezmény jogkörének bővítése

Gyermekápolási táppénz lehetséges hosszának növelése

A jelenlegi rendszer csak a statisztikák torzításáról szól, csalásra kényszeríti a szülőket, akik mindent megtennének, hogy a gyermeküknek mellett lehessenek. A Momentum nem hagyja, hogy a szülő a saját táppénzéhez képest csak limitáltan mehessen gyermekápolási táppénzre. Szerintünk nem állapot, hogy a napok száma kizárólag a gyermek korától és a szülő családi állapotától függ: de nem függ sem a gyermek betegségének jellegétől, sem a szülő biztosításban töltött idejétől/befizetett járulékaitól.

Az ápolási díj munkának minősítése

Ahogy minden fogyatékossággal élő ápolását végző személy munkájáért fizetést érdemel és nem díjat vagy segélyt, úgy a fogyatékossággal élő gyermekét ápoló szülő is. Ez egy régóta fennálló tartozás a társadalommal szemben. Jelenleg az ápolási díj lényegében segélyként üzemel, holott az ápolás érdemi munkavégzés, ráadásul az ápolást végző hozzátartozó munkájával tehermentesíti az egészségbiztosítási- és rehabilitációs szolgáltatásokat nyújtó intézményeket. Bár az ápolást végző hozzátartozó nem szorul ki a nyugdíjrendszerből (mivel az ápolási idő beleszámít a szolgálati időbe), sem az egészségügyi rendszerből (de az egészségügyi biztosítása csak az ápolási díj folyósításának idejére szól), az ápolást végző személy jellemzően mégsem érzi magát a társadalom ugyanolyan hasznos tagjának, mint a munkaerőpiac egyéb területein dolgozó társai. A Momentum elismeri az ápolást végző hozzátartozók által végzett MUNKA fontosságát.

*„Láthatatlanná válnak ezek a családok.
Egy-két trauma után a család inkább bezárkózik.”*

Éva (40), Budapest

A jelenlegi ápolási díj másfélszeresére emelése

A jelenlegi ápolási díjként folyósított összeg alatta van annak az összegnek, ami elegendő lehet arra, hogy két ember (az ápolt és az ápoló) meg tudjon élni belőle. Ahogy alatta van annak is, ami legalább részben elismerné az ápolást végző személy valós munkáját. Mindezt úgy, hogy a fogyatékossággal élő és tartósan beteg ápoltakra jellemzően többet kell költeni egy családnak. A Momentum jelentősen megemeli az ápolási díj összegét: az ápolási díj, az emelt összegű áplási díj és a kiemelt ápolási díj összege is másfélszeresére növekedne.

Utazási kedvezmény jogkörének bővítése

Támogatjuk, hogy a fogyatékossággal élő gyermekek szülei ne csak akkor utazhassanak kedvezményesen, amikor a gyermeket beviszik az iskolába vagy a fejlesztő intézménybe és a gyermek velük van, hanem akkor is, amikor onnan hazajönnek a gyermek nélkül vagy visszamennek a gyermekért. Ha a kedvezmény csak a gyermek jelenlétében érvényes, a szülők számára jobban megéri bérletet vásárolni, hiszen ha egy hónapban hússzor elviszi a gyerekét iskolába, akkor negyvenszer kell a gyerek nélkül utaznia, ami miatt már bőven megéri bérletet vásárolni, így gyakorlatilag semmiféle kedvezményben nem részesül, holott megilletné. Ezért a fogyatékossággal élő gyermekek szülei számára az ingyenes kísérői lehetőség mellett kedvezményes bérletvásárlási alternatívát nyújtunk, ezzel csökkentve a család költségeit, segítve a mindennapi megélhetést. → **Lásd: Működő ország - Igazságos közlekedést hozunk létre**

02

Méltányos és igazságos családtámogatás

A jelenlegi családtámogatási rendszer azoknak a családoknak a helyzetét könnyíti a legkevésbé, akik erre leginkább rászorultnának. Azoknak a szülőknek, akiknek a gyermekvállalás előtt nem volt elegendő biztosításban töltött idejük, a GYES jelenthetné a segítséget, de ennek összege 2008 óta nem emelkedett. Az univerzálisan biztosított családi pótlék összege szintén nem emelkedett. A családok számára biztosított harmadik támogatási forma, a családi adókedvezmény pedig azok számára, akik alacsony jövedelemből tartják fenn a családjukat vagy nincs rendszeres adózott keresetük, nem jelent valós segítséget.

Gyermekgondozási díj

A gyermeket vállalók életszínvonala nem kell, hogy leessen a gyermekvállalással, és az anyagiak nem szabhatnak gátat a gyerekvállalásnak.

- Gyermekgondozási díj kiskapuk nélkül
- GYED maximumának emelése

Gyermekgondozási díj kiskapuk nélkül

Jelenleg feltétele a CSED-nek és a GYED-nek, hogy a szülő biztosításban álljon az igénybevétel kezdetén. Mi a Momentumnál azt gondoljuk, hogy a gyermekvállalás érzelmi kérdés, és a családtervezést nem kell, hogy megelőzze egy jogi kutatómunka. Nem engedhetjük, hogy az érdekérvényesítő képesség aránytalansága miatt a munkáltató elbocsáthassa az anyát, amikor tudomására jut a terhesség. A legsérülékenyebb szülők az ismeretek hiánya, a jogi procedúra,vagy az önbizalom hiánya miatt nem lépnek, vagy nem tudnak fellépni a jogsértő volt munkáltató ellen. A Momentum megszünteti ezt a kitételt. (Ez a rendelkezés nem érintené a bevételi oldalt: a 365 nap biztosításban töltött idő az elmúlt két évben továbbra is elvárás lenne.)

GYED maximum összegének megduplázása

A jelenlegi GYED-maximum 133 875 Ft-os maximum értéke egy egyedül álló szülő esetén nem biztosítja az egy főre eső létminimum összegét. A GYED maximumának meghatározásához az egy főre jutó jövedelmek eloszlását vesszük figyelmbe. A 9. jövedelmi decilishez tartozó egy főre jutó jövedelem (122,724 Ft) több mint kétszeresénél húzzuk meg a GYED maximum NETTÓ! értékét (269 993 Ft, br: 359 991) Ft). E szerint, 100%-os keresetpótlás mellett a GYED maximum csak bruttó 406 005 Ft-nál magasabb fizetés esetén jelentene bevételcsökkenést.

Gyermekgondozást segítő ellátások a gyermekszegénység felszámolásáért

Gyermekszegénység kockázatát csökkenteni kell. Egy gyerek sem feküdhet le éhesen.
A gyermekszegénység elleni küzdelmet több fronton kell vívni. A Momentum családbarát országában a családokat támogatjuk a gyermeknevelésével járó feladatok ellátásában. A családok támogatását hosszú távon fenntarthatóvá kell tenni.Valamiből fizetni kell a többi támogatás emelését. A jelenlegi adótámogatás rosszul céloz, leginkább a tehetős családok számára kedvező.

- GYES összegének emelése
- Gyermek életkora szerinti differenciálás
- Családi pótlék emelése
- Családi pótlék értékkövetése
- Családi adókedvezmény csökkentése

A GYES összegének emelése és differenciálása a gyermek életkora alapján

A jelenlegi GYES összege megegyezik annak az öregségi nyugdíjminimumnak a 100%-ával, ami 2008 óta nem emelkedett, azaz havi 28500 Forint. A családok a gyermek 3. életévének betöltéséig jogosultsak GYES folyósításra. Ez az összeg egyrészt nem alkalmas arrra, hogy egy család számára legalább részben kompenzálja azokat a megnövekedett költségeket, amelyek az új családtag érkezésével keletkeznek,

másérszt, ez az összeg alacsonyabb, mint a Momentum által javasolt fix szociális juttatás (hiv. Törődő ország 7.1.2), íly módon negatívan is hathat a gyermekvállalási hajlandóságra. Ezeket figyelembe véve a Momentum jelentősen megnövelné a folyósított GYES összegét, főleg a gyermek életének első 18 hónapjában. A három évig tartó folyósítási idő alatt a GYES összege fokozatosan csökkenne.

	Gyes összege
0-18 hónapig	46 210 Ft
19-24 hónapig	40 045 Ft
24-36 hónapig	30 805 Ft

Indexálva jelenleg a létminimum 70%-ához (75% / 60% / 40%)

Családi pótlék emelése és értékkövetése

A családi pótlék összege az elmúlt 9 évben nem emelkedett, emelése elkerülhetetlen. Rengeteg család így a megélhetési küszöb alá sodródott. Sőt az összeg indexálása szintén szükséges annak érdekében, hogy az vásárlóerejét meg tudja őrizni. Van akiket súlyosan érint a hiány. A differenciálás így kiemelten kezeli az egyszülős, illetve a tartósan beteg vagy fogyatékossággal élő gyermeket nevelő családokat, akiket még nagyobb teher nyom. Így a Momentum első körben az egygyermekes családok esetében 5%-kal, kétgyermekes családok esetében 15%-kal, illetve a nagycsaládosok esetében 25%-kal emeli a családi pótlék összegét, míg a tartósan beteg vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő családok esetében szintén 25%-kal emelkedik a pótlék összege. A jövőre vonatkozóan inflációval indexáljuk a juttatás összegét.

Családi adókedvezmény egyszerűsítése

Megszüntetjük az adókedvezményben foglalt gyerekszám szerinti aránytalan differenciálást és a gyerekszám szerinti kompenzációt az univerzálisan folyósított családi pótlékba vezetjük át. Így minden nagycsalád számára segítséget jelent, függetlenül attól, hogy milyen helyzetben vannak a szülők. A gyermekenként igénybe vehető családi adókedvezmény összege minden gyermek után 15 ezer forint lesz.

03

Valódi védelem a gyermekeknek

A gyermekvédelmi statisztikák szerint évente 20 ezer gyerek válik valamilyen – lelki, fizikai, szexuális – bántalmazás áldozatává. A helyzet azonban még ennél is rosszabb, ha belevesszük az eltitkolt eseteket is. Mindössze 1500–2000 büntetőeljárást indítottak az elmúlt évtizedben annak ellenére, hogy a veszélyeztetett gyermekek száma körülbelül 140 ezer. A jelenlegi kormány folyamatos átszervezésekkel próbál a tünetekre válaszokat adni, de nem hajlandó a probléma mélyére nézni. Sürgős és átfogó szakpolitikai startégiára, azonnali cselekvési tervre van szükség. A gyermekvédelem megerősítése nem halogatható, hiszen rengeteg későbbi probléma előzhető meg ezen a ponton. A Momentum célja, hogy támogassa az egészséges és boldog felnőtté válást. Az már csak ráadás, hogy így megspórolható a későbbi, már jóval súlyosabb problémák kezelésének terhe és költsége is.

Gyermekvédelmi rendszer megerősítése

Folyamatos átszervezések helyett a gyermekvédelmi rendszer megerősítésére kell törekedni. A rendszer szereplőit megtámogatjuk feladatkörükben és szakmai mozgásteret kell biztosítunk számukra. Az együttműködési folyamatok képesek maguktól megerősödni, ha a keretfeltételek adottak, azaz ha a szociális ellátórendszerben dolgozók túlterheltsége csökken és a minőségi szolgáltatások kiépítésében a kormány partnerré válik.

- Területi ellátás minőségének javítása
- Mozgó járási szolgálatok
- Központosítás helyett önkormányzati fenntartás
- Bérrendezés és munkakörümények javítása a segítő szakmákban
- Pánikgomb felállítása
- Iskolák szerepének erősítése
- Könnyen elérhető jogsegély, gyermekjogi ombudsmann
- Rehabilitációs szolgáltatások

Területi ellátás minőségének javítása

A gyermekvédelem központi szereplői a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálatok, hozzájuk futnak be a problémák és ők koordinálják a családok és a gyermekek segítésének folyamatát. A családok segítése azonban sokféle feladatatot hozhat magával: egy munkaügyi- vagy gyermekelhelyezési per, a hiperaktivitással élő gyermek óvódáztatása vagy a depresszióval küzdő szülő rehabilitációs ellátása mind megoldandó feladatok lehetnek. Annak érdekében, hogy ezekben a problémákban a családok segítséget kapjanak, egyrészt arra van szükség, hogy a családsegítő szolgálatok túlterheltsége csökkenjen, másrészt pedig arra, hogy helyben rendelkezésre álljanak a családokat segíteni tudó pszichológusok, jogászok vagy a pedagógiai szakszolgálat szakemberei.

Mentálhigiéniés ellátórendszer lefedettségének javítása

A területi ellátás hiányosságai közé tartoznak a pszichiátriák, illetve a drog- és alkohol rehabilitációs intézmények lefedettségi problémái is. Általában pont ott, ahol a legnagyobb szükség lenne rá, nincsenek elérhető pszichiáterek és rehabilitációs programok. Sok családnak segítséget nyújtana, ha a depresszióval vagy szenvedélybetegséggel küzdő szülő korai fázisban segítséget kapna. Jelenleg ott tartunk, hogy ha a szülők problémával küzdenek, általában mindez csak súlyos fázisban derül ki, aminek hatására elveszik a családtól a gyermeküket, és esélyük sem lesz arra, hogy segítséget kapjanak, majd visszagondozzák a gyermeket a családba. (->Hiv. Egészséges ország fejezet 6.3.5)

Központosított szolgáltatások helyett intenzív háttértámogatás

A Szociális- és Gyermekvédelmi Főigazgatóság központi-fenntartó tevékenységkörét megszüntetjük, a szociális szolgáltatások és intézmények fenntartása a járási önkormányzatok fennhatósága alá kerül. A családsegítő- és gyermekjóléti szolgálatok a járások központi településének önkormányzata helyett a teljes járás választott önkormányzata alá kerülnek, hogy ezáltal érdekeltté váljanak a teljes terület igényeinek kiszolgálásában.

Az iskolák és pedagógusok szerepének erősítése a gyermekvédelemben

Minden intézmény számára elérhetővé tesszük egy iskolai szociális munkás alkalmazását. Az iskolai szociális munkások összekötőként működnek a diákok, a család, az iskola és a környezet között. Az iskola alkalmazottjaként speciális szolgáltatásokkal tudja megtámogatni a gyermekeket a szocializációs és tanulási folymatokban. Az iskolai szociális munkások a gyeremekvédelmi központokon belül, a család- és gyermekjóléti szolgálattól függetlenül, önálló munkacsoportot alkotnak majd.
Jelenleg az iskolákban gyermekvédelmi eljárások során egyedül az igazgatók vonhatók felelősségre. Annak érdekében, hogy a gyerekvédelem komoly hangsúlyt kapjon az intézményeken belül, az iskolai szociális munkásokat, az igazgatókat és az osztályfőnököket egyaránt felelősségre vonhatóvá tesszük. Ezáltal ösztönözve őket a prevenciós programokban való együttműködésre. Olyan közeget teremtünk, ahol a gyermek tud kihez fordulnia problémájával, a tanárok pedig biztonságban érezhetik magukat egy abúzus gyanújának bejelentése során, mert támogató szakmai környezet veszi őket körül.

Segítő szakmák megbecsültségének növelése

A rossz munkakörülmények, a megbecsültség hiánya és az alacsony fizetések miatt a segítő szakma (pl. szociális munkások, gyógypedagógusok, védőnők, ápolók) kiöregedőben van, az újonnan végzettek döntő többségben külföldre kényszerülnek. A szociális szakma teljes kizsigerelése folyik, miközben ezek a szakemberek igazi hősök és a felnövekvő generációnak nagyon nagy szüksége van a munkájukra. Ezért olyan közeget teremtünk a gyermekvédelemben, ahol jó dolgozni, mert a gyermekvédelmi rendszerben dolgozókat nemcsak a közvetlen környezetüben, hanem az egész országban elismerik és megbecsülik, emberileg és anyagilag egyaránt.

Pánikgomb felállítása

Az oktatási, egészségügyi és gondozói intézményekben kiépítünk egy mindenki számára ismert folyamatot arra, hogy mit tegyél, ha veszélyben érzed magad vagy valaki mást. Szülőknek, gondozóknak, tanároknak és gyerekeknek egyaránt tudniuk kell, hogy kihez fordulhatnak. A segítségkérés küszöbét nagyon alacsonyra helyezzük, mindegy hogy emailben, levélben, telefonon, személyesen akarod jelezni a problémádat, bárhogy megteheted az intézmény teljes nyitvatartási idejében.

Minden gyermek és család számára elérhető jogsegély

Az egész országban 19 gyermekjogi képviselő van, akikhez gyermekvédelmi ügyekkel fordulni lehet. Ezt a számot minimum 174-re növeljük, azaz minden járásnak lesz egy gyermekjogi képviselője, aki fogadóórákat is tart. Ez különösen fontos, ha az adott járásban magas a veszélyeztetett gyermekek száma. Mindemellett a gyermekek jogainak erősebb érvényesítési lehetősége miatt kinevezünk egy gyermekjogi ombudsmant is.

Rehabilitációs szolgáltatások

Az elsődleges cél, hogy megelőzzük a gyermekek veszélybe kerülését, sajnos azonban nincs az a gyermekvédelmi rendszer, ahol minden gyermeket meg lehet védeni. Ezért fontos, hogy az áldozatul esett gyerekek számára a rehabilitációt segítő hatékony szolgáltatások álljanak rendelkezésre. Ez ma állami keretek között nem valósul meg, a civil szektor szereplői pedig nem tudnak minden áldozatul esett gyerek számára segítséget nyújtani a felépüléshez.

A gyerekeknek családban kell felnőniük

Az elsődleges cél, hogy a gyermekek a saját családjukban nőhessenek fel biztonságban és egészségben. Ha egy gyerek veszélyeztetve van, az a cél, hogy minél előbb feltárásra kerüljön a probléma, hogy a családdal együttműködve megakadályozható legyen a gyermek kiemelése. Sajnos azonban a legerősebb gyermekvédelmi rendszerben is előfordul, hogy a gyermeket ki kell emelni a családból. Ilyenkor a prioritás, hogy a saját családjába legyen visszagondozva a gyermek. Ha ez nem lehetséges, örökbefogadó vagy nevelőszülőkhöz kerül, legrosszabb esetben pedig kis létszámú családotthoni elhelyezésbe.

- Válasz a tartós szegénységre
- Szülői kompetenciák emelése
- Korai beavatkozás
- Saját családba való visszagondozás
- Nagy intézmények bezárása

Válasz a tartós szegénységre

A tartós nélkülözés és a kiszámíthatatlan élethelyzet gyakran sodor szülőket olyan mentális egészségügyi problémákba, mint a depresszió vagy a szenvedélybetegségek. Ezek miatt a betegségek miatt pedig gyakran odáig vezet az út, hogy a gyermeket kiemelik a családból. A gyermekvédelem erősítésének egyik legjobb módja tehát, a küzdelem a tartós szegénység ellen. A programunk az oktatástól a munkaügyi központok fejlesztésén át a szociális támogatások rendszeréig mindenhol kiemelt célként kezeli, hogy valódi megoldásokkal szolgáljunk azok számára, akik ma mélyszegénységben élik mindennapjaikat. → **Lásd: Törődő ország**

Családok edukációja

Minél több jó szülő van az országban, annál kevesebb érzelmileg sérült gyermek nő fel. Ennek okán a Momentum kiemelt figyelmet fordít a családok edukációjára, hogy ezáltal emelje a szülői kompetenciákat. Ennek érdekében megerősítjük a védőnői hálózatot. Fejlesztjük a Biztos Kezdet Gyerekházak szolgáltatásait, illetve további gyerekházak nyitását támogatjuk, ahol a 0-3 éves korú gyerekeket a szülőkkel együtt is szívesen látják és számukra is biztosítanak fejlesztő képzéseket. Az idősebb korú gyerekek szülei számára az iskolai szociális szolgálat szülőkonzultációi nyújthatnak segítséget. Emellett támogatjuk azokat a civil kezdeményezéseket, melyek a családok edukációját helyezik a középpontba.

OTTHONI SEGÍTSÉG // HELYI PÉLDA

Az Otthon Segítünk Alapítvány elsősorban kezdő, bizonytalan családoknak nyújt támogatást önkéntesek segítségével. Az önkéntesek maguk is szülök, akik a saját tapasztalatukra, illetve a felkészítő képzés során nyert ismeretekre hagyatkozva támogatják a családokat a mindennapokban. A cél a szülők megerősítése a szülői szerepkörben, illetve a későbbi problémák kialakulásának megelőzése.

Korai beavatkozás

A család problémáit azelőtt észlelni kell, mielőtt még a gyerek problémái megjelennének. A védőnők és a családsegítők észre kell vegyék, ha valamelyik szülő problémával küszködik, és segítséget kell tudni nyújtani számára, még mielőtt ez kihatna a gyermek mindennapjaira. Ehhez azonban az kell, hogy a védőnők és a családsegítők nagyobb figyelmet tudjanak fordítani egy-egy családra, azaz, hogy fejenként a szakembereknek kevesebb családdal kelljen foglalkozniuk.

Saját családba való visszagondozás

A mai Magyarországon az a gyakorlat, hogy ha egy gyermek visszakerül a saját családjába, az sokkal inkább rémtörténet, mint sikersztori. A családok rehabilitására nincsenek meg a keretfeltételek, így ha egy gyermek visszakerül a családjába, a legtöbb esetben csak egy átmenetileg problémamentes közeg várja a stabil közeg helyett. Annak érdekében, hogy a visszagondozás jól működő gyakorlattá váljon, megerősítjük a rehabilitációs szolgáltatásokat. Ha a család problémáját időben észlelik és a kiemelést követően a szülők teljeskörű támogatást kapnak, mely lehetőséget teremt arra, hogy egy-két éven belül talpra álljanak, akkor a gyermek egy stabil, biztonságos környezetbe tud visszatérni. A kiemelés elkerülése után ennek kellene a második legfontosabb preferenciának lennie.

Nagy intézmények bezárása

Az intézményi környezet erősen alárendelt viszonyt szül, így gyakran vezet visszaélésekhez, illetve az egy gyerekre jutó figyelem sokkal alacsonyabb, mint a kis létszámú otthonokban. Nem beszélve arról, hogy minőségi szakmai munkát is nehezebb egy nagy intézményben nyújtani, ahol elveszik az egyének teljesítménye. Ezért a nagy intézményeket azonnali hatállyal bezárjuk. Ez alól nem jelentenek kivételt azok az intézmények sem, ahol több kisebb intézményként van bejelentve egy nagy intézmény.

Tudatos fiatalok nevelése

A fiatalok előtt ott az élet, annak minden nehézségével és kihívásával. A Momentum családbarát országa a szülőkkel karöltve mindent megtesz, hogy a fiatalok felkészülten léphessenek a nagybetűs életbe, hogy egyszer ők is felelősen alapíthassanak családot.

- Nevelés a demokráciára
- Önismereti készségek fejlesztése
- Drog, szex és alkohol edukációs programok
- Biztosított hozzáférés az információhoz

Nevelés a demokráciára

Egyszer minden gyermek felelős állampolgárrá kell váljon. Emiatt egészen kis kortól tapasztalniuk kell, hogy milyen demokratikus döntési folyamatokban részt venni. Tapasztalatokat szerezhetnek olyan tanintézményekben, melyek maguk is demokratikusan működnek, illetve akkor, ha a gyerekek teret kapnak a felfedezésre. Az óvónőképzéstől a tanárképzésig, mindenhol a megszerezhető tudásanyag részévé tesszük a demokráciára való nevelés módszertanait, illetve megerősítjük a diákönkormányzatok szerepét. → **Lásd: Tudásalapú ország 2.1.1.** Szorosan ide tartozik a gyermekek véleménynyilvánítási joga is, ennek a jogkörnek az erősítése érdekében az egyetemek mellett a középiskolai oktatásban is gyakorlattá kell tenni a tanárértékeléseket.

Önismereti készségek fejlesztése

Már óvodás kortól érdemes játékos módszerekkel önismeretre tanítani a gyerekeket és ezt egészen középiskolás korig folytatni kell. Rengeteg kiváló módszertan áll rendelkezésre ahhoz, hogy segítsünk a gyerekeknek megismerni magukat és a külvilággal való kapcsolatukat. Mindez fontos, mert azok a fiatalok, akik tudatosan fejlesztik saját személyiségüket, sokkal könnyebben tudnak együttműködni másokkal, és könnyebben találják meg a helyüket az életben.

Drog, szex és alkohol edukációs programok

A szenvedélybetegségről való beszélgetést nem veszik komolyan a fiatalok , ha csak a károsságát szajkózzák nekik, és a szex is sokkal fontosabb téma az életükben annál, hogy egy letudandó kötelező feladatban tárgyalják. Senki nem beszél nekik arról, hogy a szenvedélybetegségekhez lelki problémák vezetnek és arról sem, hogy milyen védekezési módszerek állnak rendelkezésre, és melyikről mit érdemes tudni. A tabu témákról lehet és kell beszélgetni, léteznek módszerek, melyek beépíthetők a közoktatásba. Annak érdekében pedig, hogy ezekről a témákról minden gyerek számára elérhető legyen egy megbízható tudástár, online platformokat indítunk, melyek emészthető, és modern formában adják át az információkat a fiataloknak.

Biztosított hozzáférés az információhoz

A gyerekek fejlődése szempontjából fontos, hogy meglegyen számukra az információhoz és a tudáshoz való hozzáférés lehetősége. Biztosítani kell, hogy a gyerekek többféle véleményt is megismerhessenek. Ezt az elmúlt időszakban leginkább a tankönyvpiac államosítása veszélyeztetette, így kormányra kerülésünkkor azonnal visszaállítjuk a szabad tankönyvválasztást. Emellett javítjuk az iskolák digitális felszereltségét, és a gyerekek számára biztonságos internethozzáférési lehetőséget biztosítunk.
A biztonságos használatot azzal támogatjuk, hogy a pedagógusképzésbe beépítjük a gyerekek online bántalmazásának megelőzésével és kezelésével kapcsolatos módszerek oktatását.

→ **Lásd: Tudásalapú ország - Biztonságot és segítséget minden gyereknek**

Szabad ország

A cél egy nyitott, tudásalapú piacgazdaság, amely lépést tart a világgal. Kiszámítható és egyszerű szabályokkal, a korrupció visszaszorításával, rugalmas és korszerű szolgáltatásokkal az okos állam motorja, és nem akadálya az egyéni boldogulásnak és a gazdasági sikereknek.

01

Alkotmányosság

Az Alaptörvény - bár ezt mondják róla - nem lett a nemzetet integráló Alkotmány. Elfogadása formailag szabályos volt, de súlyos politikai és társadalmi legitimációs deficitben szenved. Magyarország Alkotmányát nem írhatja egy párt egy embere egy iPaden. Nyílt alkotmányozás kell, ehhez pedig három dolog szükséges: az egypárti alkotmányozás elvetése, a jogállam és a szabadságjogok igenlése, valamint a nép általi jóváhagyás. A pártos Alkotmánybíróság képtelen hiteles módon az alkotmányosság őreként funkcionálni. Az alkotmányos értékek védelme gyengül, az új alkotmánnyal együtt az alkotmány őrzéséről is gondoskodni kell.

Alaptörvény

Magyarország jelenlegi alaptörvényét egy párt alkotta, kihagyva mindenki mást az alkotmányozásból, ilyen egy demokratikus országban nem fordulhat elő. Magyarországnak új, a nemzetet integráló Alkotmányra van szüksége.

Nemzetet integráló Alkotmány

Az Alkotmánynak állandónak kell lennie, nem lehet a napi viták eldöntésének eszköze, és nem lehet a „gránitszilárdságú” szöveghez a kormány pillanatnyi érdekeinek megfelelően hozzányúlni.
Az Alkotmánynak meg kell határoznia az ország rendjét, kereteit, a politika felett kell állnia, nem pedig annak a szolgálatában. Az Alkotmánynak hiánytalanul tartalmaznia kell az emberek szabadságához és boldogságához szükséges valamennyi alapjogot.

Az Alkotmánynak a nemzet egyetértésével kell megszületnie. Megalkotásában szót kell adni mindenkinek, és hatályba lépését népszavazásnak kell megelőznie.

Az alkotmányozási folyamat hosszú éveket vehet igénybe. A Momentum ezért a politikai váltógazdaság megteremtése, valamint a szabad és egyenlő feltételeket biztosító választási szabályok megalkotása érdekében első lépésben az Alaptörvény „aknátlanítását” tűzi ki célul. A politikai váltógazdálkodás feltételeinek megteremtéséhez az Alaptörvény (és a kapcsolódó sarkalatos törvények) közpénzügyekkel,

adózással és költségvetéssel kapcsolatos szabályainak megváltoztatása szükséges. Felül kell vizsgálni a Költségvetési Tanács működését, a közpolitikákat bebetonozó és nem alapjogokat védő kétharmados törvényeket felesre kell módosítani. Ki kell alakítani az egyenlő feltételeket biztosító választási rendszert és meg kell alkotni az ennek megfelelő párt- és kampányfinanszírozási szabályokat.

Nyílt alkotmányozás Izlandon // Hazahozott tudás

Izland teljesen nyílt alkotmányozási folyamatot szervezett 2010 és 2013 között egy új Alkotmány elfogadása érdekében. A kezdeményezés rengeteg pozitív példát szolgáltat arra, hogy miként lehet bevonni a teljes társadalmat egy új Alkotmány megalkotásába. Először egy egynapos konzultáció keretében ezer véletlenszerűen kiválasztott állampolgár részvételével meghatározták a legfontosabb izlandi értékeket, majd azokat átadták az Alkotmányozó Tanácsnak. A Tanács az így meghatározott értékek alapján civilek részvételével, nyíltan szövegezte meg az alapdokumentumot, amit részenként indokolással együtt közzétett az interneten. Az erre szolgáló felületen mindenki szabadon véleményezhette az elkészült anyagokat. Végül több mint 3600 kommentben és több mint 300 levélben küldték meg az állampolgárok a véleményüket.

Alapjogok

Az egyenlőséghez való jog garanciáinak erősítését tűzzük célul: nincs helye a nemen, származáson, valláson vagy szexuális orientáción alapuló negatív megkülönböztetésnek. Kiemelt feladatnak tekintjük a magyar cigányságot érő diszkrimináció felszámolását. A Momentum megerősíti az egyenlőséghez való jog garanciáit, és kinyitja a házasság intézményét az azonos nemű párok felé.

Egy elfogadó és befogadó társadalmat építünk

A Momentum vallja, hogy az emberek különbözősége érték. A Momentum a befogadó és elfogadó (inkluzív) társadalmat a diszkrimináció felszámolásával, esélyegyenlőséget előmozdító intézkedések támogatásával és az önrendelkezési lehetőségek kiszélesítésével teremti meg. A Momentum a rosszallás, a megbélyegzés és a lenézés politikája helyett a segítő kéz politikájában hisz.

A Momentum Magyarországán nincs helye a szegregált iskoláknak, a cigánysoron végigvonuló gárdistáknak, az etnikai alapú igazoltatásnak és szabálysértési bírságoknak. Megteremtjük a diszkrimináció megfékezésére alkalmas közérdekű igényérvényesítés lehetőségét. A Btk. gyűlölet-bűncselekmény tényállásait nem a támadók, hanem a megtámadottak védelmére fogjuk használni. A Momentum elutasítja a többségtől eltérő szexualitású emberek hátrányos megkülönböztetését. Úgy hisszük, hogy a házasság intézményét elérhetővé kell tenni minden házasodni kívánó pár számára, és fellépünk a szexuális orientáción alapuló iskolai és munkahelyi zaklatásokkal szemben.

Fogyatékossággal élők integrációjának segítése

Támogatjuk a fogyatékossággal élő gyermeket nevelő családokat, hogy az ápolást igénylő gyermek nevelése ne vezessen a család elszegényedéséhez. **→ Lásd: Családbarát ország - Amikor a szülőkre nagyobb szüksége van a gyermeknek.** Azoknak, akiknek a családja nem tudja vállalni a gondozást, a méltóságuk védelmében és a kiszolgáltatottságuk csökkentése érdekében túlzsúfolt intézetek helyett a közösségi intézményekben való ellátást szorgalmazzuk. Felülvizsgáljuk a cselekvőképességet korlátozó gondnokság mostani szabályozását: az önrendelkezési jogát csak azoknak a személyeknek kell korlátozni, akiknek valóban ilyen segítségre van szüksége. A teljes korlátozás helyett a támogatott döntéshozatal és a cselekvőképességet csak részben korlátozó gondnokság is megítélhetővé válik. Nemzetközi egyezmények, az alapvető jogok biztosa, illetve a civil társadalom ajánlásai alapján alakítjuk át a fogyatékkal élőkről szóló szabályokat.

A reprodukciós jogok szabadsága

A Momentum tiszteletben tartja a nők önrendelkezési jogát, és nem kíván legintimebb döntéseikbe beleszólni. Az állam feladata ezen a téren a tudatos döntéshozást elősegítő, kiterjedt információnyújtás. A gyermekvállalást ösztönző állami politikát a Momentum támogatja, de azt a terhesség-megszakítás kérdésétől külön kezeli, ezért a fellép minden olyan állami intézkedés ellen, amely a biztonságos terhesség-megszakításhoz való egyenlő hozzáférést veszélyezteti. A Momentum a terhességmegszakítások számának csökkentéséért a felvilágosítás, a megelőzés és a családtervezés eszközeinek széleskörű hozzáférhetővé tételével küzd. **→ Lásd: Családbarát ország**

A gyermekek jogainak védelme

A Momentum elkötelezett a gyermekek jogainak védelme mellett. Mind az állam szerveinek, mind a társadalomnak tiszteletben kell tartania, hogy a gyermekeket is megilletik az alapvető emberi jogok, amelyek érvényesüléséhez speciális figyelem és gondoskodás szükséges. A legfontosabbak: a diszkrimináció tilalma, a gyermekek információhoz való hozzáférése, az önrendelkezési jog, az oktatáshoz és szociális biztonsághoz való jog.→ **Lásd: Családbarát ország - Valódi védelem a gyermekeknek.** A Momentum Magyarországán felszámoljuk a szegregált iskolákat. Sajnos ma, az egyházi fenntartó mögé bújva, az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatát sértve, el lehet különíteni a gyerekeket. Mi úgy gondoljuk, hogy az oktatási problémák felszámolásának eszköze a jó oktatáspolitika, nem pedig az elkülönítés. A Momentum esélyt ad minden gyereknek, és ehhez megteremti a megfelelő oktatás- és családpolitikát, valamint az ezekhez kapcsolódó ösztönzőket.
→ **Lásd: Tudásalapú ország - Méltányos és hozzáférhető oktatás**

Egyenlő esély a hátrányból induló gyermekeknek is

A Momentum különösen aggasztónak találja a lakcím nélküli kiskorúak helyzetét. Az államilag támogatott egészségügyi ellátásra csak azok a gyerekek jogosultak, akiknek van bejelentett lakó- vagy tartózkodási helyük. Családi pótlékot és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt csak az a család kaphat, amelyiknek van bejelentett lakóhelye. A probléma megoldása rendszerszintű módosításokat kíván mind a releváns jogszabályok, mind az ágazati irányítás területén.
A probléma megoldása elsősorban nem jogi kérdés, de a jogalkotást - ahogy minden más területen is - a Momentum összehangolja a szakpolitikai előkészítéssel.

Gyermekotthonokban történő erőszak megfékezése

A gyermekek védelmével összeegyeztethetetlen, hogy a védelmüket szolgáló intézményekben a felelős személyek a gyermekek kárára, fizikai és lelki egészségüket veszélyeztetve visszaéljenek pozíciójukkal. A probléma megoldása elsősorban nem jogi kérdés, de a jogalkotást - ahogy minden más területen is - a Momentum összehangolja a szakpolitikai előkészítéssel. → **Lásd: Családbarát ország - Valódi védelem a gyermekeknek.**

Gyermekek családdal való kapcsolattartás és emberséges egészségügyi ellátáshoz való joga

A gyermekek esetében a megfelelő egészségügyi ellátás, és annak során az alapjogok garantálása, vagy ennek hiánya egy életre kiható következményekkel bírhat. Egy 2016-os kutatás szerint csupán a kórházak felében maradhat legalább egy szülő vagy gondviselő folyamatosan 18 év alatti gyerekével. Sok esetben a 10, illetve 14 évet betöltött gyereknél sem alkalmazzák a folyamatos kapcsolattartás jogát (27%), az intézmények több mint harmadában pedig külön engedélyhez kötik a folyamatos szülői jelenlétet. A Momentum álláspontja szerint a szülői jelenlét lehetőségét az egészségügyi ellátások során biztosítani kell. **→ Lásd: Családbarát ország - Valódi védelem a gyermekeknek**

A gyermekek információhoz való hozzájutásának szabadsága

A gyermekek esélyegyenlőségének, fejlődésének, tájékozódásának fontos pillére az információhoz való hozzájutás szabadsága és lehetősége.

A probléma megoldása elsősorban nem jogi kérdés, de a jogalkotást - ahogy minden más területen is - a Momentum összehangolja a szakpolitikai előkészítéssel. **→ Lásd: Családbarát ország - Tudatos fiatalok nevelése → Lásd: Tudásalapú ország - Biztonságot és segítséget minden gyereknek**

A Momentum kiáll a nők jogaiért

Momentum lépéseket javasol a nőket dehonesztáló közbeszéd javulásáért, valamint javaslatokat tesz a káros előítéletek és elnyomó társadalmi gyakorlatok felszámolására. A Momentum Magyarországán a nők munkájukért egyenlő bérezést, egyenlő előmeneteli lehetőséget, társadalmi szerepvállalásukért pedig egyenlő elismerést érdemelnek. Olyan javaslatokat fogalmazunk meg, amik elősegítik a nők számára a politikai és gazdasági életben való részvételét, és hozzájárulnak ahhoz, hogy ugyanolyan eséllyel tölthessenek be vezető szerepet, mint férfi kollégáik. A Momentum határozott lépéseket tesz a családon belüli erőszak felszámolása érdekében.

Elkötelezettség a nők gazdasági önállóságának elősegítése mellett

Mind a köz-, mind a privátszférában meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy a nők férfiakkal egyenrangú gazdasági és szociális helyzetben érvényesülhessenek. Egy olyan társadalmi keretrendszerben képzeljük el az egyenjogúság elősegítését, amely a két nemi szerepet egy közös

Szülési szabadság a férfiaknak is jár Norvégiában // Hazahozott tudás

Norvégiában a család férfi tagja számára is biztosított 12 hét szülési szabadság, hogy a gyermek érkezésére való felkészülés utolsó napjai, illetve az újszülött körüli első teendők ellátása a pár közös élménye legyen. Ezzel is erősítve a tudatot, hogy az érkező gyermek mindkét szülő felelőssége.

nevezőre közelíti. Ennek egyik eszköze a hasonló, vagy azonos szociálpolitikai támogatások elérhetővé tétele a nők és férfiak számára. → **Lásd: Családbarát ország**

Határozott lépések a családon belüli erőszak felszámolása érdekében

Az Európai Unió 2014-ben készült jelentése szerint a 28 tagállamban a nők 33%-a szenved el testi és/vagy szexuális erőszakot 15 éves kora óta. Semmi okunk azt feltételezni, hogy hazánkban a helyzet jobb volna, mint bármely más uniós államban. Ezért a Momentum szorgalmazza, hogy Magyarország mielőbb tegye meg az Egyezmény által ajánlott lépéseket a nők védelme érdekében. Különösen igaz ez a társadalmi kirekesztettségben élő (például roma) nőkre.

Magyarországnak sürgősen ratifikálnia kell az Isztambuli Konvenciót, amely a nőket érintő, illetve a családon belüli erőszak elleni küzdelem mérföldköve az európai kontinensen. Az Európa Tanács 47 tagországa által 2011-ben elfogadott Egyezmény minimum normákat állapít meg a megelőzéssel, védelemmel, büntetőeljárással és az integrált szabályozások fejlesztésével kapcsolatban. Magyarországnak mielőbb csatlakoznia kell azon országok sorába, amelyek megvédik és támogatást nyújtanak az erőszak áldozatainak.

A nőket érintő erőszak ellen büntetőjogi eszközökkel is fel kell lépni. A családon belüli erőszak esetkörébe tartozó bűncselekményeknél eltöröljük a magánindítványt, mert tapasztalatok szerint a magánindítvány kívánalma a gyakorlatban visszatartja a nőket a jogérvényesítéstől. A nemi erőszak tényállását úgy kell átalakítani, hogy az a strasbourgi gyakorlattal összhangban a szexuális erőszak bűncselekményét a beleegyezés hiányához, nem pedig az erőszak, illetve fenyegetés kifejtéséhez kösse. Meg kell vizsgálni a kényszerített terhesség, a fogamzásszabályozás lehetőségének korlátozása vagy teljes kizárása, a kényszersterilizáció és a kényszerabortusz kriminalizálásának lehetőségét. A kapcsolati erőszak tényállását úgy kell megváltoztatni, hogy a büntetőjogi védelem az együttélés nélküli, gyerekkel nem rendelkező

partnerekre is kiterjedjen. A családon belüli erőszak körében elkövetett emberöléseket az emberölés minősített esetei közé kell sorolni. Megszüntetjük a 16 év feletti gyerekeknél megengdedett házasságkötést a gyermekházasságok felszámolása érdekében.

Elkötelezettség a nyitott, demokratikus közbeszéd mellett

A Momentum álláspontja szerint egy demokratikus társadalomban „helye van minden véleménynek, jónak és károsnak, kellemesnek és sértőnek egyaránt”. A Momentum elkötelezett a politikai viták és a véleménynyilvánítás szabadsága mellett, mert nincs szabad ország szabad szólás nélkül.

Az állam hatalmi és burkolt eszközökkel korlátozza a szólásszabadságot. A mai Magyarországon a kormányzati megfélemlítés és média túlsúlya miatt a szólássszabadság keretei egyre korlátozottabbak. A Momentum szerint az állam nem korlátozhatja a polgárok szólását azok érték- és igazságtartalma szerint.A szólásszabadság helyreállítása kitartó és hosszútávú munkát igényel, és itt a jogszabályokkal kell kezdeni.

Szükség van a rágalmazás és a becsületsértés büntetőjogi szabályainak átfogó reformjára. A Momentum megváltoztatná azt a büntető eljárási szabályt [jelenlegi Be. 52.§ (4) bek.], amely szerint a magánvádas becsületsértés és rágalmazás esetében, ha a sértett hivatalos személy, az ügyész átveszi a vád képviseletét. Javasoljuk a pusztán véleményen, és nem hamis tényállításon alapuló becsületsértés dekriminalizálását is, hiszen a polgári jogi eszközök kielégítő és arányos megoldást jelentenek.

A Momentum a polgári jogi személyiségvédelem terén is ezt a logikát követi. A közhatalmat gyakorlók és a közfeladatot ellátók (e minőségükben ért sérelmeikért) nem indíthatnak személyiségvédelmi pert, így jó hírnevük megsértése okán sem. A közhatalom és közfeladat gyakorlásukkal össze nem függő személyiségijogot sértő szólás esetén azonban a személyiségvédelmet fenn kívánjuk tartani.

A Momentum nagyrabecsüli a magyar civil társadalom értékteremtő tevékenységét

A Momentum támogatja a civil szervezeteket akár karitatív munkát végeznek, akár a közpénzek

elköltését ellenőrzik. A civil szervezetek finanszírozásának átláthatóságra szükség van, de ennek nem lehet eszköze a megbélyegző listázás. Felülvizsgáljuk, hogy a ma is hatályos átláthatósági szabályokon túl szükség van-e további nyilvánossági követelményekre. A kormányzati álcivil szervezetek finanszirozásának átláthatatlanságának (lásd: CÖF) kezelésére javaslatokat fogalmazunk meg.
Fontos elvárás az egyesületek, civil szervezetek pénzügyi hátterének, támogatóinak átláthatósága. Különösen igaz ez, ha a támogatás az államtól vagy állami tulajdonú cégtől, esetleg külföldről jön.
A Momentum bezárja a kiskapukat a közpénz jellegüket elveszítő pénzek előtt. Az átláthatósági követelményeknek azonban nem a megbélyegzést, hanem a tisztánlátást kell szolgálniuk. A Fidesz által júniusban elfogadott orosz ihletésű civil törvénye ennek az elvárásnak nem felel meg.

A Fidesz által elfogadott „külföldről támogatott szervezetek átláthatóságáról" szóló 2017. évi LXXVI. törvényt a Momentum ebben a szellemben fogja módosítani. Regisztrációs és kiemelt átláthatósági kötelezettségeket írunk elő azoknak az egyesületeknek, amelyek forrásaik jelentős részét közpénzből, közvetlen vagy közvetett állami támogatásból szerzik, és jellegadó tevékenységük nem közszolgáltatás nyújtással kapcsolatos. A külföldi támogatásban részesülő szervezetekre vonatkozó megbélyegző regisztrációs követelményt a Momentum hatályon kívül fogja helyezni.

XYZ - Érvek és ellenérvek a civil törvény kapcsán

A Momentum támogatja a vallás szabad gyakorlásának lehető legszélesebb garantálását

A Momentum álláspontja szerint a Fidesz kormány tömeges jogfosztást vitt végbe, amikor működő egyházakat fosztott meg jogállásuk teljességétől. Az Emberi Jogok Európai Bírósága 2014-ben megállapította, hogy a szabályozás sérti a vallás szabad gyakorlásának jogát. A kétszintű nyilvántartás rendszere közel fél évszázados visszalépésként értelmezhető a magyar jogfejlődést tekintve, így azt fel kell számolni. Az egyházak elismerését - az európai sztenderdeknek megfelelően - független szervekre kell bízni. Annak a lehetőségét pedig, hogy állami szervnek jogában álljon hittételek igazságtartalmát vizsgálni, örökre meg kell szüntetni.

A korábbi lelkiismereti és vallásszabadságról szóló törvény alapján hazánkban több mint háromszáz egyház működött, s pusztán az egyházak magas száma alapján, minden érdemi bizonyítás nélkül, vélelmezte a jogalkotó esetükben a joggal való visszaélés fennállását. Ezzel tömeges jogfosztást vitt végbe, annak bármiféle igazolása nélkül, hogy a működő egyházak bármelyike is jogszerűtlen tevékenységet folytatott volna. Az új egyháztörvény kétszintű nyilvántartást vezetett be: a törvény mellékletében kerültek felsorolásra azok a „bevett" egyházak amelyeket megillet az egyházi jogállás teljessége, mindeközben több mint háromszáz korábbi jogfosztott egyház immáron csupán a vallási tevékenységet végző szervezet jogállását tudhatja magáénak. Ez nyílt diszkrimináció.

A Momentum Magyarországán nem a Parlament politikai döntése az egyházi státusz megadása, hanem független, csak a törvényi feltételeket vizsgáló bíróságé, amelynek döntése ellen van jogorvoslat. Az állam és az egyház egymástól elkülönül, együttműködésük csak önkéntes lehet. A Momentum Magyrországán szektorsemleges finanszírozási rendszer lesz, vagyis nem ér többet egy-egy csoport, egyesület, szervezet attól, hogy egyházzá minősítteti magát. Ezzel már nem lesz vonzó „bizniszegyházat" működtetni.
De megszüntetjük ezzel azt is, hogy a gyerek háromszor annyit „érjen" ha egyházi iskolába jár.
→ **Lásd: Sokszínű ország - Állam és egyházak**

Az Alkotmánybíróság

Az Alkotmánybíróságot a Fidesz letarolta és megszállás alatt tartja. Elvben 2026-ig szinte csak egypárti, részben kérdéses legitimációval, részben pedig érvénytelen mandátummal rendelkező bírák döntenének az alkotmányosság kérdéseiről. A testület ma a kormánypárt kiszolgálója, és nem bírája. Az Alkotmánybíróságot szilárd alapokról kell újjáépíteni. Ennek elsődleges feltétele, hogy a bírák több párt által támogatott független bírák legyenek, akik képesek az alkotmányvédelmet hitelesen ellátni. Éppen ezért az érvényes mandátummal rendelkező bírákról az Országgyűlés megerősítő szavazást fog tartani. A korhatárra vonatkozó szabályok manipulációjával érvénytelen módon extra mandátumra szert tevő bírák megbízatását az Országgyűlés meg fogja szüntetni. A Momentum meg kívánja erősíteni az Alkotmánybíróság immunrendszerét a többcsatornás bíróválasztás bevezetésével. Az Alkotmánybíróság hatásköreinek kiterjesztését javasoljuk az utólagos absztrakt normakontroll lehetőségének társadalmi szervezetek számára való megnyitásával.

A jogállamiság és az alapvető jogokat védelmező alkotmánybíráskodás

A rendszerváltást követő úttörő alkotmánybíráskodási tradíciót a Momentum magáénak tartja, és az ahhoz való visszatérésért mindent meg fog tenni. A Fidesz által véghezvitt intézménymegszállás és hatáskör-korlátozás páratlan kihívás elé állítja a Momentumot. Az Alkotmánybíróságot a demokratikus alapértékek szimbólumának és védelmezőjének tekintjük. A jelenlegi testület azonban legitimációs deficittel küzd, így nem teljesítheti küldetését. Az Alkotmánybíróságot szilárd alapokról kell újraépítenünk.

Az alkotmányosság felett őrködő testület esetén csak pártoktól független, több párt által támogatott bírák elfogadhatóak. Ezzel szemben a mai alkotmánybírák túlnyomó többségükben egypárti jelöltek és egyetlen párt által választott bírák, ami a magyar alkotmányos tradíciók elárulását jelenti.

Az Alkotmánybíróság átfogó reformja

Nem kérdés, hogy a mélyreható intézményi és hatásköri korrekció elengedhetetlen és kikerülhetetlen. Ennek három, egymással szorosan összefüggő eleme van: 1. a testület személyi függetlenségének helyreállítása, 2. a hatáskörök reformja, valamint 3. az AB immunrendszerének megerősítése. Olyan helyzetet kell teremtenünk, amelyben a pártpolitikai megfontolások, érdekek háttérbe szorulnak a bírák kiválasztása során.

A NER Alkotmánybíróságában – elvben – 2025-ig az egypárti bírák döntenének az ország alkotmányos jövőjéről. Az Alkotmánybíróság megnyirbált hatásköreit csak akkor lehet visszaadni, ha a bírák valóban függetlenek.

Az Alkotmánybíróság nem védte meg a jogállamot

A Momentum szerint az Alkotmánybíróság 2013-at megelőző többsége tiszteletet érdemel az alkotmányos demokrácia megőrzéséért tett erőfeszítéseiért. A 2013 utáni egypárti többségű testületnek a negyedik alaptörvény-módosításba belenyugvó határozatával azonban új időszámítás kezdődött. Az Alkotmánybíróság a jogállami garanciák és a demokratikus értékek szisztematikus lebontásának aktív legitimálója lett. Ezt bizonyítja a kormányzat jogállamiságot, demokráciát

és piacgazdaságot romboló politikájának falazó határozatok sora, illetve az Alkotmánybíróság fülsiketítő hallgatása olyan ügyekben, ahol a nyilvánvalóan alkotmányellenes kormányzati lépéseket könnyen fel lehetett volna tartóztatni.

1. A jogállamiság rombolása.

A 2006-os utcai zavargásokkal kapcsolatos bírói eljárásokat érintő semmisségi törvény megvédésével az igazságszolgáltatás függetlenségét súlyosan csorbította 24/2013. (X. 4.) AB határozat.
A jogállami garanciák kikapcsolásához tartozott a titkos adatgyűjtést korlátlanul engedélyező döntése (32/2013. (XI. 22.) AB hat).

2. A demokratikus verseny korlátozása.

Az Alkotmánybíróság asszisztált a fideszes többség olyan döntéseihez, amelyek a versengő politikai felek egyenlőségét alapvetően vonták kérdőre.
Többek közt ilyenek voltak a szakmai érvvel igazolhatatlan „győztes-kompenzáció" az egyéni választókerületekben (3141/2014. (V.9.) AB hat);
a fővárosi közgyűlés tagjainak kormánypártokra szabott torzító választási szabályai (26/2014. (VII.23.) AB hat);
az ellenzéki pártokat súlyosan korlátozó választási plakát-kihelyzési restrikciós törvény (3036/2014. (III.13.) AB hat).

3. A kormányzati korrupció támogatása.

A 2013 utáni Alkotmánybíróság jóváhagyta az országos „trafik-mutyit", amivel a kormány újraosztotta a kiskereskedelmi dohányforgalmazó helyeket haveri alapon (3194/2014 (VII.15.) AB hat). Szintén baráti köröknek kedvező piaci újraosztást látott alkotmányosan igazoltnak az egypárti Alkotmánybíróság a pénznyerő automaták szabályozását elfogadó (26/2013. (X.4.) AB hat) és a szövetkezeti hitelintézetek integrációját szentesítő (20/2014. (VII.3) AB hat) határozataiban.

A hiányzó döntések sora is sokatmondó

Az alkotmányossági szempontból könnyen eldönthető ügyekben az Alkotmánybíróság a kivárásra játszik, ami a kormánypártok cinkos kiszolgálásával ér fel. A CEU-t ellehetetlenítő felsőoktatási törvény-módosítás a legjobb példa erre. Az Alkotmánybíróság úgy tűnik kivár a kétharmados szabályokat nyíltan áthágó, ezért formálisan alkotmányellenes plakáttörvény-módosítás vizsgálatával. Ugyanez történhet az orosz mintára bevezetett külföldről támogatást elfogadó civil szervezeteket vegzáló törvényekkel szemben beadott indítványokkal.

A Momentum sorra hatályon kívül fogja helyezni azokat a törvényeket, amelyekben az Alkotmánybíróság cinkos módon nem akadályozta meg az alkotmánysértést, és gondoskodik róla, hogy újra olyan Alkotmánybíróság legyen amely segít építeni a demokráciát, nem pedig olyan, amelyik segít a lerombolásában.

Az érvényes mandátummal már nem rendelkező bírákat le kell váltani, a többi bíróról megerősítő szavazást kell tartani

A Fidesz első közjogi rombolásával megszüntette a paritásos alkotmánybíró-jelölést, amely a rendszerváltás óta szilárd alkotmányos normává vált. A 2010 után választott bírák túlnyomó többségét ezzel az alkotmányos normával szemben választották meg. A bírák létszámának 11-ről 15-re emelése átlátszó trükk volt a fideszes einstandhoz. Az alkotmánybírák korhatárának eltörlése is az „egypárti" bírák bentmaradását szolgálta, ráadásul bírák kaptak összesen 24 évnyi olyan alkotmánybíráskodási lehetőséget, amelyre senki nem választotta meg őket.

Megoldási javaslatunk szerint az érvényes mandátummal már nem rendelkező bírákat le kell váltani; a parlament újra szavaz a fennmaradó alkotmánybírókról, értékelve megválasztásuk módját (mennyiben volt többpárti konszenzus jelölésükről), illetve azt, hogy döntéseik során mennyiben voltak készek útját állni a jogállamiságot és demokratikus intézményrendszert ért támadásoknak. A mandátumokban megerősített bírák - az újraválasztás lehetősége nélkül - kitöltik a 12 éves mandátumukat. Ha az adott alkotmánybíró nem bír a többpárti támogatását kifejező kétharmados többséggel, az Országgyűlés - immár az alábbiakban kifejtendő jelölési szabályok mentén - új alkotmánybírót választ a helyükre, amennyiben az Alkotmánybíróság létszáma nem éri el az új Alkotmánybíróságra vonatkozó szabályok szerinti teljes létszámot.

Javaslat egy kilenc tagból álló Alkotmánybíróságra, amelybe több csatornán keresztül jelölnék a bírákat

Az alkotmánybírák kiválasztásának módja kardinális kérdés, mert ezen keresztül védhető meg leghatékonyabban az Alkotmánybíróság függetlensége a pártpolitikai befolyástól. A rendes bírói szervezetrendszerből kikerült tagokra az Alkotmánybíróságban elengedhetetlen szükség van. Ha a testület tagjainak egy része a nem politikai hatalmi ágnak tekinthető igazságszolgáltatásból érkezik, egy teljesen más, autonóm szervezeti kultúrát hoz magával. Jelenlétük gördülékenyebbé teheti a Kúria és az AB közötti együttműködést, ez pedig alapvető jelentőségű, hiszen van pozitív hozadéka a Fidesz reformjainak, az a valódi alkotmányjogi panasz intézményének bevezetése, ezt természetesen a mi javaslatunk is meg kívánja őrizni. Másrészről azonban bizonyos, az Alkotmánybíróság elé kerülő kérdések elbírálásához elengedhetetlen a jogdogmatikai felkészültség – ezért alkotmányjogászok, jogelméletben jártas jogtudósok jelenléte a testületben legitim igény.

A Momentum által javasolt jelölési mód

A jelölés így történik majd:

- Három tagot a bíróságok önkormányzati alapon működő független testületének javaslatára – ahol a javaslattételt pályázati folyamat előzi meg – a Kúria elnöke nevez ki. A bírák autonóm testülete csak olyan tagokat jelölhet, akik megfelelnek a (rendes) bírói kinevezés törvényi feltételeinek, illetve az alkotmánybírákkal szemben támasztott életkori követelményeknek.
- Három tagot az Országgyűlés képviselőinek 2/3-ával választ. A tagokra javaslatot a parlament paritásos jelölőbizottsága tehet, amelyben minden párt azonos arányban képviselteti magát.
- Három tagot a Köztársasági Elnök saját megfontolása szerint nevez ki. A Köztársasági Elnök által jelölt személyt maga a köztársasági elnök nevezi ki közvetlenül választását követően, az így jelölt bírák kellő legitimációval bírnak az alkotmánybírói tisztség egyenrangú betöltéséhez.

A kinevezés előtt a jelöltet az Országgyűlés releváns bizottsága meghallgatja és véleményt nyilvánít a jelölt alkalmasságáról, ez azonban a Köztársasági Elnököt nem köti. A Köztársasági Elnök és az Országgyűlés csak olyan tagot nevezhet ki/választhat, aki vagy kiemelkedő tudású elméleti jogász vagy 15 évnyi jogi területen szerzett szakmai tapasztalattal rendelkezik.

Javaslat a korhatárra, a mandátum hosszára és az újraválaszthatóságra

Új alsó korhatárként a 40. életév, felső korhatárként a 70. életév betöltését vezetjük be, a mandátum kilenc év lesz, az újraválasztás lehetősége nélkül. Az alsó korhatárt azért csökkentjük, mert a rendszerváltás óta felnőtt egy tehetséges jogászgeneráció, akik gyakorlatuk és nemzetközi kitekintésük miatt már alkalmasak az alkotmánybírói tisztség betöltésére. A hetvenéves felső korhatár eltörlése a Fidesz hatalmi érdeke volt, ezért visszahozzuk, mivel ez volt a bevált gyakorlat, csakúgy, mint a bírák kilencéves mandátuma. Az újraválaszthatóság kizárását fenntartjuk, mivel ezzel a bírák függetlenségét erősítjük, hiszen így nem fog a bíró döntéseit nem befolyásolják majd újraválasztási esélyei. A lejáró mandátumú alkotmánybíró helyére azon a jelölési csatornán keresztül érkezik az új tag, amelyen őt is megválasztották.

Az Alkotmánybíróság hatásköreit és eljárását megreformáljuk

A Momentum bevezeti, az Alkotmánybíróságra beérkezett és még el nem bírált, ki nem osztott indítvány nyilvánosságát. Az indítványok nyilvánossága megismerhetővé teszi a testület befogadási gyakorlatát, azt hogy milyen ügyeket vesz előre, vagy „fektet" a testület. A teljes nyilvánosság alkalmas az önkényes indítvány-szelekció korlátozására és növeli az állampolgári bizalmat az Alkotmánybíróság iránt.

Absztrakt utólagos normakontroll kiegészítve a közérdekű igényérvényesítés lehetőségével

Az indítványok előtt ma ugyanazon okból indokolt szélesre nyitni a kaput, mint 1989-ben. Az Orbán-kormány leváltása után is hatályban maradnak olyan jogszabályok, amelyeknek tekintélyes része nem felel meg az alkotmányosság alapvető követelményeinek. A széles indítványozási jog lehetőséget ad ezeknek a szabályoknak a gyors „kigyomlálására", a teljes jogrendszer alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára. Ezért javasoljuk az indítványozási jog kiszélesítését a közérdekű igényérvényesítés lehetőségének megteremtésével. Indítványozási jogot kapnak azok az alapvető emberi jogok vagy a jogállamiság érvényesülésének védelme, illetve a korrupció elleni küzdelem érdekében létrehozott civil szervezetek, amelyek legkevesebb 5 éve ezen a területen végeznek szakmai tevékenységet. Továbbá indítványozási jogot kapnak társadalmi szervezetek azon kérdések tekintetében, amelyek szorosan tevékenységi körükbe tartozó jogszabályokkal kapcsolatban kívánnak alkotmányossági kifogást emelni (pl. fogyasztóvédelmmel foglalkozó szervezet).

Absztrakt előzetes normakontroll: Az indítványozásra jogosultak körét a Köztársasági Elnökre szűkítjük

Az Országgyűlés jelenleg jogosult az előzetes normakontroll kezdeményezésére, ezzel mintegy egyféle „tanácsadói" véleményt kérve a testülettől. A Momentum – egyetértve az Alkotmánybíróság elvi döntéseiben foglaltakkal – fontosnak tartja annak elkerülését, hogy az Alkotmánybíróság a törvényhozó felelősségében osztozzon. Ezzel az elvvel összeegyeztethetetlen az országgyűlési képviselők indítványozási joga.

Az alkotmányjogi panasz alkalmazási körének kiterjesztése

Az alkotmányjogi panasz jelenleg ismert három típusának (bírósági döntés, eljárás alapjául szolgáló norma és közvetlenül érvényesülő jogszabály elleni) alkalmazási körét kiszélesítjük A panaszeljárás keretében megtámadhatóvá tesszük a bíróság előtt nem megtámadható közigazgatási hatósági döntéseket. Eltöröljük azt a passzust, amely az ügy érdemében hozott, illetve az eljárást befejező döntésekre korlátozza a panasz lehetőségét.

Az absztrakt alkotmányértelmezési hatáskört megszüntetjük

Ez az Alkotmánybíróság kezdetektől vitatott hatásköre, amelynek parttalanná válását nagyon nehéz elkerülni A Momentum választási programja szerint kikerül az Országgyűlés hatásköréből az egyházak elismerésének joga, így a vallási közösségekkel kapcsolatos alkotmánybírósági hatáskörök megszűnnek. A nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatára irányuló hatáskör megőrzése mellett a Legfőbb Ügyész indítványozási jogát megszüntetjük, mert az nem áll összhangban a Momentum által javasolt ügyészségi koncepcióval. Áttekinthetőbb helyzetet teremt, ha valamennyi az önkormányzati működéssel összefüggő hatáskör a Kúria önkormányzati kollégiumánál összpontosul. Az önkormányzati rendeletek normakontrollja javarészt már most is itt zajlik, így bármiféle hatásköri összeütközés elkerülhető a két bírói szerv között, ha az alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testület feloszlatásával összefüggő vélemény, valamint az önkormányzati rendeletek alaptörvény-ellenességének vizsgálata is átkerül a Kúriához.

02

Választási rendszer, pártok

Működő európai demokráciában - amilyen a Momentum Magyarországa lesz - a népakaratot a pártok alakítják napi politikává. Ezért fontos, hogy a pártok a nép akaratát pontosan tükröző szabad választásokon kerüljenek a Parlamentbe. A pártok nem élősködhetnek a költségvetésen és nem lehetnek oligarchák klubjai. Olyan pártfinanszírozást kell teremteni, ami nyílt, átlátható, és azt a pártot díjazza, amelyiket a saját tagjai is támogatják. Enélkül előbb-utóbb minden párt a korrupció útjára lép. A Momentum nem fog erre az útra lépni, és a többi pártot is megakadályozza ebben.

Választási rendszer

A Momentum álláspontja szerint az országgyűlési választási rendszer reformja szükséges, mivela jelenlegi rendszer aránytalan; a szavazási metódus egydimenziós választópolgárokat feltételez, és nem engedi, hogy a választók másodlagos preferenciái érvényre jussanak; ellehetetleníti a pártok és egyéni jelöltek együttműködését, ezáltal elmélyítve a társadalmi törésvonalakat. A reprezentativitás ellen hat továbbá, hogy a kerülethatárok manipulatív módon, politikai szempontok szerint lettek meghatározva.

Választási rendszer, ami elősegíti a konszenzusra épülő demokrácia létrejöttét

A választási rendszernek a konszenzusra épülő demokrácia létrejöttét kell elősegítenie. A rendszer kialakítása során törekedni kell a folytonosságra, az egyszerűségre, a politikusok és választók közötti távolság csökkentésére, a mérhetőségre és elemezhetőségre, valamint a biztonságra, azaz a visszaélések hatékony megelőzésére.

A Momentum vegyes rendszert javasol, ahol 129 képviselőt arányos listán, míg 70 képviselőt kétfordulós egyéni szavazással választanak meg. A győzteskompenzáció eltörlésével és a listás ág súlyának növelésével arányosabbá tesszük a rendszert, míg az egyéni ág biztosíthatja a képviselők és választópolgárok szorosabb kapcsolatát. A kétfordulós rendszer lehetővé teszi a másodlagos preferenciák érvényesülését. A kerülethatárokat a többi párt, valamint egy e célból felállított független testület segítségével, politikai érdekeket mellőzve módosítjuk. A vesztes töredékszavazatokat, az öt

százalékos küszöböt, valamint a rendszer egyéb elemeit meghagyjuk. A határon túl élő választópolgárok számára is lehetővé tesszük az egyéni jelöltre való szavazást, így teljesül az egyenlő választójog követelménye.

Kiterjesztjük a levélben szavazás szabályait és hatékonyabb jogorvoslatokat vezetünk be a választási eljárásban

A választási eljárással kapcsolatban megváltoztatjuk a levélben szavazás szabályait és annak lehetőségét kiterjesztjük a Magyarországon lakóhellyel rendelkező, külföldön tartózkodó szavazópolgárokra is. Felülvizsgáljuk a választási jogorvoslatokat, hogy ne lehessen pusztán formai okokra, így akár elírásokra hivatkozva elutasítani azokat. Hatékony, az ügy érdemében segítséget nyújtó jogorvoslatokat vezetünk be.

Közös Ország Mozgalom - Orosz Anna beszéde

A pártfinanszírozás reformja

Olyan pártfinanszírozási rendszert kell kialakítani, amely biztosítja a pártok államtól való függetlenségét, ösztönzi a választópolgárok és a politikai elit közötti folyamatos párbeszédet, esélyegyenlőséget teremt a versengő politikai erők számára, méltányos feltételeket garantál a politikai versenybe való belépéshez az új pártoknak, és biztosítja a pártok működésének átláthatóságát. A rendszerváltás speciális helyzetére szabott, elavult és átláthatatlan pártfinanszírozási rendszer reformjának elmaradása a politika közel három évtizedes adóssága.

Nem a demokrácia alapvető intézményein kell spórolni, mert azt a demokrácia minősége fogja megsínyleni

A pártok működtetése, a vélemények kommunikálása pénzigényes . Az információk továbbítása hatékonyan a gyakran drágán hozzáférhető média nélkül nem lehetséges, mint ahogyan professzionális szervezet sem működtethető megfelelő anyagi erőforrások és infrastuktúra nélkül. Ennek tagadása puszta demagógia.

Olyan, az átláthatóság elvén nyugvó pártfinanszírozási rendszert ajánlunk, amely lehetővé teszi a politikai pártok szabad működését, megakadályozza a politikai elit önmagába fordulását, garantálja a politikai egyenlőség megvalósulását. Javaslatunk kidolgozása során abból indultunk ki, hogy a politikában az ösztönzők hatékonyabbak lehetnek, mint a korlátozások. Pártfinanszírozási megoldásunk alapelvei átláthatóság, a működőképesség, a társadalmi beágyazottság figyelembevétele, az esélyegyenlőség érvényesülése, az alkotmányosság, a törvényesség, koherencia és a pártrendszer rugalmasságának biztosítása.

Pártfinanszírozási rendszer, ami a pártokat ösztönzi a kapcsolattartásra a társadalommal

Meg kell akadályozni a politikai osztály önmagába zárulását, elszakadását a társadalomtól. A pártok és a társadalom közötti párbeszédet a jó pártfinanszírozási rendszer erősíti. A párteliteket érdekeltté kell tenni a komoly, állandó párttagság megszervezésében, valamint a ösztönözni a magánforrásokból származó adományok bevallásában. Ez a rendszer erősíti a pártok belső demokratikus működését, mert a jelentős anyagi hozzájárulást biztosító tagságnak igénye lesz beleszólni a pártok belső életébe.

Pártfinanszírozási rendszer, ami megakadályozza hogy a gazdasági erőfölény politikai hatalommá konvertálását

A közvélemény alakításába bekapcsolódás lehetőségét minden polgár számára egyenlően meg kell adni. Útját kell állni annak, hogy a gazdasági elit bevásárolja magát a pártokba, befolyást szerezzen a közhatalmi döntésekben, foglyul ejtse a teljes demokratikus intézményrendszert. A jelenlegi szisztéma álságos megoldásaival, átláthatatlanságával megfosztja a legtöbb gazdasági szereplőt az értelmes politikai részvétel lehetőségétől, viszont megengedi, hogy néhány szereplő mindenkit kiszorítva aránytalan befolyást szerezzen.

Nyitott közbeszéden alapuló pártfinanszírozási rendszer, amely biztosítja a pártrendszer rugalmasságát

Az alkotmányos követelményeknek megfelelő pártfinanszírozási rendszer figyelemmel van arra, hogy a pártok működése a szólás, gyülekezés és egyesülés szabadságának védelmi körébe esik, ezért nem tartalmi alapú, hanem mennyiségi korlátozásokat alkalmaz.

A törvényes pártfinanszírozási szabályozás életszerű, betartható. A korlátozásokhoz megfelelő szankciókat és ellenőrzési mechanizmusokat rendel, amelyek megfelelő visszatartó erővel bírnak, de nem riasztják el pártversenyben indulókat.

A Momentum megoldása kiiktat minden olyan szabályozást, amely a pártrendszer megmerevedéséhez vezet. A jelentős állami támogatás, és a nehezen megszerezhető magánforrások nehezítik új pártok megjelenését. A Momentum olyan pártfinanszírozási javaslatot dolgozott ki, amely illeszkedik hazánk politikai rendszeréhezés a magyar társadalmi környezethez.

Szorgalmazzuk az indirekt ösztönzők meghonosítását, és a közvetett állami finanszírozást

A nemzetközi és hazai tapasztalatok alapján a pártok állami támogatására szükség van, különben felvásárolhatók magánlobbik számára. Azonban a költségvetési támogatás nem lehet egy párt kizárólagos jövedelemforrása, ezen változtatni kell, a Momentum a közvetett finanszírozást erősíti, amikor nem közvetlenül a költségvetésből kapnak támogatást a pártok, hanem legális eszközöket kapnak forrásgyűjtésre.

A Momentum adókedvezményt ajánl azoknak, akik anyagi támogatással fejezik ki politikai szimpátiájukat, valamint megnyitja az 1%-os felajánlások lehetőségét a politikai pártok számára. Ezzel a két ösztönzővel növeljük a párbeszédet a pártok és az általuk képviselt polgárok között. Ez a szisztéma a pártokat arra indítja, hogy programjuk kialakítása során ne csupán saját pártelitjük, hanem támogatóik, szimpatizánsaik véleményét is vegyék figyelembe.

Politikafinanszírozás Minnesotában // Hazahozott tudás

A politikafinanszírozás rendszerét az Egyesült Államok számos tagállama köti össze az adórendszerrel. 2013-ban hét állam tette lehetővé kedvezmény igénybevételét azon állampolgárok számára, akik kis összegű adományokkal, úgynevezett mikrodonációkkal támogattak pártokat vagy jelölteket. **Kutatási eredmények szerint az adományozók számára gyors és kézzelfogható kedvezményt ajánló minnesota-i rendszer kimutathatóan növelte az adományozási hajlandóságot.** Az elemzések arra is rámutatnak, hogy azokban az államokban, így pl. Ohio-ban, ahol a kedvezmény csak bonyolult és hosszadalmas papírmunka árán volt igénybe vehető, illetve ahol nem volt erről szóló nyilvános tájékoztatási kampány, azok nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. **Ez számunkra azt jelzi, hogy amennyiben az adóhivatal készíti el az adóbevallásokat, úgy fokozott figyelmet kell fordítani a lehetőség népszerűsítésére az adózók körében.** (Ez egyébként alkalmazandó az 1%-os felajánlások esetében is.)

Rendszer, ami a pártokat érdekeltté teszi a társadalommal való kapcsolattartásban

A költségvetési forrásokat a pártok saját forrásbevonó képességének arányában kell elosztani (matching funds). Ez azt jelenti, hogy a Momentum részben ugyan megőrizné a most is létező költségvetési alaptámogatást (természetesen az összeg felülvizsgálatával), azonban az államtól érkező támogatás nagyobb hányadának igazodnia szükséges a pártok saját bevételeihez. Ezzel a pártok érdekeltté válnak jövedelmeik „kifehérítésében” és választóiktól támogatások gyűjtésében. Ez a kiegészítő támogatás nem kötődik az országgyűlési választások eredményéhez, így az újonnan alakuló vagy a választásokon gyengébben szereplő pártok számára is viszonylag hamar elérhető, hozzájárulva ezzel a politikai rendszer nyitottságához. Annak érdekében azonban, hogy a pártok ne kevés támogatótól törekedjenek hatalmas összegek begyűjtésére, hanem a rendszer valóban a pártok társadalmi kapcsolatát erősítse, az állami támogatás ezen elemét csupán azoknak a pártoknak nyitnánk meg, amelyek bizonyos létszámú támogatói csoportot fel tudnak mutatni, pl. amely párt legalább 5000 főtől gyűjtött egy évben anyagi támogatást.

Magánadományok jelentősége New Yorkban // Hazahozott tudás

A kiegészítő támogatások rendszere a versengő pártokat bírja rá arra, hogy szorosabb kapcsolatot tartsanak fenn választóikkal. New York-ban, ahol már hosszú időre visszatekintő, bejáratott rendszerről lehet beszélni, a tapasztalatok azt mutatják, hogy a szisztéma jelentősen növelte a kis összeget adományozó választók fontosságát a versengő politikai erők szemében: **2012-re az ettől az adományozói rétegtől érkező felajánlások tették ki a jelölteknek juttatott magánadományok 64%-át, csökkentve ezzel a tehetős oligarcha rétegek politikára gyakorolt befolyását.**

Csökkentjük a pártok oligarcháknak való kiszolgáltatottságát

Azért, hogy a pártok ne néhány oligarcha adományainak legyenek kiszolgáltatva, a mikroadományok gyűjtését ösztönözzük, érvényesítve a regresszivitás elvét, vagyis a kisebb összegű (pl. 50.000.- Ft. alatti) adományokhoz arányaiban nagyobb állami támogatást társítunk, az adójóváírás összegét pedig maximáljuk. A költségvetési alaptámogatást megőrizzük, hiszen fontos kiegyensúlyozó szerepe lehet a vagyonos támogatókkla nem rendelkező pártok számára.. Összegét azonban felülvizsgáljuk. A támogatás összegét nem csak az előző országgyűlési választások eredményeihez igazítjuk, hanem más mutatókat is figyelembe veszünk (pl. önkormányzati.- és EP- választási eredmény) hogy a támogatás tükrözze a valós politikai erőviszonyokat.

Megszüntetjük a jogi személyektől érkező párttámogatásokra vonatkozó tilalmat

Nyitott pártrendszer csak akkor létezhet, ha a pártokat nem kizárólag az állam tartja el, hanem saját támogatói bázisukra is támaszkodhatnak. A Momentum megszünteti az álszent tilalmakat, és engedélyezi a pártok jogi támogatását jogi személyeknek, azonban ennek összegét hárommillió forintban maximáljuk és azonnal nyilvánosságra hozatali kötelezettséget írunk elő. Az adójóváírás jelentette kedvezményt azonban rájuk nem tartjuk indokoltnak kiterjeszteni, valamint az így megszerzett adományok után a pártok nem szereznének jogosultságot az állami kiegészítő támogatásra sem. Ezzel követhetővé válik, melyik párt, kinek az érdekében tevékenykedik.

Éves limit bevezetését tervezzük az adományok tekintetében

Nem szabad megfeledkeznünk arról sem, hogy a pártok kiszolgáltatottá válhatnak nem csupán gazdasági érdekcsoportok, de vagyonos magánszemélyek irányába is. A számos ösztönző mellett a Momentum egy felső, egy millió Ft-os éves limit bevezetését tervezi a magánszemélyektől érkező adományok tekintetében is.

A cél a lehető legteljesebb átláthatóság a pártfinanszírozásban

A Momentum által vázolt, a jelenleginél összetettebb pártfinanszírozási rezsim működőképességét a lehető legteljesebb átláthatóság biztosítja. A pártokat jelenleginél sokkal szigorúbb beszámolásra kötelezzük. A pártbeszámolókat végre összhangba kell hozni a számviteli törvény rendelkezéseivel. A pártbeszámolók el nem készítéséhez, vagy nyilvános közlésük elmaradásához a jelenleginél szigorúbb szankciókat fűzünk, így az állami támogatás utalásának felfüggesztését. A gazdasági szereplők támogatásai összegtől függetlenül nyilvánosak, a magánadományozók évi félmilliós összeghatár fölött, hogy a kisadományozóknak ne kelljen semmitől se tartaniuk az adományai miatt.

A pártok és a pártalapítványok közpénzfelhasználásáról az állampolgároknak tudniuk kell

Az államtól érkező támogatások felhasználásának megismerhetőségéhez a pártok esetében is közérdek. A közérdekű adatigénylés lehetőségét rájuk is kiterjesztjük, a közpénzekkel gazdálkodás erejéig.

A többszázmilliós állami forrásból gazdálkodó pártműhelyekről ma nem lehet tudni, hogy ott egyáltalán zajlik-e érdemi munka, vagy csupán a haveri megrendelések fedőszervezetei. Esetükben meg kell követelni a szerződéseikről való tételes és számlaszintű elszámolást a nyilvánosságnak. Tanulmányaiknak, kutatási eredményeiknek nyikvénosnak kell lennie.

Meg kell változtatni az Állami Számvevőszék mai, önkorlátozó ellenőrzési gyakorlatát

Az átláthatóságot csak megfelelő ellenőrzési mechanizmusokkal lehet kikényszeríteni.Meg kell változtatni az Állami Számvevőszék mai, önkorlátozó ellenőrzési gyakorlatát. Az ÁSZ ellenőrzési jogkörét kiterjesztjük a pártok gazdálkodó szervezeteire is. A pártok számára a mainál rendszeresebb, féléves beszámolási kötelezettséget írunk elő. A Számvevőszék számára megnövekedett feladatai ellátásához megfelelő anyagi és humán erőforrást társítunk.

03

Részvételi demokrácia

A Momentum Magyarországán nem fordulhat elő, hogy füttyszóra, egy nap alatt szülessenek törvények, és a hatalom haverjai úgy vegyenek maguknak törvényt, mintha parizert kérnének a boltban. Nem fordulhat elő, hogy valaki az újságból tudja meg, hogy munkahelyét, nyugdíját, üzletét tegnap este törvénnyel elvették. A Momentum Magyarországán nem lehet titok, hogy melyik törvényért ki lobbizott. Nem lehet megkerülni az Országgyűlést és kiröhögni a vizsgálóbizottságait. Nem lehet elnyomni és zsarolni az önkormányzatokat.
A Momentum Magyarországán a demokrácia szabályai azért vannak, hogy betartsák őket. Visszaállítjuk, és megőrizzük a jogállami rendet.

Társadalmi részvétel a törvényhozásban

A törvényhozási eljárás az ország legmagasabb szintű döntéshozatali folyamata. Törvényben kell szabályozni a legfontosabb élethelyzeteket, az ország működésének kereteit és elveit. A törvényeket mindenkinek be kell tartani, ezért kulcsfontosságú, hogy törvényhozást megfelelő társadalmi, szakmai és politikai egyeztetés előzze meg. Jelenleg Magyarországon átgondolt törvényhozás helyett törvénygyár működik, ami átgondolatlanul ontja magából az előkészítetlen és elhibázott törvényeket. A betarthatatlan törvények óriási károkat okoznak.

Ismert és betartott törvényhozási folyamat kötelező egyeztetési eljárással

A Momentum Magyarországán a törvényeket mindenki által ismert és betartott rendben, kötelező és hatékony egyeztetési eljárás után hozzák meg. A törvényhozást megelőzően minőségi és független hatásvizsgálatok készülnek. A kivételes jogalkotási rend pedig csak kivételes esetekben érvényesül.

A rendszerváltás óta jellemző a magyar jogrendszerre, hogy a legkisebb jogbizonytalanságra szabályozással reagál, akkor is törvényt hoz, amikor még szakmailag nem indokolt. 2010 óta a törvényhozás még magasabb sebességre váltott. Amíg 2006-ban a törvények 9,9%-át módosították, addig például 2011-ben 26,1%-át. A nagy sebességű törvényhozás sok esetben még az új szabályozásra való megfelelő felkészülési időt sem adja meg.A piaci szereplők és a jogot alkalmazók sem tudnak felkészülni a folyamatosan változó szabályokra. Ennek az eredménye a jogbizonytalanság, amelyet a hazai és a külföldi gazdasági szereplők

is folyamatosan Magyarország fő versenyhátrányaként említenek, a korrupció mellett.
A törvénygyár működtetése során se igény, se idő nincsen a társadalommal, érintettekkel és a szakmával való egyeztetésre. A törvényhozás így ötletszerű, kidolgozatlan, átgondolatlan koncepciók kerülnek törvénybe, számtalan törvényt pedig párt- és lobbiérdekek diktálnak.

XYZ - Törvényhozás, vagy amit akartok

A törvényelőkészítési eljárás szabályainak a megreformálása

A hosszú távon működőképes közpolitikai megoldások – így a kiszámítható jogszabályi környezet – megteremtése érdekében megkerülhetetlenné kell tenni a társadalmi egyeztetést. Így a szakmai körök, civilszervezetek, állami intézmények, vállalkozások és egyéb érdekeltek, hogy tudják jelezni a saját működési területükön, életviszonyaikban felmerülő szabályozási igényeket, nem kell korrupt érdekérvényesítési módszerekhez fordulniuk.

A Momentum megreformálja a jogalkotás szabályait. Kötelezővé teszit a valós társadalmi egyeztetést, a szakszerű előzetes és utólagos hatásvizsgálatokat. Minimum 4 héten át elérhető internetes konzultációra kell meghirdetni minden jogszabálytervezetet, mielőtt azokat az Országgyűlés elé terjesztenék. A beérkező észrevételekből összegző riportot kell készíteniük, amelyet felhasználóbarát módon, minden egyes beérkező hozzájárulással együtt, elérhetővé kell tenni az erre létrehozott állami honlapon. A képviselők által beterjesztett törvényjavaslatokra ugyanezek a szabályok vonatkoznak. Felszámoljuk a törvényelőkészítés nélkül benyújtható képviselői indítvány lehetőségét.

Minőségi hatásvizsgálatok elkészítésének kötelezettsége

Az előzetes és utólagos hatásvizsgálatokra vonatkozó jelenleg hatályos követelmények komolytalanok. Lehetővé teszik, hogy a jelenlegi kormány közszolgálati célok helyett saját napi politikai érdekei szerint gyártson megállás nélkül jogszabályokat.. Az így keletkezett jogszabályok betartása következtében fellépő

abszurd élethelyzetek elszenvedői a magyar polgárok.
A Momentum ezért kötelezővé teszi az előzetes és utólagos hatásvizsgálatokat külsős szakértő szervezetek általi elkészítését. Ezeket a szervezeteket pályáztatás útján egy újonnan felállított, független állami szerv szerződteti és ellenőrzi. Ennek a szervnek a tagjait paritásos elven működő országgyűlési bizottság választja. A hatásvizsgálatok eredményét a társadalmi egyeztetésről készült egyeztető riportokkal együtt nyilvánosságra kell hozni.

A minőségi jogalkotás másik fontos pillére, hogy a jogszabályszövegeket megfelelő szakemberek szerkesszék. Ezért a kodifikációs munka végzését szakirányú képzettséghez kötjük.

Döntéselőkészítés az Unióban // Hazahozott tudás

Az Európai Bizottság minden egyes törvénytervezetéről internetes társadalmi konzultációt indít. Ennek időtartalma a bevett gyakorlat szerint 12 hét (!), és egy felhasználóbarát rendszeren keresztül történik egy több oldalas kérdőív kitöltésével és egyéb dokumentumok csatolásának lehetőségével. A konzultáció megnyitásának várható időtartalmát már jó előre, az ütemtervben közzé teszik, így nem fordulhat elő olyan helyzet, mint nálunk, hogy senki nem tudja, mikor fognak meghirdetni és milyen témában egy-két napra egy-egy jogszabálytervezetet. Az Európai Bizottságnak kötelező hatás vizsgálatot megrendelni a jogszabálytervezetével kapcsolatban, amit pályáztatás útján mindig egy külső, független intézmény végez el, és tesz nyilvánossá. Ráadásul a Bizottság igazgatóságai rendszeresen tartanak műhelyeket és fórumokat, amire az érdeklődök előzetes regisztrálás után elmehetnek, hogy véleményüket adják egy-egy témakörben.

Törvényhozási és törvényelőkészítési szabályok kikényszeríthetősége

A Momentum a törvényhozási és törvényelőkészítési szabályok kikényszeríthetősége érdekében támogatja, hogy alkotmányos szinten legyen rögzítve: azok a törvények, amik esetében nem tartották be ezeket a szabályokat - meghatározott feltételek esetén -, közjogilag érvénytelennek minősülnek. E törvények megsemmisítését az Alkotmánybíróságnál lehetne indítványozni.

Eltöröljük a sürgős és a kivételes eljárásrendben történő törvényelfogadás lehetőségét

Jelenleg sürgős eljárásban hat nap, kivételes eljárásrendben két nap alatt lehet törvényt elfogadni. A Momentum véleménye szerint az ilyen módon született jogszabályokat fogalmilag nem lehet törvénynek tekinteni. Ezeknek a törvényeknek az elfogadását nem előzi meg vita, egyeztetés, még a képviselők sem ismerik a törvényszöveget. Az ilyen törvények kizárólag a demokratikus ellenőrzés kijátszását szolgálják.. Azokat a kivételes eseteket, amikor valóban szükség lehet a törvények gyors módosítására, a különleges jogrend szabályai megfelelő módon lefedik.

Parlamenti szuverenitás

A politikai rendszer válságának egyik kiváltója, hogy a kormány szisztematikusan maga alá gyűrte a legfőbb népképviselet elsődleges letéteményesét, az országgyűlést. Ezt súlyosbítja, hogy a miniszterelnök a tisztségéhez képest is kiemelt szerepbe került. A javaslatunk megerősíti a kormány felelősségét az országgyűlés előtt és felderíthetővé teszi a politikai korrupciót.

Megerősítjük a parlamentáris demokráciát

A Momentum elkötelezett híve a parlamentáris demokráciának. A magyar demokrácia meggyengülése nagy részben visszavezethető arra, hogy a túl erős miniszterelnök képessé vált maga alá gyűrni a parlamenti többséget, és annak akaratával szemben kormányozni (lásd Gyurcsány Ferencet 2006-ban, Orbán Viktor 2010. után). Az országgyűlés, a népet képviselők összessége csupán szavazógéppé degradálódott. Hiszünk abban, hogy a parlament tekintélye nem üres formális gesztusokkal, vagy a házelnök arbitrárius döntéseivel, hanem az országgyűlés eredeti funkcióinak minél teljesebb helyreállításával és megerősítésével őrizhető meg. Ezért a Momentum javasolja az országgyűlés törvényalkotási hatáskörének teljes helyreállítását, valamint a kormányzat feletti ellenőrzési jogkörének megerősítését. A parlament előtti felelősség megerősítése a politikusbűnözés felszámolásának egyik legfontosabb eszköze.

Helyreállítjuk a parlament törvényalkotási jogköreit

A Momentum szerint a törvényjavaslatok részletes vitájának a parlament plénuma előtt kell zajlania. Nem értünk egyet a törvényalkotási eljárás „bizottságosításával", azaz a törvényjavaslatok részletes vitájának kiszervezésével. A modern parlamentek egyik legfontosabb funkciója a törvényalkotás, nem véletlenül hívjuk az országgyűlést szinonim elnevezéssel törvényhozásnak. A parlament jogalkotásának eredményei a törvények, melyek az állam legfelsőbb szintű akaratnyilvánításai. Az új megoldás a működés hatékonyságának javítását célozza. Az Országgyűlés azonban nem csupán törvénygyár, hanem legitimációs vitafórum. A népképviselet lényege az, hogy a társadalom minden rétegének érdekeit figyelembe szükséges venni a törvényjavaslatok vitája során. A törvényalkotás bizottságosításával ezek az elvárások nem teljesülnek. A parlament méltóságát az sérti igazán, hogy a képviselőket gombnyomókká degradálva tőlük azt várja el, hogy olyan javaslatokról szavazzanak, amelyek részletes megfontolására nincsen módjuk.

Szorgalmazzuk a sarkaltos törvényhozási tárgykörök felülvizsgálatát

A Momentum szerint felül kell vizsgálni a jelenlegi sarkalatos törvényhozási tárgyköröket, mivel azok nem töltik be a funkciójukat. A Fidesz egypárti Alaptörvényében a sarkalatos törvények elvesztették funkciójukat: a legfontosabb államszervezeti kérdésekben vagy az alapjogok védelme érdekében egyes szabályok megalkotása során széles közmegegyezésre van szükség, azonban a minősített többséggel visszaélő Fidesz ezt a formai garanciát kiüresítette. Ezek a törvények sokszor azért születtek, hogy a Fideszt követő kormánypártok ne tudjanak kormányozni, és ne lehessen politikai váltógazdaság.

A sarkalatos tárgykörök közé számos, a napi kormányzást érintő pénzügyi-gazdasági kérdés is bekerült. Ez kiüresíti a választásokat, hiszen hiába választ a többség új országgyűlést és új kormányt, az nem lesz képes elődei hibás gazdasági-pénzügyi döntéseinek megváltoztatására. A Fidesz sarkalatos törvényeinek további nagy hibája, hogy az alapjogokat érintő tárgykörökben azok nem az alapjogok gyakorlásának szabadságát védik, hanem az állami beavatkozás lehetőségét bástyázzák körül, és ellehetetlenítik az alapjogok gyakorolhatóságának könnyítését egy eljövendő kormányzat számára.

Mindezek miatt a Momentum minimálisan szükségesnek tartja a sarkalatos törvények elnevezésének és tárgyköreinek olyan felülvizsgálatát, amely valóban az emberi jogok gyakorlásának szabadságához járul hozzá.

Helyreállítjuk a parlament működésének nyilvánosságát

A Momentum szerint szükséges a parlamenti működés nyilvánosságának helyreállítása és az ellenzéki jogok garantálása. A médiának helye van a parlamentben. Jelenleg az országgyűlés elnöke rendeletben határozza meg az épületben való tartózkodás rendjét. Ez a rendelet azonban aránytalanul elnehezíti a sajtó munkatársai számára a parlamentben zajló eseményekről való tudósítást, illetve a közszereplő politikusokhoz való hozzáférést. A házelnök több ízben „kitiltotta" a kormánnyal szemben kritikus sajtóorgánumok munkatársait a parlamentből. A Momentum álláspontja szerint az újságírók „kitiltási gyakorlata" nem felel meg a közös európai minimumsztenderdeknek, ezért a vonatkozó rendelet felülvizsgálata szükséges.

A parlament plénuma a politikai viták alapvető helyszíne, ezért az ellenzék számára biztosítani kell annak lehetőségét, hogy politikai szempontból kiemelkedő jelentőségű ügyekben akár szimbolikus eszközökkel is kifejthesse véleményét. Szűkíteni kell a Házelnök fegyelmi jogköreit, kevesebb teret engedve az egyéni mérlegelésnek. A súlyos fegyelmi döntésekkel szemben biztosítani szükséges a valóban hatékony jogorvoslat lehetőségét.

A parlamenti vizsgálóbizottságok megerősítése

Meg kell erősíteni a parlament ellenőrzési szerepét a végrehajtó hatalom felett. Tegyük világossá: parlamentáris demokráciában a kormány felelős a parlamentnek, és a parlament által elszámoltatható. A parlament előtti felelősség megerősítése a a politikusbűnözés felszámolásának egyik legfontosabb eszköze.

A Fidesz tudatosan gyengítette a parlament kormány feletti kontrollját: csökkentette a vizsgálóbizottságok működésének hatékonyságát, korlátozta az általuk vizsgálható problémaköröket. Kérdéses, hogy mi lehet az „országgyűlés feladatkörében felmerülő, közérdekű, kérdéssel és interpellációval nem tisztázható ügy", amelyre egyáltalán érdemes lehet vizsgálóbizottságot kiküldeni. A Fidesz átírta a vizsgálóbizottságok létrehozásának szabályait is: a vizsgálóbizottság felállításáról az Országgyűlés többségi szavazással dönt, az erre vonatkozó kötelezettség azonban nem szerepel sem az országgyűlési törvényben, sem az új határozati házszabályi rendelkezések között.

A vizsgálóbizottság felállítására vonatkozó szabályt német mintára az Alaptörvény szövegébe kell foglalni. A Momentum el fogja törölni azokat a szabályokat, amelyek korlátozzák a vizsgálóbizottságok kiküldésének lehetőségét. Annak érdekében, hogy a parlamenti vizsgálatok ne legyenek szabotálhatók, a Momentum javasolja a büntetőeljárás szabályai szerinti elővezetést alkalmazni mindazokra, akiknek tevékenysége okot adott a vizsgálóbizottság felállítására, valamint a tanúkra abban az esetben, ha a vizsgálóbizottság elé idézett személy nem jelenik meg. Kii kell terjeszteni a Büntető törvénykönyv szerinti hamis tanúzás tényállását mindazokra, akik a parlament vizsgálóbizottsága követik el a cselekményt. A hatáskörök ilyen erősítéséhez elengedhetetlen a vizsgálóbizottsági eljárásokra vonatkozó formalizáltabb eljárási szabályok megalkotása.

A Momentum szakít a miniszterelnöki kormányzás hazánkban kialakult gyakorlatával

A kormány létezése, működése a parlamentáris kormányzati rendszerekben a parlament bizalmától függ: huzamosabb ideig nem maradhat hivatalban olyan kormány, amely nem élvezi a parlament többségének támogatását. A parlamentáris kormányzás lényege, hogy a kormány parlamenti többségére támaszkodva kormányoz. A bizalmat a kormánynak azonban nem elegendő egyszer – hivatalba lépésekor megszereznie – azt folyamatosan fenn is kell tartani. A magyar kormányzati rendszerben a parlamenti többségnek nincsen lehetősége érdemben befolyásolni a kormány működését – hacsak nem kíván egyben miniszterelnököt cserélni. Jól mutatja ezt a Gyurcsány-kormány elhíresült egészségügyi miniszterének, Horváth Ágnesnek a példája. Okulva az elmúlt évtizedek hibáiból, a Momentum úgy látja, hogy a nép valós képviseletét hatékonyabban szolgálja, ha az országgyűlésnek érdemi lehetősége van beavatkozni a kormány összetételébe.

Megreformáljuk a bizalmi szavazás intézményét

A konstruktív bizalmatlansági indítvány kezdeményezésének jogát indokolt megkapnia a közvetlenül választott Köztársasági Elnöknek. Emellett lehetőséget kell adni a parlamentnek az egyes miniszterek elmozdítására: amennyiben a parlament tagjainak többsége úgy látja, hogy egy miniszter által képviselt közpolitikai irány nem egyeztethető össze a többség akaratával, kezdeményezhesse a miniszter elmozdítását. A javaslat elfogadását az összes képviselő kétharmadának szavazatához kötjük.

Szigorítjuk az összeférhetetleségre és a vagyonnyilatkozatok közzétételére, ellenőrzésére vonatkozó szabályokat

A jelenlegi szabályozás nem teszi lehetővé az összeférhetetlenség kimondását azokban az esetekben, amikor a képviselő üzleti előnyszerzésre használja képviselői minőségét, képviselői megbízatásának felhasználásával jogosulatlanul bizalmas információkat szerez, vagy vesztegetésben vesz részt. inden ilyen esetben szükséges nem csupán az összeférhetetlenség kimondása, de a képviselői mandátum megszüntetése is.

A vagyonnyilatkozatok rendszere megfelelő reform után alkalmas eszköze lehet a politikusbűnözés felszámolásának. Első lépésként szükséges egységes és jól kereshető vagyonnyilatkozat-adatbázis létrehozása, amelyben minden vagyonnyilatkozatés azoknak módosításai is elérhetők. Az adatbázisnak elektronikusan kereshető és összehasonlítható vagyonnyilatkozatokat kell tartalmaznia.
A vagyonnyilatkozatok tartalmában is változásokat javaslunk: a vagyonnyilatkozatoknak tartalmaznia kell az országgyűlési képviselő minden, így jövedelemmel nem járó társadalmi vagy gazdasági szervezetben vállalt tisztségét. A vagyonnyilatkozati rendszernek az abban szereplő ingatlan és ingó vagyont azonosításra alkalmas módon kell tartalmaznia.

A vagyonnyilatkozatok ellenőrzését a NAV-nak kell elvégeznie, amelynek össze kell vetnie a nyilatkozatban foglaltakat az adóbevallásban szerepeltetett adatokkal. A gyanús vagyongyarapodás felderítésére indítson az adóhatóság automatikus vagyonosodási vizsgálatot. A Momentum javasolja a hamis vagy valótlan tartalmú vagyonnyilatkozat tételének, és a vagyonnyilatkozat-benyújtási kötelezettség elmulasztásának kriminalizálását.

Biztosítjuk Állami Számvevőszék függetlenségét

A Fidesznek sikerült maga alá gyűrnie a parlament szakosított ellenőrző szerveit is. Különösen fájó a közpénzek felhasználásának törvényességi és gazdaságossági szempontú vizsgálatára hivatott Állami Számvevőszék Fideszes elfoglalását. Fenntarthatatlan az a helyzet, hogy az Állami Számvevőszéket a Fidesz és az MSZP kiegyezésének eredményeképp két volt pártkatona vezesse, hiszen ennek eredménye, hogy a Számvevőszék bemondásra, pusztán formai szempontok alapján fogadja el a pártok kampányköltéseiről szóló beszámolókat – bármiféle érdemi vizsgálódás nélkül.

A Számvevőszék politikai vezetése által okozott másik súlyos probléma, hogy az elnök – együtt a Nemzeti Bank elnökével és a Köztársasági Elnök által kinevezett elnökkel – tagja a Költségvetési Tanácsnak. A Költségvetési Tanács vétójoggal bír a költségvetési törvénnyel kapcsolatban. A költségvetési törvény megalkotásának elmaradása pedig elvezethet az országgyűlés feloszlatásához.

Elengedhetetlen az Állami Számvevőszék vezetője megbízatásának felülvizsgálata, hiszen megválasztására bár formai értelemben a megkövetelt 2/3-os szavazataránnyal került sor, azonban nem teljesültek azok a feltételek, amelyeket a 2/3 jelképez. A Számvevőszéknek olyan vezetőre van szüksége, akinek legitimitása nem csupán formális, de megválasztása a társadalom széles rétegeit reprezentáló politikai konszenzuson nyugszik. Elengedhetetlennek tartjuk az Állami Számvevőszék működésének teljes felülvizsgálatát: a számvevőszéki ellenőrzés nem degradálható puszta formalitássá, ezért az intézmény hatásköreinek, szervezetének, munkamódszerének újragondolása, működéséhez a megfelelő anyagi és humán erőforrások biztosítása szükséges.

Megreformáljuk a Költségvetési Tanács működését

Egyetértünk a Velencei Bizottság azon kritikájával, hogy a Költségvetési Tanács tagjainak megválasztási/kinevezési módja miatt egy későbbi, eltérő politikai összetételű parlamenttel és kormánnyal szemben az intézmény egy túlságosan erős, ámde alacsony legitimitású féket fog jelenteni. A Költségvetési Tanács jelenleg nem rendelkezik saját apparátussal, így nem tekinthető a feladatai ellátására önállóan képes szervnek. A Számvevőszék elnökét bár maga a szervezet támogatja a Költségvetési Tanácsban végzett feladatai ellátásában, az Állami Számvevőszék hatáskörét a szabályozás nem nevesíti. Az MNB elnökének részvétele a jegybanki függetlenség szempontjából aggályos, hiszen ily módon felelősséget vállal a kormány fiskális politikájáért, amely nem fér össze a monetáris politikáért viselt felelősséggel. Problémás, hogy a Költségvetési Tanács döntéseinek indokolása elégtelen, érdemi számításokat és módszertant nem tartalmaznak. Döntései ezért nem transzparensek, legitimitásuk megkérdőjelezhető, amely egy esetleges vétó esetén alkotmányos válsághoz vezethet.
A Momentum szükségesnek látja a Költségvetési Tanács szervezetének újragondolását, az intézmény mellé valós szakmai apparátus felállítását, eljárásának pontos szabályozását, módszertanának átláthatóvá tételét.

Lobbitörvény

A Momentum célja, hogy a mindenkori kormány magas szintű tisztségviselői és az országgyűlési képviselők kötelezve legyenek arra, hogy átláthatóvá tegyék az üzleti szférával ápolt kapcsolataikat, ezzel visszaszorítva az egyes érdekcsoportok iránti politikai részrehajlást, és növelve az érdekcsoportok által végzett érdekképviseleti tevékenység elszámoltathatóságát. A jelenlegi magyar kormány működő demokráciában megengedhetetlen módon fonódik össze egyes magánszférabeli érdekcsoportokkal.

Erős és átfogó lobbitörvény megalkotása

A Momentum céljául tűzi ki egy erős és átfogó lobbitörvény megalkotását, amely mind a kormány magas szintű tisztségviselőit, mind az országgyűlési képviselőket kötelezné arra, hogy az üzleti szférával folytatott találkozóik tényét online elérhetővé tegyék a nyilvánosság számára. Továbbá a törvény azt is előírná, hogy a jogszabálytervezet mellé jelentésbe kelljen foglalnia a kezdeményezőknek azt, hogy a tervezet kialakítása során milyen lobbiérdekekkel érintkeztek.

A Momentum elengedhetetlennek tartja a lobbiszabályozás hatékonysága érdekében, hogy a törvény alkalmazását és betartását egy független állami intézmény ellenőrizze, aminek megfelelő vizsgálati és szankcionálási jogkörei vannak, ezért szorgalmazzuk egy lobbi ombudsmani hivatal felállítását.
A lobbisták számára pedig a törvény előírná, hogy magukat regisztrálják egy felállítandó „átláthatósági névjegyzékbe”, amelyben közé kell az általuk egy évben lobbizásra fordított összeg mértékét, valamint az általuk lobbizott szakpolitikai területeket és jogszabálytervezeteket.

Önkormányzatiság

Az önkormányzati rendszer működésének nehézségei a rendszerváltást követő önkormányzati reformig nyúlnak vissza. A Momentum olyan komplex, a helyi önkormányzatok önállóságát és a helyi közösségek identitását tiszteletben tartó, arra építő önkormányzati reformprogramot hirdet, amely szembe mer nézni az évtizedek óta szőnyeg alá söpört problémákkal. Három strukturális problémát azonosítottunk: szétaprózottság, gyenge középszint, mélyreható területi egyenlőtlenségek. Mindezt tetézte az utóbbi évek etatista centralizáló politikája, az önkormányzatok pénzügyi önállóságának teljes megszüntetése (ld. Kormányhivatalok). A Momentum növelni kívánja a területi önkormányzatok pénzügyi önállóságát, járási szinten racionalizálni a közszolgáltatások szervezését.

Növeljük a területi önkormányzatok pénzügyi önállóságát és racionalizáljuk a megyei közszolgáltatási rendszert

A méretgazdaságosság és a differenciált hatáskörtelepítés elveinek figyelembe vétele mellett a területi önkormányzatok pénzügyi önállóságát növelni kell Méltányos feltételek mellett ismét lehetővé kell tenni a települési önkormányzatok számára az önálló iskolafenntartást, a járási szinten megszervezett közszolgáltatások nyújtását. A kiüresedett megyerendszerbe új életet lehelünk, amelynek jelentős intézményfenntartó, valamint érdekképviseleti szerepet szánunk: a megyék egyik legfontosabb feladatává tesszük, hogy a területén lévő eltérő településtípusok érdekeit összehangolja és képviselje a központi kormányzattal szemben. Kisöpörjük a Fidesz „ejtőernyőztetett" kádereit a kormányhivatalokból és a megyénként szervezett veszteséges mammut-közszolgáltatókból, de a kormányhivatalok felügyeleti és ellenőrzési jogköreit megőrizzük. A települési önkormányzatok pénzügyi önállóságának növelése az állami finanszírozás mellett a piaci finanszírozás kiszélesítésének lehetőségét is jelenti.

A reformokat a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájának alapulvételével fogjuk végrehajtani

Az Európa Tanács egyik főszerve, a Helyi és Regionális Hatóságok Kongresszusa 2012 és 2014 között vizsgálta felül, hogy a magyarországi önkormányzati szisztéma megfelel-e az Önkormányzatok Európai Chartájának. A jelentés szerint Magyarországon jelentős visszaesés történt a helyi demokrácia, illetve az önkormányzatiság terén 2010 óta. A jelentés kiemeli, hogy a magyar Alaptörvény nem ismeri el az önkormányzati elvet olyan explicit módon, ahogyan azt a Charta megkívánja, és Magyarországon nem érvényesül az az alapelv sem, amely szerint az önkormányzatoknak a helyi közügyek „jelentős részét" kell ellátniuk. Az állam és az önkormányzatok közti feladatmegosztás nem felel meg a szubszidiaritás elvének, 2010 óta a feladatok és a források olyan centralizációja valósult meg, amely a feladat- és hatáskörök elosztását egyoldalúan az állam javára változtatta meg. Magyarországon a központi és a helyi kormányzatok között nincs olyan egyeztetési mechanizmus, amely megfelelne a Charta követelményeinek. A megyei önkormányzatok pénzügyi eszközeinek elvonása sérti az Egyezményt.

04

Fékek és ellensúlyok

A jogállamiság egyik legfontosabb alaptétele, hogy a hatalom nem korlátok nélküli. Az állami gépezetet olyan módon kell finomhangolni, hogy senki ne terjeszkedhessen túl a saját hatáskörén. Ehhez szükségesnek tartjuk többek között a köztársasági elnök közvetlen választását, a bírák függetlenségének maradéktalan biztosítását, egy független és elszámoltatható ügyészségi szervezetrendszer létrehozását, egy átlátható, költséghatékony, Magyarország érdekeit uniós és nemzetközi viszonylatban is proaktívan képviselő kormánytzati és központi közigazgatási rendszer felállítását, az ellenőrző szervek érdemi kontrollfunkciójának visszaállítását.

Közvetlenül választott köztársasági elnök – a nép embere

A köztársasági elnök akkor fejezheti ki igazán a nemzet egységét, ha közvetlenül a választópolgároktól nyeri el a megbízatását. Ez a megoldás elősegítené, hogy az államfő a napi pártérdekeken felülemelkedve őrködhessen állam demokratikus működése felett. Erős legitimációja a legfontosabb, jelenleg is rendelkezésére álló jogköreinek, az alkotmányossági, illetve politikai vétónak a gyakorlati alkalmazását is ösztönözné.

Közvetlenül választott köztársasági elnök

Javaslatunk, hogy a köztársasági elnököt a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással válasszák meg, kétfordulós választáson. A javaslat célja, hogy a választópolgárok kezébe kerüljön a közvetlen döntés joga arra vonatkozóan, hogy ki legyen Magyarország államfője. Abban hiszünk, hogy egy modern demokráciában biztosítani kell a jogot a választópolgárok részére, hogy közvetlenül dönthessenek a köztársaságot érintő legfontosabb kérdésekben, így az államfő megválasztásában.
A régióban Szlovákia, Szlovénia, Horvátország és Ausztria is közvetlenül választja az államfőjét. A közvetlenül választott köztársasági elnök a népképviseleti demokrácia záloga és őre lehet. A néptől közvetlenül kapja a legitimációját és a pártok felett áll. Ezt szimbolizálja az is, hogy a választási ciklusa eltér a parlamenti választásokétól és a kormány megbízatásától.

A köztársasági elnök nem lehet párttag, nem lehet az Országgyűlés tagja, ezekről a tisztségeiről a hivatalba lépése napjáig le kell mondania. A köztársasági elnök egyszer választható újra. A köztársasági elnök alkotmányos szerepe és feladata, hogy kifejezi a nemzet egységét. Hisszük, hogy a nemzet egységét elsősorban olyan személy tudja kifejezni, akit a választópolgárok közvetlenül választottak meg. Egy közvetlenül választott köztársasági elnök sokkal erősebb ellensúlya lehet a parlamenti többségnek, mivel nincs rajta pártpolitikai nyomás, megfelelési kényszer vagy elvárás, megválasztása vagy esetleges újraválasztása nem a pártok kegyétől függ. A köztársasági elnök közvetlen megválasztás lehetővé teszi, hogy a köztársasági elnök a napi pártérdekeken felülemelkedve lássa el legfőbb feladatát, az állam demokratikus működése feletti őrködést, és így az alkotmányosság védelme érdekében alkotmányossági vagy politikai vétóval éljen.

A közvetlen választás során új társadalmi párbeszéd bontakozhat ki. A választási kérdések nem a kormányzásról szólnak, hanem hosszútávú, a parlamenti politikában kevésbé jelen lévő témákról. A köztársasági elnök kampánya az állampolgári nevelést, a hatalmi ágak közötti viszony jobb megismerését is szolgálná.

Fontos, hogy a Momentum nem javasol (fél)prezidenciális irányba való elmozdulást: a legfőbb népképviseleti szerv továbbra is a parlament marad.. A köztársasági elnök jogköreit csak kisebb mértékben javasoljuk bővíteni, mégpedig annak érdekében, hogy megfelelő súllyal léphessen fel a demokrácia védelmében. Konstruktív bizalmatlansági indítvánnyal élhet a miniszterelnökkel szemben, azaz, az új miniszterelnök személyére tett javaslat mellett indítványozhatja a miniszterelnök elmozdítását. A sikeres indítványhoz továbbra is az országgyűlési képviselők többségének szavazata szükséges. Ezáltal biztosítható, hogy amennyiben megrendül a bizalom a miniszterelnökben, úgy leváltható legyen, ha van az országgyűlés többsége által támogatott új jelölt. Egyes kiemelt közjogi szereplők kinevezésénél (például az Alkotmánybírák,) véleményezési jogkört kap, illetve a szimbolikus kinevezési jogköre kiegészül jelölési jogkörrel (például az adatvédelmi hatóság vezetője esetében).

Öt érv a köztársasági elnök választása mellett

Bírósági szervezetrendszer

Ahogy a magyar jogállam maradékának utolsó védelmi vonala a bíróság, az újraépítésének és megszilárdításának is fontos szereplője a jól képzett, megbecsült, független bírói kar. Számunkra elfogadhatatlan a bírák folyamatos politikai támadása, függetlenségük aláásása. A célunk olyan bírósági rendszer felállítása, amely képes önálló hatalmi ágként funkcionálni. A programunk arra épül, hogy az Országos Bírói Hivatal leplezetlen politikai befolyását megszüntetjük, a bírák számára olyan objektív előmeneteli és értékelési rendszert vezetünk be, ahol nem kell félniük ítéleteik következményeitől, és anyagi megbecsülésüket is közelítjük az EU átlagához. A bírói munka színvonalának javítását és a perek gyorsabb lefolytatását a bírák képzésével, a gyakorlati tapasztalat előnyben részesítésével, az infrastruktúrális háttér feljesztésével, valamint hatékonyabb erőforrás elosztással érjük el.

A Momentum biztosítja a bírói függetlenséget

A bírói függetlenséget súlyosan veszélyezteti, hogy az Országos Bírói Hivatal meghatározó befolyást gyakorol a bírók kinevezésére és előremenetelére, és a bírák értékelése során nem biztosított az objektivitás és az anonimitás. A politikai alapon kinevezett Országos Bírói Hivatal vezetője egyes bírók kinevezését megakadályozhatja, a számára kedves pályázókat pedig előnyben részesítheti a pályázatok elbírálásakor kialakult sorrend felülírásával, vagy az egész pályázat eredménytelenné nyilvánításával. Azáltal, hogy az Országos Bírói Hivatal vezetője nevezi ki többek között az ítélőtáblák, törvényszékek elnöketi és elnökhelyettesei, és a szakmai irányításért felelős kollégium vezetőket, megnyílik a lehetősége a bírósági vezetők politikai alapú szelekciójára. A bírókat a feletteseik értékelik, ami akadályozhatja őket abban, hogy függetlenségükkel élve, kizárólag képzettségük és az ügyről szerzett ismereteik, meggyőződésük szerint hozzanak döntést. Ez a tendencia hozzájárul a joggyakorlat széttöredezettségéhez is, ami lerontja a jogi környezet kiszámíthatóságát. A bírósági rendszer nem elég hatékony: lassú és belterjes. A bíróknál sokszor hiányzik az adott ügy eldöntéséhez szükséges gyakorlati tapasztalat, tárgyi és személyi erőforrás. A bírák alulfizetettek

A politikai kinevezett vezető alatt álló, személyi kérdésekben az egész bírósági szervezetrendszerre meghatározó befolyást gyakorló, Országos Bírói Hivatalt meg kell szüntetni. A bíróságok önkormányzati

alapon működő független testületének elsődleges szerepe kell, hogy legyen a bírók, bírósági vezetők kinevezésével és előremenetelével kapcsolatos döntések meghozatalakor. Ennek a bírósági önkormányzati szervnek feladati gyakorlását lehetővé tevő szervezeti és infrastruktúrális hátteret biztosítunk. Az igazgatási és személyi jellegű kérdéseket élesen el kell választani egymástól. A bíróságok szervezeti igazgatása során a közigazgatási jellegű felelősséget, a személyi döntések esetében pedig a bírósági önigazgatást és az érdemalapú kiválasztást feltételeit kell biztosítani. Az ítélkezésben fontos szereppel bíró tanácselnökök határozatlan időre kinevezését meg kell tartani, mert az közvetlenül összefügg a bírói tevékenység függetlenségével. Másik oldalról az eljárások résztvevőinek független bíróhoz való joga elengedhetetlenné teszi az automatikus ügyszignálási rendszer létrehozását. Jelenleg ugyanis a bírósági vezetők túlzott befolyással vannak arra, hogy az adott ügyet melyik bíró fogja tárgyalni.

Gondoskodunk a bírák anonim, feletteseiktől független értékeléséről, de az értékelés eredményét teljes nyilvánosságra hozzuk, ezzel is átláthatóvá téve az előremeneteli és kinevezési rendszert. Mind a bírói működés, mind pályázatok értékelésének a szempontjait a Velencei Bizottság ajánlásait figyelembe véve objektivizáljuk, mert bíró életpályája kizárólag tehetségétől, érdemeitől függhet. Mind a kívülről érkező, mind a szerveztrendszeren belüli nepotizmust fel kell számolni mert a bírósági szervezetrendszer függetlensége nem fordulhat át személyi kérdésekben gyakorolt önkénnyé. Az országos fogalmazói felvételi versenyvizsga rendszert meg kell reformálni, a felvételnél nagyobb hangsúlyt kell arra fektetni. A versenyvizsga eredmény figyelmen kívül hagyásának lehetőségét, megkerülhetőségét megszüntetjük: eltöröljük annak a lehetőségét, hogy a versenyvizsga nélkül bírósági ügyintézőként bekerülő jogászok titkári, és így később bírói kinevezéshez juthatnak.

Az ítéleteket nyilvános, kutatható adatbázisba rendezzük, mivel jelenleg nem minden bírósági határozat van elektronizálva, a feltöltött ítéletek pedig nagyon nehezen elérhetőek.

A bíróságok működésének megteremtjük a megfelelő pénzügyi alapjait, mivel jelenleg az igazságszolgáltatás az egészségügyhöz és az oktatáshoz hasonlóan súlyosan alulfinanszírozott.

A Momentum emeli a bírói munka színvonalát és gyorsítja az eljárásokat

Az eljárások résztvevői és a gazdasági élet szereplői joggal panaszkodnak a perek elhúzódására, az ügyek kellő mélységű felderítésének, a mögöttes gazdasági realitás figyelembe vételének a hiányára, a bírói döntések kiszámíthatatlanságára. Az elsőfokú bíróságokon nem biztosítottak a körülmények a bonyolultabb esetek megfelelő feldolgozására. Gyakorlati tapasztalat és erőforrás hiányában a bírók nem tudják megfelelő részletességgel mérlegelni az eléjük kerülő gazdasági és élethelyzeteket.
Az eljárások gyorsítása, az ügyek megfelelő elbírálása és az ítéletek kiszámíthatósága érdekében gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező bírókra és több erőforrással rendelkező elsőfokú bíróságokra van szükség.

Választottbíráskodás és mediáció // Innováció

A bíróságok ügyterhét érdemben lehetne csökkenteni olyan szabályozás bevezetésével, ami a vitás felek számára széles körben hozzáférhetővé tenné az alternatív vitarendezési formákat, és motiválná őket azok igénybe vételére. A választott bíráskodás révén a felek valamivel drágábban, de gyorsabban rendezhetik jogvitájukat az általuk kiválasztott, nagy szakismerettel és rálátással rendelkező választott bírák segítségével. A mediáció a jogviták megegyezéssel történő, peren kívüli rendezését segítheti elő. Ezeket az eljárásokat olyan módon kellene szabályozni, hogy a peres eljárással szembeni előnyeik jól érvényesülhessenek, így valós alternatívát jelenthessenek.

Felmenő rendszerben bevezetjük, hogy a pályázatoknál, bírói kinevezéseknél előnyt jelentsen a korábban bíróságon kívül, meghatározott területeken és jogászi szakmákban szerzett gyakorlati tapasztalat. Jelenleg az egyetemről közvetlenül a bíróság képzési rendszerébe kerülő fiatal fogalmazók úgy jutnak el a bírói kinevezésig, hogy közben sem a jogterületükről, sem pedig a más területeken dolgozó jogászok (ügyvéd, közjegyző) munkájáról nem szereznek gyakorlati tapasztalatot. Az egyéb területen (akár szervezett keretek között) végzett gyakorlat előírása az ítélkezés színvonalát nagyban javítaná. A bírák oktatását a gyakorlat követelményeihez igazítjuk. Az oktatási tevékenységet a joggyakorlat egységességéért felelős Kúria fogja szervezni. A bírók oktatásában megfelelő részvételi lehetőséget kell biztosítani az egyes civil szervezeteknek. Számtalan kérdésben ugyanis (pl. nők, gyerekek elleni erőszak, kábítószerfüggők, a társadalom perifériáján élők) a civil szervezetek rendelkeznek a legtöbb értékes tapasztalattal és tudással.

Bírói képzés Németországban // Hazahozott tudás

A bírói képzés megreformálásának jó példája lehet Németország bíróképzési rendszere, ahol a jogi szakvizsgának két fordulója van és a kettő között kötelező több jogterületen tapaszalatot szerezni.

Az elsőfokú bíróságok elemzik a peres ügy alapjául szolgáló tényeket, ők mérlegelik a bizonyítékokat, és állapítják meg a tényállást, míg a másodfokú bíróságok általában az elsőfokú bíróságok döntéseinek jogszerűségét ítélik meg. A tényfeltáró munka döntő többségében az elsőfokú bíróságokon zajlik, ennek ellenére az elsőfokon eljáró bírók – a másodfokkal ellentétben – többnyire egyedül járnak el, és kevesebb tapasztalattal is rendelkeznek. Ezeket az erőforrás és tapasztalatbeli különbségeket az elsőfokú bíróságok javára ki kell egyenlíteni: bírótársakat vagy releváns tapasztalattal rendelkező asszisztenciát kell biztosítani a számukra.

A Momentum rendezi a bírák bérét

Tarthatatlan az a helyzet, hogy Magyarország bírái a legrosszabbul fizetett európai bírók közé tartoznak. A bíró társadalmi megbecsülése, anyagi függetlensége a bírói munka presztízsének és így a jó ítélkezésnek az egyik alapja.

A Momentum javítja a bírói munka technikai feltételeit

A Momentum Magyarországán nem fordulhat elő, hogy százéves kazettás magnókról, hetek múlva írják le a tárgyalás jegyzőkönyvét. Nem állhatnak eljárások képzett adminisztratív személyzet hiánya miatt. A bíróság informatikai eszközeinek átlagéletkorát a 4-5 év alá kell vinni annak érdekében, hogy egységes, az egész országban működő és korszerű informatikai hátteret lehessen teremteni.

Megszüntetjük a papírhegyek tologatását. Bevezetjük az összes eljárásban a dokumentumok gyors, digitalizált kezelését. A jelenlegi informatikai rendszerek erre nem jelentenek megoldásokat, mert szinte minden ügytípust külön rendszer kezel, ezt egységesíteni, az adatbázisokat átjárhatóvá kell tenni. Polgári-gazdasági ügyekben a békés rendezést, kisebb büntető ügyekben az egyszerűsített eljárásokat ösztönző jogszabályokat vezetünk be.

Ügyészség

Magyarország borzasztó helyezései a korrupciós ranglistákon részben azért vannak, mert az ügyészséget a Fidesz teljesen maga alá gyűrte. A Kormány kisajátította az állam büntető igényét, és azt politikai szelekció alapján működteti. Ma már teljesen elképzelhetetlen, hogy kormánypárti politikusok ellen korrupció vádjával eljárás induljon, ha pedig véletlenül Kormány érdekkörét veszélyeztető nyomozás indul vagy vádemelés történik, akkor mondvacsinált indokok alapján ejtik a vádat. Megoldásként kormány alá rendelnénk az ügyészséget, ezzel biztosítva a szervezet elszámoltathatóságát és a mindenkori kormány felelősségét. Kikényszeríthetővé tesszük a vádemelést, átláthatóvá tesszük a nyomozás felfüggesztésének indokait.

Független és elszámoltatható ügyészségi szervezetrendszer

Az ügyészség az állam büntető igényének érvényesítője, ezért kulcsfontosságú az ügyészségi szervezetrendszer függetlensége, átláthatósága és elszámoltathatósága. Az ügyészség döntéseinek mentesnek kell lennie mindenfajta illetéktelen befolyástól, máskülönben az ügyészek az igazságszolgáltatás közreműködői helyett az aktuális hatalom kiszolgálói lesznek. A hibás ügyészségi döntésekkel szemben valós jogorvoslatot kell biztosítani, hogy a vádemelés elmaradása ne jelentse egyben a büntető igazságszolgáltatás ellehetetlenülését.

Jelenleg a kormánypárt befolyása alatt álló, ugyanakkor ellenőrizhetetlen, elszámoltatatlan és leválthatatlan legfőbb ügyész önkényes irányítása alatt áll az egész ügyészi szervezetrendszer. A legfőbb ügyész politikai kinevezett, aki egy személyben dönthet el és vonhat magához minden ügyészségi hatáskörbe tartozó kérdést. Döntéseit nem köteles indokolni, azokért nem számon kérhető. A legfőbb ügyészi pozícióba ültetett káderen keresztül meg lehet akadályozni a büntető igazságszolgáltatás pártatlan működését.

Az ügyészségi szervezetrendszert alapjaiban kell átalakítani. Fel kell számolni az ügyészségi döntések politikai befolyásolásának minden lehetőségét. Meg kell szüntetni a számon kérhetetlen, önkényes irányítást, az egyes ügyészek számára pedig nagyobb önállóságot kell biztosítani.

A Momentum az ügyészség mindenkori kormány alá rendelésével biztosítja a szervezet elszámoltathatóságát. A kormány alá rendeléssel a megszűnik annak a lehetősége, hogy az aktuális hatalom láthatatlan, alattomos eszközökkel befolyásolja az ügyészség működését. A kormány felelősséggel fog tartozni az ügyészség eredményes működéséért, és többé nem háríthatja el az ügyészég függetlenségének számonkérését. Ebben a rendszerben, ha az ügyészség politikai szelekció alapján látja el a feladatát, azért egyértelműen az aktuális kormány a felelős. A választási rendszer megreformálása révén helyre áll a politikai váltógazdaság, így egyik párt sem tudja hosszú távon megszállni az ügyészségi szervezetrendszert. Az ügyészség befolyásolására való törekvéseket pedig ellensúlyozza, a következő kormány megalakulásával fenyegető elszámoltatás lehetősége. Az ügyészek és a korrupt politikusok számon kérhetősége erősíti az ügyészség függetlenségét. A kormányváltás során nyilvánosságra kerülhet minden, a korábbi kormányhoz kötődő ügyészséget érintő befolyásolási kísérlet és korrupciós eset. A felelősségre vonás elkerülhetetlensége révén nő a korrupciós cselekmények kockázata, csökken a bűnelkövetési kedv.

A Momentum az ügyészség függetlenségének biztosítása érdekében nagyobb önállóságot ad az egyes ügyészeknek, ügyészségi csoportoknak, Feltételekhez és szigorú indokolási kötelezettséghez kötjük az ügyészek áthelyezését, és az ügyelvonást. Az ügyészi vezetők és a legfőbb ügyész utasításainál kötelezővé tesszük az írásbeli formát és az indokolást. A jogszerűtlen utasítások ellen pedig lehetővé teszi a bírósági kivizsgálás lehetőségét.

A Momentum megszünteti azt a helyzetet, hogy az egyes ügyészek karrierje, jövedelme és pozíciója kizárólag a legfőbb ügyész önkényes döntésétől, így a feléje gyakorolt politikai lojalitásuktól függ. Az ügyészi előremeneteli és kinevezési rendszer hatalmas teret enged a szubjektív szempontoknak, nincsenek érdemben lefektetve a versenyvizsga megszervezésének, kiértékelésének, pályázatok elbírálásának objektív szempontjai. Ez a teret enged a nepotizmusnak, politikai szempontok figyelembe vételének. A Momentum – a bíróságoknál javasolt megoldásokhoz hasonlóan – úgy reformálja meg a rendszert, hogy az ügyészi karrier kizárólag a szakmai tehetségtől, érdemektől függjön: központilag szervezett versenyvizsga, objektív, anonim, felettesektől független értékelés.

Kikényszeríthetővé tesszük a vádemelést, átláthatóvá tesszük a nyomozás megszüntetésénekindokait

Ha az ügyészség nem emel vagy ejti a vádat, akkor a büntető igazságszolgáltatás nem lendülhet működésbe. Vannak bűncselekmények, amik esetében az ügyészi vádemelés elmaradása esetén a sértett pótmagánváddal elindíthatja az eljárást. Ez a megoldás azonban pont azoknak a bűncselekményeknek az esetében nem adott, amiknél az ügyészség hallgatása mögött politikai befolyás állhat, pl. korrupciós bűncselekmények. Jelenleg nem áll olyan eszköz rendelkezésre, amivel a politikai okokból passzív ügyészséget az eljárás megindítására lehetne kötelezni.

Az ügyészség hallgatása elleni jogorvoslatként a Momentum német modell szerint megteremti a vádkikényszerítési eljárás lehetőségét. A Kúriánál meghatározott esetekben különleges eljárásban lehet majd megindítani az eljárást, ami alapján a Kúria kötelezheti az ügyészséget az elmulasztott döntés meghozatalára.

Vádkikényszerítés Németországban // Hazahozott tudás

Németországban egy a Legfelsőbb Bíróság előtt lefolytatható meghatározott eljárásban lehetőség van az ügyész által elmulasztott vádemelés kikényszerítésére. A német modell megfelelő megoldási irányt jelenthet Magyarországon is a korrupción alapuló ügyészi passzivitás megtörésére.

A Momentum emellett a korrupciós és egyéb közpénzek felhasználásával, közélet tisztaságával kapcsolatos bűncselekmények kapcsán indult nyomozások leállítását kiterjedt indokolási kötelezettséghez, és átlátható eljárás rendhez, szigorú dokumentálási kötelezettséghez kötné és lehetővé tenné ilyen cselekmények esetén a nyomozás megszüntetése elleni bírósági jogorvoslatot.

Kormány és közigazgatás

A Momentum költséghatékony, Magyarország érdekeit uniós és nemzetközi viszonylatban is proaktívan képviselő kormányt és központi közigazgatást hoz létre. A kormányzati struktúrán belüli korrupció és a kormány diszfunkcionális működése megakadályozza a központi közigazgatást abban, hogy a magyar állampolgárokat közvetlenül érintő ügyeket és Magyarország hosszú távú céljait szem előtt tartva működjön és ezeket képviselje uniós és nemzetközi szinten. Ennek megfelelően a magyar emberek pénze, amelyet az államnak közös magyar célokra, Magyarország jobbítására kellene költenie, a kormánypárt egymással rivalizáló vezetőinek és holdudvarának zsebében landol.

A Momentum átláthatóvá teszi a kormányzati működést

A jelenlegi minisztériumi struktúrában a Miniszterelnökség és a Miniszterelnöki Kabinetiroda a politikai-hatalmi korrupció, és hatalmi játszmák terméke. Hatásköreik átfedik egymást, és olyan, látszólag véletlenszerűen kiválasztott hatásköröket vonnak el a szakminisztériumoktól, mint az építésügy, a kulturális örökség védelme, az európai uniós források felhasználása, vagy éppen az agrár-vidékfejlesztés. Az eredmény: bonyolult adminisztráció, hatásköri bizonytalanság, indokolatlan költségek, a közvagyon magánvagyonná változtatása, és végső soron pedig intézményesített korrupció.

A minisztériumok közötti hatásköri átláthatatlanság keltése a kormánypárt belső hatalmi erővonalai megszilárdításának eszköze: a miniszterelnök megosztja lehetséges riválisait, majd uralkodik, nem első az egyenlők között, hanem egyenlőbb az egyenlőknél.

A Momentum kormányában a kormány egyes tagjait nem vesztegetheti meg a miniszterelnök véletlenszerű hatáskörök és duplikált koordinatív feladatkörök kiosztásával.
A Momentum kormányában csak klasszikusan, európai felfogásban összetartozó feladatok fognak egy adott minisztériumhoz tartozni Egy szakterületnek egy felelőse (Oktatási Minisztérium, Környezetvédelmi Minisztérium, Egészségügyi Minisztérium pl.), egy hatáskörnek egy gyakorlója lesz.
A Momentum szerint a hatékony kormányzáshoz nem gigaminisztériumok, hanem világos, precíz és jól működő hatásköri elosztás és a minisztériumok közötti egyközpontú koordináció vezet el.

Azért pedig, hogy Magyarország minisztériumai koordináltan, tervezetten és felelősen gazdálkodjanak, a koordinációs feladatok egy központhoz lesznek rendelve, a költségvetési fegyelmet pedig a Pénzügyminisztérium őrzi majd.

A Momentum betartatja a miniszteri összeférhetetlenségi és felelősségi szabályokat

Az átláthatatlan szervezet és a szuperminisztériumok miatt a miniszteriális politikai felelősség kiüresedett. Az Orbán-kormány sorozatos oktatáspolitikai kudarcai például nem vezettek miniszterbukáshoz, hanem csak államtitkár-cserékhez. Ha egy miniszter csak a saját, jól körülhatárolt területéért felel, politikai felelősségre is vonható, tehát a rossz oktatáspolitikáért az oktatási miniszter megbuktatható. Ez a fajta politikai felelősségviselés a miniszteri tisztség egyik alapvető eleme, amely nálunk jelenleg hiányzik. Az átlátható kormánystruktúra jobban követhetővé teszi a politikai diskurzust, és a mindenkori ellenzék ezzel jobban tudja kontrollálni a kormányt, mert nem lehet eldugni fontos kérdésköröket a legalsóbb szinteken. Ha valami nem működik, azért egyértelműen a miniszter felel.

Szakmai szervezetekké alakítjuk a központi hivatalokat és a megyei kormányhivatalokat

A központi hivatalok, mint például a hajdani Országos Tisztifőorvosi Hivatal (OTH), feladata az egyes szakpolitikák végrehajtása és az alapvető fontosságú infrastruktúra fenntartása olyan területeken, mint például az egészségügy. Ezek a szervezetek a politikai döntések szakmai végrehajtói. Az OTH például nem egy helyettes államtitkárságként kellene, hogy megakadályozza az influenza-vírust. Szemben a jelenlegi kormánnyal, ami a központi hivatalokból is politikai parkolópályát csinált a félretett vezetőknek, a Momentum kormánya szakmai pólusokként kezeli a központi hivatalokat.
Ahogy a központi hivatalok esetében, a megyei kormányhivatalokat is átlátható, szakmai elvek alapján szervezi újra a Momentum kormánya, szem előtt tartva az autonóm szakmai döntéshozatal fontosságát.

A Momentum költséghatékony központi közigazgatást hoz létre

A belső hatalmi harcnak a közvetett eredménye, hogy a központi közigazgatás nem hatékony és drágább, mint szükséges. A Momentum tudja, hogy az államigazgatás költsége nem attól lesz kisebb, ha kevesebb a minisztériumok száma, hanem akkor, ha az állami vezetők és a köztisztviselők együttműködése racionalizált

létszámban és hatékony feladatmegosztás szerint működik. A helyettes államtitkári kinevezés nem jutalom, hanem felelősség. A szakterületeknek a duplikációktól mentes tárcákhoz osztása biztosítja, hogy a döntéshozatalért felelős állami vezetők létszáma ne növekedjen feleslegesen.

Szintén kulcsfontosságú, hogy az államigazgatási munkaszervezés megkönnyítse a jól képzett munkaerő alkalmazását: biztosítani kell a projektalapú együttműködést a közigazgatási intézmények között, hogy gördülékeny munka folyjon. Biztosítani kell a köztisztviselők számára az átjárást a piaci szféra felé és vissza. A köztisztviselőknek biztosítani kell, hogy a szakmai felkészültségüknek megfelelő feladatok elvégzésében vehessenek részt és kezdeményező szerepben dolgozhassanak, köztisztviselőnek lenni ne zsákutca legyen.

A Momentum kormánya Magyarország érdekeit uniós és nemzetközi viszonylatban is proaktívan képviseli

Részben az átláthatóság hiányából, részben az egyeztetési rendszer elhanyagolásából adódik, hogy ma a kormány „büszke" uniós és külpolitikája valójában rendkívül gyenge lábakon áll. A rendszerbe van kódolva, hogy a kormány később hagyja jóvá az egyes képviselt nemzeti álláspontokat, mint ahogy azok uniós vagy nemzetközi szervezetek tagállami egyeztetésein elhangzanak, különösen, ha az adott kérdés belpolitikai szempontból nem lényeges a kormánypárt számára.
Az uniós jogalkotásban és szakpolitika-alkotásban való hatékony részvétel érdekében a Momentum az Európai Unió Tanácsa szakpolitikai felépítésének is a figyelembevételével gondoskodik a miniszteri tárcák hatásköri felosztásról. Szintén a stabil és jól beosztott kormánystruktúra előnye, hogy az EU-s intézményrendszeren kívüli, kiemelten a visegrádi és más regionális irányokban javulhatnak általa a kapcsolatok, hiszen rangban megfelelő tárgyalópartner tud egyeztetni magyar oldalról is. A Momentum kormánya proaktívan képviseli Magyarország érdekeit az Európai Tanács munkájában. Az egyes európai jogalkotási folyamatokban előzetesen kialakítja állásfoglalását az egyes szakpolitikai kérdésekben. Aktívan ösztönzi az adott jogalkotási folyamatban érdekelt érdekképviseleteket a részvételre a vonatkozó uniós konzultációban. a Nemcsak a belpolitikai kommunikáció szempontjából fontos uniós kérdésekkel foglalkozunk, hanem párhuzmosan hatékony nemzeti egyeztetési rendszerben alakítjuk ki a magyar nemzeti álláspontokat. Megreformáljuk az uniós és nemzetközi szervekben képviselt álláspontok kidolgozásának rendszerét is.

Ellenőrző szervek

A Momentum elkötelezett az állami ellenőrző szervek autonómiájának biztosítása mellett. Az ellenőrzők nem lehetnek kiszolgáltatottak az ellenőrzötteknek, így ezeknek az intézményeknek a függetlenségét helyre kell állítani. Az érdemi indokolás általános előírása a döntések átláthatóságát és a felülvizsgálat lehetőségét is elősegíti.

Autonóm állami ellenőrzőszervek

Az ellenőrző szervek biztosítják, hogy az állam működése az állampolgárok számára átlátható legyen. A hatékony ellenőrző szervek alkalmasak arra, hogy tehermentesítsék az igazságszolgáltatást és kiszámíthatóvá tegyék az üzleti életet, javítsák az ország versenyképességét. A magyar ellenőrző szervek szakmailag elismert, az üzleti élettel jó kapcsolatot ápoló, organikus és dinamikus szakmai műhelyeknek számítottak korábban. A Momentum ezt a gyakorlatot fogja visszaállítani.

Célunk, hogy ezek az intézmények függetlenek legyenek. A Momentum szerint az ellenőrző szervek feladata az is, hogy szakmailag megalapozott kritikával éljenek minden olyan állami szerv működésével szemben, amely a hatáskörükbe tartozik, és ezen túl is bátran és nyíltan kifejezzék véleményüket az állam működéséről. Egy demokratikus országban ezek a szervek részei a fékek és ellensúlyok rendszerének, amivel a mindenkori kormány szakmai ellensúlyát képezik. Nem azért vannak, hogy a kormány akaratát végrehajtsák, hanem azért hogy szakmai szempontból ellenőrizzék azt.

A Momentum célja, hogy ezek az intézmények nyíltan és átláthatóan működjenek, a döntéseik újra részletesen indokoltak és megismerhetőek legyenek, és a döntéshozók függetlensége megkérdőjelezhetetlen adottság legyen

A Momentum ösztönzi, hogy az ellenőrző szervek újra vegyenek részt a szakmai-tudományos életben, szervezzenek konferenciákat, a munkatársak kapják meg a lehetőséget arra, hogy a szakmai véleményüket megfogalmazzák és ütköztessék a szakmai és a tudományos közélet álláspontjával.

05

Antikorrupció

A korrupció visszaszorítása különösen fontos a Momentum számára. A korrupció nemcsak a társadalmi igazságtalanság melegágya, hanem a közpénzek elköltésének igazságtalanságához is vezet. Míg a hatalom kedvezményezettjei a korrupció révén meggazdagodnak, addig tömegek sínylik meg a korrupció következményeit. A korrupciót visszaszorulását - az ügyészség és a kormány működésének átalakítása mellett - a közbeszerzési rendszerrel, a közérdekű bejelentők védelmével, valamint a közérdekű adatok nyilvánossággal kapcsolatos szabályozás megreformálásával érjük el.

Közbeszerzés

Magyarországon kritikus a közbeszerzésekkel kapcsolatos korrupció szintje. Elegendő csak a Fidesz oligarcháinak közbeszerzéseinek sikereire, illetve a közbeszerzések során szisztematikusan fellépő túlárazásokra gondolni. A Momentum alapjaiban változtatná meg a közbeszerzések rendszerét, erősítve a piaci versenyt, az átláthatóságot és az ellenőrzést. Szélesítjük és súlyosbítjuk a korrupció szankcióit. Megteremtjük a lezárt eljárások hatékony utánkövetésének rendszerét, ezzel megakadályozzuk a közbeszerzéssel megvalósuló projektek utólagos túlárazását.

Optimalizáljuk a közbeszerzési értékhatárokat

A Momentum újraszabja a közbeszerzési értékhatárokat annak érdekében, hogy a piaci vesenyt élénkítse, valamint az ország versenyképességét biztosítsa. Bizonyos esetekben indokolt a közbeszerzési értékhatárok leszállítása a verseny élénkítése miatt, más esetekben pedig épp ennek ellenkezője szükséges (K+F projektek). A Momentum elkötelezett aziránt, hogy a nemzet legjobb érdekét szem előtt tartva felülvizsgálja a közbeszerzési értékhatárok leszállításának és felemelésének eseteit is. Ennek mértékéről és módjáról a Momentum kikéri a szakmai szervezetek álláspontját.

Átláthatóbbá és követhetővé tesszük a közbeszerzési jogszabályokat

A jelenleg hatályos közbeszerzési törvény átláthatatlan, és még a témában jártas szakértők számára is sokszor követhetetlen, a folyamatos változtatások pedig még nehezebben érthetővé teszik a törvényszöveget. A rendszer bonyolultsága, átláthatatlansága önmagában gátolja a gazdasági fejlődést (különösképpen a K+F szektorban) és lehetőséget teremt a szabályok kijátszására. A Momentum elkötelezett amellett, hogy transzparens, követhető, a versenyt serkentő és biztosító közbeszerzési rezsimet alakítson ki külső szakértők bevonásával.

Szigorúan korlátozzuk a zárt és a meghívásos közbeszerzési eljárások lehetőségét

Felül kell vizsgálni, és törvénnyel kell szabályozni azokat a speciális eseteket, amikor kivételesen meghívásos vagy tárgyalásos közbeszerzési eljárást lehet kiírni. Hiába gyorsabbak, olcsóbbak ezek a nyílt közbeszerzési eljárásnál, jelenleg visszaélésekre ad lehetőséget a gyakori alkalmazás lehetősége. Meg kell vizsgálni azoknak a speciális eseteknek a körét, amikor a meghívásos eljárás alkalmazása elkerülhetetlen. Minden más esetben nyílt közbeszerzési eljárás kiírása lenne szükségszerű.

A nyílt eljárások alkalmazásának elősegítése serkentené a versenyt és csökkentené a korrupciós kockázatokat. Jelentősen csökkenne azoknak az eseteknek az aránya, amikor az állam egyes szereplői bizonyos vállalatoknak kedveznek a kiírás során. Mindemellett meg kell vizsgálni azokat a plusz költségeket vagy bizonytalansági tényezőket, amelyek miatt a kiírók kifejezetten preferálják a nem nyílt közbeszerzéseket (pl. egy ismeretlen és így „kockázatosabb” vállalat adja a legkedvezőbb ajánlatot).

Visszaszorítjuk a korrupciót

A közbeszerzések ellenőrzését szigorítani, a korrupciós ügyekben alkalmazandó szankciók körét szélesíteni és súlyosbítani kell. Fontos, hogy a korrupcióban részes összes felet szankcionálni lehessen. Növelni kell a korrupciós cselekmények felderítési esélyeit és a büntetések mértékét. A szankcióknak valódi elrettentő erőként kell megjelenniük, hogy a résztvevőknek (vállalatoknak és vezetőiknek) kézzelfogható üzleti kockázatot jelentsen a korrupt eljárás szankcionálása, a lebukás „veszélye”. Megfontolandó a korrupciót bejelentő személyek jutalmazása és a védelme → **Lásd: Szabad ország - Közérdekű bejelentők védelme**

Segítséget nyújtunk a vállalatok számára a közbeszerzési tendereken való részvételhez

A magyar privát szféra jelenleg nem elég aktív a közbeszerzési piacokon. 2014-ben a közbeszerzések többségében (több mint 60 %-ában[1]) maximum két ajánlattevő nyújtott be ajánlatot. Fontos, hogy a potenciális résztvevők minden lehetséges segítséget megkapjanak a pályázáshoz. Olyan programokat kell indítani, amely elősegíti a vállalatok tájékozódását a közbeszerzéseken való részvétel technikai, jogi és egyéb részleteiről. Ez hosszú távon növelhetné a vállalatok részvételi hajlandóságát. Ilyen megoldás lehet például az ingyenes/támogatott jogi tanácsadás, ami kifejezetten olyan piacok esetében lehet hasznos, ahol általában alacsony a közbeszerzéseken induló vállalatok száma. Ez a tanácsadás magában foglalna jogorvoslati támogatást is, mind a tendereztetési folyamat (pl. a vesztes ajánlattevő könnyebben tudjon a független döntőbizottsághoz fordulni), mind a szerződés végrehajtási folyamat során felmerülő problémák esetében.

Az e-közbeszerzést bevetjük a korrupció elleni küzdelemben

2018-tól a közbeszerzési eljárásokat elektronikus alapon folytatják le, ami jelentősen csökkenteni fogja az adminisztrációs terheket, illetve jobban átlátható, visszakereshető tendereztetéshez fog vezetni. Emellett könnyebb lesz feltölteni a közbeszerzési adatbázist is. Ez egy jelentős lépés a helyes irányba (amennyiben 2018. januárjában valóban beindul a rendszer, hiszen az e-közbeszerzés bevezetését eddig több alkalommal is tervezték). Az átláthatóság javítása érdekében javasoljuk a közzétételi kötelezettségek elmulasztásának szigorú és objektív szankcionálását. Javasoljuk, hogy a közbeszerzés révén kötött szerződések feltöltésének elmulasztása a kifizetések felfüggesztését, illetve a visszafizetés kötelezettségét vonja maga után.

Az e-közbeszerzéseken olyan közbeszerzési azonosítót javaslunk bevezetni, amely segítségével könnyebben átláthatóvá válik a tulajdonosi háttér, és követhetővé válnak az egyes érdekcsoportokhoz köthető cégátalakulások.

Élénkítjük a versenyt a közbeszerzési eljárások során

A Szubjektív, visszaélésre lehetőséget adó értékelési szempontokat vissza kell szorítani. (pl. egy 100 milliós tender esetében ne legyen elvárás egy korábbi 200 milliós tender teljesítése stb.) Ennek az előírásának a kikényszeríthetőségét egy független Közbeszerzési Döntőbizottság (ld. lentebb) biztosítaná.

[1] Közbeszerzési tender adatbázis, 2014.

A közbeszerzési etikai kódex fontosságát ki kell hangsúlyozni (jelenleg minimális számú piaci szereplő neve szerepel a kódex szövegének elfogadói között). Értelmet kell adni annak, hogy a cégek és pályázat-kiírók magukra kötelezőnek fogadják el az etikai iránymutatásokat. Javasoljuk, hogy csak annak a cégnek a pályázatát lehessen elfogadni közbeszerzési eljárások során, amelyik elfogadja ezeket az etikai feltételeket.

Elérhetővé tesszük a közbeszerzéssel kapcsolatos információkat

Ahhoz képest, hogy közbeszerzésen keresztül történik az állami kiadások kb. 28%-a (OECD-becslés alsó határa), ezek a kiadások jelenleg nagyon rossz minőségben vannak dokumentálva. A jelenleg nyilvántartott és publikált közbeszerzési információk köre hiányos, az adatok pontatlanok és követhetetlenek, így elemzésre való alkalmasságuk, használhatóságuk kérdéses. Az adatok minőségének javítása két okból fontos. Az egyik, hogy a potenciálisan piacra lépő vállalatok pontos információk alapján tudják eldönteni, hogy belépjenek-e az adott piacra vagy sem (problémák pl.: rosszul kategorizált termékkódok, helytelen becsült ár, a tender leírásának hiánya, drága vagy nem teljes tender dokumentáció). A másik ok, hogy megbízható adatok híján nehézkes bármely hatásvizsgálat végrehajtása.

Megteremtjük a közbeszerzési eljárás alapján született szerződések utánkövetésének lehetőségét

Jelenleg a magyar állam nem szolgáltat adatokat arról, hogy a közbeszerzési eljárások eredményeként születő szerződések végső soron milyen feltételek mellett valósulnak meg. Ennek a problémának a megoldására a Momentum olyan közbeszerzés-ellenőrzési rendszert dolgozna ki és vezetne be, amelyben a közbeszerzés kiírójának (a közbeszerzést elnyerő vállalattal együttműködve) 6, 12, ill. 24 hónappal a nyertes pályázat kihirdetése után beszámolási kötelezettsége lenne a projekt végrehajtásának részleteiről. Súlyos probléma a jelenlegi rendszerben, hogy a közbeszerzés elnyerérse utáni időszak nincs szabályozva, így a projektek utólagos túlárazása elterjedt gyakorlat. A közbeszerzés lezárta utáni korrupciós lehetőségeknek a Momentum olyan módon szabna gátat, hogy az elnyert közbeszerzési értékhez képest kiszámlázható többletet maximalizálná. Amennyiben a kiszámlázott ár a közbeszerzési ajánlatban szereplő értéknek a maximalizált többlettel számolt áránál magasabb, úgy egy független Közbeszerzési Döntőbizottságnak kell megállapítania, hogy a túlszámlázás valóban indokolt-e és milyen mértékben. Amennyiben nem indokolt, a vállalatnak az eredeti szerződéses áron kell végrehajtania a kivitelezést, vagy új közbeszerzést kellene kiírni. Ezenkívül a vállalat vezetői ellen korrupció gyanúja miatt vizsgálatot kell indítani.

Független és hatékonyan működő Közbeszerzési Döntőbizottságot hozzunk létre

A közbeszerzési piacokon résztvevő vállalatok számára alapvető fontosságú, hogy fair elbírálásban részesüljenek a tendereztetés során, és amennyiben ez nem teljesül, akkor kiszámítható és gyors jogorvoslatot kapjanak. Annak érdekében, hogy egy piacon hatékony verseny alakulhasson ki, a piacon lévő és potenciálisan piacra lépő vállalatoknak egyaránt bízniuk kell a független és kiszámítható jogorvoslatban. A Momentum felül fogja vizsgálni a Közbeszerzési Döntőbizottság függetlenségének kérdését. Javasoljuk, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság ne a Közbeszerzési Hatóság vezetőinek tartozzon beszámolási kötelezettséggel, hanem egy attól független felügyelő bizottságnak.

Objektív teljesítmény-értékelési rendszer

A közbeszerzéseken részt vevő vállalatok objektív értékelést kapnának minden egyes közbeszerzési munkájuk kivitelezéséről. Ezek az információk (pl. ténylegesen kiszámlázott összegek vs. szerződésbeli összegek, kivitelezés minősége, időbeli csúszások stb.) nyilvánosan elérhetőek lennének, melyet a tendereztetés során a kiíró figyelembe vehet.

Közérdekű bejelentők védelme

Tekintettel arra, hogy a korrupciós ügyek felderítésének egyik legfontosabb eszköze a korrupciót észlelő állampolgárok által tett bejelentések, a Momentum elkötelezett aziránt, hogy lehetővé tegye és bátorítsa az állampolgárokat és a piaci szereplőket a visszaélések jelzésére, bejelentésére.

Közérdekű bejelentés rendszerének reformja

Célunk, hogy a korrupciós és egyéb visszaéléseket tapasztaló állampolgárok megfelelően ösztönözve legyenek a bejelentések megtételére. Ehhez az szükséges, hogy a bejelentéseket fogadó intézményrendszer hatékonyan fel tudjon lépni a visszaélések ellen és meg tudja védeni a bejelentőket az esetleges retorzióktól.

Habár az erre vonatkozó felmérés szerint a magyar lakosság 99%-a szerint komoly probléma a közszférában tapasztalható korrupció, mégis az emberek 70%-a nem jelentené a hatóságoknak, ha korrupciót észlelne.

Ez nemzetközi összehasonlításban is megdöbbentően rossz arány. A helyzet javítását segítheti a megfelelően létrehozott és működtetett közérdekű visszaélés-bejelentő rendszer, amire a Momentum a korrupció elleni harc egyik fontos eszközeként tekint. Mivel Magyarországon az ezzel kapcsolatos jogi keret meglehetősen gyenge, szükségesnek tartjuk a kérdéskört szabályozó 2013. évi CLXV. törvény módosítását szakértők bevonásával.

A Momentum szerint elengedhetetlen, hogy valamely állami hatóság elsődleges felelősséget viseljen a közérdekű bejelentők védelméért. Emellett az alapvető jogok biztosának a hatáskörében hagynánk a közérdekű visszaélés-bejelentések feldolgozását. A jelenlegi helyzettel szemben, kötelezettséget teremtenénk a bejelentések házon belüli kivizsgálására is.

A módosított törvény megteremtené a szükséges belső erőforrásokat egy egységesen szabályozott és hatékony „közérdekvédelmi eljárás" lefolytatására, melynek keretében a szerv, a tanúvédelmi szolgálat mintájára, maga gondoskodna a kőzérdekű bejelentők és családtagjaik anonimitásáról és védelméről. Szorosabb együttműködést írnánk elő a bejelentő védelmi rendszer és az ügyészségek között.

Az alapvető jogok biztosát pedig felruháznánk önálló szankcionálási mechanizmusokkal is. Mindemellett szükségszerűnek tartjuk, hogy a nem közhatalmat gyakorló szerveknél foglalkoztatott dolgozókra is kiterjedjenek ugyanezen védelmi garanciák.

Szólnál a főnöknek, hogy emberek fognak meghalni, de akkor kirúgnak

Közérdekű adatok nyilvánossága

A közérdekű adatnyilvánosság helyzete az utóbbi évek során fokozatosan romlott mind a közérdekű adatigénylések, mind az adatnyilvánosság intézményrendszere terén. A Momentum visszaállítja a közérdekű adatigénylések ingyenességét, felülvizsgálja azok egyes eljárási szabályait, megteremti a közpénzből részesülő pártok számon kérhetőségét, szankciók terhe mellett kötelezővé teszi a közpénz-költések nyilvánosságra hozatalát, és mindezek intézményi garanciájaként adatvédelmi biztosi tisztséget hoz létre.

Kötelezővé és számon kérhetővé tesszük költségvetési szervek szerződéseinek közzétételét

A Momentum a költségvetési szervek által kötött szerződések átlátható, könnyen elérhető és kereshető formájú alapértelmezett közzétételének előírásával segítené elő a közpénz-költések állampolgári ellenőrizhetőségét. A szerződések elérhetővé tétele pedig a szerződésben foglaltak teljesítésének előfeltétele lenne: nyilvánosság nélkül egy adóforint sem kerülhet jogszerűen felhasználásra. A közérdekű adatok bárki számára hozzáférhetők lesznek online, hatékony keresőmotorok és fájlformátumok használatával.
Jelenleg a közérdekű adatigénylések „fizetős" volta megakadályozza a hatékony alapjog-érvényesítést és az átláthatóság állampolgári ellenőrzését. A közérdekű adatigénylést mindenki számára hozzáférhetővé kell tenni.

Átlátható kormányzás Kanadában // Hazahozott tudás

A kanadai kormány hosszú évek óta halad előre a kormányzat átláthatóságának javításával. Az átláthatóság fejlesztésére vonatkozó programok kötelezik a kormányszerveket meghatározott információk (például minden egyes 10 000 dollár feletti szerződés) interneten történő közzétételére. Ezt a Treasury Board ellenőrzi. Minden információ alapértelmezetten nyilvános (a titkosságra vonatkozó kivételek külön, pontosan szabályozottak), és kötelezően közzéteendő, így tulajdonképpen közérdekű adatigénylésre sincs szükség. (Ha a közérdekű adat nincs fenn az adott szervezet honlapján, az már önmagában az információk nyilvánosságáról szóló szabályozás megsértése.)

Elérhetőbbé tesszük a közérdekű adatigénylés lehetőségét

A közérdekű adatigénylések kapcsán eltöröljük az adatigényléssel összefüggő munkaerő-ráfordítás és felhasznált eszközök költségigényét. Az adatigényléssel élőknek a továbbiakban nem szükséges az adatigényléssel járó esetleges munkaköltséget vagy az adathordozók költségeit állni: ezen költségeket az adott állami szerv visszaigényelheti az erre a célra biztosított költségvetési keretből. Ezen rendelkezés biztosítaná, hogy azok is élhessenek a közérdekű adatigénylés jogintézményével, akik pénzügyi okokból ezt egyébként nem engedhetnék meg maguknak.
A közérdekű adatigénylések korlátozása kapcsán rendszeresen felmerül például az üzleti titokra

vagy nemzetbiztonsági érdekre való hivatkozás, esetenként valós indok nélkül, pusztán az adatigénylés megnehezítése céljából. A közérdekű adatigénylést korlátozó tényezőket és az ezek megállapítására irányuló eljárásokat felülvizsgáljuk, és egy pragmatikus, ellenőrizhető, a közérdekű adatigényléseket csak valóban szükséges esetben korlátozó rendszert alakítunk ki. Eltöröljük az egy éven belül benyújtott, azonos adatkörre irányuló adatigénylések tilalmát, az üzleti titkot mint megtagadási okot pedig kizárólag olyan gazdasági, technológiai és szervezeti eljárásokra, technológiákra és know-how-kra szűkítjük, amiknek felfedése valódi és legitim érdeksérelmet okoz.

Erősítjük a közérdekű adatnyilvánosság intézményi garanciáit

Az adatnyilvánosság csak akkor működik jól, ha megteremtjük az annak feltételeként szolgáló független és hatékony intézményrendszert. A Momentum az adatvédelem és információszabadság jelenlegi hatósági formája helyett a korábbi adatvédelmi országgyűlési biztosi gyökerekre építő, de az ombudsmani szervezetrendszertől független információs biztosi tisztséget vezet be. Az információs biztos proaktív szereppel bírna a közérdekű adatok közzétételének ellenőrzése kapcsán: hivatalból eljárást kezdeményezhetne azon szervekkel szemben, akik nem tesznek eleget az átlátható gazdálkodás és adatnyilvánosság követelményeinek. A biztos függetlenségét az országgyűlési pártok képviselőiből álló paritásos bizottsági jelölés és az országgyűlési képviselők kétharmada általi megválasztás, szigorú összeférhetetlenségi szabályok, valamint ciklusokon átívelő mandátumidő biztosítaná. A biztos intézményében egyensúlyba kerülnek az elsősorban adatvédelemmel összefüggő alapjog-védelmi, valamint az átláthatóság biztosítására is szolgáló hatósági funkciók. A biztos erős szankciós hatásköröket kap, amik segítik a közérdekű adatokkal kapcsolatos kötelezettségek kikényszerítését. Emellett megteremtjük a költségvetési szervek vezetőinek adatnyilvánossággal kapcsolatos felelősségét.

Megteremtjük a politikai pártok közpénz-gazdálkodásának állampolgári ellenőrizhetőségét

A Momentum - az információ-szabadság régi hiányosságát pótolva - megteremti annak lehetőségét, hogy az állampolgárok közérdekű adatigényléssel fordulhassanak a közpénzből részesülő politikai pártok felé. Ezáltal újabb, jelentős összegeket felölelő területe válik az adóforintjainknak megismerhetővé és az állampolgárok által ellenőrizhetővé.

Sokszínű ország

Egy erős Magyarország sokszínű, szellemileg és fizikailag is friss. A kultúra, a vallás és a sport az alapja a kreativitás kibontakozásának, az állandó megújulásnak, és annak, hogy az ország végre beinduljon. A kultúra mindenkié. Többé senki sem lophatja el. Nem árkok ásására szolgál, hanem hidak építésére. A sokszínűség jegyében a saját lábukra állítjuk az egyházakat, visszaadjuk a függetlenségüket. És azt is tudjuk, hogy a sportot űzni még jobb, mint nézni. Zászlónkra tűzzük a mindennapos testmozgást. A lakosság sportját elősegítő hosszútávú infrastrukturális befektetéseken keresztül és a sportfinanszírozás átgondolásával egy egészséges, összetartó és befogadó társadalom megteremtésén dolgozunk.

01

Kultúra

A jelenlegi kulturális politika leginkább arra hivatott, hogy a kormányon lévők hatalmi céljait kiszolgálja. Túlnyomó részben a politika által jóváhagyott művészek kapnak lehetőséget, pénzt és platformot, kiválasztásuk nem érdem és teljesítmény, hanem lojalitás alapján történik. Ennek egy következménye, hogy a művészek és a művészeti vezetők kiszolgáltatottak a politikai táborok folyamatos harcának és a mindennapi pártpolitika tartalmi kulturális kérdéseket határoz meg. A kulturális intézményrendszer nem segíti elő a kulturális fejlődést. Ez a célkitűzés hamis, hiszen a 21. században nem egy felülről diktált, egysíkú, befelé forduló nemzeti kultúrára van szükségünk.

Újjáépítjük a kultúra intézményrendszerét

Az államnak segítenie és támogatnia kell a sokféle kulturális érték létrejöttét és élvezetét. A finanszírozás rendszere és a szakmai döntések erősen függnek a politikától és a politikai alapon létrehozott vagy átpolitizált intézményektől; emiatt a választópolgárok számára nem átlátható, nem számonkérhető. A felszínen látható sikerek mögött egy haldokló függőségi rendszert működtet a kormány. Ezt a hűbéri viszonyt a Momentum megszünteti, a helyére pedig olyan rendszert épít, amelynek alapja a szakmai teljesítmény, a szaktudás, a minőségi teljesítmény.

- Egyértelmű viszonyok megteremtése a kultúrpolitika állami központjában
- Az NKA működésének függetlenítése és az MMA irányító szerepének megszüntetése
- Autonóm és kiszámítható intézményi működés lehetővé tétele
- Átlátható, nyilvános pályázati rendszer felállítása, szakmai kritériumokkal
- Szakmával közösen meghozott döntések

Átlátható, egyértelmű kulturális irányítást állítunk fel

A kultúra irányításának a minisztériumban, a döntések meghozatalának a parlamentben a helye. Az olyan intézmények, mint a Magyar Művészeti Akadémia (MMA) nem átláthatóak, működésük és finanszírozásuk kézivezérelt. Működésük ebben a homályos szerepkörben nem folytatódhat, a költségvetésben elfoglalt kiemelt helyüket meg kell szüntetni. A felelős minisztériumban a kultúra nem lehet egy a sok terület közül: kiemelt figyelmet kell kapnia kormányzati szinten is, hiszen fontos szerepe van az ország jólétében és jövőjében. A minisztérium mellett a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) működését függetlenné kell tennünk

ahhoz, hogy kultúrafejlesztő mecénás-szerepét jó minőségben elláthassa. Ennek záloga, hogy a miniszter által indoklás nélkül elkölthető keretet - egy alacsony vis maior keret kivételével - megszüntessük, a felelősségi köröket más szerepköröktől elválasszuk, és hogy az NKA működéséhez szükséges elkülönített forrásokat továbbra is garantáljuk. Az NKA működése a továbbiakban nem szolgálhatja állami intézmények hiányainak betömését, a fókuszban a műhelyek és alkotók támogatásának kell állnia. Az NKA kollégiumi rendszerét a kulturális területek igényeihez kell igazítani, a kollégiumok tagjait pedig szakmai alapon kialakított rendszerben kell delegálni.

Autonóm működést teszünk lehetővé a kulturális intézményekben

Ahol lehetséges, a szakmai és szervezeti kérdéseket szakemberekre és művészekre bízzuk. A rendszer felállításánál megvizsgáljuk, milyen típusú felelősséget milyen szintre érdemes helyezni: mi az, amikor például a színházak esetében a fenntartó és a színház közös döntésére van szükség, és mikor szükséges külső szakértőket igénybe venni. Célunk, hogy a művészi célkitűzést és az ahhoz legoptimálisabb működési formát (például állandó társulat, vendégművészek, közös produkciók, stb.) az intézmények maguk határozzák meg. Emellett látjuk, hogy a jó és kiegyensúlyozott intézményi működés elérését nagyban segítik a kiszámítható működési feltételek, ezért egy olyan rendszerben gondolkozunk, ahol az intézmények vezetői több éves működési tervek megvalósítására pályázhatnak. Az intézmények közvetlen fenntartóinak nem szabad korlátozó, fékező szerepben működnie, hanem ösztönözniük és támogatniuk kell a hozzájuk tartozó intézményeket - ehhez viszont a fenntartókat is el kell látni a szükséges forrásokkal. Az ismert intézmények mellett a kisméretű, helyi és új projekteket is tartalmi elvárások nélkül kell támogatnia a rendszernek, különös tekintettel az alternatív, független és a vidéki kezdeményezésekre.

Szakmai alapú és transzparens állami finanszírozást teremtünk

Bár nehéz objektív feltételeket és mutatókat találni a kultúra területén, arra törekszünk, hogy ne ideológiák és közvetlen személyi kapcsolatok mentén, hanem teljesítmény- és értékalapon szülessenek döntések arról, kik érdemesek a támogatásokra. Szigorúbb összeférhetetlenségi szabályozást dolgozunk ki, hogy a forrásokról döntők és azok kedvezményezettjei közötti kapcsolat ne befolyásolhassa a döntéseket. A szakma képviselőivel együtt megtaláljuk azokat a szempontokat (pl. nemzetközi sikerek, pozitív

közösségi hatások, társadalmi beágyazottság), amelyek alapján kiválaszthatóak a támogatásra érdemes művészek és intézmények. A pályázati kiírásokat és pályázatok anyagait hozzáférhetővé tesszük a közvélemény számára. A szakmai alapú döntéshozatal szempontjait is nyilvánossá tesszük a döntések indoklásával együtt. A világos, szakmai alapú döntéshozatal az intézményeket is a magas minőségű munkára motiválja és nem enged teret a politikai haszonlesésnek.

Szakmával közösen meghozott döntések

A nagyívű, stratégiai beruházási döntéseket pedig átfogó és nyilvános szakmai konzultációval készítjük elő annak érdekében, hogy érvényesülhessenek a legfontosabb szakmai szempontok a döntések során. Olyan kérdésekben, mint a múzeumi negyed létrehozása, a Szépművészeti Múzeum és a Magyar Nemzeti Galéria egyesítése vagy az Iparművészeti Múzeum felújítása, a kormányzatnak nem szabad és nem is érdemes az érintettek és a szakértők véleményét megkerülni. A döntéseknek pedig illeszkednie kell egy olyan átfogó koncepcióba, amely meghatározza az ország kulturális életének jövőjét, az elérendő célokat és a legfőbb lépéseket.

A finanszírozást fenntartható pályára állítjuk

Ma Magyarországon a kultúra területe továbbra is erősen függ az állami finanszírozástól, az állam részvétele nélkül sok esetben nem lenne lehetőség kulturális tevékenységre. Ennek egy következménye, hogy a művészek és a művészeti vezetők kiszolgáltatottak a politikai táborok folyamatos harcának és a mindennapi pártpolitika tartalmi kulturális kérdéseket határoz meg. Ahhoz, hogy ez változzon, azon kell dolgoznunk, hogy a kultúra finanszírozása a jövőben több lábon álljon. Ennek érdekében érdemesnek tartjuk erősíteni a vállalati finanszírozás lehetőségeit, illetve ösztönözni a különböző magánkezdeményezések létrejöttét.

- A TAO és SZJA felajánlások körének bővítése a kultúra területén
- Kampány a helyi kulturális egyesületek létrehozására
- Vállalatok kulturális befektetéseinek támogatása

Az állami közvetítést minden kulturális terület számára elérhetővé tesszük

Az adófelajánlások rendszerének működtetésével az állam fontos közvetítőként lép fel, hiszen a magánszféra szereplőit ösztönzi a kultúra finanszírozásában történő részvételre. A rendszer azonban nem elérhető minden ágazat számára, nem transzparens és nem ösztönzi a felajánlókat további támogatásra. Ezért a TAO felajánlások kedvezményezetti körét bővítenénk úgy, hogy a felajánlásokból több intézménytípus részesülhessen. A felajánlások felhasználásában pedig szigorúbb szabályokat és folyamatos ellenőrzést vezetünk be, hiszen jelenleg a rendszer lehetőséget ad visszaélésekre. A személyi jövedelemadó (SZJA) bevezetésre kerülő harmadik egy százalékából → **Lásd: Összetartó nemzet** kulturális intézmények és egyesületek is részesülhetnek, így az adózó állampolgárok kulturális intézmények fennmaradását is támogathatják a jövőben. A rendszer működtetésében pedig meg kell valósítani a felajánlók és a kedvezményezettek közvetlen és transzparens összekötését: célunk, hogy a támogatás legyen látható és a támogató legyen emiatt közösségeiben elismert.

Vállalatok kulturális befektetéseinek támogatása

Magyarországon a privát mecenatúra hagyományai gyengék, az ehhez szükséges intézmények és normák nem vertek gyökeret a rendszerváltás óta. Ezért támogatunk minden olyan kezdeményezést, amely a privát szféra közvetlen részvételét erősítené a kultúrában. Úgy gondoljuk, van tér a közvetlen szponzoráció kultúrájának erősítésére: az állami szereplőknek partnerként kell működniük minden ilyen kezdeményezésben.

Kampány a helyi kulturális egyesületek létrehozására

A helyi együttműködések erősítése céljából kampányt indítunk olyan települési kulturális egyesületek létrehozására, amelyek a helyi gazdasági szereplőket és állampolgárokat kötik össze a helyi kultúra művelőivel. Célunk, hogy a szereplők együtt vegyenek részt a helyi kultúra működtetésében és finanszírozásában. Németországban régóta ilyen egyesületek adják az alapját a helyi kulturális élet szervezésének, aminek köszönhetően élő és sokak számára hozzáférhető helyi kultúra virágzik rengeteg kis- és nagytelepülésen. A helyi egyesületek támogatásán túl kulturális alapok működésének biztosításával ösztönözzük magánszemélyek és vállalatok kulturális befektetéseit, például vállalati gyűjtemények kialakítását annak érdekében, hogy segítsük a kereslet növekedését a kulturális termékek piacán.

Kulturális alapok működése Hollandiában // Hazahozott tudás

Hollandiában a magánszféra kulturális befektetéseit egy olyan speciális adóval ösztönzik, mely lehetőséget biztosít magánszemélyeknek arra, hogy alacsony kamatokkal operáló kulturális alapokba fektessék a pénzüket. Ezekben az alaptőke minimum 70%-át a holland alkotók és kulturális intézmények kulturális projektjeibe kell befektetni. Az első ilyen kulturális alapon keresztül például alacsony kamattal lehetett hitelt felvenni kulturális projektekre, más kulturális alapok pedig hozzájárultak közösségi és privát gyűjtemények fejlesztéséhez. Ilyen alapok működésével hazánkban is tehetnénk azért, hogy az alkotók könnyebben juthassanak hozzá a szükséges finanszírozáshoz.

A kultúra mindenkié, az ország minden pontján

Magyarország kulturális életét jelenleg a Budapest-központúság jellemzi. Bár a nagyobb városokban még működnek kulturális intézmények, a kisebb településeken csak elvétve van lehetőség magas színvonalú, változatos kulturális tevékenységek űzésére és fogyasztására. A társadalomnak, államnak viszont feltétlenül érdeke a kultúra fenntartása, eljuttatása az ország különböző pontjaira, ezért a Momentumnak kifejezett célja a kulturális szféra területi egyenlőtlenségeinek csökkentése. Fontosnak tartjuk, hogy a kultúra ne csak azok számára legyen elérhető, akik megengedhetik maguknak, hanem azoknak is, akik hátrányos helyzetük miatt jelenleg kiszorulnak a kultúrafogyasztásból. A kultúra közönségét támogatni kell, ezzel segítve a hosszútávú építkezést.

- Hátrányos helyzetű gyermekek kultúrafogyasztásának célzott támogatása
- A magyar filmeket online elérhetővé tétele és a múzeumok ingyenes látogatásának lehetővé tétele
- Az önkormányzatok kulturális működésének megerősítése, művelődési házak támogatása

Ne legyen luxus a kultúrafogyasztás!

A kultúra elérhetőségének segítése érdekében kibővítjük a kultúrautalványok rendszerét, az elmaradott régiók általános és középiskoláiban a gyerekek számára évente 5000 forint értékű kultúrautalványt teszünk elérhetővé. Az utalványhoz lehetőséget, és a lehetőséghez utalványt csatolunk: segítünk a családoknak megszervezni és finanszírozni a kulturális programokon való részvételt.

Időszakonként és régiónként kész programjavaslatokkal és utazási kedvezményekkel szolgáljuk azokat a családokat, akiknek nem, vagy csak ritkán van lehetősége színvonalas kultúra fogyasztására. Emellett pedig a továbbiakban is működtetnénk az olyan iskolásokat célzó, hozzáférést segítő programokat, mint például az OperaKaland.

Ingyenesen látogatható állandó kiállítások

A hozzáférést segítő programok mellett célunk, hogy a magyar múzeumok állandó kiállításai mindenki számára ingyen elérhetőek legyenek: ezért egy olyan új múzeumfinanszírozási rendszert dolgozunk ki, amely lehetővé teszi, hogy a kiszámítható szakmai munka és a kiállítások folyamatos fejlesztése mellett az állandó kiállítások ingyenesen látogathatóak legyenek.

Online megtekinthető filmek

Azt gondoljuk, hogy a közös kulturális kincseinkhez való könnyebb hozzáférést más területeken is lehetővé kell tennünk. Ezért létrehozunk egy honlapot, amelyen az összes, a magyar állam által támogatott filmet, rövidfilmet és sorozatot online megtekinthetővé tesszük mindenki számára (legkorábban 3 évvel azok megjelenése után). Továbbá megvizsgáljuk, hogy a digitalizáció és az internet segítségével hogyan tehetnénk még inkább elérhetővé az állam által támogatott alkotásokat a kultúra minden területén.

Gondolkozzunk kultúrában az ország minden pontján

Intenzívebb együttműködésre van szükség területi szinten a különböző kulturális, oktatási, illetve szociális intézmények között ahhoz, hogy több program valósuljon meg. Ezért települési szinten mindenhol létrehozzuk a kulturális referens tisztségét, ahol pedig vannak ilyen referensek, ott hatáskörüket célirányosan kibővítjük. A kulturális referens feladata a település kulturális életének tervezése, a szereplők közötti együttműködés segítése és a fentiekben is bemutatott helyi kulturális egyesületek támogatása lesz → **Sokszínű ország/Kultúra - A finanszírozást fenntartható pályára állítjuk**

„[...] nincsenek kulturális programok, a fiatalok elmennek, elöregszik a város.”

Noémi (21), Zalaegerszeg

Művelődési házak támogatása

A települések kulturális életében központi szerepet szánunk a művelődési házak működésének, ezért támogatjuk ezek további fejlesztését. A művelődési házakban a hagyományok ápolása és a szórakoztatás mellett jobban előtérbe kell kerülnie a közösségépítő, ismeretterjesztő, és állampolgári aktivizmusra buzdító funkcióknak. A települések helyi lehetőségei mellett fontosnak tartjuk támogatni a vándorkultúra különböző formáit (társulatok és együttesek turnéi, vándor koncertpedagógiai foglalkozások, testvérvárosi kapcsolatok, stb.), hogy mindenkinek lehetősége legyen megismerni más vidékek, országok, kulturális körök szokásait, művészetét.

A kisebbségek kultúrája is közös életünk része

A nemzeti kultúra nem homogén: a kisebbségi hagyományok, a magyar kultúra és az európai identitás nem egymás ellenében hat, hanem egymást erősíti. A Momentum célja, hogy a kisebbségek kialakíthassák saját narratíváikat, hogy szabadon ápolják kulturális örökségeiket és hogy megtalálhassák helyüket a Kárpát-medencében. A kisebbségi művészeti formák fennmaradása szempontjából kulcskérdés az, hogy legyenek valós kapcsolódási pontok a többségi és kisebbségi kultúrák között. Ezért a kortárs művészeken és alkotásokon keresztül ösztönözzük a heterogén, egyéni hangok nyilvánosságra kerülését, amelyeknek része, de nem kizárólagos jellemzője a kisebbséghez tartozás. Ezek árnyalják és mélyítik a kisebbségekről a társadalomban kialakult képet és kapcsolatot teremtenek a különböző közösségek között.

- Kisebbségi művészek bevonása a szakmai döntéshozatalba
- Kisebbségi művészet tereinek támogatása

Kisebbségi művészek bevonása a szakmai döntéshozatalba

Bevonjuk a kisebbségi művészeket és a szakmai értelmiség tagjait az adott szakmát érintő beruházások eldöntésébe, a szakmai koncepciók kialakításába, és a vonatkozó pályázatok kiírásába. Pályázati forrásokkal ösztönözzük a többféle értelmezést és hozzáférést elősegítő kulturális intézményfejlesztéseket és célzottan elérhetővé tesszük a digitális archívumokat a kisebbségi kultúra képviselői számára.

Kisebbségi művészet tereinek támogatása

Támogatjuk kritikai fókuszú galériák, kortárs művészeti közösségi terek létrehozását, amelyek kisebbségi, társadalmi kérdésekre reflektáló kiállításokat és kísérő programokat szerveznek. Ezek a helyszínek elősegítik az érintett felek közti kapcsolatfelvételt, szakmai és közéleti diskurzusokat indíthatnak el, a nyilvános programok pedig a nagyközönség felé is kinyitják a szakmát.

Képzőművészet és múzeumok

A múzeumi rendszer problémái tagadhatatlanok: az intézmények munkájában, a személyi kinevezésekben és a támogatások elosztásában a politikai érdekek és lojalitás felülírja a szakmai szempontokat. Budapest és a vidék viszonyában is hiányzik az egyensúly, fontos múzeumok és közgyűjtemények vannak válságban országszerte. Mindemellett ma Magyarországon nem működik műemlékvédelmi rendszer, és nem egy kulturális örökségünk szenved visszafordíthatatlan károkat. A képzőművészetben az alkotók és az előremutató kezdeményezések helyzete nehéz, nem elérhetőek számukra a lehetőségek és az erőforrások. Így az intézmények nemcsak a szakmai legitimitásukat vesztik el, hanem azt az alapvető szerepüket is, hogy társadalmi kérdéseket hozzanak felszínre és párbeszédet generáljanak. A Momentum helyre állítja ezeket a viszonyokat: felülvizsgáljuk a múzeumok működését, műemlékvédelmi rendszert állítunk fel és támogatjuk a fiatal művészek érvényesülését.

- Kiszámítható fenntartási rendszer a múzeumoknak
- Műemlékvédelmi rendszert építése független szakhatósági szerv felállításával
- Mentorprogram a fiatal művészek számára
- A digitalizásálás gyakorlatának általánossá tétele
- Hely a kortárs dizájn számára

Megoldjuk a múzeumi világ problémáit

A Momentum célja, hogy a múzeumi hálózat esetében felülvizsgálja a fenntartói rendszert, helyrehozza az ezen a téren mutatkozó szakmai melléfogásokat, és biztosítsa azokat a kereteket, amelyek lehetővé teszik a legmagasabb szintű szakmai munkát: stabilitást és átlátható lehetőségeket teremtsen a művészek és szakemberek számára, a pártpolitika beleszólása nélkül. Célunk továbbá, hogy az ország egész területén, minél több ember számára legyen elérhető, érthető és élvezhető a klasszikus és kortárs képzőművészet.

Műemlékvédelmi rendszerre szükségünk van

Bár egy független magyar műemlékvédelmi rendszer kiépítése a rendszerváltás óta elmaradt, az elmúlt években a kormány felszámolta a műemlékvédelem összes működő szervét. Eközben a kormány számtalan műemléki védettség alatt álló épületet hagy pusztulni, amelyek visszafordíthatatlanul károsodnak. A Momentum a műemlékvédelmi rendszer kiépítését egy független szakhatósági szerv felállításával, illetve a jövő generációinak kulturálisan érzékeny kinevelésével érné el. Támogatjuk az örökség- és műemlékvédelem tanrendbe való beiktatását múzeumpedagógiai foglalkozások keretében. Támogatjuk továbbá az interaktív múzeumpedagógiai és iskolai programokat, amelyek a kulturális örökségeinkkel foglalkoznak, a korosztályi sajátosságokat figyelembe véve.

Támogatjuk a fiatal művészek hazai boldogulását

A Momentum alapvető fontosságúnak tartja a pályakezdő képzőművészek és kurátorok támogatását, hiszen számukra drasztikusan csökkent a hozzáférés azokhoz a csatornákhoz és karrierutakhoz, ahol megmutatják munkáikat és bekerülhetnek az intézményrendszerbe. Célunk, hogy lehetőséget biztosítunk számukra a pályán maradáshoz. Ennek érdekében olyan átfogó mentorprogramot dolgozunk ki, amely a jelenlegi lehetőségekkel ellentétben valóban segítené a fiatal művészeket a hazai boldogulásban.

Aviva Képzőművészeti Díj Fiatal Alkotóknak // Helyi példa

A 2009 és 2011 között működő, a brit Turner prize példáját követő Aviva Képzőművészeti Díj egy jó példája volt a magánszféra és az állami intézmények együttműködésének. Az Aviva biztosító a díj odaítélésével 5 millió forinttal támogatott egy 40 év alatti művészt vagy művészcsoportot, ezen felül pedig állta a jelöltek csoportos kiállításának költségeit a Műcsarnokban. A díj nemcsak szakmai körökben, hanem a nagyközönség számára is népszerűvé vált. Az Aviva Képzőművészeti Díj jó példa arra, hogy specifikus problémák megoldásáért hogyan tehetünk közösen. A hasonló vállalati programok nagyban segítenék magukat a támogatott művészeket és a kortárs művészet általánosabb ismertségét is.

Folytatjuk a digitalizálást

A digitalizálás folyamata kiemelt fontosságú, hiszen egyszerre szolgálja a kulturális értékek védelmét és teszi lehetővé tömegek számára a kulturális értékekhez való hozzáférést. Noha a digitalizálás folyamata az elmúlt években megindult a múzeumi digitális stratégiák megalkotásával, rengeteg kezdeményzésre továbbra sem jut elég figyelem és forrás. A múzeumokban megkezdett munkát érdemes folytatni, a digitalizálást célzó kezdeményezéseket pedig a művészet minden területén szükséges támogatni. A jövőben az alkotás és a terjesztés minden formájába be kell építenünk a digitális technológiák és az internet célszerű használatát.

Megerősítjük a dizájn intézményeit

Régi adóssága a hazai közgyűjteményi rendszernek egy a kortárs magyar dizájnt gyűjtő és bemutató intézmény. Egy kortárs nemzeti dizájn gyűjtemény serkentőleg hatna a hazai szcénára és segítené azt, hogy hazánk szorosabb kapcsolatokat létesíthessen a nemzetközi dizájn-életben. A Momentum nyitott a szakma kezdeményezéseire a területen, támogatja díjak, kiállítások vagy szaklapok létrehozását.

Színházak és színházi fesztiválok

A magyar színházi struktúra változatos és dinamikus; meghatározó jellegzetessége, hogy nagymértékben őrzi a társulatos repertoárjátszás hagyományát, ami mind művészileg, mind a közönség szempontjából jó és hasznos. Mindazonáltal számos más forma is működőképes - a független színházaktól a befogadó színházakon át a magánszínházakig és alkalmi színházi társulásokig -, és a Momentum ezekre a formációkra is biztonságos finanszírozási mechanizmust alakít ki, ami biztosítja a tervezést és a hosszabb távú nyugodt alkotómunkát.

- Egyenlőbben finanszírozott színházak
- Szakmai kuratóriumokra bízott kinevezések
- Színházak együttműködésének kiemelt támogatása
- A nagyközönség és a szakma programjainak különválasztása

Egyenlőbb finanszírozási környezet megteremtése

Áttekintjük a tulajdonosi-fenntartói struktúrát: ha a színházak költségvetési és önkormányzati támogatásban is részesülnek, világosan kell látni, melyiknek mi a feladata. A jelenlegi „kiemelt" színházi rendszer a többtagozatosságot veszi alapul, és mintegy automatikusan emelt támogatást juttat a kiemelt színházaknak, függetlenül azok mérhető és művészi teljesítményétől. Korrigáljuk a produkciós támogatások szisztémáját is: a kőszínházak és függetlenek támogatási arányát felülvizsgáljuk, hogy nagyobb tér juthasson az innovatív, kísérletező kezdeményezéseknek, akár egy-egy kőszínházon belül is.

A kinevezéseket a szakmára bízzuk

Az igazgatói kinevezéseknél a jelenlegi, túlnyomó többségében politikailag motivált kinevezések helyett valódi szakmai kuratóriumokat hozunk létre: a fenntartónak és a minisztériumnak legfeljebb egy-egy képviselője lehet a héttagú testületben, a többit a nem politikai alapon létrejött szakmai szervezetek delegálják. A kinevezési procedúrát minden stádiumában nyilvánossá tesszük. Csak az pályázhat, aki mind a pályázat, mind az eljárás nyilvánosságát vállalja.

A hazai és külföldi együttműködésekből többet is ki lehet hozni

Jelenleg is számos koprodukció jön létre különböző társulatok között, de még többre lenne lehetőség. Külön forrást biztosítunk arra, hogy egy-egy sikeres vidéki színházi produkció más városokban is megjelenhessen és igény szerint többször is fővárosi színpadokra kerülhessen. Az NKA fontos feladata továbbá, hogy pályázati pénzt biztosítson arra, hogy egy-egy színház fontos külföldi előadást lásson vendégül.

Különválasztjuk a szakmai megmérettetéseket a nagyközönség programjaitól

A fesztiváloknál különválasztjuk a főként a nagyközönségnek szóló, színes kínálattal bíró eseménysorozatot a szakmai megmérettetéstől. A Pécsi Országos Színházi Fesztivál jelenlegi formájában szerencsétlenül keveri a kettőt, és egyik terepen sem sikeres. A nagyközönségnek szóló színházi fesztivál üzleti, kereskedelmi esemény, a szakmai fesztivál viszont minden elemében szakmai, vagyis az adott évad legjobb előadásait vonultatja föl, minden egyéb szempont szerepeltetése nélkül. A szakmai események kiemelt állami támogatásra szorulnak, hiszen fontos feladatuk, hogy idevonzzák a külföldi színházi szakmát és ennek révén becsatolják a magyar színházat az európai színházi vérkeringésbe.

Irodalom és könyvkiadás

A Momentumban úgy gondoljuk, hogy a könyvkiadás és könyvkereskedelem tartalmi irányítása nem állami feladat. Emellett pedig a politikailag erősen meghatározott, államilag túlfizetett, egyetlen ember ízlésének és lojalitásának kiszolgáltatott állami könyvgyűjteményeknek véleményünk szerint semmi értelme, így a Nemzeti Könyvtárhoz hasonló programokat a Momentum nem fog működtetni. Ezzel szemben az irodalom és könyvkiadás világának szervezésében célzott támogatásokkal kívánunk részt venni, amelyeket a Nemzeti Kulturális Alap pályázati rendszerén keresztül teszünk elérhetővé.

- Kiemelt jelentőségű alkotások támogatása ösztöndíjjal
- Az iskolai könyvtárak és a gyermekirodalom kiadásának támogatása
- Elérhető források könyvtárfejlesztéshez
- Fiatal szerzők megjelenésének és társadalmi dokumentációinak segítése

Fordítástámogatással segítjük a magyar szerzők érvényesülését

Jelenleg a fordítástámogatás rendszere gyakorlatilag nem működik Magyarországon, ami miatt sok esetben nem jutnak el magyar szerzők művei a külföldi piacokra és Magyarország elszigeteltebb lett az irodalom világában. Ezért fordítói ösztöndíjakkal ösztönözzük mind a magyar irodalom idegen nyelvre fordítását, mind a külföldi irodalom legkiválóbb alkotásainak magyarra fordítását.

Befektetünk a gyerekek és fiatalok olvasásába

Mivel fontosnak tartjuk, hogy a fiatal generációk számára legyen elérhető korszerű, könnyen fogyasztható irodalom, ezért támogatjuk a gyerekirodalom kiadását erre a célra kiírt pályázatokkal. Továbbá elengedhetetlen, hogy az alap- és középfokú oktatáshoz szükséges irodalom olcsón rendelkezésre álljon minden tanuló számára, ezért célzottan támogatjuk az iskolai könyvtárakat.

A könyvtárak pedig nem csak a fiatalok számára teszik elérhetővé az irodalom remekeit. A könyvtári forma véleményünk szerint nem idejétmúlt, és fontos szerepet tölt be települések kulturális életében. Éppen ezért folyamatos karbantartásra és készletfejlesztésre van szüksége ezeknek az intézményeknek, amely célból szintén pályázatokat teszünk elérhetővé.

Támogatjuk a fiatal szerzőket és a dokumentatív alkotásokat

Mivel úgy gondoljuk, a jelen és a múlt magyar viszonyainak irodalmi megörökítése kiemelt fontosságú, ezért ösztöndíjakkal támogatjuk azokat a dokumentatív alkotásokat, amelyek a múlt feltárásával, illetve a jelen problémás társadalmi viszonyaival foglalkoznak. Ezen túl pedig segítjük a fiatal és új szerzők kitörését: ösztöndíjakkal és pályázatokkal támogatjuk a könyves szervezetek, céhek és szövetségek szakmai véleményére támaszkodva az elsőkötetes, illetve fiatal írókat és fordítókat.

Film- és mozgóképkultúra

Az elmúlt évek játékfilmes sikerei méltán tették büszkévé az országot. A mozgóképkultúrának azonban ezeknél többről kellene szólnia. A Momentum feladatának tekinti szakmai önrendelkezés megteremtését, a méltatlanul elhanyagolt filmes műfajok felkarolását, a tágabban vett filmszakmai közeg leépítésének megállítását és a mozgóképkultúra és médiaismeret megerősítését a közoktatásban.

- Átlátható és szakmai döntések rendszerének felállítása a filmek területén
- Lehetőség a filmkulúra elhanyagolt területeinek
- A mozgóképkultúra oktatásának reformja

A film területén is szükség van az átlátható, demokratikus működésre

Az állam szerepvállalása szükségszerű a mozgóképkultúra finanszírozásában, és így irányításában is. A magyar filmektől önfenntartás vagy nyereségesség nem várható el, tisztán piaci alapon a német, francia vagy olasz filmgyártás sem működhetne. Viszont az állam szerepvállalását meghatározó jelenlegi döntéshozatal központosított és kézivezérelt. Egy személyében nem leváltható, semmilyen szerv felügyelete alá nem tartozó önkényúr kinevezése elvben és a gyakorlatban is antidemokratikus.
A jövőben az állami források elosztása minden esetben transzparens szempontok mentén, demokratikus módon, a szakma bevonásával kell, hogy történjen. A magyar adófizetők pénzén finanszírozott művekről legitim döntést az adott szakma közössége hozhat – világos elvek mentén, átláthatóan. Többcsatornás finanszírozási rendszerre van szükség ahhoz, hogy ne csak egy döntéshozó bizottság kialakult preferenciái kapjanak teret az állami források elosztásánál. Ezen kívül a különböző forrásokból elérhető támogatások műfajspecifikusan teszik lehetővé a finanszírozást (pl. animáció, kísérleti alkotások, stb.).

A filmkultúra elhanyagolt részeit fel kell karolnunk

A mai magyar filmpolitika elkülönítve és kiemelten kezeli a játékfilmet. Mindeközben nem kapnak életteret a mozgóképkultúra olyan területei, amelyek szerves részét képezik a filmkultúrának és a nemzet szellemi életének. A Momentum nem feledkezik meg a dokumentumfilmes és animációs filmek terén kialakult hagyományainkról, a kísérleti- és rövidfilmek világáról, az értékek elérhetővé tételéről a forgalmazás

segítése révén, az artmozik fenntartásáról, a filmes sajtó, illetve a filmes könyvkiadás feltámasztásáról. Ezek teremtenek élő alkotó szövetet, ezeken keresztül kapcsolódnak a hazai alkotók egymással, a közönséggel és a világgal. A Momentum biztosítja az erőforrásokat e területek normális működéséhez.

A mozgóképkultúra szerepének átgondolása a közoktatásban

A mozgókép-oktatás területén máshová helyezzük a hangsúlyokat. A filmtörténeti hagyomány oktatása középiskolás szinten nem életszerű, viszont a középiskolás gyerekeknek érteniük kell, a különbséget dokumentum és fikció között; a médiában a hír és a vélemény között; vagy az általuk nap mint nap használt közösségi média működési módját és problémáit. Ezzel a tudatos, manipulációkkal szemben saját magukat megvédeni képes egyének és közösségek létrejöttét segítjük. Ennek megfelelően az ehhez kapcsolódó fejlesztési célok és feladatok a magtantervbe is bekerülnek.

Könnyűzene és zenei oktatás

A zene világában érdekelt felek (zenészek, rendezvényszervezők, kiadók és menedzserek, stb.) szervezik magukat és előremutató elképzeléseket és ötleteket fogalmaznak meg az iparág fejlődésével kapcsolatban. A Momentum támogatja a szervezett szakmai képviseletet, a szereplőkkel együtt kíván hozzájárulni a terület fejlesztéséhez, és közösen dönt az állami szerepvállalás eszközeiről. A Momentum célja, hogy partnerként együtt dolgozzon a sikeren olyan emberekkel, akik őszintén szeretik, amit csinálnak.

- Cseh Tamás Program működésének stabilizálása
- Zenei exportiroda létrehozása
- Kiszámítható együttműködés a zene világának képviselőivel
- Közös befektetések ösztönzése a zeneipar nagyobb szereplői között
- A piaci szereplők működésének kiegészítése a zenei közszolgáltatás terén

A Cseh Tamás Programhoz hasonló fejlesztésekre szükség van

Nem romboljuk le azt, ami hasznos: az elmúlt évtized tapasztalatai megmutatták, hogy egy átfogó könnyűzenei programra szükség van. Az új zenekarok elindulását érdemes lesz a jövőben is segíteni, a koncerthelyszínek fejlesztése továbbra is fontos cél az egész országban, a zenei örökségvédelem

feladatával pedig foglalkozni kell, különben elvesznek közös értékeink. Az elmúlt években a Cseh Tamás Program hozzájárult e célok megvalósulásához, működését a jövőben finomítani és stabilizálni kell. A zenészek nemzetközi érvényesülésébe pedig érdemes a továbbiakban többet is befektetni, például egy magyar zenei exportiroda működésének újbóli támogatásával.

Valós állami részvétel a költségekben - partnerségben az iparággal

Jelenleg a Cseh Tamás Program közel egymilliárd forintos éves finanszírozása az üreshordozó-díjak egy részéből történik. A Momentum nem a zenészektől venné el az iparág fejlesztéséhez szükséges pénzt, hanem valós állami hozzájárulást valósítana meg, az üreshordozó-díjból származó jogdíjakat pedig teljes egészében a jogosultakhoz juttatná. Viszont fontosnak tartjuk, hogy az érintettek is részt vegyenek a továbblépést célzó programok finanszírozásában. Ezért a zeneipar meghatározó képviselőit arra kérjük, hogy a tervezés során kötelezzék el magukat a közös befektetésekre, akár a CsTP, akár egy exportiroda, akár egyéb általuk kitalált programok kapcsán. Egy ilyen partnerség alapja lehetne a programok hosszútávú működésének.

Médiaszabályozás a magyar kultúra szolgálatában

Támogatjuk a magyar kultúra stabil megjelenését a média- és tartalomszolgáltatásban, ezért a magyar előadói kvótát csak annyiban pontosítanánk, hogy a hazai előadók nem magyar nyelvű dalait is magyar elhangzásnak tekintenénk. Az állami médiának nem versenyeznie kell a piaci médiaszolgáltatókkal, hanem kiegészítenie azokat, így platformot adva minden magyar művésznek és előadónak. Fontos, hogy a jelenlegi körülményekkel ellentétben legyen legalább egy piaci logika alapján működő országos lefedettségű kereskedelmi rádióadás, és hogy emellett olyan népszerű, állami könnyű- és komolyzenei csatornák is működjenek, amelyek zenei profiljukat tekintve kiegészítik a kereskedelmi szolgáltatásokat.

Zeneoktatás nélkül nincs zenei kultúra és közönség

Magyarországon komoly hagyományai vannak a zenei oktatásnak és nevelésnek, ez a hagyomány azonban már csak halványan van jelen a közoktatásban. A Momentumnak fontos, hogy a Kodály-módszer ne csak a szolmizálásból álljon, hogy megjelenjenek a használható hangszerek az iskolában, hogy a könnyűzene is bekerülhessen az iskolai tantervekbe és hogy az ének-zene óra a tartalmas élmény, és ne a vicc tárgya

legyen a gyerekek szemében. Ennek érdekében megteremtjük annak a lehetőségét, hogy minden iskolában szaktanár tarthassa az ének-zene órákat. Ellátjuk a közoktatás intézményeit hangszerekkel és több lehetőséget biztosítunk a zene valós megélésére a középszintű oktatásban. A zenei közoktatás mellett az alapvetően jó minőségű zeneiskolai intézményrendszert is folyamatosan fejlesztenénk és finanszíroznánk. Mindezek mellett az iskola kapuin túl is fontos a zenei nevelés, ezért erőteljesebben támogatjuk a jelenleg is futó koncertpedagógiai kezdeményezéseket.

02

Állam és egyházak

A magyar társadalom fontos részeinek és alakítóinak tartjuk a vallási közösségeket és vallásos embereket. A közösségépítés, az erkölcsi nevelés, a jóra való törekvés mind olyan értékek, amelyek az egyházi közösségek sajátjai is, és amelyeket a Momentum is fontosnak tart. A jelenlegi egyházügyi szabályozás és finanszírozási rendszer azonban kiszolgáltatottá teszi a vallási közösségeket a mindenkori kormánynak és korlátozza a vallási élet sokszínűségét. Célunk, hogy az egyházak valóban független szereplők legyenek a társadalomban; hogy a pártpolitika ne avatkozhasson bele a vallásos közösségek életébe. Szeretnénk elősegíteni és szorgalmazni a hívek és szimpatizánsok felelősségvállalását, hogy lépésről-lépésre, saját döntésük alapján önfenntartóvá válhasson minden vallási közösség.

Megerősítjük az egyházakat

Az állam semlegessége az egyházakkal szemben a demokrácia egyik vívmánya. Ebből következik, hogy az állam nem szólhat bele az egyházak belső ügyeibe, és nem gyakorolhat nyomást egy-egy közösségre vagy intézményre. A kormány méltánytalan egyházjogi törvényének 2011-es elfogadása óta számos felekezetnek szüntették meg az egyházi státuszát. Ezek a vallási közösségek jogilag és erkölcsileg is ellehetetlenültek, a társadalom érdekeit szolgáló hitéleti és karitatív munkájuk a háttérbe szorult. A társadalomban és az egyházakon belül, illetve az egyházak között is elkerülhető konfliktusok alakultak ki. A Momentum másképpen határozná meg az egyházi státuszt, és függetlenítené a mindenkori elbírálás rendszerét a politika működésétől.

- Kiterjesztjük egy egyházi státuszt
- Az egyházak elbírálását függetlenítjük a politikától

Kiterjesztjük az egyházi státuszt, az elbírálást függetlenné tesszük a politikától

Módosítjuk az egyházügyi törvényt (2011. évi CCVI. törvény) és az azonos jogokat garantáló státuszt adunk minden vallási közösségnek. Az egyházak és vallási közösségek bejegyzéséről szóló döntést pedig áthelyezzük a parlament hatásköréből a bíróságéba. Így biztosítjuk, hogy egy vallási közösség bejegyzése a politikától függetlenül, előre meghatározott, objektív szempontrendszer szerint történjék. Hosszú távú célunk egy olyan egyházfinanszírozási rendszer létrehozása, amely függetlenséget biztosít az egyenlő jogokkal rendelkező egyházaknak.

Segítjük az egyházak gazdasági autonómiájának kialakítását

A Momentumban úgy véljük, hogy az egyházak államtól független, stabil működése akkor valósulhat meg igazán, ha ennek sikerül megteremtenünk valódi kereteit és garanciáit és az egyházak egyszer gazdaságilag is képesek lesznek az autonóm működésre. Ezért támogatunk minden olyan szakpolitikai elképzelést, mely hozzájárulna ennek a távlati célnak az eléréséhez.

- Bevezetünk egy önkéntes felajánlásokon alapuló rendszert
- A harmadik SZJA 1% felhasználható lesz egyházak támogatására is

Önkéntes felajánlások rendszere az államon keresztül

Az egyházakat segítjük abban, hogy kialakíthassák gazdasági autonómiájukat, és saját döntésük alapján anyagilag függetlenedhessenek az államtól. Az 1% felajánlások mellett kísérleti jelleggel bevezetünk egy önkéntes egyházfinanszírozási rendszert is, amellyel az állampolgárok önkéntes alapon, az állami adórendszeren keresztül adományozhatnak az egyháznak. Regisztrációt követően az állampolgár bruttó jövedelméből az adón és a járulékokon túl a rendszer az állampolgár által meghatározott mértékű egyházi adományt is levonja és a választott egyház felé automatikusan továbbítja.

SZJA: lehetőség még egy százalékra és a hosszútávú elköteleződésre

A személyi jövedelemadó (SZJA) civil szervezeteknek és egyházaknak felajánlható kétszer 1%-a mellett egy harmadik 1%-ot teszünk felajánlhatóvá. A harmadik 1% felhasználása szabad, így ha az állampolgárok

úgy kívánják személyi jövedelemadójuk összesen 2%-át irányíthatják különböző egyházi szervezetekhez. Továbbá lehetőséget adunk felajánlható 1%-ról való hosszú távú rendelkezésre, hogy az 1 % akkor is célba jusson, ha a támogató adott évben elfelejtett róla rendelkezni.

Támogatjuk a párbeszédet a vallásos és nem vallásos társadalmi csoportok között

A magyar társadalom vallásos és nem vallásos csoportjai között bizonyos kérdésekben fojtogató feszültség alakult ki. A kapcsolatot nem jellemzi megértés, konstruktív párbeszéd, együttműködés; sokkal jellemzőbbek az előítéletek, a bizalmatlanság, az elszigeteltség. Országunk jövője a különböző társadalmi csoportok együttműködésén nyugszik. Mi a Momentumban hiszünk abban, hogy a sokszínűségben erő rejlik, hogy a párbeszéd inspirál, és hogy egymás értékeit megismerve, egymást megértve gazdagodhatunk.

- Megrendezzük a Társadalmi Párbeszéd Hetét
- Iskolai programsorozatot indítunk az ország vallási közösségeinek megismertetése céljából

Platformot szervezünk a párbeszédnek

Évente egy alkalommal megrendezzük a Társadalmi Párbeszéd Hetét a vallási közösségek és civil szervezetek részvételével. A TPH párbeszédre hívja a vallásos és nem vallásos csoportokat, résztvevői az aktuális vallási és társadalmi kérdések megvitatásán, élményeik megosztásán, a sikeres kezdeményezések és tervek bemutatásán keresztül könnyebben közelíthetik majd álláspontjaikat és mélyíthetik kapcsolataikatkat. A fesztivál jellegű esemény reményeink szerint alkalmas lenne arra is, hogy a különböző egyházak közösségei jobban megismerjék egymást. A Társadalmi Párbeszéd Hete minden évben január 6-13. között kerül majd megrendezésre, emlékezve az 1568-as tordai országgyűlésre, amikor Erdélyben a történelem folyamán először biztosították a vallásszabadságot.

Iskolai programsorozat a vallási közzösségek megismertetése céljából

Az államnak garantálnia kell az egyházak intézményes és szellemi függetlenségét annak érdekében, hogy a vallási eszmék szabadon áramolhassanak a társadalomban és az állampolgárok szabadon

és tudatosan hozhassanak döntést saját vallásgyakorlásukat illetően. A Momentum egy iskolai programsorozat segítségével segítené az országban működő vallási közösségek megismerését, hogy a jövő generációi átfogó képet nyerhessenek a Magyarországon gyakorolt vallásokról. Ez hozzájárulhat a türelem és a párbeszéd kialakulásához a vallásos és nem vallásos társadalmi csoportok között.

03

Sport

A sport megtestesíti azokat az értékeket, amelyet a Momentum magáénak vall. A sportban mindenki egyenlő feltételekkel indul, ugyanakkor a teljesítmény a siker legfőbb fokmérője. A sport alapértékei a fair play és a szolidaritás, amelyek nélkülözhetetlenek egy igazságosan működő társadalom megteremtésében is. A sportsikerek ugyanakkor képesek egy büszke és összetartó közösséget kovácsolni és ezáltal hozzájárulnak a pozitív nemzetkép megteremtéséhez.

A Momentum Magyarországán a sport alapvető szerepet játszik az egészséges, összetartó, és befogadó társadalom megteremtésében. A mindennapos testmozgásban való lakossági részvétel ösztönzésével hozzájárulunk az egészségügyi ellátórendszer terheinek csökkentéséhez és a társadalom termelékenységének növeléséhez. A lakosság sportját elősegítő, hosszú távú és költséghatékony infrastrukturális befektetéseken keresztül ösztönözzük az egészséges életmódra való nevelést, a sporton keresztüli társadalmi bevonást és a helyi közösségek kohézióját. A sportfinanszírozás racionalizálásával helyreállítjuk a szabadidősport és versenysport támogatása közötti egyensúlyt és előmozdítjuk a sportbeli forráselosztás hatékonyságát. Az élményközpontú testnevelés bevezetésével megteremtjük az élethosszig tartó testmozgás alapjait és ösztönözzük a sportszervezetek és közoktatási intézmények közötti együttműködést, amely hosszú távon erősíti sportnemzeti státuszunk fenntartását.
A jogszabályok módosításával elérjük, hogy a sport politikától való függetlensége a jó kormányzási mechanizmusokkal együtt megvalósuljon.

Az egészség szolgálatába állítjuk a sportos életet

A magyar emberek egészségügyi helyzete aggasztó, a legtöbb hazai és nemzetközi felmérés lesújtó képet mutat a lakosság fizikai és mentális állapotáról. Egyes hazai felmérések szerint a lakosság 53 %-a egyáltalán nem, 24 %-a pedig havonta 1-3 alkalommal sportol, amely messze elmarad az európai átlagtól. A súlyproblémákkal küzdők aránya az utóbbi évtizedekben növekedett, hazánkban minden második ember túlsúlyos vagy elhízott. Magyarországon a magas vérnyomás, a szív- és érrendszeri betegségek mellett a cukorbetegség is rendkívül elterjedt. Az elmúlt évek sportpolitikájának kudarca, hogy a sport területén megvalósuló látványberuházások és a kedvezményezett sportágakba való feltétel nélküli pénzszórás háttérbe szorította a lakosság prevenciós célú sportjának valódi fejlesztését és a szabadidősportot támogató infrastruktúra kiépítését. Különösen a felnőtt lakosságra vonatkozó szisztematikus fejlesztések maradtak el.

- Befektetés az alacsony fenntartási költségű sportinfrastruktúrába
- Szociális sportbérlet a rászolulóknak
- Testmozgás orvosi receptre

Befektetés az alulról szerveződő sportba (szabadidősport)

Célunk, hogy a látványsport-beruházások mellett olyan infrastrukturális fejlesztések valósuljanak meg, amelyek mindenki számára elérhetővé teszik a szabadidő egészséges eltöltésének legcélszerűbb módját, a sportolást. Közvetett cél továbbá, hogy a szabadidősport gyakorlásán keresztül a lakosság fizikai aktivitási rátája minden korcsoportban és minden társadalmi rétegben növekedjen. A szabadidősport nemcsak az egészséges életmód gyakorlását, hanem a társadalmi kohéziót is ösztönzi. E célok érdekében nyílt pályázati forrásokat szánunk a szabadidős sportinfrastruktúra fejlesztésére. Az eddigieknél nagyságrendekkel többet fektetünk az alacsony fenntartási költségű sportinfrastruktúra különböző formáiba (pl. szabadtéri edzőparkok, futópályák, multifunkcionális sportpályák), ezeket pedig elérhetővé tesszük a lakosság számára. A pályázatok elbírálása transzparens módon, az értékelési szempontok és eredmények teljes nyilvánossága mellett történne.

„A sportolási lehetőségek sajnos folyamatosan fogynak, szükség lenne a hobbisport infrakstruktúrájára.”

Áron (25), Pécs

A sportolás mindenkié

Olyan, a mindennapos testmozgást az alacsonyabb jövedelműek körében ösztönző költségcsökkentő rendszereket alakítunk ki, mint például a szociális uszodabérlet, amely az állami és önkormányzati fenntartású uszodákban biztosítja a sportolási lehetőséget a rászorulóknak. Fontos, hogy a közpénzből megvalósult sportberuházások szolgáltatásait ne csak piaci alapon lehessen értékesíteni, hanem megjelenjenek a szociális szempontok is. Az érintett csoportokat bevonjuk a helyi és megyei szintű szabadidősport-programok tervezésébe és működtetésébe. A megyei önkormányzatoknál sporttal foglalkozó referenseket nevezünk ki az alulról szerveződő sport fellendítése céljából, azoknál az önkormányzatoknál pedig, ahol vannak ilyen referensek, hatáskörüket célirányosan kibővítjük.

A sport egészségfejlesztésben játszott szerepének tudatosítása és népszerűsítése

A lakosság fizikai aktivitási rátája és a túlsúlyhoz és elhízáshoz kötődő egészségügyi kiadások között szoros kapcsolat van. Célunk a lakosságban tudatosítani a sportnak az egészségfejlesztésben játszott prevenciós szerepét, és ezáltal is népszerűbbé tenni a szabadidős sporttevékenységeket. Hosszú távú célunk, hogy az egészségügyi rendszer a túlsúlyos betegek ellátására eső kiadásait a jelenlegi 11%- ról 5%-ra mérsékeljük. Ennek érdekében bevezetjük a testmozgás orvosi receptre történő felírását, amelynek támogatását az OEP-n keresztül biztosítjuk. A háziorvos vagy szakorvos a gyógyászati beutalók mintájára receptet írhat fel az indokolt egészségi állapot fennállása esetén, amely adott költségkeretek között időszakosan fedezi a sportszakemberek által felügyelt testmozgásban való részvétel költségeit.

Sport receptre // Hazahozott tudás

A sportolási lehetőségek receptre való felírása több országban is létező gyakorlat, Svédországban például hasonló program a '80-as évek óta létezik. Jellemzően az enyhébb egészségügyi panaszokra történik a sport különböző formáinak felírása, ennek keretében az orvos a recepten megszabja a kívánatos testmozgás főbb paramétereit (típus, gyakoriság, intenzitás). Olyan személyeknél, akiknél már komolyabb betegség áll fenn (pl.: kettes típusú cukorbetegség), komolyabb szakmai segítségre van szükség. Így például az Egyesült Királyságban kiválasztott edzők és edzőtermek felelnek a komolyabb betegségekkel küzdő páciensek kezeléséért.

Kiterjesztjük továbbá a cafeteria-rendszerek felhasználhatóságát a szabadidő alszámla éves keretének megduplázásával és az ebből finanszírozható szolgáltatások kibővítésével. Célunk, hogy a kártyával lehessen fizetni szakedzői szolgáltatásért (pl. személyi edző, úszásoktatás) és sporteszköz-bérlésért is.

Élményközpontú iskolai testnevelésre van szükségünk

Bár a mindennapos testnevelés bevezetésével jelentős lépés történt a fiatalok aktív életmódjának ösztönzése felé, az intézkedés nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Azzal, hogy kötelezték az iskolákat a mindennapos testnevelésre anélkül, hogy kellő mértékű anyagi és infrastrukturális forrást biztosítottak volna számukra, annyit értek el, hogy az iskolák és a szülők maguk is csak a kiskapukat keresik, miként kerülhetik ki ezt a szabályozást. Ennek ellenére a Momentum továbbra is fontosnak tartja, hogy a sportos és egészséges életmódra való nevelés már az alapfokú oktatásban megkezdődjön, hiszen ez kulcsszerepet játszik abban, hogy a fiatalokban kialakuljon a testmozgás egész életen át tartó szeretete. Fontos, hogy olyan támogató rendszer kerüljön bevezetésre, amely a diákokkal a sportot és testmozgást élményközpontú módon ismerteti meg, és a sportban való részvétel előnyeit tudatosítja bennük.

- Az iskolák és a helyi sportegyesületek együttműködésének ösztönzése
- Példakép program indítása ismert sportolókkal
- Egyéni értékelési rendszer bevezetése az iskolákban

Élményközpontú testnevelés

Az élményközpontú testnevelés bevezetésével ösztönözzük a diákok sportszeretetét és az egész életen át tartó testmozgásra való hajlandóságát. Az élményközpontú testnevelés a diákok adottságait figyelembe véve képes előmozdítani a mindennapos testmozgásban való részvételt, ami közvetlen egészségügyi előnyökkel jár, és egyben szocializációs élményt nyújt a fiatalok számára. Az élményközpontú testnevelés megvalósításában kulcsszerepet játszanak a sportszervezetek, amelyek számára a közoktatási intézményekkel való együttműködés a sportolói bázis növekedését is jelentheti. Az alapfokú testnevelés oktatás alapvető célja kell legyen, hogy a fiatalok minél több mozgásformát tudjanak kipróbálni és az adottságaiknak megfelelő sportágat válasszanak. Ehhez szükséges a jelenlegi sportkínálat felülvizsgálata és kibővítése. Az iskoláknak lehetőséget adunk, hogy akár az újfajta sportokat és mozgásformákat is (pl. ultimate frizbi, jóga, tánc) integrálják helyi tantervi szinten a sportoktatásba.

Az iskolák és a helyi sportegyesületek együttműködésének ösztönzése

A program keretein belül ösztönözzük az iskolák és helyi sportegyesületek közötti együttműködést annak érdekében, hogy a fiatalok minél több mozgásformát tudjanak kipróbálni és az adottságaiknak megfelelő sportágat válasszanak. Az együttműködésben részt vevő oktatási intézmények diákjai számára havi rendszerességgel bemutató órát tartanak az együttműködő sportegyesületek. A bemutató órákon keresztül a diákok olyan sportokkal és változatos mozgásformákkal ismerkedhetnek meg, amelyek nem feltétlenül képzik az iskolai testnevelés tanagyag részét. Ennek megvalósításához szükséges, hogy a testnevelők az újonnan bemutatott sportágak későbbi alapvető tanításához képzést kapjanak, melynek megvalósításában a sportegyesületeknek, illetve sportszövetségeknek, finanszírozásában pedig az államnak kell részt vennie.

Példakép program

Bevezetjük az iskolákban a sport példaképek programot, amelynek célja az állami támogatásban részesült és kiemelkedő eredményeket elért sportolók és parasportolók bekapcsolása az iskolai sportpromóciós tevékenységbe. A példaképek történetének testközelből való megismerésével a fiatalok körében népszerűsítjük a versenysportban való részvételt.

Élmények a megelőzés szolgálatában // Hazahozott és helyi tudás

Izlandon a sokak által élvezhető sportolási lehetőségek látványos növekedése is hozzájárult ahhoz, hogy az elmúlt 20 évben drasztikusan csökkenjen a fiatalok körében a dohányzás, illetve a drog- és alkoholfogyasztás. Az átfogó „Fiatalok Izlandon" program keretében a szerek elérhetőségének csökkentése mellett hangsúlyt fektettek arra, hogy valódi élményt jelentő programokkal kössék le a tizenévesek tömegeit. Ennek keretében közel 15 év alatt megduplázódott a szervezett formában sportolók aránya. Az izlandi programhoz hasonlóan az amerikai Éjféli Kosárlabda Liga éjjeli bajnokságai valós alternatívát jelentettek a helyi fiataloknak a drogokkal és a bűnözéssel szemben. Sőt, az élményközpontú testnevelés programjai itthon is működnek: például a hazai „Éjszakai Pinpong" programok szintén a közös sportolás élményére építve szólítják meg a fiatalokat sikeresen az ország több pontján.

Egyéni értékelési rendszer bevezetése

Ezeken felül egyéni értékelési rendszert vezetünk be az iskolai testnevelésben. A rendszer lényege, hogy az egyéni teljesítményminimum meghatározása után a tanulók önmaguk teljesítményéhez mérten kerülnek értékelésre, ezáltal is elősegítve a testmozgáshoz kötődő sikerélményt.

Visszaállítjuk a sport függetlenségét

Magyarországon a sport jelenleg kiszolgáltatott helyzetben van. A kormány a sportszervezetek függetlenségét semmibe véve avatkozik bele a magyar sportirányításba. Az elmúlt évek során számos alkalommal kerültek a sportszakmán kívülről érkező politikusok sportszövetségek élére, miközben az adott sportágban elismert szakemberek szorultak ki a sportvezetésből. A sport és a politika összefonódása a sportszervezetek tulajdonosi és patrónusi köreiben is tettenérhető, amelynek következtében egyes klubok aránytalan mértékben jutnak pénzügyi támogatáshoz. A politikai érdekekhez köthető, aránytalan és eltorzult finanszírozás és a szakértelmet nélkülöző kézi irányítás rendkívül káros hatással van az egyes sportágak eredményességére, illetve a finanszírozás hatékonyságára. Jelenleg a magyar sportfinanszírozási rendszer és az érvényben lévő, számtalan alkalommal módosított sporttörvény sem ösztönzi a sportszervezeteket a jó kormányzásra..

- Sportrendszer jogszabályi kereteinek megváltoztatása
- Átlátható, szakmai rendszer, független sportszervezetekkel
- A politikai tisztségviselők eltávolítása a sportszövetségek vezetéséből
- A sportbeli jó kormányzás elveinek lefektetése

Függetlenítjük a sportot a politikai befolyástól

A lehető legteljesebb körű függetlenséget biztosítjuk a sportnak a fejlődés és az értékmegőrzés érdekében. Megváltoztatjuk a sportrendszer jogszabályi kereteit, szakmai alapokra helyezve a sportirányítást. Átláthatóvá tesszük a sporttámogatási rendszert. A sportinfrastruktúra-fejlesztésekről politikai kapcsolatok helyett szakmai alapokon születnek majd döntések. Célunk, hogy a sportszervezetek a lehető legnagyobb mértékű függetlenséget élvezzék a politikai hatalomtól. A vonatkozó jogszabályok megfelelő módosításával és összeférhetetlenségi szabályok bevezetésével eltávolítjuk a politikai tisztségviselőket és a politikai kinevezetteket a sportszövetségek és sport-köztestületek vezetéséből. Az irányítást nyílt pályázati felhívás útján a sportszakemberek kezébe adjuk. A sportszövetségek élén koncentrálódó hatalom korlátozása érdekében két ciklusban maximáljuk egy sportszövetség vagy sport-köztestület vezetését.

A sportbeli jó kormányzás megteremtése

Célunk, hogy a sport területén is érvényesüljenek a jó kormányzás olyan alapvető elvei, mint az átláthatóság, elszámoltathatóság, a demokratikus döntéshozatal, valamint a fékek és ellensúlyok rendszere. Szükség van a sportrendszert alapjaiban meghatározó jó kormányzási elvek lefektetésére és ezek megvalósulásának nyomon követésére. Sportcélú állami támogatásból csak az a szervezet részesülhessen, amely elfogadja és érvényesíti a sportbeli jó kormányzás elveit. Ezért megalkotjuk a sportbeli jó kormányzás kódexét és ezzel új alapokra helyezzük a sportirányítást. A kódex nemzetközi sportirányítással összhangban lévő alapelvei: autonómia, demokratikus döntéshozatal, átláthatóság, elszámoltathatóság, nyilvánosság és szolidaritás (társadalmi felelősségvállalás). A jó kormányzási kódex kialakítása csak a célcsoport, vagyis a sportszervezetek bevonásával valósulhat meg.
A sportfejlesztési programok elbírálásának szempontjait, a pályázatokat és a döntéseket nyilvánossá tesszük. Elérhetővé tesszük továbbá az állami forráskezelő szervezetek jelentéseit és a sportcélú támogatások felhasználásának részletezését is.

Esélyt teremtünk a sporton keresztül

A sport nemcsak egy kitörési lehetőség hátrányos helyzetű fiataloknak, hanem olyan szocializációs közeg, amely elősegíti a társadalmi együttéléshez szükséges értékek és normák elsajátítását. Magyarországon a hátrányos helyzetű csoportok sporthoz való hozzáférése korlátozott. Ennek oka a társadalmi-gazdasági

és regionális egyenlőtlenségek mellett a megfelelő támogató mechanizmusok hiánya, illetve az utánpótlás-nevelés eredményközpontúsága. A jelenlegi sportpolitika nem támogatja azokat a sportalapú kezdeményezéseket, amelyek a hátrányos helyzetű csoportok sporton keresztüli társadalmi bevonását célozzák meg.

- Befogadó sportszervezetek koncepciójával támogatjuk a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű fiatalok sportba bevonását és részvételét.
- Sportösztöndíj program a tehetséges, rászoruló fiatalok számára
- Az ifjúságsegítő és szociális munka módszertanát integráljuk a sportszakember-képzésbe.

A sport társadalmi szerepének erősítése

Ösztönözzük a civil szerepvállalást a sporton keresztüli társadalmi bevonás területén. A sport és a sportban érdekelt civil szervezetek számára olyan támogató rendszereket alakítunk ki, amelyek elősegítik a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok szervezett sporttevékenységben való részvételét.

Befogadó sportszerevzetek létrehozása

Olyan szisztematikus értékelési rendszereket hozunk létre a sport területén, amelyekben a szociális szempontok is hangsúlyt kapnak. Kialakítjuk a „befogadó sportszövetség” és a „befogadó sportegyesület” koncepcióját. A befogadó sportszervezetek kezdeményezéseikkel kiemelten támogatják a fogyatékkal élők sporttevékenységekben való részvételét és/vagy a hátrányos helyzetű fiatalok sporttevékenységekbe való bevonását. A befogadó sportszervezetek tevékenységét nyílt pályázatokkal, átlátható módon támogatjuk a hosszú távú fenntarthatóság érdekében.

Szociális sportösztöndíj, hogy ne vesszenek el a tehetségek

Nehéz körülmények között felnőtt, tehetséges fiatalok részére állami sportösztöndíj programot indítunk. A sportösztöndíj feltételrendszerét a sportszövetségek bevonásával alakítjuk ki, a rendszert velük együtt működtetjük. A támogatásban részesülő fiatalok számára olyan mentorrendszert biztosítunk, amely segítséget nyújt a sportkarrier felépítésében és a sporton kívüli érvényesülésben egyaránt.

Fogyatékossággal élők sporttevékenységben való részvételének magasabb támogatás

A fogyatékkal élők sporttevékenységekben való részvételének támogatására szánt központi költségvetési keret növelésével előmozdítjuk az integrált sportolási kezdeményezések ügyét. Az integrált sportolási lehetőségek szélesítése nemcsak a fogyatékkal élők fizikai aktivitási rátájára van pozitív hatással, hanem a társadalmi kohéziót is erősíti.

Sportszakember-képzés és kompetenciafejlesztés

A hátrányos helyzetűek fizikai aktivitásának előmozdításához szükséges a kínálati oldal, azaz a szakemberek kompetenciáinak fejlesztése is. A szélesebb társadalommal együtt a szakmában is tudatosítjuk a sport társadalmi szerepét. Az ifjúságsegítő és szociális munka módszertanát integráljuk a sportszakember-képzésbe, különös tekintettel az edzői és testnevelő tanári pályákra. A sportszakember-képzést kibővítjük továbbá a fogyatékkal élők sporttevékenységének vezetéséhez szükséges ismeretekkel. Ezzel párhuzamosan pedig elismertetjük a sporton keresztüli nevelés módszertanát az ifjúsági és szociális munkában. A sporton keresztül a hátrányos helyzetű fiatalok olyan kompetenciákat és készségeket sajátíthatnak el, amelyek elősegítik a munkaerőpiaci és tágabb értelemben vett társadalmi integrációjukat.

Sportintegráció országszerte // Helyi példa

Jelenleg is számos hátrányos helyzetű fiatalok társadalmi integrációját segítő program működik országszerte, ám a mindennapokban kevés figyelmet és támogatást kapnak ezek a kezdeményezések. A csepeli Halker-KiralyTeam Kick-box Akadémia sportintegrációs programjában az akadémia tehetséges fiatal sportolói szólítják meg a sokszor az utcán csavargó hátrányos helyzetű fiatalokat. Az Oltalom Sportegyesület mélyszegénységben élő felnőtteknek és gyerekeknek szervez rendszeres edzéseket és bajnokságokat, emellett az egyesület dolgozói segítenek a rászorulóknak az álláskeresés, illetve a nyelvtanulás területén is. A Bagázs Közhasznú Egyesület pedig a bagi cigánytelepen működteti a BAGázs F.C.-t, mely szintén labdarúgó edzéseket és mérkőzéseket szervez felnőttek és gyerekek számára. A csapatban a legkisebb korosztályok edzéseit pedig már olyan telepi fiatalok szervezik és tartják, akik példaképek az egész közösség számára.

Racionális sportfinanszírozási rendszert építünk

Magyarország sportbüdzséje 2017-ben 223,6 milliárd forintra rúgott, amely kiválóan mutatja: a jelenlegi kormányzat nem csupán a szavak szintjén kezeli nemzetstratégiai ágazatként a sportéletet. A sport finanszírozási keretösszege összességében alig kevesebb, mint amennyit az állam az idei évben középfokú oktatásra költ, de meghaladja például a házi- és gyermekorvosi, illetve a rendelői ellátás fenntartására elkülönített költségvetési források összegét, ami legalábbis felveti annak kérdését, vajon racionális, alátámasztható érvek mentén és megfelelő prioritásokkal zajlik-e a hazai sportszektor finanszírozása.

- Forráskivonás nélkül megszüntetjük a TAO-támogatások rendszerét.
- Igazságos elosztás a lakossági sport és a versenysport között
- Megoldás találunk a létesítmény-üzemeltetés kihívásaira
- Az iskolai sport és az utánpótlás finanszírozása közötti szembenállás feloldása

A jelenlegi TAO-rendszert megszüntetjük

A büdzsé legjelentősebb homogén szeletét az ún. társasági adókedvezmény (TAO) adja: ebből az idei évben várhatóan nagyjából 80-90 milliárd folyik be közvetlenül a magyar sportba. A TAO- rendszerrel kapcsolatban a Momentum meglátása szerint 3 alapvető probléma azonosítható:

- hiányzik a transzparencia, hiszen a vállalkozások nem kötelesek bevallani, kiket és milyen összegekkel támogattak,
- az elosztási rendszer diszkriminatív, hiszen 2011 óta a felhasznált TAO-támogatások több mint fele a labdarúgásba áramlott, ami a piaci folyamatok és a sportág eredményessége alapján nehezen indokolható,
- a TAO-rendszer elsorvasztja a hagyományos szponzorációt, hiszen a támogatott csapatsportágakban gyakorlatilag megszűnt a hagyományos szponzoráció.

Ezért a Momentum megszünteti a TAO-rendszer működését a sportban. Rövid távon viszont semmiképpen sem vonunk ki forrásokat a rendszerből, hiszen a hazai sportélet az elmúlt hét év változásainak köszönhetően valójában kizárólag állami forrásoktól függ, a sokkterápia-jellegű

forráskivonás pedig csak ártana a sportéletnek. Ezért a közeljövőben arányaiban azonos mértékű központi finanszírozást garantálunk azoknak a szervezeteknek, akik az elmúlt években a TAO- forrásokra támaszkodtak. A Momentum a hosszú távon tervezett átalakítások során mindvégig egyeztetni szeretne az érintettekkel annak érdekében, hogy egy mindenki számára elfogadható kompromisszum jöjjön létre a kérdésben.

A támogatások fele tömegsportra, fele élsportra

A TAO-rendszer reformja mellett a Momentum vállalja, hogy az állami források központi elosztásakor törekszik az 50-50%-os elosztási arányra a lakossági sport és a versenysport között.

XYZ - Kormányváltás nélkül nem lesz jobb a magyar foci

Megoldjuk a létesítmény-üzemeltetés kihívásait

Semmi sem lenne károsabb annál, mint ha hagynánk leromlani a komoly befektetések árán létrehozott infrastruktúrát, ugyanakkor nagyon fontos, hogy amennyire lehet, piaci alapokra helyezzük az üzemeltetést. További létesítményfejlesztés esetén alapvető követelménnyé tesszük a racionalitást és a tervezhetőséget: komplett üzleti terv benyújtását kérjük azoktól a pályázóktól, akik infrastrukturális fejlesztéshez állami forrást kívánnak felhasználni, illetve megakadályozzuk, hogy szomszédos településeken egymással rivalizáló, így pedig hosszú távon nem fenntartható létesítmények épüljenek. Az újonnan létrejövő sportlétesítményeknek többfunkciósoknak kell lenniük, és működtetésük során teljesülnie kell annak az alapelvnek, hogy széles körben, azaz nemcsak a versenysport, hanem a helyi szabadidős sportklubok vagy bármely sportolni vágyó személy számára hozzáférhetőnek kell lenniük.

Feloldjuk az iskolai és az egyesületi sport szembenállását

A Momentum álláspontja szerint az államnak az iskolai sport finanszírozásában van feladata, illetve abban, hogy különféle - adott esetben anyagi jellegű - ösztönzőkkel elősegítse a lakosság sportját és az utánpótlás-nevelés együttműködését.

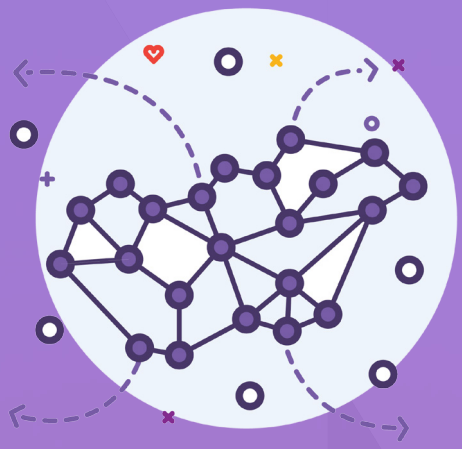

Összetartó nemzet

A Momentum új alapokra helyezi a magyarságpolitikát: kulturális, gazdasági és politikai hidakat építünk Magyarország és a határainkon túl élő magyarok között.

01

Nemzet határok nélkül

A magyarságpolitikát a magyarországi politikai pártok gyakran belpolitikai haszonszerzésre használják, figyelmen kívül hagyva a határon túli magyarok érdekeit. A Momentum elutasítja ezt a hozzáállást: magyarságpolitikáját elsősorban a külhoni közösségek véleményét figyelembe véve kívánja kialakítani.

A magyar nyelv és kultúra önmagában is érték, ezért fontosnak tartjuk a magyar nyelv és kultúra fejlesztését. Hiszünk abban, hogy határon túli közösségeink a teljes magyar kultúra fontos pillérei, és sajátos körülményeik között is biztosítható kulturális önazonosságuk megőrzése. A külhoni magyar közösségek nyelvi, kulturális és politikai jogainak érvényre juttatása ezért létfontosságú.

Magyarságpolitikánk célja a kisebbségi magyar közösségek fenntartása. Azonosságtudatuk megtartása mellett társadalmi mobilitásukat is biztosítani kell. Ennek alapfeltétele, hogy a külhoni magyarok minél nagyobb körében az anyanyelv hivatalos használata alapvető legyen. Fontos emellett, hogy saját maguk irányította, hatékony intézményrendszeri keretek működjenek közösségeikben. Ugyanígy lényeges a diaszpóra számára a szükséges javak biztosítása ahhoz, hogy kulturális önazonosságukat fenn tudják tartani.

Célunk emellett a külhoni magyar közösségekben rejlő lehetőségek kiaknázása is. Ezért arra törekszünk, hogy a külhoni magyarok a szülőföldjükön boldogulhassanak magyarságuk megőrzése mellett, miközben integrálódhatnak a magyar társadalmi, kulturális és gazdasági életbe is.

Magyarságpolitika, mint horizontális politika

A magyarságpolitikát nem hagyományos értelemben vett, elkülönült szakpolitikai területként kezeljük, hanem szempontrendszerként, ami megjelenik a kormányzás minden területén.

A Momentumban fontosnak tartjuk, hogy a határon túli magyarok szempontjai érvényesüljenek minden olyan döntésben, amelynek hatásai érinthetik őket. Felismerjük, hogy a külhoni magyar közösségek érdekeinek képviselete akkor hatékony, ha a magyarságpolitikai szemléletmód nem csak egy államtitkárságban, hanem minden egyes minisztérium munkájában megjelenik.

Éppen ezért a Momentum Magyarországán a magyarságpolitika nem önmagában álló szakterület, hanem integrált, horizontális szemléletmód

- Tárca nélküli miniszter felel a magyarságpolitikáért.
- A külhoni magyarok érdekképviseletét is bevonjuk a döntésekbe

Önálló tárca nélküli miniszter

A magyarságpolitikai intézményrendszer koordinálásáért, a magyarságpolitika, mint horizontális szemléletmód szakpolitikákon átívelő érvényre juttatásáért és a támogatáspolitika egészéért egy magyarságpolitikáért felelős tárca nélküli miniszter felel majd. A magyarságpolitikai kormányzati intézmények a politikai államtitkárnak rendelődnek alá, aki közvetlenül a tárca nélküli miniszternek felel.

Állandó párbeszéd

A Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) szakbizottságait bevonjuk a vonatkozó döntésekbe.

Partnerség és képviselet

A magyar közösségek sokszínűségéhez hozzátartoznak a szabad politikai önszerveződésből fakadó eltérések. A Momentum kötelességének tartja, hogy minden demokratikus felhatalmazással bíró, a magyar kisebbségek érdekeit képviselő politikai erővel partneri kapcsolatot ápoljon. A Momentumnál tudjuk, hogy a külhoni közösségek mindennapi életét leginkább befolyásoló döntések nem Budapesten, hanem az illetékes állam hatalmi központjaiban születnek. Ennek megfelelően a mindenkori magyar kormányzat feladata nemzetközi szinten kiterjedt lobbitevékenység végzése, államközi szinten pedig a konstruktív érdekvédelem. A Momentum Magyarországán nem képzelhető el olyan, feltétel nélküli jó viszony a szomszéd államokkal, amelyért cserébe lekerülnek a napirendről a kisebbségi és nyelvi jogok.

- Kibővítjük a MÁÉRT tagságát, egyeztetünk a határon túli szervezetekkel.
- Lobbitevékenységet végzünk a külhoni magyarság helyzetének javításáért.
- Segítjük a magyar intézményrendszerek integrációját.

Külhoni igények figyelembe vétele

Feladjuk a mindent Budapestnek alárendelő gondolkodást a külhoni magyarokkal való viszonyban. Több külhoni szereplőt vonunk be a magyarságpolitikai célokról folytatott diskurzusba, ebben a magyar kormány egyeztetői szerepet tölt be. A külhoni magyarok tényleges igényeit felmérve közösen alakítjuk ki a célokat, találjuk meg a beavatkozási pontokat és megoldásokat.

Teljes, demokratikus érdekképviselet

A MÁÉRT asztalánál helyet adunk minden olyan külhoni politikai szervezetnek, mely vállalja a helyi magyarok kisebbségi érdekeinek képviseletét, és ebben a minőségében országos, vagy – magyarlakta részeken – helyi szinten képviseleti pozícióra a választók érdemesnek találták. Emellett kialakítjuk a párbeszéden és kétirányú tudásmegosztáson alapuló együttműködés formális kereteit a külhoni magyar civil szervezetekkel és egyházakkal, így bevonva minden olyan szereplőt a magyarságpolitika alakításába, aki közvetlenül érintett abban.

Állandó párbeszéd

A külhoni közösségek érdekképviseleti szerveivel együttműködve kiterjedt lobbitevékenységet folytatunk az európai szervezeteknél az őshonos nemzeti kisebbségek jogi megerősítéséért. Amennyiben ezt a helyi magyar közösségek szükségesnek tartják, az autonómiatörekvéseket is támogatjuk. Elősegítjük az autonómiát kívánó régiók külföldi képviseletét. A szomszéd országokkal való kapcsolatban ismertetjük a magyar álláspontot. Ha szükséges, a konstruktív érdekvédelem talaján nyomást gyakorlunk a minél teljesebb egyenjogúság eléréséhez.

Összefüggő, egységes intézményrendszer

A külhoni magyar közösségek intézményrendszerét olyan, határokon átívelő szerkezetben képzeljük el, ahol ezek az intézményrendszerek összekapcsolódnak és a magyarországihoz hasonló színvonalú szolgáltatásokat biztosítanak. Az intézményrendszer nyilvántartását és hozzáférhetőségét az interneten is elérhetővé tesszük egy-egy régió központi adatbankján keresztül.

AUTONÓMIA DÉL-TIROLBAN - HAZAHOZOTT TUDÁS

Dél-Tirol jelenleg az autonóm régiók egyik iskolapéldája. Gazdag, szabad területnek ismerjük, pedig nem volt olyan rég, hogy az Olaszországban élő német anyanyelvűek nemhogy önrendelkezéssel nem bírtak, de a fasiszta rendszer alatt erős asszimilációs nyomásnak voltak kitéve, majd a második világháború után is erős ellenállásba ütköztek a törekvéseik. Olaszország és Ausztria kapcsolata elmérgesedett a régió ügye miatt, az ENSZ és más nemzetközi szervezetek elé került a kérdés. Végül 1992-ben hosszú tárgyalások után megnyugtatóan rendeződött a helyzet. A Dél-Tirol autonómia kulcsa nagy részben az osztrák fél határozott fellépésének köszönhető.

Jelenleg az egész régióban hivatalos olasz és német mellett a ladin nyelv is komoly jogokat élvez, a ladin többségű településeken a harmadik hivatalos nyelv. Dél-Tirol példája kifejezetten tanulságos a magyar kisebbségek és Magyarország számára, illetve élő példája annak, hogy állam viszonylag rövid idő alatt át tudja úgy formálni a nemzetképét, hogy abban virágozni tudjanak a kisebbségek.

Új generációs támogatáspolitika

A külhoni magyar közösség önszerveződését és kulturális életét segítő támogatások rendszerét új alapra kell helyezni. A jelenlegi rendszer átláthatatlan, utánkövetés nélküli, többcsatornás, és kijáráson alapszik. Magyarországi segítség nélkül a külhoni magyarok számára sokkal nehezebbé vagy lehetetlenné válik az eddigi kulturális élet, oktatás fenntartása, ezzel a közösségek létezése sodródik veszélybe.
Ezért minden magyar érdeke, hogy a magyarországi támogatások a külhoni magyarok körében hatékonyan és meggondoltan legyen elköltve. Célunk olyan támogatási intézményrendszer kialakítása, amely lehetővé teszi a támogatási pénzek társadalmilag hatékony elköltését és utánkövetését.

- Egyszerűsítjük és átláthatóvá tesszük a támogatáspolitikát.
- Növeljük a támogatáspolitikára szánt összeget.
- Ösztönözzük a többségi nemzettel való kapcsolattartást.
- Kinyitjuk az SZJA 1%-át a határon túli szervezetek felé.

Igény-alapú támogatások

Valós igényekre alapozott támogatási stratégiát állítunk fel. A külhoni magyar szervezeteket, szakértői műhelyeket arra kérjük fel, hogy a különböző intézményi alrendszerek számára készítsék el rövid– és középtávú fejlesztési terveiket. Ezeket a magyarországi ágazati szakmai szervezetek, szakértők bevonásával lehetőség szerint a magyarországi támogatási rendszer részévé alakítjuk.

Kiszámítható támogatási rendszer

Minden évben a magyar GDP legalább 0,2%-át fordítjuk a határon túli magyarság támogatására. Középtávú célunk e támogatási összeg emelése a GDP 0,4%-ára. Kiszámíthatóvá tesszük a határon túli szervezetek számára nyújtott támogatásokat. Összegyűjtjük és nyilvánossá tesszük azon oktatási intézmények listáját, amik tevékenységük miatt minden évben normatív támogatásban részesülnek. A nem normatív támogatásokat minden esetben pályáztatás útján osztjuk ki, előre meghatározott keretösszeggel, célzott beavatkozási területekre bontva, anonim, szakmai értékeléssel.

Előválogatás és együttműködés

A pályázati rendszerben meghatározó szerepe lenne az adott régióban élő közösség intézményességét képviselő előkuratóriumoknak. A különböző intézménytípusok támogatási keretét központilag szétválasztjuk és a külön kezeljük a nemzeti jelentőségű intézmények, a gazdasági és önkormányzati, a médiával kapcsolatos és könyvkiadási, valamint az egyesületi, oktatási, egyházi, közművelődési és tudományos támogatásokat. Utóbbiak együttműködését a Szlovákiai Magyarok Kerekasztalához hasonlóan, annak tapasztalatait felhasználva valósítjuk meg.

A támogatások pályáztatását (az említett előkuratóriumok mellett) egy felelős, szakmai alapon működő intézménnyel, a Bethlen Gábor Alappal végeztetjük el. A kiírt pályázatokat, a megítélt támogatások összegét, céljait és az elbírálás szempontjait átláthatóvá, nyilvánossá és ellenőrizhetővé tesszük.

Átlátható intézményrendszer és támogatások

Egyszerűsítjük és átláthatóbbá tesszük a támogatáspolitikai intézményrendszert. A támogatási rendszert függetlenítjük a személyes vagy pártpolitikai érdekektől, és az Országgyűlés által számoltatjuk el.

Átfogó utánkövetési és ellenőrzési rendszert alakítunk ki és felméréseket készíttetünk a támogatások felhasználásának hatásairól. A támogatási rendszert folyamatosan arányosítjuk a megszerzett tapasztalatok alapján. Támogatáspolitikánkban nem az infrastruktúrafejlesztés, hanem a tudásbevitel az elsődleges: célunk a humán erőforrások fejlesztése, az intézményműködtetés hatékonyságának növelése, az oktatás minőségének javítása.

„A határontúli magyarság helyzetének tisztességes képviseletére lenne szükség. Ne váljanak mindig csak valamelyik oldal eszközévé.”

Katalin (34), Budapest

Partnerség a szomszédos országokkal

A magyar kisebbségek ügye szomszédainkkal közös ügyünk, ezért olyan kisebbségi támogatási rendszer kialakítására törekszünk, amit részben velük közösen tartanánk fenn. Ezt EU-s pénzek bevonásával, határ menti projektek megvalósításával és a támogatások közös koordinálásával érnénk el. A jelenleg nem működő határ menti programok működését felülvizsgáljuk, szakmai oldalukat megerősítjük.

Együttműködés Ukrajnával

Nyitás a többségi társadalom felé

Támogatjuk a magyar kisebbségi közösségek kulturális javainak, közéleti híreinek internetes megjelenítését az adott ország többségi nyelvén. Ösztönözzük a fordítói programokat, a magyar kultúra szomszédos országok többségi nyelvén történő népszerűsítését.

Önkéntes támogatások rendszere

A SZJA civil szervezeteknek és egyházaknak felajánlható 1%-ai mellett egy harmadik 1%-ot teszünk felajánlhatóvá, többek között határon túli szervezetek számára. Az adófizetők a Bethlen Gábor Alap által közzétett és az adóbevalláshoz csatolt listáról választhatnak a szomszédos országok magyarlakta régióiban a magyar kisebbséggel foglalkozó civil szervezetek közül. A választott szervezetnek a Bethlen Gábor Alap az adó 1%-os felajánlásokból befolyt összeget továbbutalja.

Állampolgárság és szavazati jog

A külhoni magyarok a magyar nemzet részei. Trianon után a külhoni magyarok akaratuk ellenére vesztették el magyar állampolgárságukat. Helyes iránynak tartjuk, hogy ezt az elvesztett állampolgárságot minden külhoni magyar visszakaphassa, aki szeretné. Minden magyar állampolgárt egyenlő szavazati jog illet meg.

- Egyenlővé tesszük a szavazójogot
- Megőrizzük a kettős állampolgárság intézményét

Választójogi reform

Minden magyar állampolgár számára lehetővé tesszük a levélben szavazást.
A külhoni magyarok számára külön választókörzeteket hozunk létre, így a listás szavazat mellett egyéni szavazathoz juttatjuk a határon túli magyarokat. → **Lásd: Szabad ország**

Kettős állampolgárság

Az egyszerűsített honosítási eljárás lehetőségének fenntartása mellett kivizsgáljuk a visszaéléseket. Párbeszédet kezdeményezünk Szlovákiával és Ukrajnával abból a célból, hogy a kettős állampolgárság lehetőségével élő magyarokat ne sújtsák retorziókkal.

Oktatás és magyar nyelv

A kisebbségben élő magyarok számára a magyar identitás megőrzésének kulcsa a magyar nyelv és a magyar nyelvű oktatás. A magyar szülőknek meg kell adni az esélyt, hogy gyermekeiket megtarthassák a magyar nyelvű intézményrendszeren belül. Minden külhoni, magyar kötődésű gyermek számára biztosítjuk a magyar nyelven való tanulás lehetőségének feltételeit.

- Elősegítjük az oktatáspolitikai intézmények fejlesztését, az oktatásban való részvételt.
- Lépéseket teszünk, hogy a magyar kötődésű gyermekek magyar nyelvű oktatása biztosítva legyen.
- Kibővítjük a regionális nyelvi kutatóközpontokat.
- Támogatjuk a Minority Safepack kezdeményezést.

XYZ - Az Európai Unió és Trianon

Citizens Initiative

Oktatásfejlesztés és továbbképzés

A négy legnagyobb kisebbségi magyar közösség számára létrehozunk egy-egy oktatáskutató- és tanári továbbképzési központot, az adott országok szakmai szervezeteivel együttműködve. Az oktatáskutató központok az iskolai teljesítménymérésben, oktatásmódszertanban lehetnek irányadók. A továbbképző központok pedig a speciális kisebbségi oktatási feladatokra készíthetnek fel, és a ma is meglévő helyi magyar oktatási rendszert segíthetik.

Átfogó támogatás a befogadó oktatásért

Megreformáljuk a magyar iskolákba íratott gyerekek után folyósított támogatás rendszerét, hogy ne csak a család, hanem az iskola és a tanárok is ösztönzést kapjanak a magyar nyelvű képzés fenntartására. A magyar oktatási intézményekben tanuló diákokat tankönyvtámogatásban és étkezési támogatásban

részesítjük. A magyarok lakta elmaradott térségekben, ahol az iskolai étkeztetés hiányzik, ezt külön programmal pótoljuk. Külön támogatási keretet hozunk létre az iskolai infrastruktúra-fejlesztésekre. Hatékony felzárkóztató- és tanodaprogramokat indítunk annak érdekében, hogy minél kisebb legyen az általános iskolai lemorzsolódás és minél többen juthassanak el színvonalas középiskolákba. Segítjük a kollégiumok kialakítását. Támogatjuk a magyar kötődésű romák iskolai integrációjának programját.

Oktatás a szórványban

Ahol nincs elég gyerek egy magyar nyelvű iskola fenntartására, ott buszoztatással vagy hétvégi iskolákkal oldanánk meg az oktatást. Ezt kiegészítve e-learning és digitális tananyagokat, képzéseket, ismeretterjesztő anyagokat teszünk elérhetővé a külhoni gyerekek számára, hogy a 21. század elvárásainak megfelelően a távoktatás lehetőségével is élhessenek.

Minden irányba határtalanul

Erősítjük a partneri kapcsolatokat a külhoni és magyar iskolák között. A Határtalanul programot kiterjesztjük a határon túli magyar diákokra is abból a célból, hogy ők is állami támogatással jöhessenek Magyarországra osztálykirándulások keretében.

Nyelvtervezés és fordítóképzés

A meglévő regionális nyelvi központokat (Termini Kutatóhálózat) a nyelvtervezés érdekében a szakmai igényeknek megfelelően kibővítjük és működésüket biztosítjuk. Az egyes országokban a már működő szótár-, fordítási-, anyanyelvet népszerűsítő, a nyelvi tájképet alakító programokat támogatjuk, ahogy a fordító-tolmács képzést is.

Európai kisebbségvédelmi keretek

Támogatjuk a Minority Safepack (Mentőcsomag a kisebbségek számára) európai kezdeményezést. Ennek célja, hogy EU-s szinten garantálják az Unióban élő, nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek jogait.

Gazdaság- és infrastruktúrafejlesztés

A külhoni magyar közösségekben visszatérő probléma, hogy a közösség településein a környező régiónál gyengébb a gazdaság, rosszabb az infrastruktúra. Ez erősíti az elvándorlást mind a tömbmagyar-, mind a szórványvidékekről. A szülőföldön való boldogulás érdekében célunk a helyi gazdaság fejlesztése.
A jelenlegi, külhoniakat célzó pályázatokból hiányzik a stratégia, a közgazdaságtani alapokra helyezett tervszerűség, az elszámoltathatóság és a politikai befolyásszerzés ellen beépített mechanizmusok.

- Ellenőrizhető pályázati és utánkövetési rendszert indítunk el.
- Támogatjuk a határon túli KKV-kat.
- Az infrastruktúrafejlesztésnél figyelembe vesszük a határ menti régiókat.

Nyelvtervezés és fordítóképzés

Felszámoljuk a támogatások kiszámíthatatlan kiosztási rendszerét. A vállalkozások számára kiutalt hitelek és pályázatok köré nyomonkövetési rendszert építünk. A hatékonyság és a visszafizetés esélyeinek növelése érdekében a projekteket képzésekhez, tudástranszferhez csatoljuk. Elősegítjük a helyi csoportosulások, vállalkozók és civil szervezetek együttműködését, kapcsolatépítését. A határokon átnyúló befektetéseket KKV tanácsadási szolgáltatásokkal egészítjük ki. Kedvezményes hitelkonstrukciókat teszünk elérhetővé a határon túli KKV-knak, szigorú banki ellenőrzéssel.

Regionális támogatások és összefogás

A szomszédos országokkal közösen támogatási programot dolgozunk ki az elmaradottabb magyarlakta régiók felzárkóztatására, elsősorban munkahelyteremtés céljával. Az Európai Területi Együttműködés (ETE) forrásait célzottan gazdaságfejlesztésre használjuk fel. A regionális támogatások rendszere egyszerre javítja a szomszédokkal való viszonyt, a gazdasági helyzetet és a magyar közösség helyzetét.

„A nemzetközi közlekedés (esetemben Szerbiába) borzalmas; a határon hosszas várakozás, tömegközlekedéssel az összeköttetés minimális és drága.”

Gábor (32), Vajdaság

Infrastruktúrafejlesztés

Az infrastruktúrafejlesztéseket térségi szinten hangoljuk össze. Támogatjuk a határon átívelő vasúti pályafelújításokat és menetrendbővítéseket, illetve új pályaszakaszok építését. Igény szerint egyszerűbbé tesszük a határforgalmat új határátkelők létesítésével.

02

Diaszpórapolitika

A nyugat-európai munkavállalókat is beszámítva több mint két és fél millió magát magyarnak, vagy magyar származásúnak valló honfitársunk él a Kárpát-medencén kívül. Lassan mindenkinek van olyan családtagja, barátja, aki külföldön tanul vagy dolgozik. Mindeközben a magyar társadalom elöregedése és a népességfogyás üteme nem lassul. Olyan országot kell teremtenünk, ahonnan nem érdemes elmenni, és ahová érdemes visszajönni. Nem a kivándorlás a probléma; a külföldön megszerzett tudással hazatérők nagyban hozzá tudnának járulni az ország fellendítéséhez. Az a gond, ha a külföldön tanuló vagy dolgozó magyarok soha nem jönnek vissza. Ha ők vagy gyermekeik elvesztik a kapcsolatot Magyarországgal, ha elvesztik magyar öntudatukat. A magyarságnak alkalmazkodnia kell a kialakult helyzethez: valódi világnemzetté kell válnunk. Le kell tennünk egy olyan diaszpóra-stratégia alapjait, mely megfelel a 21. század követelményeinek.
A Bethlen Gábor Alapon keresztül nyújtott támogatásokat fenn kell tartani, de a jelenlegi támogatási rendszerből hiányzik a stratégiai gondolkodás, ezért át kell alakítani. A támogatásoknak minél hatékonyabban támogatnia kell a magyar kultúra, a nemzethez fűződő kapcsolatok, és a magyar nyelv megőrzését.

Menni vagy maradni?

Stratégia a diaszpóráért, a diaszpórával

Meg kell ismernünk a külföldön élő magyarok igényeit, és közösen kell kialakítanunk Magyarország diaszpórastratégiáját.

- A támogatásokat a diaszpóra igényei szerint alakítjuk ki.
- Segítjük a diaszpóra kulturális örökségének megőrzését.

Diaszpórakutatás, igényfelmérés

Átfogó kutatásokat kell végezni a diaszpórában élő magyarokról. A magyar diaszpóra nagyon sokszínű: legalább három kontinensen élnek jelentős számban magyarok, Európa mellett Észak- és Dél-Amerika országaiban találhatók olyan erős közösségek, amelyek aktívan igyekeznek fenntartani a magyar kötődésüket. Ezeket a diaszpórákat és az aktív szervezeteiket össze kell gyűjteni és felmérni.
A támogatást a helyzetük, kihívásaik és erősségeik pontos felmérésére kell építeni, hogy a lehető leghatékonyabb segítséget tudjuk nyújtani. Meg kell hallgatni a közösség igényeit, a diaszpórával kapcsolatban is elvünk, hogy a helyiek ismerik a legjobban a saját helyzetüket.

Rejtőző kincs: a magyar diaszpóra kulturális öröksége

A kutatások alapján felállítjuk a diaszpóra támogatási stratégiáját, különös hangsúlyt fektetve a nyelvoktatásra, a kulturális programokra (néptánc, gasztronómia, népzene, irodalom, stb.) és az anyaországgal való kapcsolatok kiépítésére és megerősítésére (cserediák programok, látogatások, kulturális csoportok fellépései Magyarországon és külföldön). A nyugati magyarság kulturális öröksége nemzetközi érték; lehetőség szerint az intenzív közösségi élettel bíró helyeken kell azokat megőrizni.

Elérhető magyar kultúra a Kárpát-medencén kívül is

A megalapozó kutatások támogatása mellett van néhány olyan beavatkozási pont, amin keresztül rövid távon erősíteni lehet a külföldön élő magyarok kötődését a magyar nemzethez.

- Lehetőséget biztosítunk a Magyarországgal való intenzív kapcsolattartásra.
- Igény szerint hétvégi iskolákat hozunk létre.

A magyar kultúra ápolása és népszerűsítése

Kiszélesítjük a magyar kulturális központok hálózatát. A központok irányítását a diaszpóra tagjainak kell végezniük, a szabad programszervezés lehetőségének biztosítása érdekében. Az anyaországi politikai ráhatás lehetőségét ki kell védeni. Újra biztosítjuk a Collegium Hungaricumok intézményi önállóságát.

Erősebb kapcsolat Magyarországgal

Cserediák-programokat indítunk a fiatalabb korosztálynak. Forrásokat biztosítunk gyermekprogramok szervezésére, hagyományőrző (néptánc, népzene, stb.) csoportok utaztatására Magyarországról, Magyarországra, és harmadik országokba. A külföldön munkát vállaló magyarok gyerekei számára igény szerint hétvégi iskolákat hozunk létre. Lehetőség szerint az adott ország iskolarendszerében magyar állami támogatással anyanyelvi tanárokat alkalmazunk.

Elérhető magyar közigazgatás – Magyarországtól távol is

Meg kell teremtenünk a lehetőséget, hogy minden jelentősebb magyar közösség számára elérhető távolságban legyen magyar külképviselet.

- Egyszerűsítjük az ügyintézést külföldön és belföldön.
- Fejlesztjük az e-közigazgatást.

Rugalmas ügyintézés külföldön és itthon

A magyar munkavállalókat segítendő bővítjük a konzulátusok és munkatársaik számát, a térségben élő magyarok számarányának megfelelően. A diaszpóra és a külföldön ideiglenesen munkát vállalók és magyar állampolgárok Magyarországra költözését, a magyar társadalomba való (vissza)települését megkönnyítjük. Rugalmasabbá tesszük az előbbiekkel kapcsolatos ügyintézést.

Internetes közigazgatás

Fejlesztjük a külföldről is elérhető e-közigazgatás rendszerét. Célunk, hogy középtávon a lehető legtöbb ügyet digitálisan lehessen elvégezni, bárhol a világban.

Gazdasági kapcsolatok erősítése

A kivándorolt magyarokat be kell kapcsolnunk Magyarország gazdasági vérkeringésébe.

- Erősítjük a diaszpóra gazdasági kapcsolatait Magyarországgal.

Aktív hálózatépítés

Gazdasági fórumokat szervezünk, melyeken a külföldön élő magyar vállalkozók megismerkedhetnek magyar befektetési lehetőségekkel, kapcsolatokat építhetnek ki egymással és a magyar üzleti élettel.

Diaszpórakötvények

Indiai és izraeli mintára diaszpórakötvényeket vezetünk be, amivel a magyar gazdasági fejlődés támogatásába kívánjuk bevonni a kivándorolt magyarokat.

Magyar nyelvoktatás a diaszpóra gyermekeinek

Kiemelten fontosnak tartjuk a kint született gyermekeknek megteremteni a lehetőséget a magyar nyelv elsajátítására.

- Elősegítjük a magyar oktatás és kultúra külföldi megjelenítését.

Diaszpóra és magyar nyelv

A diaszpóracsoportokat támogatjuk anyanyelvi képzések létrehozásában és működtetésében: magyartanárokat alkalmazunk nyelvórák tartására és a magyar nyelv népszerűsítésére. Elősegítjük az e-learning felületek használatát a magyar nyelv tanulására. Támogatjuk a magyar nyelvet tanuló magyarok és külföldiek Magyarországra utazását. Biztosítjuk a Balassi Intézet intézményi önállóságát.

Önfenntartó közösségek

Hosszabb távon cél, hogy a helyi közösség is eljusson egy olyan szintre, ahol lehetőség szerint önmaga is fent tud tartani programokat, és ne váljon teljesen függővé a mindenkori magyar kormánytól.

Tudásmegosztás

A külföldön tanuló és dolgozó magyarok óriási tudást halmoztak fel, ezt hatalmas értéknek tartjuk. Magyarország sikeréhez nagy mértékben járulhat hozzá a kivándorolt magyarok tapasztalatainak és tudásának megismerése.

- Összegyűjtjük és megőrizzük a diaszpóra kulturális értékeit.
- Létrehozunk egy központi kisebbségkutató intézetet.

Tudásközpontok létrehozása

Kialakítjuk azokat a szakmai és közösségi fórumokat, ahol a külföldön megszerzett szakmai és személyes tapasztalatokat megoszthatják a diaszpóra tagjai. Amerikában és Nyugat-Európában a legnépesebb és hosszú távon életképes magyar központokban a közép-európaiakhoz hasonló adatbankot és dokumentációs kutatóközpontok létrehozását és működését támogatjuk. Digitális másolatokat hozunk létre a helyi iratokról, anyagokról és javakról, amiket kutathatóvá teszünk.

Kisebbségkutatás és válaszok

Központi kisebbségkutató intézetet hozunk létre, ami egyszerre foglalkozhat a magyarság helyzetéből adódó kihívások kezelésével, a diaszpórával, a kiköltözéssel. Az intézet feladata a kisebbségi érdekérvényesítés külföldi példáinak vizsgálata is. Ezzel elősegíthetik a jövő kihívásainak kezelését is.

Európai ország

Mi a Momentumban hiszünk a nyugati értékek iránt elkötelezett, európai Magyarországban. Hiszünk benne, hogy Szent István óta nem vagyunk kompország Kelet és Nyugat között. Hogy Magyarország megkérdőjelezhetetlenül a transzatlanti közösség szerves részét képezi. Hiszünk abban is, hogy a magyar nemzet jobb, professzionálisabb, hatékonyabb külpolitikát érdemel, amely határozottan érvényesíti Magyarország érdekeit és értékeit, biztonságot teremt, és nem csak a magyar politikai és gazdasági elit egy szűk részének meggazdagodását szolgálja.

01

Az okos integráció politikája

Az Európai Unió átalakul. A mag-Európához tartozó országok, így például Franciaország, Németország, Ausztria, de a velünk egy időben csatlakozott Szlovákia is a mélyebb integráció felé indultak el. Nem engedhetjük, hogy bárki Európa hátsó soraiban tartsa Magyarországot. A Momentum Magyarország nemzeti érdekeivel összhangban csatlakozik Európa centrumához. Az integráció mélyítése azonban önmagában nem érték, csak akkor, ha az hatékonyabbá, biztonságosabbá és gazdagabbá teszi Európát és benne Magyarországot. Az okos integráció politikája ezen az elven alapul. Célja az is, hogy a magyar érdekek megfelelően legyenek képviselve az Európai Unió döntéshozó testületeiben. Ezt úgy éri el, hogy minden problémával azon az intézményi szinten - európai, nemzeti vagy regionális - foglalkozik, ahol azt a leghatékonyabban lehet kezelni.

Magyarország csatlakozása a mag-Európához

Célunk, hogy Magyarország az Európai Unió magjához, és ne a perifériájához tartozzon, hogy ne a térkép rajzolja meg a hovatartozásunkat, hanem a teljesítményünk. A magyar érdekeket nem tudjuk a partvonalra szorulva érvényesíteni, csak ha mi is zászlónkra tűzzük az európai reformot. Ahhoz azonban, hogy legyen szavunk, milyen irányba fejlődjön Európa, az Unió belső köréhez kell tartoznunk.

- Közös valuta egy prosperáló Európáért
- Európai Ügyészség a korrupciómentességért és átláthatóságért
- Hatékony diplomáciai tevékenység az állampolgárok védelméért és egy erős Európáért

Bevezetjük az eurót

Az euró bevezetése nemcsak a magyar gazdaság versenyképességének záloga, de a mag-Európához való csatlakozás előfeltétele is. Az európai asztalnál a közös valuta bevezetésével kapunk helyet.

Csatlakozunk az Európai Ügyészséghez

Az Európai Ügyészség intézményi garanciát jelent a jogsértések és a korrupció elleni hatékony fellépésre minden tagállamban. Magyarország elemi érdeke, hogy a csatlakozással is kifejezze elkötelezettségét az átláthatóság és a jogkövető magatartás iránt. A keret adott, 20 ország már el is fogadta az intézmény felállítását. Célja az uniós források elköltésének hatékonyabb kontrollja, és az ehhez szükséges EU-s szintű vádemelési hatáskör megteremtése visszaélések esetén. Ugyanígy az OLAF (Európai Csalás Elleni Hivatal) jogosítványait is erősíteni kell.

Politikai szövetség Németországgal és Franciaországgal

Minden jel arra mutat, hogy Európa centrumát Németország és Franciaország fogja képviselni a jövőben is, így nélkülözhetetlen a folyamatos, megoldásokat kereső együttműködés. Ez hatékonyan szolgálhatja az integrációs folyamat előrehaladását, és oldhatja a régi-új tagállamok közötti feszültségeket.

Fenntartjuk a kiemelt partneri kapcsolatot Nagy-Britanniával

Magyarországnak mindent meg kell tenni, hogy Nagy-Britannia az Európai Unióból való távozása után is minél szorosabb, kölcsönösen előnyös kapcsolatot ápolhasson az Unió tagállamaival, köztük hazánkkal is. Célunk az angliai magyar munkavállalók jogainak szavatolása, jogsérelem esetén pedig hatékony és gyors segítségnyújtás, hiszen London az egyik legnagyobb magyar város.

Biztonságos Európai Unió

Az Európai Uniót számos terrortámadás rázta meg az elmúlt években, és a hidegháború után huszonhét évvel ismét szembe kell néznie fenyegetéssel Oroszország felől is. Mindent meg kell tennünk, hogy európai és nemzeti közösségünk biztonságát széleskörűen, az új kihívásokra hatékonyan reagálva, közösen szavatoljuk.

- Biztonságos Európa szoros együttműködéssel
- Hatékony küzdelem az orosz befolyásszerzés ellen

Közös európai hadsereg

Támogatjuk egy közös európai hadsereg létrehozását. Ennek a közös hadseregnek nem csupán az önvédelem lenne a célja, hanem az európai biztonsági érdekek érvényesítése az EU határain túl is, elsősorban humanitárius missziók formájában, a NATO-val komplementer viszonyban. A nemzeti haderőket részben integrálni kell, és olyan többnemzetiségű kontingenseket létrehozni, amelyek határokon túli műveletek végrehajtására, vagy a NATO keretein belül az önvédelmi feladatok teljesítésére alkalmasak.

Megerősített titkosszolgálati együttműködés

Erős európai hírszerzésre és elhárításra van szükség. Magyarország aktív részvételt kell vállaljon az információ- és adatvédelem területén, az ipari kémkedés elleni küzdelemben, illetve a belbiztonsági területeken (terrorelhárítás, szervezett bűnözés, alkotmányos rend védelme).során alkalmazható olyan képességek birtokába jutnak, amik könnyebbé teszik az emberekkel való kapcsolattartást. Az ügyfél elégedettsége kerül az ügyintézés középpontjába, amit rendszeresen mérünk, és a visszajelzéseket megosztjuk a dolgozókkal. A visszajelzések alapján lehetőség nyílik a kimagasló vagy tartósan magas teljesítmény jutalmazására. Gyenge vagy romló teljesítmény esetén nem büntetünk, hanem további segítséget nyújtunk a problémák leküzdésében.

Küzdelem az orosz propaganda ellen

Az orosz propaganda elleni fellépésért felelős East StratCom állományának bővítésével, a legjobb nemzeti gyakorlatok átvételével, a szervezet munkatársainak uniós állományba vételével, és az intézmény önálló költségvetésének megteremtésével hatékonyan felvesszük a harcot az orosz dezinformációs támadások ellen.

A migrációs válság európai szintű kezelése

A 2015-ben kirobbant migrációs válság kezelésében az Európai Unió kudarcot vallott, és mind a mai napig nem sikerült hatékony, hosszú távon működőképes közös megoldást találni erre a súlyos kihívásra. A Momentum migrációs politikája három pilléren nyugszik: egyrészt Magyarország és a többi európai állam védelmén, másrészt a menedékkérők alapvető emberi jogainak biztosításán, harmadrészt pedig a közös európai fellépés megvalósításán minél több területen.

- Megerősített, közös határvédelem
- Rugalmas rendszerű menekültbefogadás a tagállamok igényei szerint

A határvédelem megerősítése

Az EU határvédelmét ellátó Frontex humán- és anyagi erőforrásait egyaránt növeljük, különösen az EU keleti és délkeleti határain. A külső határvédelem így az európai szolidaritásnak megfelelően közösen történik.

Fordított „cap and trade”-politika

A formálódó kvótarendszert átalakítjuk: az egyes országokra kirótt kvótákkal a nemzetállamok - a Kiotói Egyezmény klímavédelmi szabályozásához hasonlóan - kereskedhetnek. Így egy tagállam dönthet úgy, hogy nem kíván menekülteket befogadni, ehhez azonban egy másik országgal meg kell állapodnia a menekültek átvállalásáról és a menekültellátáshoz való anyagi hozzájárulásról.

Erősödő Európai Unió

Az Európai Unió elsődleges célja a gazdasági növekedés és az általános európai életszínvonal emelése, miközben szavatolja a biztonságunkat. Ennek érdekében az alábbi célokat szeretnénk megvalósítani..

- Közös energiapolitika a kiszámítható energiaellátásért
- Felelős, a növekedést szolgáló fiskális politika és fejlesztési támogatások

Energiaunió

Küzdünk a technológiai és szabályozási akadályok felszámolásáért és az uniós tagállamok szabad energiaáramlásának biztosításáért a szükséges infrastruktúra kiépítésével (a jelenleg elszigetelt térségeknek az energiahálózatba való bekötéséért, a megújuló energia hatékony integrálásáért, a határokon átnyúló hálózati összeköttetések megteremtéséért).

Költségvetési konvergencia

Megfelelő ösztönzőrendszerrel és monitoring-rendszerrel erősítjük a nemzetállami költségvetési politikák összehangolását, és középtávon a közös európai büdzsé kialakítását annak érdekében, hogy az Unió ellenállóbb legyen az aszimmetrikus külső és belső pénzügyi sokkhatásokkal szemben.

Pénzügyi utánkövetés

Az európai pénzügyi rendszerben erősítjük a felügyeletet és az utánkövetést, amely kiterjed a támogatási források, a pénzintézetek és a nagyvállalatok megfelelő ellenőrzésére is.

A támogatási pénzek szinten tartása

Célunk, hogy a 2020-2027-es európai költségvetésben Magyarországnak juttatott kifizetések összértéke ne csökkenjen. Erősítjük az állam alatti regionális szintű döntéshozatalt a támogatás-, környezetvédelem- és energiapolitika területén. Nem hagyjuk, hogy kizárólag a fővárosok profitáljanak a fejlesztésre szánt forrásokból. A második és harmadik Fidesz - kormány történelmi lehetőséget mulasztott el hazánk felzárkóztatásában és modernizációjában a jelenlegi költségvetési ciklus forrásainak felelőtlen elköltésével. Magyarország az EU tagállamai közül GDP arányban a legnagyobb összegben részesült a támogatásokból, de ezt nem jövőbemutató fejlesztésekre, hanem az uram-bátyám rendszer kiépítésére fordította. Ennek ellenére célunk, hogy a 2020-2027-es európai költségvetésben Magyarországnak juttatott kifizetések összértéke ne csökkenjen.

Összetartó Európai Unió

A Momentumnál hisszük, hogy a XXI. században a nemzeti identitásokat tiszteletben tartó, de egységesebb Európa tud helytállni a globális versenyben. Nem elég azonban, ha csupán a szűk politikai és gazdasági elit képes felvenni a lépést: minden tagállamban, minden állampolgár számára ki kell nyitni az ajtókat. Lehetőséget kell adni a társadalmi részvételnek, a nemzetközi mobilitásnak, az élethosszig tartó tanulásnak, és mindezzel hozzájárulni a társadalmi összetartás növeléséhez.

- Élethosszig tartó tanulás fiataloknak és idősebbeknek
- Emberközeli Európa

Mobilitási programok támogatása

Kezdeményezzük az Erasmus-program költségvetésének duplájára emelését. Minden érettségizőnek Interrail vonatjegyet biztosítunk, a mobilitásba pedig bevonjuk az összes generációt.

Javasoljuk az Európai Bizottság elnökének közvetlen választását

Döntse el az európai társadalom, hogy kit szeretne a legfontosabb uniós pozícióba!

XYZ - Jön az új EU!

02

Új Közép-Európa

A közép-európai külkapcsolati stratégia célja, hogy az új regionális kapcsolatok hatékonyan szolgálják a transzatlanti és az európai integráció elmélyítését a régió speciális érdekeinek becsatornázásával. A magyar diplomáciának – szakítva a 2010 után követett irányvonallal – nem önálló hatalmi pólusképzésre, illetve különutas megoldások keresésére kell fókuszálnia az Európai Unió ellenében, hanem olyan közös pozíciókat kialakítani, amelyek az Európai Unió egészének fejlődését célozzák.

A visegrádi négyek neve újra nagy lesz

A visegrádi négyeknek fókuszált, szakpolitika-központú együttműködésre kell törekedniük üres frázisok hangoztatása helyett. Az együttműködésnek kiemelten ki kell terjednie a biztonságpolitika, az energiapolitika, illetve a tudomány, kultúra és oktatás különböző területeire. Az utóbbiak esetében a közvetlen politikai és kormányzati befolyást csökkenteni kell, a támogatások és programok szervezése, felügyelete, a pályázatok elbírálása mindenekelőtt szakmai szempontoknak kell, hogy megfeleljen mind a négy érintett országban.

- Regionális politika Európa védelméért, az orosz befolyás elleni küzdelemért
- Közös infrastruktúra- és gazdaságfejlesztés a visegrádi régióban
- A Nemzetközi Visegrádi Alap forrásainak méltányos elosztása

Együttműködés az orosz befolyás elleni küzdelemben

Hasonlóan a balti államokhoz, Finnországhoz és Lengyelországhoz, a négy visegrádi országnak ki kell építenie az álhírterjesztések, propagandaoldalak ellen fellépő, illetve kibertámadások elhárítására specializált biztonsági intézményeket. A nemzeti szintű intézmények munkáját összehangoljuk.

Hozzájárulunk mind az EU déli, mind a keleti határainak védelméhez

A visegrádi országcsoport az EU keleti és déli határainak ellenőrzésével hozzájárul az EU stabilitásának és területi integritásának biztosításához. Míg a déli határszakaszon a migrációs nyomás, a keleti határon az esetleges orosz fenyegetés kezelésében kell fellépni hatékonyan, más-más eszközökkel.

Észak-déli infrastukturális tengely kiépítése

Kezdeményezni fogjuk, hogy az infrastruktúra-fejlesztés szerteágazó területeken valósuljon meg a régióban, magába foglalva a közös autópálya-építéseket, vasúti-hálózat fejlesztést, és energiahálózatok kiépítését.

Közös KKV-támogatás

Az Európai Unió számos támogatási formát kínál a kis- és közepes vállalkozások fejlesztéséhez. Mind a pályázati folyamat során, mind az elnyert támogatások felhasználásánál jóval sikeresebbek lehetnek a régió vállalkozásai, ha együttműködnek. Ehhez minden támogatást és információt meg kell adni az érintetteknek.

Regionális energiaunió

Az energiaforrások és szállítási útvonalak diverzifikálása érdekében támogatjuk a közép-európai folyékony földgáz-infrastruktúra fejlesztésére irányuló projekteket (pl. a „három tenger kezdeményezést”), és megszerezzük ezekhez az Európai Unió pénzügyi támogatását. Regionális szintű energiaunióra törekszünk.

A Nemzetközi Visegrádi Alap reformja

Megerősítjük az oktatással és kultúrával foglalkozó Nemzetközi Visegrádi Alapot, amely az együttműködés egyetlen intézménye. Költségvetését másfélszeresére emeljük, működését függetlenítjük a külügyminisztériumi kontrolltól és kibővítjük a támogatható projektek körét.

Erősítjük a Nyugat-Balkán stabilitását

Magyarország földrajzi adottságaiból és történelmi tapasztalataiból adódóan is kiemelt szerepet kell, hogy játsszon a balkáni régió biztonságának, stabilitásának, gazdasági felzárkózásának, illetve az európai integrációs folyamatban való részvételének támogatásában.

- Elősegítjük a Nyugat-Balkán csatlakozását Európához

Támogatjuk a nyugat-balkáni uniós bővítést

Magyarország az európai uniós csatlakozási folyamat során szerzett tapasztalataival, a szakdiplomáciai tudás becsatornázásával, illetve az Európai Unió intézményeiben kifejtett célzott lobbitevékenységével hozzájárulhat ahhoz, hogy a régió államai mielőbb az EU teljes jogú tagjaivá váljanak.

Hozzájárulunk a nyugat-balkáni infrastruktúra fejlesztéséhez

A balkáni államok infrastruktúra-fejlesztése érdekében Magyarország támogat minden az EU-hoz, illetve az ENSZ-hez kötődő projektet, és erejéhez mérten a finanszírozásukban is részt vesz.

Erősítjük a magyar-német kapcsolatokat

2010 után a magyar kormány a német politikát gyakorlatilag kormányfői és a miniszterelnökségi szinten kezelte. Ez azonban a szakdiplomáciai tevékenység háttérbe szorulásával járt együtt, amely a kapcsolatok alakulását átláthatatlanná, esetlegessé, és partikuláris érdekeknek kiszolgáltatottá tette. A Momentum célja, hogy stabil és nem belpolitikai érdekek mentén szerveződjenek külkapcsolataink az ország legfontosabb politikai és gazdasági partnerével.

- Szoros partnerség, felelős diplomáciai kapcsolatok Németországgal
- Kiszámítható befektetési környezet a német nagyvállalatok számára

Átlátható, felelős diplomáciai kapcsolatokat építünk ki

A német-magyar kapcsolatok kiemelt szerepét nem a részérdekek, gazdasági szereplők preferenciáinak átláthatatlan kiszolgálásával, hanem professzionális szakdiplomáciai tevékenységgel támogatjuk. A döntéshozatal és döntés-előkészítés súlypontját visszahelyezzük a Külügyminisztériumba.

Javítjuk a befektetői környezetet

Kiszámítható, méltányos adórendszerrel, az Európai Unió versenypolitikai szabályainak maradéktalan betartásával, és a jogszabályi környezet általános stabilitásának biztosításával megalapozzuk a hosszú távú együttműködést a magyar piacon jelenlévő német vállalatokkal.

A visegrádi négyeket a mag-Európa felé irányítjuk

A bizalmon és szoros együttműködésen alapuló német-magyar kétoldalú kapcsolatokkal közvetve és közvetlenül is támogatjuk Magyarország és a közép-európai térség többi államának felzárkózását az Európai Unió magjához. A közös kormányülésekkel és háttéregyeztetésekkel igazi külpolitikai partnerekként működünk együtt.

03

Magyarország szava a globális politikában

Magyarország az Európai Unió és a NATO tagjaként a világ legerősebb politikai szövetségéhez és a világ legfejlettebb államainak köréhez tartozik. Éppen ezért országunk nem kerülheti el, hogy felelősségteljesen jelen legyen a világpolitika színpadán, figyelemmel az újszerű kihívásokra és a fenntarthatóság szempontjaira. Hazánknak erejéhez mérten hozzá kell járulnia a fejlődő országok felzárkózásához, a világkereskedelembe való bekapcsolódásukhoz, és demokratikus intézményi fejlődésükhöz. Magyarországot éppen ezért a nemzetközi közösség felelős tagjává tesszük a globális színtéren is.

Erősítjük a globális jelenlétünket az Európai Unión keresztül

Az EU gazdasági óriás, de politikai és katonai törpe a világban, súlyát és jelentőségét messze alulmúló módon van jelen a globális politikában. Az Európai Unió fokozottabb részvétele Magyarországnak is érdeke, hiszen erős Unió nélkül nincs erős Magyarország, ráadásul az EU-n keresztül nemzeti érdekeinket is hatékonyabban tudjuk képviselni.

- Szorosabb európai kül- és biztonságpolitikai együttműködés a hatékonyabb globális fellépés érdekében

Kezdeményezzük az európai kül- és biztonságpolitikai intézményrendszer reformját

Megerősítjük a közös kül- és biztonságpolitikai főképviselő intézményét, az Európai Külügyi Szolgálatot és a tervezési-előkészítési háttérintézményeket. A Külügyi Tanácsban kezdeményezzük a nemzetközi békét és biztonságot érintő kérdésekben a minősített többségi eljárást, hogy az Európai Unió közös hangon tudjon megszólalni. Támogatjuk a Védelmi Unió létrehozását.

Megerősítjük az európai szomszédságpolitikát

Az Európai Unió biztonsága szempontjából a két legfontosabb térség a Mediterráneum és a poszt-szovjet térség. Az elmúlt években azonban egyik régióban sem volt jelen kellő intenzitással, átgondolt stratégia mentén az európai közösség. Saját biztonságunk érdekében azonban az Európai Uniónak szükséges és nélkülözhetetlen a jelenléte ezekben a térségekben. Éppen ezért a külkereskedelmi, támogatási és befektetési politikák összehangolásával gazdaságilag az Unióhoz kötjük az érintett államokat, ösztönözzük az intézményi és politikai reformokat. Közös érdekeken alapuló együttműködést építünk ki nemcsak a környező országok kormányaival, de azok civil szervezeteivel és vállalataival is. Különös figyelmet fordítunk a két régió konfliktusaiban való humanitárius segítségnyújtás erősítésére.

Globálisan is beindítjuk Magyarországot

Célunk, hogy Magyarország saját súlyának és képességeinek megfelelően önállóan, illetve nemzetközi szervezetek tagjaként is aktív, kezdeményező szerepet töltsön be a nemzetközi közösségben. Azonosítjuk azokat a politikaterületeket, amelyekben hazánk tapasztalatai, érdekei, és értékei alapján különösen érintett, és fellépésével hozzá tud járulni egy békésebb, szolidárisabb és biztonságosabb világ megteremtéséhez.

- Közreműködés egy korszerű, humánus menekültügyi rendszer megteremtésében
- Erőfeszítések a szegénység csökkentésére, az életkörülmények javítására világszerte
- Magyarország értékeit és nemzeti érdekeit tükröző kapcsolatok a nagyhatalmakkal

A nemzetközi menekültjogi rendszer újragondolása

Mára egyértelművé vált, hogy a nemzetközi menekültjog alapjaként szolgáló 1951-es genfi egyezmény és annak kiegészítései nem alkalmasak a nemzetközi üldözöttek ellátásának és a nemzetközi biztonság fenntartásának szavatolására. A Momentum Magyarországa élére áll a folyamatnak, és párbeszédet kezdeményez a különböző régiók és országok érdekeinek megvitatására annak érdekében, hogy a menekülteket a lehető legnagyobb mértékben segítő, de az államok biztonsági megfontolásaira és a klímaváltozás következményeire is figyelmet fordító szabályozás jöhessen létre a következő tíz évben. Különösen nagy hangsúlyt kívánunk helyezni arra, hogy egy hatékonyabb nemzetközi segélyezési rendszer jöhessen létre, amelyben az Európai Unió vezető szerepet vállal.

Nemzetközi vízpolitikai reform

Tekintettel a víz kiemelkedő egészségügyi, gazdasági és biztonsági jelentőségére, valamint az ivóvíz egyre korlátozottabb kínálatára, Magyarország kezdeményezi a nemzetközi vízpolitikai szabályozás újragondolását, a hozzáférhetőség, a technológiatranszfer és a környezetvédelem elvének érvényesítését.

Partnerség Afrikával

Az afrikai kontinens államainak stabilizálása, gazdasági fejlődésük elősegítése elsődleges európai érdek. Magyarország szorgalmazni fog minden olyan diplomáciai, biztonsági és humanitárius erőfeszítést, amely hozzájárul Afrika stabil és hosszú távú fejlődésének biztosításához. A demográfiai trendek egyértelműen mutatják, hogy Afrika népességének rohamos növekedése komoly belső és regionális feszültségekhez, illetve precedens nélküli migrációs hullámokhoz vezethet. Magyarország érdeke, hogy az EU közös segélyezési politikájával hozzájáruljon Afrika népességmegtartó-képességéhez.

Kiegyensúlyozott kapcsolatok kiépítése a nagyhatalmakkal

Az Egyesült Államok hazánk első számú szövetségese a globális porondon, épp ezért kiemelkedő jelentősége van a bizalmon és szoros együttműködésen alapuló kapcsolat kialakításának és megőrzésének. Szakítanunk kell az elmúlt évek ellenséges és szükségtelen feszültségeket generáló fellépésével, és partnerségre, közös értékeink és érdekeink érvényesítésére kell helyeznünk a hangsúlyt.

Oroszország erősnek akar mutatkozni, de valójában egy gyenge, stagnáló gazdaságú ország, amely leginkább korrupciót exportál. Mégis érdekünk, hogy Oroszországgal hosszú távon békés és prosperáló kapcsolatokat építsünk ki, ezt viszont ellehetetleníti a Putyin-kormány destruktív politikája. Míg rövid távon a szankciók fenntartását és az orosz befolyás feltartóztatását tartjuk fontosnak, hosszú távon törekszünk az orosz-európai és orosz-magyar kapcsolatok stabilizálására.

Támogatjuk, hogy **Kína** az elkövetkező években minél inkább beilleszkedjen a nemzetközi gazdasági és kereskedelmi rendbe. Visegrádi partnereinkkel együttműködve keressük azokat a területeket, ahol gyümölcsöző együttműködést alakíthatunk ki, figyelemmel Kína közép-európai regionális stratégiájára. A Belgrád-Budapest vasútvonal nem ilyen, mivel az nem Magyarország érdekét, hanem leginkább Kína érdekét szolgálja.

Globális felelősségvállalás

Ugyan számos problémával kell szembenéznünk az országhatárainkon belül is, mégsem feledkezhetünk el arról, hogy Magyarország a világ legfejlettebb, legbiztonságosabb és leggazdagabb közösségének a tagja. Éppen ezért felelősséggel tartozunk és példát kell mutatnunk a közös globális kihívások elleni küzdelemben.

- Az ország lehetőségeihez mérten nagyvonalú segélyezési politika megvalósítása
- A nemzetközi rendszer működésének méltányosabbá tétele az ENSZ reformjának sürgetésével

Növeljük a magyar segélyezési politika költségvetését

Magyarország az OECD-országok közül az egyik legkevesebbet fordítja nemzetközi fejlesztési segélyezésre. Az ENSZ által kitűzött átlagot, a GNP 0,7%-át messze alulmúlva 0,13%-ot fordítottunk 2016-ban erre a területre, ami nemcsak Magyarország imázsát rontja, de más módokon is kárt okozhat nekünk. A Momentum két éven belül felemeli a magyar fejlesztési segélyek összegét az OECD-országok átlagának szintjére, a GNP 0,4%-ára, a későbbiekben pedig a magyar gazdaság teljesítőképességének függvényében 0,7%-ra. A segélyeket elsősorban a migráció-küldő országoknak, így Iraknak, Szíriának, Afganisztánnak, Pakisztánnak és más, afrikai államoknak folyósítjuk.

Támogatjuk az ENSZ-reform napirendre tűzését

A legfontosabb világszervezetet ideje bevezetnünk a 21. századba és átalakítani a jelenlegi világpolitikai realitások alapján. Napirendre tűzzük az ENSZ gyökeres átalakításának kérdését, a Biztonsági Tanács tagságának újragondolását, a Közgyűlés szerepének megerősítését, illetve a klímaváltozás elleni küzdelem prioritásként való kezelését.

04

Modern biztonságpolitika, megbecsült Magyar Honvédség

Az állandóan átalakuló, globalizált világban Magyarország legfőbb biztonságát szövetségi rendszere jelenti. Magyarország biztonságpolitikájának alapvető kerete a NATO és az EU, ebből kifolyólag folyamatosan törekednie kell e két szervezet megerősítésére és összehangolt működésére. A jelenlegi kormány aláássa a közös megoldásokat, és ezzel veszélyezteti Magyarország biztonságát.

A Momentum kormánya alatt Magyarország konstruktív tagja lesz a NATO-nak és az EU-nak, akár a migrációra adott tartós megoldásokról, akár egy határozott, autonóm európai kül- és biztonságpolitika kialakításáról, akár ütőképes európai védelemről legyen szó.

Felelősségteljes, átlátható védelmi költségvetés

Az elmúlt 27 évben állományában és képességeiben is csökkent a Magyar Honvédség, az amortizáció folyamatos és egyre fokozódó ütemű. Az éveken át tartó potyautas politika után, a többi NATO taghoz hasonlóan, helyesen, Magyarország is tervezi, hogy védelmi kiadásait fokozatosan a szervezet által elvárt szintre emeli. Azonban nem mindegy, hogy ezt a plusz forrást milyen módon költi el.

- 2024-re a GDP 2%-ára emelt védelmi kiadások a NATO előírásainak megfelelően
- Átlátható módon megreformált Magyar Honvédség

A védelmi kiadások felelősségteljes növelése

2024 megfelelő határidő a védelmi kiadásoknak a GDP 2%-ára való fokozatos növeléséhez. A Momentum kimarad az egymásra licitálásból, mint például, hogy 2022-re már elérjük a célarányt, mivel ez indokolatlan lenne, hiszen más területen sürgetőbb a beavatkozás, így az egészségügyben vagy az oktatásban. Továbbá a tervezett védelmi költségvetés-növelés felhasználását az teheti megalapozottá, ha tisztába kerülünk a látható (anyagi-humán) és nem látható (intézményi) hiányosságokkal, amit egy stratégiai felülvizsgálat és teljes körű igényfelmérés biztosíthat.

Átlátható fejlesztési reform

A jelenlegi hadseregfejlesztési terv (a „Zrínyi 2026 program”) helyett szükség van egy átlátható reformtervre, amelynek a lehető legtöbb részletét a parlamenti pártok elé kell tárni, majd az Országgyűlés külügyi, honvédelmi és nemzetbiztonsági bizottságaiban meg kell vitatni. Továbbá fontos szempont az új fejlesztések és haditechnikai beszerzések transzparens, szakmailag megalapozott kritériumok szerinti pályáztatása.

Modern magyar haderőt építünk ki

Egy Magyarország ellen irányuló közvetlen katonai támadás esélye meglehetősen alacsony. Ennek ellenére hazánk biztonságának biztosításáért, illetve a NATO felelősségteljes tagjaként modern magyar haderőt fejlesztünk ki.

- Célszerű hadiipari fejlesztések, melyek eredményei a civil világban is hasznosíthatóak
- Modern, mozgékony haderő kialakítása

A légierő, mint niche-képesség fejlesztése

A Gripenek a legmodernebb részei a honvédségnek. Régiónkban több államnak limitált vagy egyáltalán nincs légiereje, így például a baltiaknak. Ezért ezen a területen fontos szerepünk lehet a régió biztonságának megőrzésében. Megkezdjük az új vagy újszerű légierő beszerzését a szükséges felújításokon felül. Réskitöltő szerepünk lehet a légiszállítmányozás területén. Ahol megoldható, kerüljük az oroszoktól való beszerzéseket.

A szárazföldi erő bevethetőségének növelése

Az ukrán-orosz konfliktus és az erre adott nyugati válaszok rámutattak, hogy a szárazföldi haderők kora nem járt le. Így a többletforrásból a honvédség szárazföldi erejének fejlesztésére is el kell különíteni, ilyen a harckocsi-beszerzés, a páncélozott szállító harcjárművek beszerzése, a honvédség könnyű- és kézifegyvereinek cseréje, a tüzérségi eszközök beszerzése, valamint az általános infrastruktúra és kiszolgálóépület-modernizáció.

Fejlesztjük a magyar hadiipart

A magyar hadiipar nem számottevő, de a jelenlegi trendekre reagálva célzott támogatással, az európai védelmi iparon belül és közös kutatás-fejlesztési projektekkel fejleszthető. Ilyen törekvés lehet a szállító járművek gyártása a Rába gyáraiban, amelyben létező, német bekötöttségű gépjárműiparból származó szakértelemre és munkaerőre is alapozhatunk. A gazdasági multiplikátorú technológiai hadiiparban való megjelenést piaci alapon ösztönözzük.

Gondos, előrelátó stratégiai tervezés

A Momentum tisztában van vele, hogy a fentebb felsorolt lépések megvalósítása évtizedes, átgondolt, kormányokon átívelő tervezést igényel, amelynek folyamatosan változnia, alakulnia kell a nemzetközi biztonsági helyzet és az ország teljesítőképességének függvényében. Nemzetbiztonsági Stratégia legutóbb 2012-ben íródott, megérett az idő egy új stratégia elkészítésére

Nagyobb, megbecsültebb honvédséget

Háború vagy egy nemzetközi válság esetén a Magyar Honvédség az a szervezet, amely a nemzet biztonságát garantálja. A mai rendszerben azonban katonáink nincsenek megbecsülve, így évek óta létszámhiány van, nem sikerül feltölteni az állományt. A Momentum kormánya megerősíti a honvédség presztízsét, és versenyképes életpályát kínál.

- Anyagi megbecsülés és valódi életpályamodell a Magyar Honvédség tagjainak

A tartalékos és hivatásos állomány növelése

Modern toborzási kampányt foganatosítunk a legérdekeltebb célcsoportok megszólításával, kiemelve a bérfejlesztést és az illetményeket. Lehetőséget biztosítunk modern nyelvi és képességi képzésekre, nemzetközi missziókra. A nemzetközi szerepvállalásokat elismertté tesszük. Emellett tervezzük egy katonai ösztöndíjrendszer kialakítását, illetve eljött az ideje a tisztképzés és az altiszti képzés reformjának.

A megbecsült honvédség

Fontos a katonák elmúlt 27 év tapasztalatainak becsatornázása a haderőreform folyamatába és egy valódi életpályamodell kialakításába.

A 21. század, és nem a múlt kihívásaira reagálunk

A hidegháborúnak már huszonhét éve vége, a magyar politika azonban nem reagált érdemben az elmúlt évtizedek változásaira. A honvédséget a jelen, és nem a múlt kihívásaira kell felkészítenünk.

- Közigazgatási információs hálózat megerősítése, Nemzeti Kibervédelmi Intézet létrehozása a dezinformációs és kibertámadások ellen
- Az Ukrán Fegyveres Erők megsegítése a NATO-val együttműködésben

Felvesszük a kesztyűt a dezinformációs és a kibertámadások ellen

A védelem új színtere a digitális tér. Más európai országok lépéseihez hasonlóan, Magyarországnak is érdeke a közösségi médiaplatformok kötelezése az álhírek és a gyűlöletbeszéd szűrésére, illetve az állampolgárok tudatosságának növelése e téren. A potenciális kibertámadásokkal szemben Magyarországnak meg kell erősítenie a közigazgatási információs hálózat védelmét, illetve radikálisan fejleszteni kell kibervédelmi intézményeinket. Utóbbi példája a Nemzeti Kibervédelmi Intézet, amelyben az East StratCom mellett a NATO kibervédelmi kiválósági központja is támpontot jelenthet. A minőségi humán erőforrás bevonása érdekében a világszínvonalú magyar informatikus képzésekről kikerülőkre alapozhatunk, versenyképes bérek ajánlata mellett.

Tehermentesítjük a honvédséget a határvédelemben

A honvédség nem propagandaeszköz. Összesen mintegy 13 ezer katona teljesített szolgálatot az ország déli határai mentén az elmúlt több mint egy évben. A határvédelem európai dimenziójának erősítésével tehermentesítjük a honvédséget, véget vetve az állományt súlyosan megterhelő, politikai célú látványbevetéseknek.

Segítjük az Ukrán Fegyveres Erőket

Oroszország semmibe vette a Magyarországgal szomszédos Ukrajna területi integritását a Krím annektálásával és a kelet-ukrajnai háború aktív szereplőjeként. Többek között kárpátaljai magyarok is életüket vesztették az ukrán hadsereg katonáiként az Oroszország által támogatott szeparatisták elleni harcokban. Magyarországnak tehát elemi érdeke kivenni a részét az Ukrán Fegyveres Haderők kiképzésében nemcsak meglévő nemzetközi kiképzési programokban, hanem saját bilaterális programok kialakításán keresztül is.

05

Autonóm és professzionális külpolitikai intézményrendszer

A magyar külpolitika 2010 óta válságban van. Országunk nemzetközi megítélése, érdekérvényesítési képessége jelentősen csökkent Európán belül és kívül egyaránt. A keleti, déli és globális nyitás politikája csődöt mondott, és a Vlagyimir Putyinhoz hasonló autoriter vezetőkkel való szövetkezés mára nemzetbiztonsági kockázatot jelent. A magyar külpolitika alárendelődött a kormány belpolitikai prioritásainak, a kormányhoz kötődő elit gazdasági érdekeinek és a külföldi befolyásnak. A Momentum visszaállítja a magyar külpolitika autonómiáját, helyet ad a szakértelemnek és megszünteti a korrupciót.

Vége a fű alatti diplomáciának

Jelenleg a külpolitikai intézményrendszer és a döntéshozatal teljesen átláthatatlan. A Külgazdasági és Külügyminisztérium, a Miniszterelnökség és más csatolt intézmények között szétszórt szakterületek elosztása ideális a korrupció elfedésére, és a haverok kifizetésére. A Momentum racionalizálja az intézményrendszert és olyan szisztémát épít ki, amely képessé teszi Magyarországot a nemzeti érdekek és értékek nemzetközi képviseletére.

- Átlátható intézmények, ésszerű külpolitikai döntéshozatal

Az európai ügyek felelőse ismét a Külügyminisztérium lesz

Az európai uniós ügyek a Miniszterelnökséghez való átcsoportosításával az Orbán-kormány kifejezte prioritásait: az EU-s kérdéseket kizárólag a Fidesz és a kormány belpolitikai érdekei alá rendelte. Mi visszaállítjuk a kiemelt területet külügyi hatáskörbe.

Háttérintézmények racionalizálása

Célunk egy olyan kutatói és szakértői háttérintézmény-rendszer kiépítése, amely aktív része a magyar stratégiaalkotásnak és nem az adófizetők pénzének elpazarolására szolgál. Ennek érdekében egyes szervezeteket megtartunk és megerősítünk, másokat pedig magánosítunk, és piaci alapokon szervezzük újjá.

Nemzetbiztonság mögé nem rejthető a korrupció

Biztosítjuk a tanácsadói szerződések lehető legnagyobb szintű átláthatóságát a nemzetbiztonsági szempontok érvényesülése mellett. Jelenleg a Külügyminisztérium több százmillió forintot költ el kétes tartalmú szerződések megkötésére, külföldi partnerekkel pedig nemzetbiztonsági okokra hivatkozva titkosított megállapodásokat köt, mint Paks-2 esetében. A Momentum a lehető legnagyobb mértékű átláthatóságot kíván teremteni az állampolgárok, illetve az Országgyűlés Külügyi Bizottsága és Nemzetbiztonsági Bizottsága felé.

Teret engedünk a szakértelemnek és modernizáljuk a magyar külpolitikát

Háború vagy egy nemzetközi válság esetén a Magyar Honvédség az a szervezet, amely a nemzet biztonságát garantálja. A mai rendszerben azonban katonáink nincsenek megbecsülve, így évek óta létszámhiány van, nem sikerül feltölteni az állományt. A Momentum kormánya megerősíti a honvédség presztízsét, és versenyképes életpályát kínál.

- A megbízhatóság és szakmai hozzáértés előtérbe helyezése a diplomáciai testületben
- Erős és önálló szakmai háttérintézmények
- Társadalmi igényeket becsatornázó külpolitika

Stratégiai intézmények megerősítése

A Külügyminisztériumon belül működő stratégiai főosztály szerepét megerősítjük, amely a Külügyi Intézettel karöltve fogja megalkotni a magyar külpolitikai stratégiát.
A Momentum Magyarországán az alulról jövő szakmai bírálatok nem tiltott, hanem örvendetes és fontos szerepet töltenek be a döntés-előkészítésben.

Utánpótlás- nevelés

Széleskörű együttműködést építünk ki a budapesti, vidéki és külföldi egyetemekkel, amelyek a kül- és biztonságpolitika területén biztosítják a folyamatos utánpótlást.
Átlátható, igazságos felvételi rendszert honosítunk meg a Külügyminisztériumban.

A káder konzulátusok felszámolása

Elbocsátjuk a feladatuk betöltésére nyilvánvalóan alkalmatlan, politikai alapon kinevezett, sokszor még megfelelő nyelvismerettel sem rendelkező „diplomatákat”, és modernizáljuk a teljes külügyi apparátust. Törekszünk az Orbán-kormány által a hivatásos karrierdiplomatákkal szemben elkövetett méltánytalanságok orvoslására.

A külpolitika mindenkié

A 21. században a külpolitika nem kizárólag a kormány és a minisztériumok szintjén formálódik, hanem gyakorlatilag mindenki részese, aki külföldön tanul, dolgozik vagy tartózkodik.
Éppen ezért kinyitjuk a magyar külpolitikát a társadalom felé: nemzeti érdekeink és értékeink érvényesítése legyen közös célunk, amelyeket együtt definiálunk és hajtunk végre. Ez nem jelent bármiféle kényszert a magyar állampolgárok számára, épp ellenkezőleg: egy lehetőség arra, hogy együtt formáljuk Magyarország nemzetközi imázsát és lehetőségeit.

Felszámoljuk az orosz befolyást

Az orosz befolyás mértéke a rendszerváltás óta sosem látott mértékben növekedik. Világos, hogy a jelenlegi magyar kormány nem szándékozik hatékonyan fellépni ez ellen, sőt, még a probléma létéről sem vesz tudomást, miközben átláthatatlan, korrupt, magánérdekeket szolgáló üzleti kapcsolatok tucatját bonyolítja Oroszországgal. A Momentum célja, hogy a lehető legnagyobb mértékben megtisztítsa az országot az orosz befolyástól.

- Erélyes fellépés az orosz befolyásszerzési kísérletek ellen a nemzetbiztonsági vizsgálatok szigorúbbá tételével
- Az Ukrán Fegyveres Erők megsegítése a NATO-val együttműködésben

Teljes nemzetbiztonsági átvilágítás az intézményekben

Azonnali és teljes nemzetbiztonsági átvilágítást hajtunk végre a külügyi apparátusban. A magyar kormány inkompetens működése miatt már azt sem tudhatjuk, hogy a magyar külügyi döntéshozatalban ki képvisel külföldi érdekeket. Ők hiteltelenítik a Magyarországért évek, évtizedek óta dolgozó diplomaták munkáját is. A Momentum kormányra kerülése esetén a jogállami keretek teljes tiszteletben tartása mellett azonnali és teljes körű átvilágítást hajt végre a nemzetbiztonságilag kiemelt területeken. Ez kiterjed a magyarországi intézményekre és a külképviseletekre is.

Felelős rendszerben kiadott diplomata-útlevelek

Felülvizsgáljuk a diplomata-útlevelek kiadásának rendszerét, és visszavesszük a jogtalanul kiadott zöld útleveleket. Az Orbán-kormányban a diplomata-útlevelek kiadása személyes szimpátiák alapján történt, ami komoly nemzetbiztonsági kockázatot jelentett, és emellett bejutási pontot a külföldi hírszerzők számára.

XYZ - A medve nem játék